

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**28 NUMARALI GAZİANTEP ŞER'İYYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ
(H. 1077-1079 /M.1666-1668. s.140-279)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çağrı Enes OKUKÇU

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR

GAZİANTEP, Ağustos 2025

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

Tezin Başlığı: 28 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H. 1077-1079 /M.1666-1668. s.140-279)
Adı ve Soyadı: Çağrı Enes OKUKÇU
Tez Savunma Tarihi: 29/08/2025

Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR danışmanlığında hazırlanan bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından oybirliği ile bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

İmzası

Prof. Dr. Ahmet GÜNDÜZ (Jüri Başkanı)

Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi. Erdinç GÜLCÜ

Bu tezin gerekli şartları sağlayarak yukarıda belirtilen jüri tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edildiğini onaylarım.

Prof. Dr. Abdurrahman UZUNASLAN
Enstitü ABD Başkanı

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Ahmet BOZDAĞ
SBE Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

İmza:

Adı ve Soyadı: Çağrı Enes OKUKÇU

Öğrenci Numarası: 220000277003

Tezin Savunma Tarihi: 29.08.2025

ÖZET

28 NUMARALI GAZİANTEP ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ (H. 1077-1079 /M.1666-1668. s.140-279)

OKUKÇU, Çağrı Enes
Yüksek Lisans Tezi, Tarih ABD
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR
Ağustos 2025, 292 Sayfa

Osmanlı taşra şehirlerinden Gaziantep'in (Ayntab) 17. Yüzyıl ortalarındaki sosyal, ekonomik ve hukuki yapısının incelenmesini ve değerlendirilmesini amaçlayan bu çalışma, 28 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin 140-279 sayfaları arasını konu almaktadır. Çalışma sırasında sicilde bulunan belgeler transkript edilmiş ve kapsamlı bir değerlendirme yapılmıştır. Konu olan sicil içerisinde kadı hükmü ile sonuçlanan davalar (mehr, hakaret, darb vb.), alacak-verecek kayıtları, miras taksimleri, vakıf işlemleri, vasi ve vekil tayinleri ve merkezi idareden gelen emir ve yazışmalar gibi belgeleri kapsamaktadır. Bu çalışma Osmanlı hukuk sistemine, şehir tarihine ve bunun devamı olan şer'iyye sicilleri üzerine çalışma yürüten araştırmacılara özgün bir kaynak sunmaktadır. Bu bağlamda konu olan çalışma hem yerel tarih çalışmalarına hem de Osmanlı arşiv belgelerinin akademik değerlendirilmesine yönelik eksikliği gidermeyi hedeflemektedir.

Anahtar sözcükler: Kadı, şer'iyye sicili, Gaziantep, Osmanlı İmparatorluğu

ABSTRACT**TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF GAZİANTEP COURT RECORD
NUMBER 28 (H. 1077-1079/ M. 1666-1668 P. 140-279)**

OKUKÇU, Çağrı Enes

Master Thesis, Department of History

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Murat ÇELİKDEMİR

August 2025, 292 Pages

This study, which aims to analyze and evaluate the social, economic and legal structure of Gaziantep (Ayntab), one of the Ottoman provincial cities, in the mid-17th century, focuses on pages 140-279 of Gaziantep Şer'iyye Registers No. 28. During the study, the documents in the register were transcribed and a comprehensive assessment was made. The subject registry includes documents such as cases concluded by the judgment of the kadi (mehr, insult, coup, etc.), records of receivables and payables, inheritance divisions, foundation transactions, guardian and proxy appointments, and orders and correspondence from the central administration. This study offers an original source for researchers working on the Ottoman law system, urban history and its continuation, the shar'iyye registers. In this context, this study aims to fill the gap in both local history studies and the academic evaluation of Ottoman archival documents.

Keywords: Kadi, Şer'iyye Registers, Gaziantep, Ottoman Empire

ÖNSÖZ

Asırlarca varlığını devam ettiren Osmanlı Devletini ayakta tutan en önemli sistemlerden biri adalet ve hukuk sistemidir. Döneminde dahi birçok devletin örnek aldığı bu sistem yüzyıllarca sorunsuz işlemiştir. Bu bağlamda kadıların ve mahkemelerin etkisi oldukça mühim bir yer tutmaktadır. Osmanlı Devleti tarihinin her noktasını olduğu gibi mahkeme sisteminde de eksiksiz bir şekilde kayda geçirip günümüze ulaşmasını sağlamıştır. Bu kayıtlara Şer’iyye Sicili adı verilmektedir. Bu kayıtların transkripsiyonu, kullanım alanlarına göre birçok araştırmacının, araştırmalarına katkı sağlamaktadır. Özellikle yerel tarih çalışmalarında, transkript edilmiş bu siciller kıymetli kaynaklardır.

Birinci bölümde, transkript edilmiş belgelerin özetlerine, ikinci bölümde belgelerin transkripsiyonuna, üçüncü ve son bölümde ise belgelerin detaylı değerlendirilmesine yer verilmiştir. Bu çalışmanın hazırlık aşamasında öncelikle daha önce transkript edilmiş Ayntab’a ait şer’iyye sicilleri incelenmiş, bunlara dair önemli noktalar dikkate alınarak kendi yaptığım “28 numaralı gaziantep şer’iyye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi” çalışmasına yardımcı olmuştur. Daha sonra transkripsiyon aşamasına geçilmiş, ardından transkript edilmiş belgeler sayfa sayıları ve belge sıralarına göre numaralandırılmıştır. Son olarak belgeler özetlenmiş ve genel bir değerlendirme hazırlanmıştır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında bana rehberlik eden, hiçbir aşamada benden desteğini esirgemeyen kıymetli hocam Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR’e sonsuz saygılarımı sunar ve teşekkür ederim. Hayatımın her noktasında olduğu gibi Yüksek Lisans sürecim boyunca da yanımda olan ve bana hep inanan Anne ve Babam Fatma-Durdu OKUKÇU, kardeşim Taha OKUKÇU başta olmak üzere tüm aileme, akademik hayatım boyunca beraber olduğumuz ve bu tezde yardım etmekten geri durmayan Mustafa Doğukan BERK ve Kazım DOĞAN’a şükranlarımı sunarım. Tezim boyunca çeşitli alanlarda yardım eden tüm hocalarım ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Gaziantep Ağustos 2025

Çağrı Enes OKUKÇU

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
TABLolar LİSTESİ.....	vi
KISALTMALAR.....	vii

GİRİŞ

A. Araştırmanın Konusu	1
B. Araştırmanın Amacı ve Önemi	2
C. 28 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicilinin (140-279) Genel Özellikleri ve Metin Transkripsiyonunda Kullanılan Yöntem.....	3
D. Tanımlar	3

I. BÖLÜM

BELGE ÖZETLERİ VE TRANSKRİPSİYON

1.1. Belge Özetleri	6

II. BÖLÜM

BELGELERİN MUHTEVASI VE TRANSKRİPSİYONU

2.1. 28 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicilinde Bulunan Belgelerin Transkripsiyonu (s.140-279)	44

III. BÖLÜM

DEĞERLENDİRME

3.1. Sosyal Konular.....	254
3.1.1. Nikâh.....	254
3.1.2. Mehir (Mehr).....	256
3.1.3. Talâk (Boşanma) ve Nafaka	257
3.1.4. Vasî Tayini	260
3.1.5. Vekîl Tayini.....	261
3.1.6. Vakıf	262
3.1.7. Miras Paylaşımı ve Tereke	264
3.1.8. Gayrimüslim İlişkileri.....	265
3.2. Adli Konular	267
3.2.1. Küfürlü Sataşma ve Darb	267
3.2.2. Hırsızlık ve Eşkîyalık Olayları.....	268
3.2.3. Haksız Müdahaleler ve Ek Talepler.....	271
3.3. İdari Konular.....	272
3.3.1. İdari Atamalar (Ta'yin).....	272
3.3.2. İdari Aziller	273
3.3.3. Arpalık Ta'yini.....	274

3.4. Ekonomik Konular	274
3.4.1. Mülk Alım-Satımı ve Kiralama	274
3.4.2. Sicilde Geçen Mülk Fiyatları	277
3.4.3. Sicilde Adı Geçen Vergi ve Resmi Ödemeler	278
3.4.4. Sicilde Adı Geçen Eşya/Ürün Türü Fiyatları	279
3.4.5. Sicilde Adı Geçen Görevliler	281
3.4.6. Sicilde Adı Geçen Mahalleler	284
3.4.7. Sicilde Adı Geçen Karyeler	285
3.4.8. Sicilde Adı Geçen Bazar ve Çarşılar	285
3.4.9. Sicilde Adı Geçen Cami, Mescid ve Vakıflar	286
3.4.10. Sicilde Adı Geçen Cemaat ve Taifeler	286
3.4.11. Sicilde Adı Geçen Aileler ve Lakablar	287
3.4.12. Sicilde Adı Geçen Mezra'alar ve Mevziler	287
3.4.13. Sicilde Adı Geçen Kazalar	287
SONUÇ	288
KAYNAKLAR	290

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Sicilde Geçen Mülk Fiyatları.....	277
Tablo 2: Sicilde Adı Geçen Vergi ve Resmi Ödeme Fiyatları.....	278
Tablo 3: Sicilde Adı Geçen Eşya/Ürün Türü Fiyatları	279
Tablo 4: Sicilde Adı Geçen Görevliler.....	281
Tablo 5: Sicilde Adı Geçen Mahalleler.....	284
Tablo 6: Sicilde Adı Geçen Karyeler.....	285
Tablo 7: Sicilde Adı Geçen Bazar ve Çarşılar.....	285
Tablo 8: Sicilde Adı Geçen Cami, Mescid ve Vakıflar	286
Tablo 9: Sicilde Adı Geçen Cemaat ve Taifeler.....	286
Tablo 10: Sicilde Adı Geçen Aileler ve Lakablar.....	287
Tablo 11: Sicilde Adı Geçen Mezra'alar ve Mevziler	287
Tablo 12: Sicilde Adı Geçen Kazalar	287

KISALTMALAR

GŞS	: Gaziantep Şer’iyye Sicili
M.	: Miladi
H.	: Hicri
s.	: Sayfa
b.	: Belge
B. No:	: Belge Numarası
vb.	: Ve benzeri
s.	: sayfa
DİA	:Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

GİRİŞ

A. Araştırmanın Konusu

Günümüzün en büyük şehir merkezlerinden birisi olan Gaziantep ilkçağlardan beri yaşama elverişli bir konuma sahiptir. Ticaretin yoğun olduğu ve verimli topraklara sahip bir mevkii olması bunun en önemli göstergelerindendir. Şehir Aydınleben (Allaben) deresi üzerinde, Halep'in kuzeyinden uzanan yaylaya, deniz seviyesinden yaklaşık 900m. yükseklikte bir alana inşa edilmiştir. İlkçağlarda Antep ismine rastlanmamakta, bununla birlikte şehrin 12 km. kuzeyinde Dülük'ün (Doliche) eski bir yerleşim yeri olduğu, çeşitli siyasi ve iktidasi faaliyetler yapıldığı bilinmektedir.¹ İslam topraklarına dahil olması Hz.Ömer döneminde olmakla birlikte² yıllar içerisinde çeşitli devletlerin hakimiyeti altına girmiştir. Bölgedeki Memlûk nâibleri Osmanlı tarafına davet edilmiş, Antep nâibi Yunus Bey'in davete olumlu yanıtı üzerine 20 Ağustos 1516 tarihinde Yavuz Sultan Selim Antep'e gelerek burada konaklamış ve böylece Antep, Osmanlı idaresi altına girmiştir.³ Ara ara celali isyanlarına maruz kalan şehir 1.Dünya Savaşı sonrası önce İngiliz daha sonra Fransız işgali altında kalmıştır. 2 yıl kadar süren Fransız işgaline karşı mücadele veren şehir 25 Aralık 1921 tarihinde tamamen kurtulmuştur.⁴

Bu yüksek lisans tezinde, H.1077-1079/M.1666-1668 tarihli 28 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin 140-279 sayfalarındaki kayıtlar incelenecektir. Tezin içeriğinde araştırmaya konu; şer'i davalar, merkezden gelen emir ve yazılar bulunmaktadır.

¹ Hüseyin Özdeğer, "Gaziantep", *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 1996), 13:466

² Nusret Çam, "Gaziantep", *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 1996), 13:469

³ Özdeğer, "Gaziantep", *TDV* 13:467

⁴ Metin Tuncel, "Gaziantep", *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 1996), 13:474

B. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Kadı, İslam hukuku için oldukça mühim bir yere sahiptir. İslamiyet ilk ortaya çıktığı zamanlardan itibaren adalet ve hukuk üzere bir sistem geliştirmiştir. Bu sistemin en önemli unsurları Kadılık ve Şer'i mahkemeler olmuştur. Osmanlı Devleti'nde kadılık müessesesine oldukça önem vermiş ve görev sahasını arttırarak kendi içerisinde sağlam bir hiyerarşik düzen oluşturmuştur.⁵

Kadı kelimesi, Arapça kaf (ق) ve dad (د) harflerinin birleşmesi ile oluşan “kada” kelimesinin kökünden türer. Kada yargılama manasına gelmektedir. Kadının amacı ortaya çıkan anlaşmazlık ve sorunları şer'an sonuca bağlamasıdır.⁶

İslami kurallara göre yargılama yetkisi devlet başkanına aittir. İslamiyet'in ilk devirlerinde davalara Hz Muhammed'in (a.s) bakması bu durumu gösterir. Fakat hükmedilen topraklar arttıkça hükümdar bu yetkisini idari görevli olarak Kadı adı verilen kişilere vermiştir. İkinci halife Hz. Ömer devrinden beri İslam devletlerinde yargı görevlisi olarak kadı atanmaya başlanmıştır.⁷ Osmanlı Devleti'nde Kadı adli işlerin yanı sıra bulunduğu kazânın mülki ve idari sorumlusudur. Görevleri içerisinde sosyal, iktisadi vb. davalara bakmasının yanı sıra bulunduğu bölgenin asayişinden de sorumludur. Kadı bulunduğu kazânın bölgesine göre Rumeli veya Anadolu Kazâskerine bağlı ve sorumludur.⁸ Osmanlı Devleti'nde klasik dönemde tek yargılama mercii olan şer'i mahkemelerde Sünnilik ve Hanefi mezhebi kanunları esas alınarak yargılama yapılmıştır.⁹

Osmanlı hukuk sisteminde bütün davalar kayıt altına alınırdı. Kadı veya nâiblerinin davaları kayıt altında tuttuğu defterler , “sicallât-ı şer'iyye”, “Kadı sicilleri”, “şer'iyye sicili” gibi isimlerle anılmıştır. Bu defterlere mahkeme kayıtları olan i'lam, hüccet, tereke kayıtlarının yanı sıra fermân, berât, emir, buyuruldu, tezkire gibi belgelerde kaydedilmiştir.¹⁰

⁵ Ortaylı İlber, “Kadı”, *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 2001), 24:69.

⁶ Atar Fahrettin, “Kadı”, *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 2001), 24:66.

⁷ Şentop, Mustafa, Tanzimat'tan önceki dönemde Osmanlı mahkemelerinin görev ve yetkisi, *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, Sayı 1, 2006 Bahar, s.89.

⁸ Ortaylı, İlber, Hukuk ve İdare Adamı olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı, *Kronik Kitap*, Ocak 2022, 15:11-12.

⁹ İnalcık, Halil, Osmanlı'da Devlet, Hukuk ve Adalet, *Kronik Kitap*, İstanbul 2021, 13. baskı, s. 49.

¹⁰ Uğur Yunus “Şer'iyye Sicilleri”, *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 2010), 39:8-9.

Şer'iyye sicilleri, Osmanlı Devletinde, toplumun sosyal, kültürel, idari, adli ve ekonomik durumu başta olmak üzere birçok konuya ışık tutmaktadır. 28 Numaralı Gaziantep Şer'iyye sicili incelenerek, sonradan yapılacak araştırmalara sosyal, kültürel, idari, adli ve ekonomik durumlarda yardımcı olmayı amaç edinmektedir.

C. 28 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin (140-279) Genel Özellikleri ve Metin Transkripsiyonunda Kullanılan Yöntem

Yüksek Lisans Tezi olarak çalışılan 28 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili H. 1077-1079, M. 1666-1668 yılları arasında tutulan Ayıntab şehri şer'i mahkeme belgelerinin içermektedir. Toplamda 419 sayfa olduğu tesbit edilen sicil bu çalışmada 140-279 sayfa aralığı çalışılmıştır. Çalışılan sayfa sayısı aralığında 341 adet belge tesbit edilmiştir. Belgeler transkript edildikten sonra belge sayfa ve numaraları yazılmış olup, her davanın kısa özetleri çıkarılmıştır. Okunan belgelerin doğruluğunun tesbit edilmesi için “*Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lügat*” “*Kamus-ı Türki*” başta olmak üzere sözlüklerden istifade edilmiştir. Farsça ve Arapça kalıplara rastlanmıştır. Bu kalıplar için literatür taraması yapılmıştır. Genellikle tımar tevcihlerinde kullanıldığı belirtilen Farsça kökenli olan “*kayd-şod*” ifadesi incelenen sicilde çeşitli davalarda kullanılmıştır.¹¹ Davalar alım-satım, alacak verecek, miras paylaşımı, vakıf, imam atamaları, yaralama, sulh, nafaka, vasî ve vekil tayinleri gibi konulardan oluşmaktadır.

Sicilde okunamayan, tahrip olmuş yerler ve anlaşılamayan kelimeler için (boş), (silik), (?) ifadeleri kullanılmıştır.

D. Tanımlar

Berât: Osmanlı Devleti'nde, bir kimsenin göreve tayini, gelir tahsisi veya her hangi bir imtiyazı bildiren padişah tarafından verilen belge, nişan¹²

Dâva: Şikayet veya toplum huzurunun bozulması halinde yargı organınca hükme bağlanıp çözülmesi gereken konu.¹³

Esedî Gurus: Osmanlı Devleti'nde Hollanda'nın üzerinde aslan olan parasına verilen ad.¹⁴

¹¹ Sağırılı, Abdurrahman, Tımar Ahkamlarındaki "Kaydşod" Muamelesi ve Tımar Tevcihlerindeki Yeri.” *Tarih Dergisi*, Mayıs 2012, sayı.42, 111-136.

¹² Kütükoğlu Mübühât S. “Berât”, *Türkiye Diyanet Vâkıf İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 1992), 5:472.

¹³ TDK, *Dava*” (Erişim 20 Temmuz 2025).

¹⁴ Kütükoğlu Mübühât S., Osmanlı'nın Sosyo-Kültürel ve İktisâdî Yapısı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2.baskı, Ankara 2020, s.453.

Fermân: Osmanlı Devleti'nde padişah veya divân-ı hümayun tarafından alınan üzerinde padişahın tuğrasının bulunduğu emirlerin genel adı.¹⁵

Fetva: Kadı veya Müftü tarafından verilen hüküm niteliği taşımayan cevap.¹⁶

Hüccet: Şer'i mahkemelerde kişilere kadı huzurunda verilen hüküm bildirmeyen, anlaşma veya tasdik bildiren belge.¹⁷

İlam: Arapça "ilm" kökünden türeyen ve mahkemenin bir dava sonucunda nasıl hüküm verildiğini ifade eden belge.¹⁸

Kadı: Osmanlı Devleti'nde tek yargı mercii şer'i mahkemelerin hakimi, hüküm vericisi ayrıca bulunduğu bölgenin bugünkü belediye, noter yükümlüklerini de üstünde bulunduran idari görevli¹⁹

Muhallefât: "Geride kalan, geride bırakılan" anlamına gelen muhallef kelimesinin çoğulu, kişinin vefatının ardından bıraktığı mal mülke verilen tanım.²⁰

Nakibüleşraf: Hz.Muhammed'in (a.s) soyundan gelen kimselerin işleri ile ilgili görevli.²¹

Şer'iyye Sicili: Kadı sicilleri, kadı divanı, mahkeme kayıtları, sicillât-ı şer'iyye ve genel tabiri ile şer'iyye sicilleri adıyla anılan bu defterler kadı ya da nâibi tarafından tutulan ve içerisinde verilen kararlar ile birlikte atama, berât, fermân gibi belgerin not alınmakta olduğu defterler.²²

Şer'iyye Mahkemesi: Osmanlı Devleti'nde hukuki sorunların çözüme bağlandığı, kadı tarafından idare edilen İslami usullere göre yargılama yapmakla yetkili kurum.²³

Şuhûdü'l-hâl: Şer'i mahkemelerde davaların usul ve kurallara uygun şekilde ilerlediğine şahitlik eden kimseler.²⁴

Tezkire: Arapça "zıkr" kökünden türeyen ve *tezekküre vesile olan şey* anlamına gelmekte olup, resmi daire ve kimseler arasındaki yazışma belgeleri.²⁵

¹⁵ Kütükoğlu Mübühât S. "Fermân", Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi, (İstanbul: TDV Yayınları, 1995), 12:400.

¹⁶ Kütükoğlu, Mübühât S. Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik), Türk Tarih Kurumu Yayınları, 4.baskı, Ankara 2018, s. 341.

¹⁷ Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, s. 350.

¹⁸ Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, s. 345.

¹⁹ Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı, Türk Tarih Kurumu, 5.baskı, Ankara 2022 s.91.

²⁰ Özcan Tahsin. "Muhallefât", Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi, (İstanbul: TDV Yayınları, 2020), 30:405.

²¹ Kütükoğlu, *Osmanlı'nın Sosyo-Kültürel ve İktisâdî Yapısı*, s. 455.

²² Uğur Yunus "Şer'iyye Sicilleri", s. 8-9.

²³ İbrahim, Abdülazim. "Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda Şer'iyye Mahkemeleri". Kırıkkale Hukuk Mecmuası 2, sayı. 2 Ekim 2022, s.580

²⁴ Apaydın H. Yunus, "Şâhit", *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 2010), 38:279

²⁵ Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, s. 245

Tereke / Tereke Defteri: Ölen kişilerin arkasında bıraktıkları mal, mülk ve bunların kaydedildiği defterler.²⁶

²⁶ Kütükoğlu, *Osmanlı'nın Sosyo-Kültürel ve İktisâdî Yapısı*, s.457

I. BÖLÜM BELGE ÖZETLERİ VE TRANSKRİPSİYON

1.1. Belge Özetleri

s.140 b.1

Abdülaziz ve Mehmed kızı Hadice'nin nikahını sonrası mehr-i müeccel anlaşmazlığının çözüldüğüne dair i'lam.

s.140. b.2

Maraş valisinin Ayntap ahalisinden haksız yere aldığı eşyaların karşılığında 3000 guruş ödeyeceği ve halkın bu ücreti kabul etmesine dair i'lam.

s.141. b.3

Vefat eden Hacı Koca'nın bir dükkanı camiye bıraktığına dair vasiyetini şahitlerin tasdiklemesinden sonra mahkemenin vasiyeti geçerli sayıp camiye vakfetmesine dair i'lam

s.141. b.4

Gürceğiz köyünde Hacı Osman'ın üzüm bağını başka bir Hacı Osman'a yetmiş beş buçuk guruşa sattığına, satıcının eşi ve kızlarının satışa itirazı olmayıp satışın onaylandığına dair hüccet.

s.142 b.5

Aişe hatunun vefatı sonrası mirasçılarından Ahmet şehir dışında olduğu için yerine vekil atanmasına dair hüccet.

s.142. b.6

Kozanlı Mahallesinden Hüseyin Bey'in ev, mutfak, kuyu ve avludan oluşan evini yüz guruş karşılığında Monla Hıdır'a sattığına dair hüccet.

s.142 b.7

Bostancı Mahallesinden Zeliha Hatun'un değirmenindeki ayda iki gece kullanım hakkını ve bir evini kardeşi Ömer'e hibe ettiğine ve hiçbir ilgisinin kalmadığına dair hüccet.

s.143 b.8

İbn-i kör mahallesinden Mustafa ve kardeşi Hacı Ahmed anne babasından kalan mirası aralarında hesaplaştıklarını, hiçbir alacak meselesi olmadığını beyan ettiklerine dair hüccet

s.143 b.9

Şabcı çeşmesi görevlisi Ebu Derda haksız yere Hacı Kasım tarafından görevden alındığı, aralarında yirmi guruş karşılığı anlaşma sonrası Ebu Derda'nın göreve dönmek istemesi ve mahkemenin Ebu Derda'yı haklı bulmasına dair hüccet.

s.143 b.10

Ali, tarlası ve içindeki ağaçları elli beş guruşa Hacı Mehmed'e sattığına dair hüccet.

s.144 b.11

Tohtamir köyünden Hacı Ahmed'in, Satılmışı darp ettiğine dair hüccet.

s.144 b.12

Mehmed ağa, kardeşi Halil ağa adına, öğümsöğüt halkını köy arazisini ekip biçmedikleri için dava etmesine ve köy halkının ekip biçmeye söz vermesine, sözlerini tutmazlarsa yüz guruş vergi ödeyeceklerine dair hüccet.

s.144 b.13

Hayyam köyü halkının Murad bin Muhsin'i köy kethüdalığına istemeyip işlerini birlikte karar alarak yürüteceklerine dair hüccet

s.145 b.14

Hacı Mustafa'nın, sağlığında evi ve dükkanını oğlu Hüseyin'e bıraktığına, vefatı sonrası da mirasının adil şekilde paylaşılıp, kimsenin hak iddia etmeyeceğine dair hüccet.

s.145 b.15

Koçansız köyünde yaşayan Satılmış Bey'in tarlasının tamamını ve içerisindeki beş ceviz yarısını yetmiş guruşa Ali Kaya'ya sattığına dair hüccet.

s.146 b.16

Kızılcamescid mahallesi sakinlerinden Mehmed Bey'in vefatı sonrası küçük Rabia ve Zahide mirası koruması için vasi tâyin edilen Ebubekir'in bu mirası kötüye kullanması sonrası görevden alınıp yerine Ömer Çelebinin vasi tâyin edilmesine dair hüccet.

s.146 b.17

Çapalı köyünde vefat eden Ahmed b. Ömer'in küçük oğlu Selim'e kalan malları yönetmesi için büyük ağabeyi Ömer'in vasi tâyin edilmesine dair hüccet.

s.146 b.18

Şerefyan mahallesi sakinlerinden Rahime'nin vefatı sonrası kızları Fatıma, Zeman ve Hadice'nin kalan ev ve eşyaları, dayıları aracılığıyla evi ve eşyaları babaları Ali'ye yirmi altı guruşa sattıklarına dair hüccet.

s.147 b.19

Kızılcamescid mahallesinde, Mehmed Bey'in kızları Rabia ve Zahide'ye tayin edilen yeni vasinin, Ebubekir'in zimmete aldığı paranın bir kısmını tahsil edip, kalanını da borçlandırarak güvence altına aldığına dair hüccet.

s.148 b.20

Çamurcu mahallesinde, medrese öğrencisi Monla Mustafa, su almaya giderken bekçiler tarafından dövölüp, aklını kaybettiğine dair hüccet

s.148 b.21

Şehreküsti mahallesinde yaşayan Ali Bey, komşusunun avlusuna akan dam suyunun yönünü değiştiren yapıya itiraz edip, haklı bulunduğuna dair hüccet.

s.148 b.22

Mihaliye Medresesi öğrencileri, her ay ödenmesi gereken maaşın eksik ödendiği beyanında bulunup belgeler incelendiğinde haklı bulunup, mütevellîye eksik ödemelerin ödenmesi emredildiğine dair i'lam.

s.149 b.23

Mustafa Bey, 30 yıldır harap durumda olan vakıf değirmenini onarmak için mahkemeden izin istemiş, köy halkının şahitliğiyle belgelendiğine dair hüccet.

s.149 b.24

Kenan Bey, Hüseyin bin el-Hâcc Muhsin ve el-Hâcc Ahmed bin İlyas ve Ömer bin Mehmed hakkında köylü olduğunu ve vergilerini ödemediğini iddia edip, belge sunamayınca davanın reddedilmesine dair i'lam.

s.149 b.25

Tarla-i Atik mahallesinden Emine, annesi Aişe'den kalan üç kazanın Ali Çelebi tarafından haksız yere alındığını iddia edip, kazanların vakfedildiği ve Ali Çelebi'nin mütevellî tayin edildiğini şahitler doğrulayınca, Emine'nin hak iddia edemeyeceğine dair i'lam.

s.150 b.26

Öğrencilerin şikâyeti üzerine harabe durumdaki Mihaliye Medresesi'nin mescid, mutfığı ve dershanesi devlet kararıyla onarılıp vakfa teslim edilmek üzere kayıt altına alındığına dair hüccet.

s.150 b.27

Tahtalı Camii'nde mütevellîlerin suistimali nedeniyle, devlet Lütfi Efendi Ahmed'i günlük iki akçe maaşla nâzır olarak atadığına ve Lütfi Efendi'nin de görevi kabul edip gereken hizmetleri yerine getireceğini taahhüt ettiğine dair belge.

s.150 b.28

Tevbe mahallesi sakinlerinden Hüseyin Çelebi'nin mirasının eşi ve çocukları arasında paylaşılmasına ve ardından kimsenin hak iddia etmeyeceklerine dair hüccet.

s.151 b.29

İbn-i kör mahallesi sakinlerinden Aişe'nin vefat eden kocası Seyyid Mustafa'dan yüz elli gurusluk mehr-i müeccel alacağı için mahkemeye başvurup, şahitlerin onayı ve Aişe'nin yemin edip kayda alındığına dair hüccet.

s.151 b.30

İbn-i kör mahallesi sakinlerinden Seyyid Mehmed'in vefatından sonra kızı Emine'nin eşi bağ ve katır üzerinde hak iddia etmiş, oğlu Ali Çelebi ise babasının cenaze masraflarına yetmiş iki gurus harcadığını ve karşılığında aldığını belirtip, şahitlerin onayından sonra Emine'nin mallar üzerinde hakkının düştüğüne dair hüccet.

s.152. b.31

Göçke köyü ahalisinin vergilerini dışardan gelen kişilere değil kendi eminleri olan Mehmed Ağa'ya ödemek istediklerine dair hüccet

s.152 b.32

Ebubekir bin Mehmed, Amuv mahallesindeki evini, kuyusunu ve avlusunu Ebubekir bin İbrahim'e yüz elli gurus karşılığında kesin şekilde sattığına ve bedelin tam olarak alındığına dair hüccet.

s.151 b.33

Seyyid Mustafa'nın ölümünden sonra, küçük oğlu Ömer'in vasisi tarafından mirastaki bağ üzerinde hak iddia edip, büyük oğlu İsmail Çelebi bağın babası tarafından sağlığında kendisine şer'î şekilde hibe edildiğini şahitlerle kanıtlayarak bu hakkın korunup ve vasinin müdahalesinin engellendiğine dair i'lam.

s.152.b.34

Alaüddeve Camii'nde görevli İmam ve Hatibin maaşları arasındaki dengesizliğin giderildiğine dair i'lam.

s.152.b.35

İbni Şeker mahallesinde Yemen Hatun'un annesi Kerime Hatun'a olan borcunu kapatmak için evini Mehmed Çelebi'ye dört yüz guruşa sattığına dair hüccet.

s.152 b.36

Cozlıca mahallesi sakinlerinden Fatıma'ya ait bir evin vekili aracılığıyla Mehmed'e yüz guruş karşılığında satılıp, paranın eksiksiz alındığına dair hüccet.

s.153 b.37

Ramazan Bey ve Mehmed Çelebi, Sakine Hatundan aldıkları değirmenin, İbrahim Ağa tarafından kiralanmasına karşı çıkıp mahkemeden kiralamadan önce satın alma işleminin gerçekleştiğini ve İbrahim Ağa'nın müdahalesinin engellendiğine dair i'lam

s.153 b.38

Hacı Mehmed'in Çukur mahallesinde bulunan evini, avlusunu ve deposunu eşi Emine Hatun'a evlilikte kararlaştırdığı yüz guruşluk mehr-i müeccel karşılığında bağışladığına dair hüccet.

s.153 b.39

Çalı mahallesi sakinlerinden Hacı Şaban'ın vefatı sonrası küçük kızı Aklan'a babasından kalan mirası koruması için büyük abisi Hüseyin'in vasi tayin edildiğine dair i'lam

s. 153-154 b.40

Dursun binti Bayram'ın Ali bin Şaban'dan kalan 45 guruşluk alacağından 35 guruşunun Abdurrahman'a havale edildiği, geriye kalan 10 guruşun ödenmesine hükmedilerek fazla talepten men edildiğine dair i'lâm

s. 154 b.41

Mehmed Bey bin Haydar ile Hafize ve Kamile binti Abdülbaki Çelebi, vekilleri Osman bin Piri aracılığıyla Suruç kazasına bağlı Kara İvriş köyündeki su basmalı Atevi mezarası tarlalarını iki yüz kırk esedî guruşa kesin olarak sattıklarına dair hüccet.

s.154 b.42

Kâdiasker Hasan'ın h.1078 Receb ayı başından itibaren Ayntab kazası arpalığını Seyyid Süleyman Efendi'ye tevdi edip şer'î hükümleri uygulayarak zulmü önlemesine dair belge.

s.155 b.43

Merhaba binti Ali ve kardeşleri adına Sinan'ın elindeki kısmı mahsup edildikten sonra, vefat eden Ömer bin Koca'nın 510 guruşluk alacağının hisselerine göre paylaştırılarak geriye kalan miktarın Merhaba'ya ödenmesine dair i'lam.

s.155 b.44

Şehreküsti Mahallesi'nde oturan Züleyha binti Mahmud, babası Mahmud'dan intikal eden Murvan köyündeki tarla, bostan, bağ ve değirmen hisselerini İbrahim bin Mustafa'ya hibe ve teslim ettiğine dair hüccet.

s.156 b.45

Tarla-yı Cedid Mahallesi'ndeki duruşmada Osman bin Abdullah, vekili olduğu Hüseyin Ağa'ya ait olduğunu iddia ettiği iki yüz otuz beyaz bez, kırk bin akçe, dört at, üç katır ve diğer eşyayı Ramazan Bey'den şer'î hüccetle talep edip, Ramazan Bey'in sunduğu asıl belgeler ve tanık beyanlarıyla hüccetin sahte olduğu mahkemece saptanarak belge geçersiz sayılıp ve Osman'ın itiraz hakkının men edildiğine dair i'lam.

s.157 b.46

Ermeni, Anadolu Rumu, Kayseriyeli, Vanlı, Çulhalı, Bitlisli, Arabkirli ve Sisli tüccarlar ile Macar, Nemçe, Eflak, Boğdan ve Medîne-i Münevvere'den gelen hacı reâyâsından hiçbir itiraz ve uyuşmazlığa yer vermeden her biri başına yıllık üç yüz altmış akçe mukâta'a ve dört yüz altı akçe cizye tahsil edilmesine dair fermân.

s.157 b.47

Mehmed bin Koço, Babilge köyünde öğle vakti Ramazan bin Hasan Bey'in değnekle sol kalçasına vurarak kemiklerine zarar verdiğini iddia edip dava açtığına ve Ramazan'ın mahkemede bu eylemi itiraf ettiğine dair i'lam

s.157 b.48

İlgin'da bulunan Fatih-i Kıbrıs Lala Mustafa Paşa camisinin vakfına ait 1077 Receb guresinden 1078 Receb guresine kadar yıllık icâre gelirleri toplam yedi yüz yirmi guruş, yüz yirmi guruş Seyyid İbrahim Çelebi'ye, yüz guruş mütevellî hizmeti için Mustafa Çelebi bin Ali'ye ve kalan beş yüz guruş Seyyid Abdi'ye ödendiğine dair hüccet.

s.158 b.49

Atina, İzdin, Vize, Trabzon, Üsküdar, Macar, Nemçe, Eflâk, Boğdan ve Medîne-i Münevvere'den gelen Ermeni, Rûm, Kayseriyeli, Vanlı, Çulhalı, Bitlisli, Arabkirli ve diğer gayrimüslim reâyâ ile seyyah ve tüccarlardan itiraz ve uyuşmazlığa yer vermeden yıllık mukâta'a ve cizye bedellerini (s.18 b.46'da belirtilmiştir.) toplama ve tartışmaları önleme usûllerini bildirdiğine dair fermân.

s.159-160-161 b.50

Maraş sancağındaki kadılara ve bağlı kazâlara, Ermeni, Anadolu Rumu, Kayseriyeli, Vanlı, Çulhalı, Bitlisli, Arabkirli, Sisli, Kefeli, Macar, Nemçe, Eflâk, Boğdan ile Medîne-i Münevvere'den gelen re'âyâ ve tüccarlardan itirazsız şekilde yıllık mukâta'a, cizye ve avâriz bedellerinin eski usule göre eksiksiz tahsil edilmesini kesin olarak emredildiğine dair fermân.

s.162 b.51

Ebubekir el-Kadî'ye, Ayntab kazası Dimos mukâta'asına bağlı Urul köyünün kadîm mukâta'ası olarak yıllık beş yüz elli üç gurus tahsiline ve idaresine herhangi bir müdahaleye maruz kalmadan yetki verildiğine dair berât.

s.162 b.52

Alaüddevle Vakfı'na ait caminin günlük iki akçe vazifeyle mütevelliliğinden Yusuf'un kendi rızasıyla feragat etmesi üzerine yerine Mehmed Halife'nin atanmasına dair berât.

s.162 b.53

Dîmos mukâta'asına bağlı köy ve mezraların Emin Mehmed'in yönetiminde eski usul üzere korunmasını, devlet gelirini azaltacak ve halka ilave yük getirilmeyecek şekilde devam etmesini vilayet makamlarına emredildiğine dair fermân.

s.163 b.54

Ayntablı Osman ve Ali'nin mahalle sakinleri ile birlikte kayıtlı avâriz ve yükümlülüklerini eksiksiz ödemelerini ve Zulkadriye eminlerinin haksız ek taleplerini önlemek için yerel makamlara tedbir almalarını emredildiğine dair fermân.

s.163 b.55

Mihaliye Medresesi vakfının mütevelliliğine İbrahim'in haksız müdahalelerinin kaldırılması suretiyle Ahmed Halife'nin resmen atanmasını ve vakıf gelirlerinin yönetiminde kimsenin engel çıkarmamasının emredildiğine dair ferman

s.163 b.56

Mihaliye Medresesi vakfı mütevelliliğinin Ahmed Halife'ye tevdi edilip İbrahim'in sahte emrinin geçersiz sayılarak Ahmed'e ait berâtın kesin şekilde kaydedilip korunmasını ve kimsenin müdahale etmemesinin emredildiğine dair fermân.

s. 164 b.57

Yetimlere ait evin satışında zimmetine para geçiren vasi Ebubekir'in görevden alınıp yerine Ömer Efendinin vasi ve denetim için Hamza İsa adlı nâzır atandığına dair i'lam.

s.165 b.58

Göçege köyünün yıllık gelirini ve hizmet hakkını padişah fermanıyla Şaban Ağa'nın aldığına dair hüccet.

s.165 b.59

Ayntab kazası halkına ait avârız ve diğer yükümlülüklerin eski usûl ve yöntemlerle sultânî emre uygun tahsil edilmesini, tahsildarların haksız ek taleplerde bulunmalarını kesinlikle yasaklandığına dair fermân.

s.165 b.60

Kızılcomescid mahallesinde vefat eden Mehmed Bey'in mirasçılarının belirlendiğine dair muhallefât.

s.166 b.61

Semek kabilesinden on kişi olan tutukluların Halep Kalesi'ne naklini Mustafa Ağa'nın öncülüğünde gerçekleştirip güvenliklerini sağlamak üzere Feyzullah Bey ve Ahmed Bey'in müşavir olarak tayinine ve vardıklarında kaleye yirmi kişilik bir görevli birliğinin gönderilmesine dair belge.

s.166 b.62

Göçege köyü ve bağlı mezralarının yıllık sabit vergisi iki yüz elli guruş olup, bu miktar Dimos-ı Ayntab emini olan Şaban'a ödenmek üzere deftere kaydedildiğine dair hüccet.

s.166 b.63

Göçege köyü ve bağlı mezraların yıllık vergisi olan iki yüz elli guruşun düzenli ödenmesinden ötürü, Padişah'ın Şaban adlı kişinin yetkisini onayladığına ve haklarına kimsenin müdahale edemeyeceğini emrettiğine dair fermân.

s.166.b.64

Göçege Köyü'nün yıllık vergisi ve hizmet hakkı Şaban Ağa tarafından berat ile teslim edildiği için, kimsenin hiçbir şekilde müdahale etmemesine gerektiğine dair fermân.

s.167 b.65

Miras, kalan eşyaları ve gelirleri bildiren tablo.

s.167 b.66

Çerkes Hüseyin Paşa Mescidi vakfına müteveli olarak Ömer'e günlük bir akçe maaşla çalışıp görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.168-170 b.67

Haffaflar şeyhi olarak görev yapan Ebubekir'in haksız yere görevden alınması sonrası Padişah tarafından görevine iade edilmesi ve görevine kimse tarafından müdahale edilmemesine dair berât.

s.168-170 b.68

Haksız şekilde görevinden alınan Ebu Derda'nın, Padişah tarafından Başcı Mescidi vakfı müteveli ve ferraş görevine iadesi ve görevine müdahale edilmemesine dair fermân.

s.168-170 b.69

Tevbe mahallesinde vefat eden Hüseyin bin Mesud'un mirasının, hak sahipleri arasında paylaştırılmasına dair muhallefât.

s.169-171 b.70

Vergilerini düzenli ödeyen göçmenler, haksız taleplerle rahatsız edilince padişah tarafından asıl kayıtlar dışında ek talep istenmemesini emrettiğine dair fermân.

s.169-171 b.71

Kaydını başka bir köye taşınan kişiden eski köyün sipahisi "resm-i râiyyet" adında ödeme alabilir mi? sorusuna olmaz olarak verilen cevap.

s.169-171 b.72

Haffaflar Şeyhi Mustafa'nın görevine müdahale edilmemesine dair fermân.

s.172 b.73

Mehmed Ağa, Haleb hazinesine bağlı su müşîrlîği mukâtaasını yıllık üç bin beş yüz guruş bedelle üstlendiğine, taksitli ödeme şartıyla görevine atandığına ve bu görev sırasında başka hiç kimsenin müdahalesine izin verilmeyeceğine dair belge.

s.172 b.74

Mehmed Osman'a Berzenik ve Sofya mukâtaalarından tahsis edilen günlük yedi akçelik ulufenin iptal edilip aynı miktarda Ayntab mukâtaası gelirlerinden almasına dair berât.

s.173 b.75

Ayntab'daki kahvehâne ve tütün gelirlerinin mukâtası elli altı bin dokuz yüz akçe bedelle iltizama verildiğine ve 17 Cemazileyahir tarihinden itibaren zabtı Mehmed Ağa'ya bırakıldığına ve ödemenin peşin yapılp yıl sonuna kadar tüm gelirlerden sorumlu olduğunun emredildiğine dair berât.

s.173 b.76

Kahvehâne gelirlerinin usullere uygun alınmasının, izinsiz açılan kahvehanelere müdahale edilmesinin ve görevli mültezimden başka kimsenin iş yapmamasının emredildiğine dair fermân.

s.174 b.77

Telbaşar nahiyesindeki Kantara köyü ve çevresinden altı bin akçe timar ile Ayntab kalesi dizdarlığını üstlenen Osman'ın, haksız müdahalelerine uğraması üzerine Padişah tarafından berâtına dayanarak görevini sürdürmesine, gerekirse uğradığı zararları geri almasına dair fermân.

s.174 b.78

Maraş'ın Zeytun ve Fernus köyleriyle bu köylere bağlı Ayntab, Halep, Antakya, Belek, Piyale, Aşin, Atina ve çevresindeki zimmîlerin 1077 Mart ayındaki cizye ve vakıf gelirlerinin tümünü toplamak için Hacı Mahmud Ağa'nın vekil tayin edildiğine dair belge.

s.175 b.79

Dülük Baba Zaviyesi'nin vakıf gelirleri ve yemek dağıtımına dair belge sureti.

s.175 b.80

Ayntab ihtisâb ve ihzâriye görevinin on üç akçelik dirlik karşılığında Abdurrahman'a tevcih edildiğine dair berât.

s.176 b.81

Telbaşar nahiyesindeki Kantara köyü ve çevresinden altı bin akçe timar ile Ayntab kalesi dizdarlığını yapan Osman'ın görevine haksız müdahaleleri önlemek ve görevini korumaya dair fermân.

s.176 b.82

Maraş sancağının Zeytun ve Fernus köyleri ile buralara bağlı Ayntab, Haleb, Antakya, Belek, Piyale, Aşin ve Atina'daki zimmîlerin 1077 Mart ayı cizye ve vakıf gelirlerini toplamak ve eksiksiz olarak Hacı Mahmud Ağa'ya teslim etmek üzere kendisine yetki verildiğine dair belge.

s.177 b.83

Ayntab livasının mevcut alaybeği Mehmed'in görevini layıkıyla yapmaması üzerine alaybeğliğine Ebubekir'in atandığına ve görevine müdahale edilmemesinin emredildiğine dair berât.

s.177 b.84

Merhum Mahmud Paşa'nın ruhu için günde bir buçuk akçe karşılığında Kur'an tilaveti yapan İbrahim Halife'nin haksız müdahalelere karşı, görevinde kaldığına ve kimsesinin müdahale etmemesinin emredildiğine dair fermân.

s.177 b.85

Senkurya bağçasının mütevellisine günlük beş akçe ile Mehmed'in tayin edildiğine ve görevine haksız müdahale edilmemesinin emredildiğine dair berât.

s.178 b.86

Dülük Baba Zâviyesi zâviyedarlığına ve vakıfların tevliyetine Abdülaziz'in tayin edildiğine ve görevine müdahale edilmemesinin emredildiğine dair fermân.

s.178 b.87

Bostancı Mahallesi'ndeki camide görevli imam Abdullah'a görevine yapılan haksız müdahaleler sonrası imamlık vazifesini sürdürmesi ve görevine müdahale edilmemesinin emredildiğine dair berât.

s.179 b.88

Debbağhânenin şârihi Hasan usule aykırı yapılan satışlar nedeniyle gelir kaybı yaşadığını bildirip, Padişah defterlerin incelenip ticaret hakkının korunmasını ve gerekirse zararların telafi edilmesini emrettiğine dair fermân.

s.179 b.89

Hacı Baba Mescidi'nde imamlık görevini sürdüren Hüseyin'in bu görevi asaleten yapmasına dair berât.

s.179 b.90

Ali el-Neccar mahallesindeki mescide, kadı nâibi Abdüsselam'ın önerisiyle Abdülkadir Halifenin yevmi bir akçe maaşla atandığına dair berât.

s.180 b.91

Kınıkcı mescidinde imam ve mütevellî olarak görev yapan Mehmed Halife'nin görevinde bırakılması, usul üzerine maaş alması ve görevine kimsenin müdahale etmemesinin emredildiğine dair fermân.

s.180 b.92

Gelin köyünde bulunan mescide boş kalan mütevellisine bir akçelik yevmî maaşla Hanefî'nin atandığına dair berât.

s.181 b.93

Maraş eyaletindeki ze'âmet ve timar sahiplerinin bedellerini toplaması için Mehmed'in görevli olduğunu ve tahsilatta hiçbir şekilde ihmâl, gecikme, haksız talep veya zulümde bulunmaması emredildiğine dair fermân.

s.182 b.94

İhtisâb ve ihzariye hizmetleri için yıllık on üç bin akçe gelikle görev yapan Kapucioğlu Mustafa'nın hem görevini layıkıyla yapması hem de halkın memnuniyeti sebebiyle görevde kaldığına dair berât.

s.182 b.95

Ayntab'da şehit düşen askerin mirasının usullere uygun kayda geçirilip, varislere teslim edilip, geleneksel harçların tahsilinden sonra gönderilmesine dair belge.

s.182 b.96

Ayntab kahvehâne mukâtaasını berâtla üstlenen İbrahim, zabtı geçici olarak Deli Hacı'ya devretmiş ve bir keselik akçelik ödeme geciktiği için, bu eksikliğin giderilip İbrahim'in vekiline teslim edilmesinin emredildiğine dair fermân.

s.182 b.97

Karslı Ahmed, Monla İbrahim ve Gündüšoğullarının saldırısına uğrayan Ahmed'in korunup, çalınan eşyaların geri alınmasına, suçluların tespit ve cezalandırılmasına ve kayıtların İstanbul'a gönderilmesine dair fermân.

s.183 b.98

Maraş'a giden güzergâhta yol güvenliği ve eşya taşıma düzenine dair fermân.

s.183 b.99

Boyacıoğlu medresesi vakfını kötüye kullanan Osman'ın yerine Hüseyin'in atanması ve kimsenin müdahale etmemesinin emredildiğine dair berât.

s.183 b.100

Vakıf mallarını istismar etmiş mütevellinin azledilip yerine atama meselesi hakkındaki soruya "olur" diye cevap.

s.183 b.101

Ayntab sancağında bulunan 503 avâriz hanesinin bin yetmiş iki yılına ait avârizlerinin toplanması görevi Ahmed'e verilmiş; her haneden 400 akçe avâriz, 50 akçe mübaşir ücreti alınacağına, müdahaleye izin verilmeyeceği tahsil edilen gelirlerin İstanbul'a gönderileceğine dair fermân.

s.184 b.102

1071-1072 yılları arasında gayrimüslim hanelerden kişi başı iki yüz doksan akçe cizye ve kırk akçe mübaşir ücreti alınması, tahsilatın zulüm ve haksızlık yapılmadan tamamlanmasının emredildiğine dair fermân.

s.184 b.103

Urfa'ya gönderilen mühim ve acil ulağın sevkini kolaylaştırmak ve güvenliğinin sağlanmasının emredildiğine dair fermân.

s.184 b.104

Yeniçeri ağası tarafından, Ayntab serdarına borç tahsilatı için gönderilen belge

s.185 b.105

Yeniçeri ağası tarafından, Şahin'in evini basarak mal ve para yağmalandığı iddiasının, yeniçeri çavuşu nezaretinde sorgulanıp tahsilat yapılması, herhangi direniş ile karşılaşılırsa davanın Divân-ı Hümâyûn'a sevk edilmesine dair belge.

s.185 b.106

Bin yetmiş bir yılına ait Telbaşar köyünün mîrî vergilerin kanun ve deftere göre tahsilatı için Osman Ağa görevlendirilmiş ve başka kimsenin müdahalesine izin verilmeyeceğine dair belge.

s.185 b.107

Bin yetmiş bir yılına ait Teneb köyünün mîrî vergilerin kanun ve deftere göre uygun olarak Osman Ağa tarafından eksiksiz tahsil edilip, köyün zabtının kendisine bırakıldığı ve kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğine dair belge.

s.185 b.108

Kırk yıldır başka bir köyde oturup o köyle hiç alâkası olmayan birine, o köyün ahar vergisi yıllık talebi yöneltilemeyeceğine dair belge.

s.185 b.109

Kılıç nahiyesine bağlı Kamerlü köyü halkına kırk yıl önce ait olmayan avâriz ve vergilerin yeniden yüklenmemesi için şeyhülislâm fetvasına uyulması, haksız tasarruf ve müdahalelerin kesinlikle engellenmesinin emredildiğine dair fermân.

s.186 b.110

Ardıç Baba Zâviyesi zâviyedarı Şeyh Ahmed'in görevine geri getirilmesi dair berât.

s.186 b.111

El-Hâcc Kenan'ın 1071 yılı için Ayntab ve Telbeşar kazalarındaki Cağıdgan, Harmanez ve Tezel köylerinin vakıf mahsul ve rüsumlarından toplam yedi yüz kâmil guruş kira bedeli karşılığında verildiğine ve tahsil edileceğine dair belge.

s.186 b.112

Ayntab kâtibine, şeyhülislâm fetvasına dayanarak Felek Mehmed Efendi'yi Ebubekir ve İsmail'in haksız müdahalesinden koruyup adlî işlemlerin önünü açması, kimsenin bu karara aykırı davranmamasının emredildiğine dair fermân.

s.186 b.113

Bin yetmiş bir yılı Şevvâl ayından itibaren Ayntab'a bağlı Nöbet ve Telbeşar köylerinin mahsûlât ve rüsumatını toplamak üzere Şaban Çelebi vekil olarak tayin edildiğine ve kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair belge

s.187 b.114

Kürd köyü sakinlerinden Ahmed, Receb bin Süleyman'ın katırını çaldığını iddia edip, şahitler ise Receb'in suçu kabul ettiğini belirtip Receb'in tazminata yükümlü kılındığına dair i'lam.

s.187 b.115

Dülük Baba Zaviyesi mütevellisi olarak Derviş Mehmed'in tayin edildiğine ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.187 b.116

Köylülerin, kethüda ve subaşının, mahsulü eksiksiz olarak Monla Mustafa'ya teslim etmelerine ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair belge.

s.188 b.117

Darende sakini Ali'nin avâriz ve diğer resmi yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirdiği gerekçesiyle yerel görevlilerin her türlü ek talep ve müdahalesinin kesin olarak yasaklandığının emredildiğine dair fermân.

s.188 b.118

Tahtalı Camii'ne Mehmed'in vefatı sonrası Hacı Mansur'un imam olarak atandığını ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.188 b.119

Dimos mukâtaası mahsulünden sorumlu mimarlarbaşı El-Hâcc Kasım'ın vefatı üzerine, yerine mimarbaşı olarak yedi akçe maaşla Kanuncioğlu'nun atandığına ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.189 b.120

Hiç kimsenin emre aykırı davranmaması, hükmün muhatabı tarafından korunup saklanması ve sultanın şerif alameti olarak itimad edilmesinin kesin olarak buyurulduğuna dair fermân.

s.189 b.121

Ayntab kâdisı vekili Abdülbaki'ye, köy sakinlerinin mülk ve bostan ürünlerinden yeni deftere kaydedilen vergi miktarlarının aynen tahsil edilmesi, deftere aykırı ek vergi ve talepleri ve mağduriyet oluşturacak müdahalelerin kesinlikle yasaklanmasının emredildiğine dair fermân.

s.189 b.122

Ayntab kazâsındaki Abdullah, Ali, Monla Mehmed, Murad Dede, Hacı İsmail, Hacı Osman ve Hacı Yusuf'un hafrevât bostanları ve bâc-ı bâzâr gelirlerinin yeni deftere kaydedilen maktû' mu'âdil öşr miktarları kadar yalnız mirliya tarafından tahsil edilmesi, muhtesib Hüseyin'in deftere aykırı ek bâc taleplerinin ve müdahalelerinin kesinlikle yasaklanması ve ihlâl edenlerin raporlanmasının emredildiğine dair fermân.

s.190 b.123

Çukur Mahallesi'ndeki vakıf bağı olan Zülfi Hatun bağçesinin mütevellîsi Derviş'in görevini ihmal etmesi üzerine yerine yevmî bir akçe ile Abdülgani'nin atandığına ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.190 b.124

1078 yılı Cemâziye'l-evvel'inde bakkal fiyatı olarak gurus başına iki yüz kırk akçe tespit edildiğine dair kayıt.

s.190 b.125

Ayntab kazâsında arpalık olarak atanan Dergâh-ı Muallim kapıcısı Hızır'ın hiçbir borcu bulunmadığı, buna rağmen Subaşı ve diğer yetkililerin haksız taleplerinin kesinlikle yasaklandığı ve anlaşmazlıkların yalnızca şer'î usûlle çözülmesinin emredildiğine dair fermân.

s.191 b.126

1071 yılında Dülük ve bağlı köylerin çeşitli mahsulleri bin esedî guruşa Mustafa Hatîb Mehmed Efendi ile Halil Ağa'ya ihale edilip, bedelin yarısı hubûbata, yarısı sayfî mahsule mahsup edilerek Muharrem ayına dek teslim edileceğine dair belge.

s.191 b.127

Bin yetmiş bir Şevvâl'inde Maraş kâimmakâmı Ali Ağa'dan Ayntab'a bağlı Dülük, Esbatrin, Suboğaz ve Kerebin köylerinin çeşitli mahsullerin hasılatını bin esedî guruşa satın alıp yarısını hububata peşin, yarısını sayfî mahsule mahsup ederek Hasan Efendi ve Osman Beşe'ye teslim etmek üzere kayda geçirildiğine dair belge

s.191 b.128

Ayntab'da yaşayan seyyidlerin kâimmakâmı olarak Seyyid Mehmed Ağa'nın atandığı; nesebin doğrulanması, yetkisiz nişan ve tezkirelerin men'i ile sayyidlere gereken hürmet ve düzenin korunmasının emredildiğine dair Nakîbü'l-Eşraf berâtı.

s.192 b.129

İbrahim Ağa'nın eşyalarını kaleye emanet bıraktığına dair belge

s.192 b.130

Saray hazinesinden alınan 500 guruş Hocaoglu ve Mehmed Çelebi'ye emanet edildiğine, Hocaoglu parayı teslim alıp ve Mehmed Çelebi'ye 600 guruş ödendiğine dair belge.

s.192 b.131

Paşa Hanı'nda firar eden Dobrucalı onbaşının odasında Hasan Çelebi ve dört tanığın huzurunda eşyaların envanteri çıkarılmış; ek olarak yiyecek olan eşyaların akçe fiyatları listeye geçirildiğine dair belge

s.193 b.132

Şeyhi Mehmed Paşa'ya Ayntab Sancağı'nın arpalık olarak verildiğine, sancağı zabt ve himaye etmesinin emredildiğine dair berât.

s.193 b.133

Seng-i Hoşkadem mahallesinde Sengoğlu tarafından inşa edilmiş mescitte İmam Mehmed'in görevinden azledilip, yerine günde iki akçelik maaşla Monla

Mahmud'un atanmasına ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.194 b.134

Kâimmakâm ve yetkililere gönderilerek Yahni mahallesinde saklanan Ömer Ağa'nın yakalanıp Halep'e teslim edilmesi, ihmâl edenlerin sorumlu tutulmasının emredildiğine dair belge.

s.194 b.135

Yahni mahallesinde saklanan ve Şaban Ağa'nın kızını kaçıran Ömer Ağa'nın Gönüllüoğlu Mustafa Ağa aracılığıyla yakalanıp teslim edilmesi ve ihmâl edenlerin sorumlu tutulmasının emredildiğine dair mektub.

s.194 b.136

Telbeşar nahiyesinde mütevellîlik görevi yapan Derviş Kasım'a görevine yapılan müdahaleleri önlemek için görevini teyit edildiğine dair berât.

s.195 b.137

Ayntab kazâsına bağlı köylerin Yeniil vergilerinin usule uygun olarak voyvodaya teslim edilmesi, Üsküdar ve Ayntab kâimmakâmlarının izinsiz akçe taleplerinin ve müdahalelerinin kesin olarak yasaklanmasının emredildiğine dair fermân.

s.195 b.138

Dülük Baba Zaviyesi vakıf gelirlerinin ayrıntılı muhasebe kaydı.

s.196 b.139

Çavuşoğlu Mescidi'ne İmam Yusuf'un vefatı sonrası Süleyman Halife'nin atandığına dair berât.

s.196 b.140

Üçkilisa karyesine ait bin beş yüz akçe gedik timarının Osman'dan Hüseyin'e kanuna aykırı şekilde devredilmesi üzerine bu timarın İbrahim'e tevcih edilmesi ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair fermân.

s.197 b.141

Burhânî Mescidi'ne, İmam Mehmed'in vefatı sonrası imamlık ve mütevellîlik görevine Mustafa'nın atandığına ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.197 b.142

İnşa edilen dükkan vakfın gelirine zarar verecek olsa bile, vakıf mütevellisi tarafından herhangi bir ücret ödemeye ya da dükkanı kapatmaya zorlanamayacağına dair belge.

s.197 b.143

Vakıf arazisi üzerine inşa edilen boyahânenin mütevellî tarafından vakıf lehine ücret ve kapatma tehdidiyle işletilmesi hususu, önce şer'î usûlle incelenip fetvâya bağlanarak halledilmesine, yetkisiz kazanç talepleri ve zorla müdahale kesinlikle yasaklanacağına, ihlâl edenler raporlanacağına dair fermân.

s.198 b.144

Sakız adası seferine gitmeyen Ahmed'in Tekfurviran timarı iptal edilerek, yerine sefere katılmak üzere hazırlıklı ve sancak içindeki uygun kişi olan Mehmed'e üç bin akçe karşılığı tevcih edildiğine dair fermân.

s.198 b.145

Burhânî Mescidi'ne İmam Mehmed'in vefatı sonrası Mustafa Halifenin atandığına dair berât.

s.199 b.146

Kartacızâde Seyyid Mahmud Çelebi Ayntab'daki seyyidlerin kâimmakâmı olarak atanmakta, nesebi sahih olan seyyidlere ayrıcalık tanınması, yetkisiz kişilere siyâdet izni verilmemesi ve sadât-ı kirâmın İslâmî usûle göre disiplin altında tutulmasının emredildiğine dair belge.

s.199 b.147

Vakıf çeşmesinin kadîm su hattından izinsiz su çıkarıp mahalleye dağıtan mütevellîye, suyu öncelikle vakıf çeşmesine tahsis etme yetkisi verildiğinin hükmedildiğine dair belge.

s.199 b.148

Vakıf çeşmesinin eski su hattından izinsiz su çekip kendi menziline yönlendiren mütevellî, suyu kadîm mecrâyâ geri verip çeşmeyi işletebileceğine dair belge.

s.199 b.149

Hacı Bayram'ın vakıf çeşmesinin kadîm su kaynağından haksız yere suyu yeni çeşmesine yönlendirmesi üzerine, Şeyhülislâm fetvasına göre suyun asıl mecrâ-yı kadîmden Hacı Nasır'ın çeşmesine geri akıtılması, vakfın şartlarına ve şer'î kanuna aykırı hiçbir müdahaleye izin verilmemesi ve ihlâl edenlerin dergâha raporlanmasının emredildiğine dair fermân.

s.200 b.150

Şehreküstü Mahallesinde Ferruh Ağa tarafından inşa edilen Camii'de görev yapan İmam ve müteveli Osman'ın görevinden azledilerek yerine Kâsım adlı kişinin

atanmasına ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.200 b.151

Ayntab'daki Alaüddevle Camii imamı Mevlânâ Ebubekir Zâde Takvâhu'ya günlük on iki akçe ücretle yapılan atamanın askerî berat ve padişah berâtı ile resmen tescil edildiğine ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.201 b.152

Maraş beylerbeyisi ve paşalarına, Kaşanizâde vakfı köylerindeki fakir halktan şer'î ve kanunî dayanağı olmayan şekilde bazı ücretleri zorla tahsil etmemeleri, vakfın şartlarına uymaları, ihlâl halinde dergâha rapor etmeleri ve bir daha şikâyet konusu olmamalarının emredildiğine dair fermân.

s.202 b.153

Vakfın değirmen sularını izinsiz evlere, hamamlara ve bostanlara yönlendirenlerden vakıf hakkı şer'î usule göre geri alınacak, yasa dışı kanallar yıktırılarak suyun kadîm akışı Hasan Ağa gözetiminde yeniden tesis edileceğine dair belge

s.202 b.154

Ayntab sancağındaki bin beş yüz akçe gedik timarı ile paçahâne timarına sahip Ali'nin kalede ikamet edip muhafızlık görevini yerine getirmemesi nedeniyle, bu timar ve kale muhafızlığı hizmetinin yeni atanan kişiye tevcih edilmesinin ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair fermân.

s.202 b.155

Hakkâklar Şeyhi olarak Ebubekir'in görevden alınarak yerine Hacı Ali'nin atandığına ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.203 b.156

Babilge köyünde bulunan mescid-i şerîfe ait vakıf mallarının müteveli tarafından ayrıntılı şekilde tahrir edildiğine dair belge.

s.203 b.157

Ayntab'da fetva verme yetkisi bulunan kişinin davranışları nedeniyle uyarıldığına dair belge

s.204 b.158

Çalı Mahallesinde bulunan Şeyh Ömer Camii'ne vakit namazlarını kıldırmak üzere Monla Osman'ın atandığına ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.204 b.159

Ayntab'a bağlı iki kazâda toplam avâriz yükümlüsü hane sayısını gösteren h.1078 tarihli kayıt.

s.204 b.160

Ayntab Sancağı'ndaki beş yüz üç avârizhâne için h.1078 yılı avâriz vergilerinin Yusuf Zîde gözetiminde toplanıp hazineye teslim edilmesi, hane başına elli akçe tahsil edilmesi ve fazla-eksik alım ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair fermân.

s.205 b.161

Ayntab'daki yeniçeri serdarlığına Mehmed Çavuş'un tayin edildiğine dair fermân.

s.205 b.162

Ayntab kadısına, Yeniçeri Ağası tarafından Mehmed Çavuş'un serdarlık görevine tayin edildiğini ve şer'i usule uygun şekilde uygunlanmasını talep ettiğine dair belge.

s.206 b.163

Ebubekir bin Osman'ın vefatı sonrası küçük çocuklarının mallarını korumak ve işlerini yürütmek için anneleri Aişe'nin vasi tayin edildiğine dair hüccet.

s.206 b.164

Banu binti Hasan'a ait, babası Hüseyin'den miras yoluyla intikal eden sınırlı mesken, kızı Fahri binti Hüseyin'e hibe ile devredildiğine ve Fahri'nin kabulüyle kayıt edildiğine dair belge.

s.206 b.165

İzzi köyünden Ali bin Veli ile Abdullah bin Ali, mahkeme huzurunda yeni hasat arpa getirdiklerini beyan ederek hasat mevsiminin başladığını tespit ettirdiklerine dair hüccet.

s.206 b.166

İsmihan Hatun'un vekili Kerime Hatun'un başvurusu üzerine, vefat eden Mustafa bin Baki Beşe'nin dört küçük kızına günlük on akçe ve toplam üç yüz bir guruş nafaka-giyim bedeli tayin edildiğine ve ihtiyaç halinde yeniden başvurma izni verildiğine dair belge.

s.207 b.167

Yusuf bin Mehmed, günlük beş akçe olan altı yıllık nalbantlık ücretinin ödenmediğini iddia etmiş, Ahmed bin Zekeriyya ise ücretin alındığını beyan ettiğine; geçerli delil sunulamaması üzerine mahkeme Yusuf'un talebini reddettiğine dair i'lam.

s.207 b.168

Kayacı mahallesinde Mehmed bin Abdülkerim ile Ferhad bin Ahmed arasında, merhum Sefer Paşa kızı Fatıma Hanım'dan intikal eden sınırlı meskenin satış ve devri incelenerek Ferhad'ın yeterli delil sunamaması üzerine malın merhum Mehmed'e iadesine hükmedildiğine dair i'lam.

s.207 b.169

Ayntab'ta hastalığı nedeniyle malvarlığının korunması için Mahmud bin Ahmed'in eşyası envanterine alındığına, İbrahim vasî olarak atandığına ve Mahmud'un vefatı sonrası miras malları resmi olarak tescil edilip deftere işlendiğine dair hüccet.

s.208 b.170

İbrahim Çelebi, Kenan bin Abdullah ve Mehmed Bölükbaşı'nın kendisine ve ailesine cimâ' lafzıyla hakaret edip saldırdıklarını şikâyet ettiğine, iki şahit sözlü tacizi doğrulamış ve bu beyanların kayda geçirildiğine dair hüccet.

s.208 b.171

Şehreküstü mahallesinde Hüseyin bin Mustafa, vefat eden babası Mustafa bin Halil'den eşine intikal eden dokuz buçuk gurusluk alacağın tahsili için başvurduğuna, iki şahit alacağın varlığını onayladığına ve Hamza bin Süleyman'ın bu meblağı ödemesine hükmedildiğine dair i'lam.

s.208 b.172

Mehmed bin Yusuf'un mirasçıları babalarının sağlığında yapılan mülk satışını onayladığına, alıcı İbrahim Bey adına mülknâme düzenlenmesinin talep edildiğine dair i'lam.

s.209 b.173

Sivaslı Tavid'in Ayntab'da vefatı sonrası eşyalarının oğlu olduğunu ispat eden kişiye teslim edildiğine dair i'lam.

s.209 b.174

Mahmud Beşe'nin Sirkeci Hanı'ndaki tüm eşyası deftere geçirilip hastalık halinde korunsun diye İbrahim vasî seçildiğine, malvarlığı, borç ve masraflar şahitler huzurunda listelenip tasfiye edildiğine dair hüccet.

s.210 b.175

Haydar bin Haydar'ın mirasından, önce sulh yoluyla zevcesi Fatıma'ya intikal eden elli guruşluk payı tahsil eden ve ardından Fatıma'nın vefatı üzerine kalan kırk guruşu çocukları Abdullah ve Zeyneb adına koruyup dağıtmakla görevlendirilen Hüseyin bin Ramazan'ın vasi tayin edildiğine dair hüccet.

s.210 b.176

Ayntab'da vefat eden Sivalı Tavid'in öz babası olduğunu ispat eden Sivaslı Agop'un oğlunun muhallefâtını teslim aldığına dair i'lam.

s.210 b.177

Avârız vergisini ödeyemeyen Üçkilisa köyü halkının, yarım hane yükünü Sarı Kasım'ın üstlendiğine dair hüccet.

s.211 b.178

Kızılca mahallesinde Mehmed bin Hasan'ın mirasının annesi, eşi ve çocukları arasında paylaştırıldığına dair hüccet.

s.211 b.179

İbni Eyyüb Mahallesi'nde yaşayan Ali bin Nasır'ın üç oda, bir eyvan, iki mağara, bir mutfak ve küçük bir odadan oluşan evini yüz esedî guruş karşılığında oğluna sattığına ve satış bedelini tam olarak aldığına dair hüccet.

s.211 b.180

Ağaçlıca köyünden Döne'nin mirasından Mirza Ali'nin mehr-i müecceli ile çocukların hisselerini tahsil eden Hasan bin Hüseyin'e yirmi beş esedî guruş verildiğine, miras üzerinde başka talep olmadığına tescillendiğine dair hüccet.

s.212 b.181

Kayacık mahallesindeki Hatuniye Mescidi'nde İmam Mehmed'in görevden alınıp yerine Himmet Halifenin atandığına ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.212 b.182

Oruç Baba Vakfının mütevellisi olarak Mustafa'nın atandığına ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.213 b.183

Şerife Emine Hatun vefatından önce, cariyesini azad ettiğine on beş guruş cenaze masrafı dışında kalan tüm mal ve eşyalarını Ramazan Efendi Camii'ne vakfettiğine dair hüccet.

s.213 b.184

Vezir Mehmed Paşanın buyruğu ile gözaltına alınan Fazlı'nın yapılan soruşturma sonrası mahalle halkı onun iyi hâlli olduğunu beyan ettiğine dair hüccet.

s.214 b.185

Girid adasındaki Halebli Zaim Mehmed Ağa'nın vekili Ali Bey, üç karye ile bir mezrânın 1080 yılı mahsulleri karşılığında yıllık iki yüz esedî guruşa İbrahim Bey'e kiraya verildiği ve bu akdin mahkeme huzurunda tescil edildiğine dair hüccet.

s.214 b.186

Fatıma binti İlyas, mahkeme huzurunda kardeşi Cuma'yı, vefat eden eşi Yusuf bin İlyas'ın mirasından kendisine kalan payı almak ve teslim etmek üzere vekil tayin ettiğine; Cuma payı eksiksiz alıp zimmetten düşürdüğünü beyan ettiğine dair hüccet.

s.214 b.187

Rumkale emînine, defterde kaydı olmayan halkı şer'î delil göstermeden eziyet etmemesinin ve kendisine şikâyetçi olmaya sevk etmemesinin emredildiğine dair fermân.

s.214-215 b.188

Rumkale mukâta'a emini Osman Ağa'ya bağlı halk, mükellef oldukları vergi yükümlülüğüne itiraz ettiklerine, resmi saray defteri emînin elinde geçerli sayılarak, zorla tahsil ve tahliye yasağı konulduğuna dair i'lam.

s.215 b.189

Burc nahiyesindeki Zihne ve Yusufın köylerindeki h.1079 yılına ait miri mal, İbrahim Ağa'ya tam olarak teslim edilip müdahale edilmemesin emredildiğine dair belge.

s.215 b.190

Çağıdgan köyünde bulunan camiye Mustafa Halife'nin imam olarak atandığına ve görevine kimsenin müdahale etmesine izin verilmeyeceğinin emredildiğine dair berât.

s.215 b.191

Cafer bin Ali'nin vefatı sonrası küçük oğlu Ahmed'e malların korunması ve güvenliği için Annesi Elife Hatun'un vasi tayin edildiğine dair hüccet.

s.216 b.192

Rumkale mukâta'ası emini Osman Ağa'nın yerel Ermeni zimmîlere haksız yere uyguladığı avârız ve değişik vergi taleplerini, vezîr Mehmed Paşa'nın fetvasına

dayanarak iptal edilip önce alınan meblağı iade ettirerek gelecekte benzer müdahalelere engel olunmasına hükmedildiğine dair i'lam.

s.216 b.193

Himmet bin İsrail, kaybolan merkebin geri istemek için Kurd Ali'den alacağını iddia etti, ancak iki şahit merkebin Ömer bin Halife'ye ait olduğunu tasdik edince mahkeme Himmet'in talebini reddedip daha fazla itirazını yasakladığına dair i'lam.

s.217 b.194

Aişe binti Hüseyin'in miras olarak aldığı sulanır tarladaki hisselerini, oğlu Ebubekir ile kardeşleri Şaban ve Halil adına vekâleten, İshak Beşe'ye kırk iki esedî guruşa satıp teslim ettiklerine dair hüccet.

s.217 b.195

Ebubekir bin Mehmed daha önce tahsil etmiş olabileceği alacağı yeniden talep etmesi çelişkili bulununca isteğinin reddedilmesine dair i'lam.

s.217-218 b.196

Boyacı Camii'ne ait dükkanın tasarrufunda çıkan anlaşmazlık mütevellî lehine çözülmüş ve Sefer'in dükkanı tahliyesine karar verildiğine dair i'lam.

s.218 b.197

Karasakal Mescidi vakfı gelirlerinin usulsüz kullanıldığı şikâyeti üzerine Derviş Hüseyin ve Veli Beşe nazır olarak atandığına dair hüccet.

s.218 b.198

Mustafa bin el-Hâcc Mehmed, babası ile el-Hâcc Abdülvehhab arasında sulh edilen 5.500 guruşluk miras paylaşımının eksik olduğunu iddia edip aksi durumun ispatlanması ile davanın reddedilip, dava açmasının yasaklandığına dair i'lam.

s.219 b.199

Cemile Hatun Eblehan Çarşısında bulunan dükkanını Muhyiddin bin Abdullah ve Ali bin Veli'ye kırk yedi buçuk guruşa sattığına ve satış bedelini tam olarak aldığına dair hüccet.

s.219 b.200

Tarla-i Cedid Mahallesinde vefat eden Cafer bin Ali'nin mirası vesâyet vekâlet yoluyla elli guruş bedelle Mustafa'ya satıldığına dair hüccet.

s.219 b.201

Kayser Mahallesi sakinlerinden Ferman Hatun'un mallarını vekili aracılığıyla Osman Bey'e hibe ettiğine dair hüccet.

s.220 b. 202

Karasakal Mescidi imam ve mütevellî görevinden haksız şekilde görevden alınan Molla Ahmed'in görevine iade edilmesi ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.220 b. 203

Hz. İmam Gazal'nin türbesinde vazifedar olarak Mehmed'in atandığına ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.220 b. 204

Acil bir konu için eksiklerin temin edilmesine dair belge.

s.221-222 b. 205

Sultan ve Halil adlı çiftin çocuklarına bıraktıkları mirasa dair hüccet.

s.222 b.206

Vergi vermeyiz diyen kimselerden usullere uygun vergilerinin toplanmasının emredildiği aksi durumun kabul edilmeyeceğinin bildirildiğine dair fermân.

s.223 b. 207

Burhani Mescidi'nde görevinden haksız uzaklaştırılan Mustafa Halifenin görevine iade edilmesi ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.223 b. 208

Eşya-ürün fiyat listesi

s.224 b. 209

Girit seferi'ne görevli oldukları halde Maraş'tan hareket etmeyen alaybeyleri ve timar sahiplerine derhal hareket etmeleri emredilmiş aksi takdirde ceza alacaklarının bildirildiği belge.

s.224 b. 210

Tamiratın Şahin Ağa tarafından üç bin beş yüz esedi guruşla tamir ettirildiği ve taksimli şekilde yapıldığının kaydedildiği belge.

s.225-226 b. 211

Girit Seferi için toplanan ücretlerin gecikmeden hızlıca tahsil edilip merkeze gönderilmesi ve tahsilatta usulsüzlük yapılmamasının emredildiğine dair fermân.

s.226 b. 212

Girit Seferi için Ayntab'dan tahsil edilecek bedellerin kaydı.

s.226 b.213

Ebubekir Beşe önceki serdarlık görevinde başarıya ulaşamamış buna rağmen yeniden serdarlık görevine tayin edildiğine dair belge.

s.227 b.214

Ebubekir Beşe daha önce serdarlık görevinde başarıya ulaşamadığına ve yeniden serdarlık görevine tayin edildiğine dair berât.

s.227 b.215

Hayyam ve Kürd köylerinden hapis edilen eşkıyaların kefaletle serbest bırakılması üzerine tekrar yakalanmaları yakalanmazlarsa kefillerin merkeze gönderilmesinin emredildiğine dair belge.

s.228 b.216

Hacı Baba Zaviyesi zaviyedarlığına müdahalelere rağmen Mevlânâ Receb'in getirildiğine dair belge.

s.228 b.217

Debbağ Efendi Camii'nde ferraş olan Mehmed'in görevine devam etmesine dair berât.

s.228 b.218

Burc köyünün hububat mahsülü ve vergilerin toplanması için Seyyid Ali Çelebi ve Mustafa'nın atandığına ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.228 b.219

Mustafa'nın satın aldığı bağ ve değirmene geçmesine engel olan Mehmed Çavuş'a karşı, Mustafa'nın elinde bulunan satın alım belgesi ve fetvaya dayanarak adli işlem başlatılmasına dair fermân.

s.229 b.220

Ayntab kalesinde hapis olan Fazlı, Acem ve (boş) adlı kimselerin Mahmud Ağa'ya teslim edilerek merkeze gönderilmesine dair fermân.

s.229 b.221

Göceke ve bağlı mezraların yıllık maktu' vergisini toplamakla görevli Şaban'a berat verildiğini ve görevine müdahale edilmemesine dair fermân.

s.229 b.222

Göceke ve bağlı mezraların yıllık maktu' vergisini toplamakla görevli Şaban'a berat verildiğine ve muhasebe defterine kayıt edildiğini bildiren belge.

s.230 b.223

Babilge köyü mescidinde imamlık ve mütevellî görevine Mehmed Halife'nin tayin edildiğine ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.230 b.224

Haseki Sultan'a ait Malatya has köylerinde serbestlik hakkını ihlal eden idarecilere, sadece vakıf görevlilerinin yetkili olduğu ve karşı dış müdahalelerin yasaklandığını bildiren fermân.

s.231 b.225

Eşkıyalık faaliyetleri için Ali Ağa'nın mübaşir tayin edildiği, eşkıya görenlerin ihbar etmesi ihmal edenlerin cezalandırılmasına dair fermân.

s.231 b.226

Karasal Mescidi Vakfının mütevellisi Ahmed'in hıyanet sebebiyle görevinden alınıp yerine Derviş Hüseyin'in tayin edildiğine dair berât.

s.231 b.227

Receb adlı kişinin zimmetinde kalan otuz bin akçenin tahsil edilip merkeze yollanmasının emredildiğine dair fermân.

s.232 b.228

Telsevad, Dökmetaş, Evruş ve Zari karyelerinin yıllık maktû' vergilerini tahsil edip merkeze yollaması için Hasan'ın tayin edildiğine dair berât.

s.232 b.229

Ayntab'a bağlı üç köyün yıllık vergilerini tahsil edip merkeze yollaması için Hasan'ın tayin edildiğine dair berât.

s.233 b.230

Pazarbaşı Ahmed'in hıyaneti üzerine yerine Hacı Kasım'ın tayin edildiğine dair berât.

s.233 b.231

Mübaşir Ali Ağa ve Kadı'nın bir şahsın suçunu beyan ettiğın, şer'en ve siyaseten katl gerektiğini hüccet ile merkeze bildiren belge.

s.233 b.232

Kızılca ve çevresinde bulunan mezraların kira bedellerini belirten aksi müdahaleleri engellendiğine dair fermân.

s.234 b.233

Eşkıyalık ile ilgili bazı şahısların evlerinin izinle aranıp bulunan eşyaların tesbit edilip deftere kaydedildiği ve bu belgelerin merkeze gönderildiğine dair belge.

s.234 b.234

Vergilerin geleneksel usulle toplanması için mübaşir tayin edildiğine dair berât.

s.234-235 b.235

Rumkale zimmi ahalisinin borçları şer'i hükümle toplanmasına dair belge.

s.235 b.236

Burhan Mescidi İmamı Mustafa Halife'nin haksız yere görevden alınması sonrası göreve iade edildiğine ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.235 b.237

Osman Ağa'ya kendi dönemine ait vergileri tahsil etmesinin belirtildiğine dair belge.

s.236 b.238

Yusuf Ağa'ya herhangi bir belge gösterilerek görevine müdahale edilmemesi ve görevine verilen emre uygun şekilde hareket etmesi emredilmiştir.

s.236 b.239

Karasal Mescidi eski Mütevellisi Ahmed'in vakıf gelirlerinden zimmetine para geçirdiği, bu meblağın iadesine hükmedilip Ahmed'in firar etmesi üzerine Derviş Hüseyin'in hüccet istediğine dair belge.

s.237 b.240

Kilis'te Gazi Bey Cami mütevellisi Hakkı'nın haksız yere görevinden alındığı için iadesine ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.237 b.241

Vergi tahsili yapılamaması sebebiyle görevlilerin huzura çağırılarak teftiş yapılmasının emredildiğine dair fermân.

s.238 b.242

Rumkale emini Osman Ağa'nın Ali ile olan davasının huzurda yapılması için Mahmud Ağa'nın mübaşir tayin edilerek Ali'nin nerede ise bulunup getirilmesine dair belge.

s.238 b.243

Mütesellim Ali Ağa'ya Mahmud paşa döneminde uygulanan usulle paşaya ait rüsumların tahsil edilmesine dair belge.

s.238 b.244

Şer'e ve hukuka aykırı alınmış ücretin teslim edilmesi ve tekrar şikayet gelmemesine dair belge.

s.238 b.245

Erbab-ı timarın şer'i davalarının huzurda görülmesinin belirtildiğine ilgili kimselerin hazır bulunmasına dair belge

s.238 b.246

Maraş Dulkadiroğlu bölgesine ait davada dava sonucuna göre tahsilin hemen yapılması gecikme olursa ilgili kişinin huzurda hazır bulundurulmasına dair belge.

s.238 b.247

Kale ile ilgili davanın taraflarının mübaşir aracılığıyla toplanıp merkeze gönderilmesine ve davanın huzurda görülmesine dair belge.

s.239 b.248

Dimos Emini Halil Ağa'nın taraf olduğu bir davada tarafların davada hazır bulunmalarına dair belge.

s.239 b.249

Bağdad kalesine gönderilecek mühimmatın güvenliğinin emredildiğine dair fermân.

s.239 b.250

Bağdad kalesine gönderilecek mühimmat için temin edilmesi gerekenlerin bildirildiğine dair belge.

s.240 b.251

Girid Seferi için yirmi dört bin akçe harçlığı teslim almak için Ali'nin vekil tayin edildiğine dair fermân.

s.240 b.252

Ahmed Çelebi, vefat eden Şaban Çelebi'nin borcunu kapattığına ve alacak-verecek kalmadığına dair hüccet.

s.240 b.253

Ayntab Kalesinde hapis olan kimselerin Yeğen Ahmed Ağa'ya teslim edilerek merkeze gönderilmesine dair belge.

s.240 b.254

Kavaldüzoğlu'na davaya katılmasının emredildiğine dair belge.

s.241 b.255

Kahvehane ve tahmis vergilerinin zabtının geleneksel usullere göre yapılmasına dair fermân.

s.241 b.256

Zimmilerden cizyelerin tahsili için Hasan Ağa ve Evsub Kethuda görevlendirilmiş ve bu kişilere engel olmadan tahsilatın yapılmasının bildirildiğine dair belge.

s.242 b.257

Ulu Mahsere'den Osman bin Cumanın mirası ve mirasçıları arasında nasıl paylaştırıldığına dair hüccet.

s.242 b.258

Kahve mukataa gelirinin iltizamla bir yıl boyunca Abdullah adlı kişiye verildiğine dair berât.

s.243 b.259

Diyarbakır'dan çıkan eşkıya çetesinin durdurulması ve gerektiğinde öldürülmesinin emredildiğine dair belge.

s.244 b.260

Kale güvenliğinin sağlanması ve nöbetçilerin kontrol edilmesine dair belge.

s.244 b.261

Tevbe mahallesinden Hacı Haydar'ın mirası ve mirasçıları arasında nasıl paylaştırıldığına dair hüccet.

s.245 b.262

Zanaatkârlar topluluğunun şeyh-i seb'a ve ahi babası olarak görev yapan Seyyid Ömer'in görevine devam etmesi ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.245 b.263

Karakapucı Mescidi'nde vefat eden imam Veli'nin yerine Derviş Mehmed'in tayin edildiği ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.246 b.264

Haleb serdarı Musulluoğlu Mehmed Çavuş ve Haleb kullukları görevlisi Mustafa Çavuş'un, Osman Çavuş eliyle İstanbul'a sevk edilmelerine ve aksi bir durumun kabul edilmeyeceğine dair fermân.

s.246 b.265

Bali Paşa Medresesi Mütevellîsi Ebu Derda Halife'nin haksız olarak görevinden alındığı ve görevine tekrar iade edildiği ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.247 b.266

Emin Yusuf'a ihtisab rüsumlarının toplama yetkisinin verildiğine dair berat.

s.247 b.267

Yeniçeri ağası, Haleb serdarı Musulluoğlu Mehmed Çavuş ve Haleb kullukları görevlisi Mustafa Çavuş'un, Osman Çavuş eliyle İstanbul'a sevk edilmesini istediğine dair belge.

s.248 b.268

Yeniçeri çavuşu, Halil Çavuş'un Girid serdarlığı görevine atandığına dair berât.

s.248 b.269

Ayntab dimosu emîni Mehmed'in, ihtisâb gelirlerinden fazladan vergi istenmesiyle haksızlık yapıldığı gerekçesiyle rûsûm birimlerinin sabitlenmesini talep etmesi üzerine, riyâl gurusların 100'er, esedî gurusların 90'ar akçeyle alınması ve eksik veya fazla tahsilât ile düşük ayarlı akçelerin kabul edilmemesin emredildiğine dair fermân.

s.249 b.270

Şehreküstü mahallesinde bulunan Beşinci Mescidi'nde vefat eden İmam Ebubekir'in yerine Mevlânâ Ömer'in atandığı ve vakıf gelirlerinden önceki imamların usûllerine uygun yararlanmasına dair berât.

s.249 b.271

Yeniçeri ağası, Halil Çavuş'un serdarlık görevini icra ettiğini ve görevine müdahale edilmeden gereken desteğin sağlanmasını istediğine dair belge.

s.250 b.272

Ayntab kazası yeniçeri serdarlığı görevine Ebubekir'in atandığı askeri sınıfların işlerinin takibini yapacağı ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.250 b.273

Bali Paşa Medresesi mütevellîsi Mehmed'in görevini ihmal etmesi şikayeti üzerine göreve Ömer Halife'nin atandığına ve görevini layıkıyla yapmasına dair berat.

s.251 b.274

Burc nahiyesinde bulunan Daşlıca, Kızılca ve Dülekin mezraların ihya ve imar yetkisini yıllık yirmi beş gurus miri vergiyle sahip olarak Hacı Hüseyin Ağa'nın tasarruf hakkına sahip olduğunu bildiren belge.

s.251 b.275

Haleb'in sabık serdarı Mustafa Çavuşun zimmetinde kalan Zilkade ve Safer aylarına ait kulluk akçelerinin araştırılarak eksiksiz şekilde Hüseyin Çavuş aracılığıyla kethüdaya ulaştırılmasına dair belge.

s.251 b.276

Yeniçeri ağası, Ayntab'a yeniçeri serdarı olarak Ebubekir'in atandığını ve yetim kalan askeri sınıflardan kalan malların usûle uygun biçimde Beytü'l mâla gönderilmesini istediğine dair belge.

s.252. b.277

Ayntab sancağının arpalık sahibi Şeyhi Mehmed Paşa'nın mütesellim olarak Hüseyin Ağa'yı tayin ettiği sancaktaki tüm gelir ve cezaları usule uygun tahsil etmesi ve görevine müdahale edilmemesinin emredildiğine dair belge.

s.252 b.278

Mütesellim olarak Ali Bey'in atandığına ve görevini yaparken yardımcı olunmasının istendiğine dair belge.

s.252 b.279

Halil Ağa'ya yönelik eşkıya saldırısının faillerinin bulunup şer'i usule göre cezalandırılmasının emredildiğine dair belge.

s.253 b.280

Detaylı miras kaydı.

s.254 b.281

Yeniçeri ağası, yeniçeri serdarı Halil Çavuş'a, sefer emrine rağmen görev yerine gitmeyen görevlileri tespit edip görev yerine göndermesi, gitmemekte direnenlerin ise serdar tarafından teslim alınmasının bildirildiğine dair belge.

s.254 b.282

Şerhama köyünde bulunan mescide müteveli olarak Mehmed'in tayin edildiğine ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.254 b.283

Tarla-yı Atik mahallesi sakinesi Rahime isimli kadının mirası ve mirasçıları arasında nasıl paylaştırıldığına dair hüccet.

s.255 b.284

Ayntab dimos mukâtas'asının yıllık on bin üç yüz seksen iki guruş bedelle Yusuf adlı kişiye verildiği iki bin guruşun peşin ödemek şartıyla tahsil etmesine izin verildiğine dair berât.

s.255 b.285

Sefer emrine rağmen görev yerlerine gitmeyen yeniçerilerin sıkıca teftiş edilip görev yerlerine sevk edilmesi, gitmemekte direnenlerin ise cezalandırılması ve padişah buyruğuna muhalefet edilmemesinin emredildiğine dair fermân.

s.256 b.286

28.bölükten Mustafa Hasan'ın on sekiz akçe karşılığında Oruç Baba Zaviyesi zaviyedârı olarak atandığına ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.256 b.287

Turlu köyü ahalisinden, subaşılar tarafından istenilen ek taleplerin engellenmesi ve haksız uygulamalara son verilmesine dair belge.

s.257 b.288

Esbatrun köyü cami vakfına vefat eden Mustafa'nın yerine Mehmed Halife müteveli olarak atandığına dair berât.

s.257 b.289

Tahtalı cami vakfına ait çeşmelerin suyuollarının tamiri için alınan karar ve harcanan paranın kaydedildiğine dair belge.

s.258 b.290

Kızılcamescid'de görev yapan İmam Osman'ın mevcut görevine devam etmesi ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.258 b.291

Ayntab Kalesi Camisinde görev hatiplik yapan Yakub Halife'nin haksız olarak görevinden alınmasından sonra, görevine iade edilmesi ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.258 b.292

Peyk Mahallesinde vefat eden Hacı Yusuf'un mirasının çeşitli harcamalar çıktıktan sonra ailesi arasında pay edildiğine dair hüccet.

s.259 b.293

Timurcî Mescidi'nde imam ve müteveli görevini bırakan Mehmed yerine Mevlânâ Osman'ın atandığına ve görevine müdahale edilmemesine dair berât.

s.259 b.294

Kale'deki cami de hatib olan Mehmed Halife'nin görevine haksız müdahale sonrası gönderilen berât.

s.260 b.295

Kasım'ın haksız müdahaleleri ile Ağa Cami'ndeki görevinden alınan Mevlânâ Osman'ın görevine iadesine dair berât.

s.260 b.296

Bir önceki belgeyi tasdikleyen belge.

s.261 b.297

Mihaliye Medresesinin harap bölümlerinin keşif sonucu tamir edileceği ve vakıf gelirlerinin yetersiz olması sebebiyle masrafların vezaif gelirlerinden karşılanacağına ve tüm bunların kayıt altına alındığına dair hüccet.

s.261 b.298

Arab Azmi köyünden çıkan hasadın resmen gözetlenerek ve kayıt altına alındığına dair ila'm

s.262 b.299

Ahmed borcunu ödemeyen Kuşcuceridi Cemâ'tinden doksan iki guruş tahsil etmiş, kalan elli iki guruşluk alacağı için şer'i tenbih yoluyla alacağını talep ettiğine dair ila'm.

s.262 b.300

Bayram isimli kadın eşinin kız kardeşine gidersen boşanmış sayılırız dediği ve kız kardeşinin evine gittiğini belirtirek boşanmak istediği , zevci Mustafa'nın bu şartı gerçekleştirdiğini belirterek evlilik muamelesi kurulmayacağını beyan ettiğine, Mustafa'nın da bu durumu tasdik ettiğine ve boşandıklarına dair hüccet.

s.262 b.301

İbni Şeker Mahallesinde vefat eden Hacı Mehmed'in çocuklarının mallarının korunması ve idaresi için Fatıma'nın vasi tayin edildiğine dair hüccet.

s.263 b.302

Yahni mahallesindeki dükkanını *bey'-i bi'l vefâ* şartıyla Osman'a satıp, alacaklarını tahsil edip dükkana dair tüm haklarından feragat ettiğine dair hüccet.

s.263 b.303

Vakıf dükkanlarının çökmesi sonrası Hacı Mehmed kendi malıyla inşâ ettiği iki dükkanın mülkiyetini üstüne aldığına dair hüccet.

s.264 b.304

Kabir kazıcılığı yapan Amuv mahallesi sakinleri, ecnebilerin Müslüman kabirlere zarar vermesi üzerine koruma talep ettiğine ve Lonca üyelerinin işleri takip edeceğine dair hüccet.

s.264 b.305

Dülük köyünde üç yıl önce kaybolan Mehmed'in mal varlığına Hacı Mehmed korumak ve idare etmek için vekil olarak tayin edildiğine ve bu görevi kabul ettiğine dair hüccet.

s.264 b.306

Gür Çeşmesi vakfına ait bir sandığın tahkîr yoluyla yeniden değerlendirilmesi ve vakıf yararına kullanılması sürecinin belgelendiğine dair hüccet.

s.265 b.307

Sultanhamamı'nın kazganı ve yıkılan bölümleri keşif sonucunda kullanılmaz durumda olduğu tespit edilerek on üç guruşa satıldığına ve yerine otuz iki guruşluk yeni kazgan ve tamirat masrafları için hamam mütevellisinden izin alındığına dair hüccet.

s.265 b.308

Fatıma isimli kadının vekili Mehmed bin Ali aracılığıyla, Mehmed bin Hacı Ömer'e bağını otuz esedi guruşa sattığına ve tasdik edildiğine dair Hüccet.

s.266 b.309

Süleyman'ın vefatı üzerine eşi Aişe mehr-i müecceli olan altmış guruşu talep etmiş, mirastan önce mehr-i müeccel ödenerek kalan mirasın taksim edilmesine dair ila'm.

s.266-267 b.310

Yavuz Sultan Selim Han tarafından vakfedilen Dülük Baba Zaviyesi'nin zamanla harap olması, vakıf şartlarının ihlali ve bu ihlalin tespiti üzerine Süleyman adlı kişi sorumlu tutulduğuna dair ila'm.

s.267 b.311

Trabzon'dan Haleb'e ticarete giden Aleksan isimli zimmi Ayntab'da vefat ettiğine ve mirasının nasıl taksim edildiğine dair hüccet.

s.267 b.312

Çukur mahallesi sakinesi Dursun isimli kadın kardeşinin rızası olmadan Mehmed ile evlenmek istediğini mahkemeye beyan ettiğine ve Hacı Ramazan'ı vekil tayin ederek akd-i nikah gerçekleştirildiğine dair hüccet.

s.268 b.313

Girid'de vefat eden Süleyman'ın emanet bıraktığı paradan kalan kısmın Mehmed Hasan Ağa tarafından tahsil edildiğine dair hüccet.

s.268 b. 314

Girid'de vefat eden Mehmed Ağa'nın mirasının eşi Aişe ve oğlu İbrahim'e kaldığı, Aişe'nin de oğlunun vefatı sonrası tüm mal varlığının kendisine intikal ettiğini vekili olan babası Mehdi'yle bildirdiğine dair hüccet.

s.268-269 b.315

Vakıf malı olan çeşme gelirlerinin zimmette kalması ve kefâlet iddiası üzerine kaydedilmiş hüccet.

s.269 b.316

Yusuf'un vefatı üzerine küçük oğlu Eymir'e kalan menzil hissesinin nafaka ihtiyacı nedeniyle annesi olan vasîsi Saadet tarafından Mustafa'ya satıldığı, diğer hissedar Osman'ın da kendi hissesini aynı kişiye devrettiğine dair hüccet.

s.269 b.317

Kızılhisar köyünde yaşamadığını beyan eden Abdurrahman'ın, kendisinden vergi talep eden Ahmed Kethuda'nın müdahalesinden korunduğu Ahmed Kethuda'nın bu durumdan men edildiğine dair ila'm.

s.270 b.318

Mehmed Çavuş, Yedibendi mevkiinde bulunan müşterek bostanın kendi hissesini Hacı Mehmed'e seksen esedi guruşa sattığına dair hüccet.

s.270 b.319

Rahime ve Hüseyin adlı kişilerin boşanma ve boşanma sonrası mehr-i müeccel ve nafaka konularında anlaşıldığına dair ila'm.

s.270 b.320

Murvane köyünde bulunan bostanın şahıs malı mı vakıf malı mı olduğu iddiasıyla görülen dava delil yetersizliği sebebiyle ertelendiğine dair hüccet.

s.271 b.321

Satılmış ve Şaban'ın oğulları, babalarının tasarruf ettiği araziye başkalarının ektiği beyan ederek hak talep ettiğine ve karşı tarafın, arazinin on yılı aşkın süredir boş kaldığını ve tapu temessükünün kendilerinde olduğunu fetvâ ile ispatlayarak davadan men edildiklerine dair ila'm.

s.271 b.322

Ebubekir Ağa'nın vefatı sonrası çıkan borç anlaşmazlığının mahkeme huzurunda çözüldüğüne dair ila'm.

s.272 b.323

Boyacı mahallesi sakini iken vefat eden Hüseyin'in mirasının eşi ve çocukları arasında taksim edildiğine dair hüccet.

s.272 b.324

Boyacı mahallesi sakinlerinden Mehmed Çavuş'un Erel köyü ahalisinden, babası Hıdır Beşe'nin alacağını tahsil etmede yaşadığı anlaşmazlığın çözüldüğüne dair ila'm.

s.272 b.325

Padişah berâtıyla Ayntap mukataası Mütesellim'i Ali Ağa'nın tayin edildiğine dair belge.

s.273 b.326

Maraşlı İbrahim eşi Aişe'yi dövmeyip tersini yaparsa *talak-ı selase* ile boşanacağını taahhüt edip daha sonra eşine şiddet uyguladığını kabul ettiğini belirterek karşılıklı ikrarlarla boşanma olduğuna dair hüccet.

s.273 b.327

Recep Ağa'nın evinden çalınan eşyalar için suçladığı Oseb ve Karagöz isimli zimmilere mahalle halkının lehlerine tanıklığı üzerine kefaletle serbest bırakıldıklarına dair ila'm.

s.274 b.328

Cevizlice mahallesinde yaşayan Belkis Hatun, kızının vefatı üzerine kocasından kalan mehr-i müeccelini talep ettiği, Hacı Mehmed ise karısı Aişe hayattayken bu parayı verdiğini şahitler ile ispat ettiğine dair hüccet.

s.274 b.329

Mehmed bin Sadeddin, Ahmed ve Mehmed bin Bekdaş'tan alacağını teslim aldığına dair hüccet.

s.275 b.330

Mehmed Çavuş kendi ve annesi Leyli Hatun'un vekaletiyle Kızılhisar-ı Tahtânî'de bulunan bostanını sattığına dair hüccet.

s.275 b.331

Padişah emriyle Anadolu'daki eşkıya faaliyetleri ve ahalinin güvenliği için gönderilen Ali Ağa'nın merkez mahalle ve köy sakinlerini ayrı ayrı sorguya çektiğine dair belge.

s.276 b.332

Malak bin Halil'in vefatı üzerine mirasının taksim edildiğine dair hüccet.

s.276 b.333

Mustafa, Ağa camii vakıf dükkanını mütevellisi Osman Efendi'nin izniyle kendi malından onarıp, harcadığı miktarı ve bu miktarın vakıf üzerinde alacağı olduğunu belirttiğine dair hüccet.

s.276 b.334

Alacak verecek anlaşmazlığının delil yetersizliği sebebiyle reddedilmesine dair ila'm

s.277 b.335

Anadolu teftişıyle Ayntab'a gelmiş olan Ali Ağa'nın Murad bin Ebubekir'i sorguladığı ve mahalle sakinleri tarafından iyi biri olduğunun ve kefil olduklarının kayda geçirildiğine dair hüccet.

s.277 b.336

Abdi Beşe'nin evinden çeşitli kıymetli eşyaları çaldığını mahkemede açıkça itiraf eden Çapkun adlı kadının hırsızlık suçunu işlediği kesin olup hüküm verildiğine dair ila'm.

s.277-278 b.337

Çapkun adlı kadının birçok kere hırsızlık suçunu işlediğini hem kendisin itiraf ettiği hem şahitler doğruladığını kadının iyi hali göz önünde bulundurularak Hanefi mezhebine göre hüküm verildiği belirtmiş fakat cezanın ne olduğu kaydedilmediğine dair ila'm.

s.278 b.338

Yahni mahallesi sakini vefat eden iken Hacı Mehmed'in küçük çocuklarına mallarını korumak ve idare etmek için dedeleri Ali Kaya'nın vasi olarak tayin edildiğine dair hüccet.

s.278 b.339

Kızılcamescid sakini iken vefat eden Ali isimli kişinin küçük yaştaki oğlu Ali Veli'nin mallarını korumak ve idare etmek için amcası Abdülkadir'in vasi tayin edildiğine dair hüccet.

s.279 b.340

Melike, mahalle sakini Seyyid Ali'nin gece vakti evine girerek eşyalarını çaldığını, ardından sözlü ve fiziki tacizlerde bulunduğu ve devam ettirdiği için şikayet ettiğine dair hüccet.

s.279 b.341

Belge yarım olduğu için özet çıkarılamamıştır.

II. BÖLÜM

BELGELERİN MUHTEVASI VE TRANSKRİPSİYONU

2.1. 28 Numaralı Gaziantep Şer‘iyye Sicilinde Bulunan Belgelerin Transkripsiyonu (s.140-279)

Sayfa No: 140 Belge No: 1

Medîne-i Ayntab kazâsına tâbi‘ Cağdağız (?) nâm karye sükkânından Abdünnebi bin İbrahim nâm kimesne mahfîl-i kazâda bâ‘is-i haze‘l-kitâb Mehmed bin Yusuf mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Mehmed’in kızı Hadice nâm bîkr-i bâliğayı hâzır-ı bi‘l-meclis Abdülaziz bin Emir Ahmed nâm kimesne kendi nefsi için akd-i nikâha tarafından beni vekîl etmeğin kırk guruş mehr-i mu‘accel üzre akd olunmuşken mezbûr Mehmed otuz guruş dahi (?) ve rüşvet nâmıyla cem‘an yetmiş guruş ahz etmeğe suâl olup kırk guruşdan ziyâdesini taleb ederim dedikde gıbbe’s-suâl merkûm Mehmed cevâbında fi‘l-vâkı‘ kızım mezbûre Hadice’yi merkûm Abdülaziz nâmzâd eylediğimizde yetmiş guruş mehr-i mu‘accel ta‘yîn olup minvâl-i mezbûr üzre akd-i nikâha tarafından mezbûr Abdülaziz merkûm Abdünnebi’yi vekîl etmeğin meblağ-ı mezbûr yetmiş guruşu mezbûrenin mehr-i mu‘acceli olmağa ahz eyledim dedikde mezbûr Abdülaziz dahi meclis-i mezbûrda minval-i muharrer üzre yetmiş guruş mezbûre Hadice’nin mehr-i mu‘acceli olduğunu ikrâr ve i‘tirâf etmeğin merkûm Abdünnebi mu‘ârazadan men‘ birle kayd-şod Şuhûdü’l-hâl:

Monla Ömer bin Hüseyin / Hüseyin bin Veli / Monla Mehmed bin Ömer Şah / el-Hâcc Mehmed bin Mustafa / Hüseyin bin Muhsin

Sayfa No: 140 Belge No: 2

Bi‘l-fi‘il medîne-i Maraş valisi olan emîrû‘l-ümerâi‘l-kirâm izzetli Hasan Paşa hazretleri iki defa mahmiye-i Ayntab’a geldiklerinde nefs-i şehîr ve nevâhîden bi gayr-ı hakk alınan akçe ve zahîre ve zahîre bahânın istirdâdı bâbında fermân-ı şerîf-

i vâcibü'l-imtisâl ile kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Silahşör Ahmed Ağa zîde mecduhu mübâşir ta'yîn buyrulmağın paşa-yı müşârun ileyh tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olup bimâ hüve nehci's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan fahrû'l-akrân Halil Ağa mahfil-i kazâda mahmiye-i merkûme ve tevâbi'i olan Burc ve Telbeşar nahiyesi ahalileri taraflarından husûs-ı mezbûrî taleb ve da'vâ ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya hüccet-i şer'iiye ile vekîl olan Ahmed Çelebi bin el-Hâcc Mehmed ve Monla Mehmed bin Abdurrahman nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm idüp paşa-yı müşârun ileyh tarih-i kitâb senesi şehr-i Rebiülevveli gurresinde Şah Hüseyin talebiyle mahmiye-i merkûme toprağına dâhil olup dört gün meks idüp hâkimleri olmak hasebiyle nefis-i şehirden bin beş yüz guruş ve yüz guruşluk hedâyâ kendüye ve kapu harcı ve tevâbi'i olan kurâ ve mezârî'den alınan zâd ve zahîre ve zahîre bahâ ve hıdmet ve ba'dehu Arap seferine me'mûr olduklarında be-tekrâr Ayntab'a gelüp on bir gün meks etmeğle nefis-i şehirden ve etrâf kurâdan alınan zahîre ve zahîre bahâ ve konakçı ve zahîreci ve hıdmet akçeleri ber mûceb-i fermân-ı âlî mezbûrân Ahmed Çelebi ve Monla Mehmed taleb ve da'vâ ve isbât sadedinde beynlerinde muslihûn tavassut idüp iki defada alınan akçe ve zâd ve zahîre ve zahîre bahânın cümlesi da'vâsından üç bin guruş üzerine sulh eylediklerinde ânlar dahi sulh-ı mezbûrî kabûl ve bedel-i sulhu ba'de'l-ahz paşa-yı müşârun ileyhın zimmetini ibrâ ve iskât eylediler dedikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Cemâziye'l-ahire lisene semân ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Ali bin el-Hâcc İbrahim / Ebu Derda Çelebi bin ilyas / el-Hâcc Hıdır bin el-Hâcc Mustafa / el-Hâcc Yusuf bin Abdullah / Monla Ahmed bin Abdullah / el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Muhsin / el-Hâcc Receb bin Mir Ahmed / el-Hâcc Hasan bin Ömer Şah / Mustafa Çelebi Şeyh-i Bezazistan

Sayfa No: 141 Belge No:3

Medîne-i Ayntab'da Kürekciyan mahallesinde vâkı' Ebubekir Bey'in binâ eylediği câmi'-i şerîfin imâm ve mütevellîsi olan bâ'is-i hâze'l-kitâb Molla Ebubekir bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazâda mahalle-i merkûmede sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâcc Koca bin (boş) sulbî kebîr oğlu Mehmed ile kebîre kızları Ayn-ı Zerka ve Rabia nâm hatunlar taraflarından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olup Mustafa bin Ali Kaya bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Şaban bin Receb mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ-yı merkûm

el-Hâcc Koca huyûtunda mahalle-i merkûmede vâkı' bir tarafı Haydar ve bir tarafı Abdülhalim ve bir tarafı el-Hâcc Ahmed nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk dükkânını vefâtımdan sonra câmi'-i mezkûrun imâmına vakf olsun diyüp hâlâ mezbûrlar vaz'-ı yed etmeğle suâl olunup hâlâ mezbûrlar vaz'-ı yed etmeğle suâl olunup bana teslim olunmasını talep ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed dükkân-ı mezbûrun vech-i muharrer üzre vakfiyeti ikrâr mezbûr Şaban inkâr edicek mezbûr Monla Ebubekir'den müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden es-Seyyid Himmet bin Abdurrahman ve Süleyman bin İsmail nâm kimesneler li eclî'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istişhâd fi'l-vâkı' müteveffâ-yı merkûm el-Hâcc Koca huyutunda mahdûd-ı mezkûr vefâtımdan sonra câmi'-i mezkûrun imâmına vakf olsun diyü bizim huzûrumuzda vasiyyet etdi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyetihi şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûl oldukdan sonra dükkân-ı mezkûr müteveffâ-yı merkûmun sülüs mâlına müsâ'id olup alâ tarîki'l-vasiyyet vakfiyeti sahîh olmağın mahdûd-ı mezkûrdan mezbûrân Mehmed ve Şaban'ın kasr-ı yedlerine tenbîh birle mâ vaka'a kayd-şod

Fî gurre-i Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Efendi bin Abdülcelil Efendi / Hüseyin Bey Kozanzâde / es-Seyyid Hamza bin Seyyid Mahmud / Monla Ahmed bin Abdullah / Monla İbrahim Meddah

Sayfa No: 141 Belge No: 4

Medîne-i Ayntab'a tâbi' Gürceğiz nâm karyede sakin el-Hâcc Osman bin el-Hâcc Hıdır nâm kimesne mahfil-i kazâda hâfız-ı haze'l-kitab el-Hâcc Osman bin el-Hâcc Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp karye-i mezbûrede vâkı' bir tarafı Seyyid İbrahim ve bir tarafı Tat İsa ve bir tarafı Hıdır nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bin yüz tinek cedîd bağıımı mezbûr el-Hâcc Osman'a yetmiş beş buçuk guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yetmiş beş buçuk guruşu yedinden bi't-tamam ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr merkûm el-Hâcc Osman'ın mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîk merkûm el-Hâcc Osman'ın zevcesi Elif binti (boş) ve kız karındaşları Aişe ve Fatıma nâm hatunlar taraflarından vekîl

olup Ali bin Halil ve Ali bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan es-Seyyid İbrahim bin Mehmed nâm kimesneler meclis-i mezbûrda müşterî-i merkûm el-Hâcc Osman muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr idüp mahdûd-ı mezkûr merkûm el-Hâcc Osman'ın mülki olmağla müşterî-i mezbûr el-Hâcc Osman'a bey' ve teslim ve kabz-ı semen eylemiştir müvekkilelerim mezbûrât Elif ve Aişe ve Fatıma'nın vechen mine'l-vücûh alâka ve medhali yokdur dedikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi 25 Cemâziye'l-ahire sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

(silik) bin Davud / Monla Mehmed bin Şaban / el-Hâcc İbrahim bin el-Hâcc Osman / el-Hâcc Hanefi Efendi bin el-Hâcc İbrahim / el-Hâcc Mehmed / el-Hâcc Ahmed bin el-Hâcc Mehmed / Ali bin Karagöz / Monla Himmet bin Allahverdi / (silik) Hamza / Karabey bin (silik) / Mahmud bin Ebubekir / Ali bin Arslan / (silik) Ali

Sayfa 142 Belge No:5

Medîne-i Ayntab'da İbni Kôr mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Aişe Hatun ibneti Mehmed'in verâseti sadr-ı kebîr oğulları es-Seyyid Ali Çelebi ve es-Seyyid Ahmed ile sadriye kebîre kızları Emine ve Şerife nâm hatunlara münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffât-ı merkûmenin muhallefâtı verese talebiyle tevzî' ve taksîmi iktizâ idüp lakin mezbûr es-Seyyid Ahmed Çelebi âhar diyarda mutavattın olmağla tarafından bir vekil lâzım ve mühim olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb hazretleri hâfız-ı haze'l-kitâb el-Hâcc Musa bin Mustafa nâm kimesneyi mezbûrât es-Seyyid Ahmed Çelebi tarafından vekîl nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylemeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min Recebü'l-ferd lisene semâne ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc İsmail Kethudâzâde / Mehmed Bey bin el-Hâcc Mehmed / Mehmed Çelebi Mezidzâde / es-Seyyid İbrahim bin el-Hâcc Ali

Sayfa No: 142 Belge No: 6

Medîne-i Ayntab'da Kozanlı mahallesinde sâkin Hüseyin Bey bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde bâ'is-i haze'l-kitâb Monla Hıdır bin el-Hâcc Hüseyin mahzarında ikrâr ve takrir-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı Hıdır ve bir tarafı Ömer nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı Luhana nâm

zimmî mülkü ve bir tarafı tarîk ile mahdûd bir beyt ve bir (silik) ve bir matbah ve bi'r-i mâ ve havliyi müştemil mülk menzilimi tarih-i kitâbdan yirmi (silik) mukaddem yüz guruşa bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm idüp ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr (silik) yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil merkûm Monla Hıdır'ın mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î kayd-şod

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Bey bin el-Hâcc Mehmed / Mehmed Bey bin el-Hâcc Mehmed / Mehmed Çelebi Ganizâde / Ömer Bey bin el-Hâcc Mustafa / Musa Bey bin Murad / el-Hâcc Mehmed bin Mustafa / el-Hâcc Hüseyin bin Veli / Ömer bin Mehmed / el-Hâcc Mehmed bin Ahmed / el-Hâcc Ebubekir bin İsa / Veli bin Mehmed

Sayfa No: 142 Belge No: 7

Medîne-i Ayntab'da Bostancı mahallesinde sâkine Hâce Zeliha Hatun ibneti el-Hâcc Ömer mahfil-i kazâda bâ'is karındaşı Ömer nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp medîne-i mezbûre kurbunda vâkı' Tefnek nâm değirmende olan bir ayda iki gün ve iki gece hissem ve yine mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı mezbûr Ömer ve bir tarafı Ramazan ve bir tarafı Musli ve bir tarafı Mehmed nâm kimesneler mülkleri ile mahdûd mülk menzilimi karındaşım merkûm Ömer'e hibe-i sahîha-i şer'îyye ile hibe ve teslîm ve temlîk idüp ol dahi meclis-i mezbûrede ittihâb ve kabûl ve teslîm eyledi ve ba'de'l-yevm zikr olunan değirmende olan bir ayda iki gün ve iki gece olan hisse ile mahdûd-ı mezkûr menzilde alaka ve medhalim yokdur merkûm Ömer'in mülk-i mevhûbudur keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î kayd-şod. Fî evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Hanefî Efendi el-Hatib / Hüseyin Ağa bin Hasan / Abdullah Efendi el-Hatib / Mehmed Çelebi Muhsinzâde / Mehmed Çelebi Ganizâde / Ömer Beşe Serdar / Üveys bin Mustafa

Sayfa No: 143 Belge No: 8

Medîne-i Ayntab'da İbni Kör mahallesinde sâkin Mustafa bin Zekerîyya nâm kimesne mahfil-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb karındaşı el-Hâcc Ahmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp babamız müteveffâ-yı merkûm Zekerîyya'nın ve

vâlidemiz Şehribanu binti el-Hâcc Ali nâm hatunun muhallelâtlarını bundan akdem karındaşım merkûm el-Hâcc Ahmed ile beynimizde defter ve hesâb ve kitâb idüp irsen her birimize âid olan hisse-i şer'iyeleri ahz u kabz eyledik muhallelât-ı merkûmeye müte'allika âmme-i de'âvîden birbirimizin zimmetini ibrâ ve iskât eyledik birbirimizde husûs-ı mezbûra müte'allika (sîlik) ve nizâ'ımız ve alaka ve medhalimiz yokdur dedikde mukırr-ı merkûmun ikrârın mezbûr el-Hâcc Ahmed dahi vicâhen ve şifâhen tahkîk ve tasdîk etmeğin mâ vaka'a kayd-şod. Fî evâil-i Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Ömer Beşe Serdar / Davud Beşe Çavuş / Mehmed Ağa bin Ömer Beşe / Süleyman Ağa biradereş / el-Hâcc Ebubekir bin el-Hâcc Mir / Kör Mustafa Helvacı / el-Hâcc İbrahim Hakkak / Helvacı Mehmed

Sayfa No: 143 Belge No: 9

Medîne-i Ayntab'da Şehreküstü mahallesinde vâkı' Şabcı çeşmesinin berât-ı şerîf ile mütevellî ve ferrâşlı olan Monla Ebu Derda ibni Monla Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazâda el-Hâcc Kasım bin Hüseyin mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp zıkr olunan tevliyet ve ferrâşlık hıdmetinde kusûrum olmayup azl îcâb eder hâlim yoğiken mezbûr el-Hâcc Kasım üç sene mukaddem hilâf-ı inhâ ile üzerimden alup bana gadr etmeğle beynimize muslihûn tavassut idüp zıkr olunan tevliyet ve ferrâşlıktan ferâgat etmek üzre yirmi guruşa bizi sulh eylediklerinde mezbûr el-Hâcc Kasım sulh-ı mezbûrı kabul ve bedel-i sulhı yedimden ahz u kabz etmişiken hâlâ rücû' idüp askerî tarafından yine berât ibrâz etmeğle suâl olunup mücebince icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr el-Hâcc Kasım minvâl-i muharrer üzre sulh olup ve bedel-i sulhu ahz eylediğin ikrâr ve i'tirâf eyledikten sonra mezbûr Ebu Derda Çelebi'nin tevliyet ve ferrâşlığa her vechile layık ve mahall olupu bir vechile kusûru ve azlın îcâb eder hâli olmayup merkûm Ebu Derda Çelebi'ye gadr ve hayf olup mezbûr el-Hâcc Kasım'ın inhâsı hilâf olduğunu mahalle-i merkûme ahalisi bi-ecma'ihim ihbâr etmeğin merkûm el-Hâcc Kasım bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Cemâziye'l-ahire sene semâne ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Receb Efendi bin Abdullah / Hanefi Efendi el-Vaiz / es-Seyyid Nasuh Çelebi bin Ahmed Çelebi / Kurd Hüseyin Ağa bin Hasan / Monla Ahmed imâm-ı Handaniye

Sayfa No: 143 Belge No: 10

Medîne-i Ayntab kazâsına tâbi‘ Murvane nâm karye sükkânından Ali bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazâda bâ‘is-i haze’l-kitâb el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Hüseyin nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp karye-i mezbûrda vâkı‘ bir tarafı Habibe nâm hatun mülkü ve iki tarafı Sacur ve bir tarafı Karakaş tarlası ile mahdûd bir kıt‘a mülk tarlamı dâhilinde ve etrafında olan eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire ile merkûm el-Hâcc Mehmed’e elli beş guruşa bey‘-i kat‘î ile bey‘ ve teslim idüp ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr elli beş guruşu yedinden bi’t-tamam ve’l-kemâl ahz u kabz eyledim ba‘de’l-yevm mahdûd-ı mezkûr tarla zikr olunan eşcâr ile merkûm el-Hâcc Mehmed’in mülk-i müştêrâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î kayd-şod

Şuhûdü’l-hâl:

Şeyh Mehmed bin ... / Acem Hüseyin Bakkal / Gulâm-ı ağa-yı mezbûr / Mehmed bin Kör Ali Kaya / el-Hâcc Ebubekir oğlu el-Hâcc Mehmed Bostancı / Mehmed bin Yaralı Hasan / Alaaddin ... / Abdullah bin el-Hâcc Mustafa / Haceri ibni Attar Mustafa / el-Hâcc Hüseyin Sağrıç / Derviş Ali Etmekci

Sayfa No:144 Belge No: 11

Medîne-i Ayntab kazâsına tâbi‘ Tohtamir nâm karye sükkânından bâ‘is-i haze’l-kitâb Satılmış bin el-Hâcc Himmet nâm kimesne mahfil-i kazâda Kalli tâifesinden el-Hâcc Ahmed bin Ağbaş nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr el-Hâcc Ahmed tarih-i kitabdan dört gün mukaddem balta ve değnek ve taş ile sağ (silik) ve sol koluna urup sâir a‘zamı karabere eylemiştir suâl olunup mücebi icrâ olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe’s-suâl ve’l-inkâr merkûm Satılmış’dan müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Kalender bin Abdurrahman ve Yusuf bin Gündeş nâm kimesneler li ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olup eserü’l-istişhâd fi’l-vâkı‘ tarih-i mezbûr günü merkûm el-Hâcc Ahmed değnek ve taş ile mezbûr Satılmış’ın sağ uyluğundan ve sol kolundan urup vesâir a‘zâsını karabere eylemiştir biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyetihi şerâyiti’l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle mâ-vaka‘a kayd-şod fî 7 Receb sene 78

Şuhûdü’l-hâl:

Mehmed Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / Mehmed Bey bin el-Hâcc Mehmed / Murad

Ağa Tuğralzade / Ömer Bey vekîl-i Miralay / el-Hâcc Hüseyin bin Veli

Sayfa No: 144 Belge No: 12

Medîne-i Ayntab'da Cozlıca mahallesinde sâkin hâfız-ı haze'l-kitâb Mehmed Ağa bin Kasım Paşa meclis-i şer'-i hatîrda medîne-i mezbûreye tâbî' Öğüm Söğüt nâm karye ahalisinden el-Hâcc Hamis bin Durali ve Ali bin Mustafa ve el-Hâcc Ali bin Ebubekir ve el-Hâcc İbrahim bin Ali ve el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Hıdır ve Hasan bin Üveys ve Hamza bin Fecir ve el-Hâcc Kasım bin Ali nâm kimesneler vesâirleri mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp karye-i merkûme karındaşım Halil Ağa'nın ze'âmeti karyelerinden olup tarafından zabtına beni vekîl etmişdi hâlâ mezburlar karye-i merkûmenin yirmi dört çiftlik arazisinden ekserini ziraat etmeyüp boz ve hâlî koyup âhar kurâ ve mezâri' ziraat etmeleriyle müvekkilime küllî gadrları olmağın sual olunup takrîrleri tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl ahali-i mezbûrûn cevâblarında fi'l-hakîka karye-i merkûme sınırından hâric mezra'a ziraat eylediklerini ikrâr lakin minba'd karye-i mezbûrenin yirmi dört çiftlik arazisinden bir kıt'a tarla boz ve hâlî komayup cümlesini ziraat eyledikten sonra âhar mezra'a ziraat edelim ba'de'l-yevm zikr olunan yirmi dört çiftlikden boz ve hâlî kalmış tarla bulundukda mezbûr Mehmed Ağa kânûn üzre resmini ahz eyledikten sonra mahkeme ta'mîrine yüz guruş nezzimiz olsun dediklerinde kayd-şod evâil-i Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l-kuzzât İsmail Efendi / Mehmed Çelebi bin Hasan Bey / Mustafa bin Yusuf / Dellal Yusuf / Ahmed bin Mehmed / Ömer bin Piri / Ebubekir bin Ali / Şaban bin Ali Beşe

Sayfa No: 144 Belge No: 13

Medîne-i Ayntab'a tâbî' karye-i Hayyam sükkânından el-Hâcc Ebubekir bin Sevindik ve el-Hâcc Hasan bin el-Hâcc Mehmed ve Beyverdi bin Hüseyin ve Mustafa bin el-Hâcc Ali ve el-Hâcc Ahmed bin Ahmed ve Şaban bin Cuma ve İbrahim bin Hüseyin ve Secaaddin bin Bayındır ve Himmet bin el-Hâcc Mehmed ve Cafer bin Cuma ve Ramazan bin Küçük ve Emirhac bin İsmail ve Ali bin Cuma ve Abdurrahman bin Zeynel ve Süleyman bin el-Hâcc Mehmed ve Osman bin Mehmed ve Cuma bin Ebubekir ve Hüseyin bin Şaban ve Ahmed bin Hasan ve Halil bin İlyas ve Mustafa bin Mehmed Ali ve Ömer bin Mehmed ve Mustafa bin Mehmed ve Cuma

bin el-Hâcc Bayram ve el-Hâcc Ömer bin el-Hâcc Muhsin ve Ali bin Bayram ve Cuma bin Murad ve Süleyman bin Hamza ve Ebubekir bin Osman nâm kimesneler vesâirleri mahfil-i kazâda Murad bin Muhsin muvâcehesinde her biri takrîr-i kelâm idüp bu âna gelince karye-i mezbûreye kethudâ nasb olunmak lazım geldikde karye-i mezbûre ahalisinin cümlesi ittifâkıyla bir mu'temedün aleyh kimesneyi kethudâ ihtiyâr etmek beynimizde mu'tâd-ı kadîm iken hâlâ mezbûr Murad kendi re'yi ile kethudâ olmak murâd etmeğle cümlemiz rızâ vermeyüp mezbûr Murad'ı men' eyledik ve bu âna gelince kethudâ olanların fukarâya elbette gadr ve te'addîleri olmağla minba'd karye-i merkumeye kethudâ etmeyüp cümle umûrumuzı cemâ'atımız ma'rifetiyle görmeye müte'ahhid eyledik minvâl-i meşrûh üzre hüccet-i şer'îyye tahrîr olunmasını taleb ederiz dediklerinde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Mehmed Çelebi Muhsinzâde / el-Hâcc Mustafa Kahveci / Monla Hasan el-Îmam / Abdüsselam Efendi nâib-i Burc / Monla Mehmed el-Îmâm

Sayfa No: 145 Belge No: 14

Medîne-i Ayntab'da Haniçi mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâcc Mustafa bin Mehmed'in verâseti zevce-i metrûkeleri Raziye binti İbrahim ve Dursun binti Mehdi nâm hatunlar ile sulbî kebîr oğulları Hüseyin Çelebi ve Mehmed'e ve sulbiye kebîre kızları Esmâ ve Hesna'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Mehmed asâleten ve mezbûrân Raziye ve Dursun ve Esmâ ve Hesna taraflarından husûs-ı âtî-i ibrâya vekîl olup Abdullah Efendi ibni Monla Ebubekir ve es-Seyyid Ömer Çelebi bin es-Seyyid Mehmed şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan el-Hâcc Ahmed bin Mehmed nâm kimesne vekâleten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde hâfız-ı haze'l-kitâb merkûm Hüseyin Çelebi mahzarında her biri asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr el-Hâcc Mustafa tarih-i kitabdan sekiz sene mukaddem hâl-i sıhhatinde mahalle-i merkûmede vâkı' ma'lûmu'l-hudûd menzil ve tecemmülât-ı hâne ve Boyacı bazarında vâkı' mülk boyacı dükkanını dâhilinde olan boyacı (silik) malı ile mersûm Hüseyin Çelebi'ye hibe-i sahîha-i şer'îyye ile hibe ve temlîk ve teslîm ol dahi ittihâb ve kabûl ve tesellüm eyledikden sonra bu âna gelince mâlikâne zabt ve tasarruf idüp hâlâ fevt olmağla biz dahi hibe-i merkûmeyi kabûl ve müteveffâ-yı merkûmun sâir muhallefât-ı mevcûdesin cümlemizin rızâ ve ma'rifeti

ile bi'l-fariza beynimizde taksîm ve tevzî' eylediğimizde ben hisse-i şer'iiyyem için medîne-i merkûmede Tefnek kurbunda vâkı' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bostan ile altmış guruş kıymetli otuz miskâl bir altın akçeyi ahz u kabz idüp ve mezbûre Razıye dahi altmış guruş mehr-i müeccel ve mu'ayyene ile kırk guruş hisse-i semeniyesin nakd ve mezbûre Dursun dahi kırk guruş hisse-i semeniyesin nakd ve mezbûre Esma dahi Kürd nâm karyede Köyönü dimeğle ma'rûf bir kıt'a su basar tarla hisse-i şer'iiyyesi için ve mezbûre Hesna dahi yine karye-i merkûmede Pınarbaşı dimeğle ma'rûf bir kıt'a su basar tarla hisse-i şer'iiyyesi için ahz u kabz idüp muhallefât-ı müteveffâ-yı merkûma müte'allika âmme-i de'âvî ve muhâsamât ve eymandan her birimiz merkûm Hüseyin Çelebi'nin zimmetini ibrâ ve iskât etdik minba'd mezbûr Hüseyin Çelebi'nin zabt ve tasarrufunda olan sâlifü'z-zikr dükkan ve menzil ve tecemmülât-ı hâne vesâir akârâtında vechen mine'l-vücûh alaka ve medhalim ve da'vâ ve nizâ'ımız yokdur dediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î kayd-şod fi evâil-i Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Abdullah Efendi el-Hatib / Abdülkadir Efendi el-İmam / Hasan Efendi Safereddin / es-Seyyid Ömer Çelebi Emirbaba / Ebubekir Çelebi bin Cafer Çelebi / el-Hâcc Veli bin Köse Piri / el-Hâcc Ahmed bin Hüseyin Bey / Monla Mustafa bin Mehmed / Şaban bin (boş)

Sayfa No: 145 Belge No: 15

Medîne-i Ayntab'da Boyacı mahallesinde sakin Satılmış Bey bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde bâ'is Ali Kaya bin İsmail mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp medîne-i mezbûre kazâsına tâbî' Koçansız (?) nâm karyede vâkı' bir tarafı mezbûr Ali Kaya mülkü ve bir tarafı Sekekoğlu vakfı ve bir tarafı Sacur ve bir tarafı değirmen harkı ile mahdûd tahmînen iki keyl bezir isti'âb eder mülk tarlamı dâhilinde olan beş dib ceviz şecerinin nısfı ile merkûm Ali Kaya'ya yetmiş guruşa bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm idüp ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yetmiş guruşu yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr tarla ile zikr olunan ceviz şecerlerinin nısfı merkûm Ali Kaya'nın mülk-i müştêrâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl:

Ömer Beşe Serdar / Ebubekir Beşe el-Racil / Mehmed bin Bin Ali / Derviş

Abdülkadir bin İsmail / Berber Ali bin el-Hâcc Selim / Bakkal Habib / Bakkal el-Hâcc Osman

Sayfa No:146 Belge No: 16

Medîne-i Ayntab'da Kızılcamescid mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mehmed Bey bin Sıddık'ın sulbî sagîre kızları Rabia ve Zahide'nin kıbel-i şer' den mansûb vasîleri olan Ebubekir bin Ahmed nâm kimesne sagîretân-ı mezbûrtâna babalarından intikâl eden hisselerini zabt ve tasarruf etmekle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb hazretleri mâl-ı eytâmı sıyânet için vasî-i mezbûrun muhâsebesin gördükde vasî-i mezbûr Ebubekir sagîrtân-ı mezbûretâna defter-i kassâmda ta'yîn ve tahsîs olunan mahalle-i merkûmede vâkı' menzillerini iki yüz yirmi sekiz guruşa bâten bey' idüp semen-i mezkûrun yüz gurusunu müşteri üzerine mu'âmele eyledikten sonra yüz yirmi sekiz gurusunu ahz u kabz ve kendi mesârifine itlâf ve isrâf eylediğinden mâ'adâ sagîrtân-ı mezbûretâna menzil-i mezbûrdan gayrı defterden ihrâc olunan altmış guruslarını dahi ekl ü bel' idüp mezbûr Ebubekir'in cemm-i gafır ve cemî' kesîr huzûrunda hıyânet-i azîmesi zâhir olup semen-i mezkûr yüz yirmi sekiz guruş ile defterden muhrec olan altmış guruşun (silik) vasî-i mezbûr Ebubekir vesâyetden azl olunup sagîrtân-ı mezbûretân üzerlerine hâfız-ı haze'l-kitâb Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed yevmî iki akçe vazîfe ile vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâil-i Recebû'l-ferd lisene semân ve seb'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Şaban Çelebi bin Osman Çelebi / Hüseyin Ağa bin Hasan / es-Seyyid Muharrem Çelebi bin es-Seyyid Mustafa / Mehmed Çelebi Muhsinzâde / Mehmed Bey bin Hasan Bey / el-Hâcc Halil bin el-Hâcc Kasım / Receb Beşe Çukadar / Abdüsselam Çelebi bin el-Hâcc Mustafa

Sayfa No: 146 Belge No: 17

Medîne-i Ayntab'da Çapalu nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Ömer'in sulbî sagîr oğlu Selim'e babasından intikal eden mâlını zabt ve tesviye-i umûriyçün bir vasî lâzım ve mühim olmağın kıbel-i şer' den sagîr-i mezbûrun kebîr karındaşı Ömer vasî nasb olunduğu kayd-şod

Şuhûdü'l-hâl:

Ahmed bin Bedavi / Hasan bin Mehmed / el-Hâcc Ebubekir bin el-Hâcc İbrahim / el-Hâcc Mustafa bin Derviş

Sayfa No: 146 Belge No: 18

Medîne-i Ayntab'da Şerefyan mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Rahime binti Halil nâm hatunun zevc-i metrûkı Ali bin el-Hâcc Ali ile sadriye kebîre kızları Fatıma ve Zemane ve Hadice'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra mezbûrât Fatıma ve Zemane ve Hadice'nin dayıları ve taraflarından husûs-ı atî'l-beyânı ikrâra vekîlleri olup Ramazan bin Mehmed ve Mustafa bin Süleyman nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan İbrahim bin Halil nâm kimesne mahfil-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb merkûm Ali mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp müvekkilelerimin vâlideleri mezbûre Rahime'nin muhallefâtından olup mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı Mustafa ve bir tarafı Selahaddin ve bir tarafı diğer Mustafa mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir beyt ve bir matbah ve bi'r-i mâ ve havluyu müştemil menziline olan hisse-i şer'ıyyelerini merkûm Ali'ye yirmi altı guruşa bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm eylediklerinde ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ yirmi altı guruşların yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz eylediler ba'de'l-yevm menzil-i mezbûrda ve tecemmülât-ı hâne ve vâlidelerinin mehr-i müecceline müte'allika alâka ve medhalleri kalmadı merkûm Ali'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a kayd-şod

Şuhûdü'l-hâl:

Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / Mansur bin Himmet / OsmanBey bin Ali / Ali Bali bin Abdullah / Musli Bey bin Abdullah / Mustafa bin Süleyman / Ramazan bin Mehmed

Sayfa No: 147 Belge No: 19

Medîne-i Ayntab'da Kızılcamescid mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mehmed Bey bin Sıddıka'nın sulbiye sagîre kızları Rabia ve Zahide'nin tesviye-i umûrlarıçün kıbel-i şer'den mansûb vasîleri olan Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed mahfil-i kazâda hâfız-ı haze'l-kitâb es-Seyyid İsmail bin Seyyid Zeynelabidin mahzarında bi'l-vesâye takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp sagîrtân-ı mezbûretânın vasîleri olup bundan akdem hıyânet-i azîmesi sebebi ile azl

olunan Ebubekir nâm kimesne tarih-i kitâbdan üç sene mukaddem sagîrtân-ı mezbûrtânın mahalle-i merkûmede vâkı‘ menzillerini ba‘de’l-müzâyede merkûm es-Seyyid İsmail’e iki yüz yirmi sekiz guruşa bâten bey‘ ve teslîm ve semeni olan meblağ-ı mezbûrun yüz yirmi sekiz guruşunu yedinden ahz ve kabz ve yüz guruşunu iki sene tamamına değin onu oniki hesâbı üzre yüz kırk guruşa mu‘âmele eylediklerinden sonra vasî-i mezbûr Ebubekir dahi semen-i mezkûrdan kabz eylediği yüz yirmi sekiz guruşun yüz guruşunu yine onu oniki hesâbı üzre kendi üzerine mu‘âmele etdirüp yirmi sekiz guruşu zimmetinde karz kalup hâlâ hakim-i mevki‘-i kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb hazretleri mezbûr Ebubekir’in muhâsebesini gördükde mezbûr es-Seyyid İsmail’den ahz eylediği yüz yirmi sekiz guruş semen-i mezkûr ile iki senelik kırk guruş ribhinin asla yeri olmayup ekl ü bel‘ idüp rehn-i kavî ve kefilî dahi olmamağla hıyânet-i azîmesi sebebiyle vesâyetden azl idüp sagîrtân-ı mezbûrtân üzerlerine beni vasî nasb ve ta‘yîn eyledikten sonra merkûm Ebubekir zimmetinde zuhûr eden yüz yirmi sekiz guruş bahâ-i menzil ve kırk guruş dahi ribh ve on guruş dahi sagîrtân-ı mezbûrtânın defter-i kassâm mûcebince zabt eylediği mallarından bâkî kalan meblağ ki cem‘an yüz yetmiş sekiz guruşun tahsîline hükm-i şer‘î etmişdi hâlâ ben dahi mezbûr Ebubekir’e hükm olunan yüz yetmiş sekiz guruşun yüz guruşunu tahsîl idüp yetmiş sekiz guruşu tahsîle kâbil olmamağla tarih-i kitâb senesi Recebi gurrelerinden bir sene tamamına değin onu onbir buçuk hesâbı üzre rehn-i kavî ile doksan guruş üzerine mu‘âmele-i şer‘iyye idüp ba‘dehu mezbûr Ebubekir’den tahsîl eylediğim meblağ-ı mezbûr yüz guruş menzil semenini dahi yine ma‘rifet-i şer‘le mezbûr es-Seyyid İsmail zimmetinde olan menzil semeninden yüz guruş ve kırk guruş ribhinin üzerine zamm idüp cem‘an iki yüz kırk guruş oldukda on altı guruşunu mahsûl-i mahkeme ve harc-ı hüccet ve ihbâriye ve hüddâmiye için ihrâc eyledikten sonra bâkî kalan iki yüz yirmi dört guruşu onu onbir buçuk hesâbı üzre tarih-i mezbûr bir sene tamamına değin iki yüz elli sekiz guruşa mezbûr es-Seyyid İsmail üzerine devr-i şer‘î etdim suâl olunup takrîr-i tahrîr olunmasını talep ederim dedikde gıbbe’s-sual mezbûr es-Seyyid İsmail cevâbında hâl minvâl-i muharrer üzre olduğunu tav‘an ikrâr ve i‘tirâf etmeğın mâ vaka‘a kayd-şod fî gurre-i Receb sene 78

Şuhûdü’l-hâl:

Şaban Çelebi bin (silik) Çelebi / Mehmed Çelebi bin el-Hâcc Memiş / el-Hâcc Mehmed Yemenli / İsa Çelebi bin İbrahim / İbrahim Çelebi bin Cuma / el-Hâcc Mustafa Kassab / es-Seyyid Hüseyin Çelebi an Hacı Baba / Mehmed Çelebi bin İsa

Çelebi / es-Seyyid Ömer Çelebi Ahi Baba / Mehmed Çelebi bin Ferhad Beşe / Mustafa Çelebi Hamamcı / Monla Şaban bin Nesimi

Sayfa No: 148 Belge No: 20

Talebe-i ulûmdan Ammu mahallesinde vâkı‘ Çamurcu medresesinde sâkin Monla Osman bin el-Hâcc İbrahim nâm kimesne meclis-i şer‘a gelüp takrîr-i kelâm idüp tarih-i kitâb gecesi vakt-i işâda medrese-i merkûme sükkânından Monla Mustafa bin Musa nâm kimesne çeşmeye su almaya giderken üzerine ases çıkıp mezbûr Monla Mustafa’yı aklı zâil oluncaya değin değnek urup bıragıp gitmeğle üzerine varılup keşf ve tahrîr olunmasını taleb ederim dedikde kıbel-i şer‘den mevlânâ Ömer Efendi ta‘yîn ve irsâl olunup ol dahi zeyl-i kitâbda isimleri muharrer olan müslimîn ile medrese-i merkûmede mezbûr Monla Mustafa’nın üzerine varup a‘zâsına nazar olundukda mezbûr Monla Mustafa’yı mücerred değnek darbından lâ-yu‘akkal müşâhede eylediklerinde husûs-ı mezbûr mevlânâ-yı merkûm mahallinde tahrîr ba‘dehu ma‘an irsâl olunan Çukadar Receb Beşe ile gelüp meclis-i şer‘de alâ vukû‘ihî inhâ ve takrîr etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu fî 13 Receb sene 78 Şuhûdü’l-hâl:

Ömer Efendi bin Mahmud / Monla Mehmed bin Abdülgani / Monla Bektaş bin el-Hâcc Mustafa / Monla Mehmed bin Ahmed / Monla İbrahim bin el-Hâcc Mehmed / Monla Derviş bin Monla Mehmed

Sayfa No: 148 Belge No: 21

Medîne-i Ayntab’da Şhreküstü mahallesinde sâkin Ali Bey bin el-Hâcc Zülfikar nâm kimesne mahfil-i kazâda takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı‘ menzilim damının suyu şimâl tarafından hem-civârım olan eş-Şeyh Ahmed Dede’nin havlisine cârî olup kadîm iken mezbûr eş-Şeyh Ahmed Dede’nin karındaşı eş-Şeyh Mehmed Dede zikr olunan menzilim damının suyu cârî olan havlisine menzil binâ etmeğle üzerine varılup ba‘de’l-keşf mûcebi icrâ olunmasını taleb ederim dedikde kıbel-i şer‘den mevlânâ Ömer Efendi ba’s ve irsâl olunup ol dahi Mimarbaşı Üstad Ali bin Hüseyin ve zeyl-i sahîfede isimleri tahrîr olan müslimîn ile menzil-i mezbûrun üzerine varup ka’r (?) olundukda fi’l-hakîka mezbûr Ali Bey’in menzili binâ olduğu hinde damının suyu yine kendi havlisine cârî olmak üzre binâ olunduğunu mu‘âyene idüp ve zeyl-i kitâbda mestûru’l-esâmî olan bî-garaz müslimîn dahi fi’l-hakîka zikr olunan damın suyu kadîmden yine mezbûr Ali Bey’in havlisine

cârî olur diyü haber vermeğin husûs-ı mezbûrî mevlânâ-yı merkûm mahallinde tahrîr ba‘dehu gelüp meclis-i şer‘de alâ vukû‘ihî inhâ ve takrîr etmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı Receb sene 78

Şuhûdü’l-hâl:

El-Hâcc Hasan bin Maksud / Esad Osman / Yusuf bin Mehmed / el-Hâcc Yusuf bin Haydar / Hamza bin Haydar / Acem Hüseyin bin Mehmed / el-Hâcc Mehmed bin Mahmud / Derviş Abdurrahman bin Abdülkadir / Mustafa bin el-Hâcc Mehmed

Sayfa No: 148 Belge No: 22

Medîne-i Ayntab’da vâkı‘ Mihaliye medresesinde sâkin talebeden Monla Ömer bin Mahmud ve Monla Mehmed bin Abdülgani ve Monla Ramazan bin Ali ve Monla Bektaş bin el-Hâcc Mustafa ve Monla Mehmed bin Halil nâm kimesneler vesâirleri meclis-i şer‘-i hatîrde medrese-i merkûmenin berât-ı âlişân ile mütevellîsi olan Monla Ahmed bin Monla Mustafa mahzarında her biri üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelam idüp medrese-i merkûmede talebe-i ulûma meşrûta olan on bâb hücrenin ber mûceb-i şart-ı vâkıf cedîd-i Osmânî hesâbı üzre beher mâh birer esedî gurus vazîfeleri olup yedimizde mümzâ ve mahtûm sûret-i defter-i sultânî var iken mütevellî-i sâbık zikr olunan on hücreye beher mâh ancak üç gurus vazîfe virüp mâ‘adâsı ketm etmeğle suâl olunup defter-i sultânîde mestûr ve mukayyed olan beher mâh bir esedî gurus vazîfemizin edâsına tenbîh olunmasını talep ederiz diyü yedlerinde olan sûret-i defter-i sultânîyi ibrâz idüp nazar olundukda fî’l-hakîka mazmûn-ı defter mezbûrların kelâmlarına mutâbık bulunduğundan mâ‘adâ ıydeyn-i mübârekeynde iki yüz kırk akçe dahi ta‘âmiye mestûr ve mukayyed bulunmağın ber mûceb-i defter-i sultânî mezbûrların beher mâh birer gurus vazîfeleri ile iki yüz kırk akçe ıydeyn ta‘âmiyelerin tamamen kendülere edâya mütevellî-i mezbûre tenbîh birle mâ vaka‘a kayd-şod fî evâsıt-ı Receb sene 78

Şuhûdü’l-hâl:

Suni Efendi el-Vaiz / es-Seyyid Nasuh Çelebi kâimmakâm-ı nakîbü’l-eşrâf / es-Seyyid Mehmed bin Seyyid Bedreddin / Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed

Sayfa No: 149 Belge No: 23

Medîne-i Ayntab’da Kayacık mahallesinde sâkin Mustafa Bey bin İbrahim Ağa mahfil-i kazâda takrîr-i kelâm idüp Lala Mustafa Paşa evkâfindan olup medîne-i mezbûreye tâbi‘ Bağdagın (?) nâm karyede vâkı‘ iki bab değirmenin biri ma‘mûr ve

biri otuz seneden mütecâviz hâlî ve harâbe olmağla vakfa bir akçe intifâ'ı olmağla mütevellîsi izniyle sıyânet-i vakf için zikr olunan değirmeni ta'mîr etmek murâd ederim ahali-i karye-i merkûmeden istihbâr olunup takrîrleri tahrîr olunması matlûbumdur dedikde karye-i mezbûre sükkânından Hüseyin bin el-Hâcc Muhsin ve el-Hâcc Ahmed bin İlyas ve Ömer bin Mehmed nâm kimesneler vesairleri li eclî'l-ihbâr meclis-i şer'a hâzırûn olup fi'l-hakîka zikr olunan iki değirmenin biri ma'mûr olup Halil nâm kimesne tasarrufunda ve biri dahi otuz seneden beri binâdan eser olmayup harâba müşrifdir diyü haber vermeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı Recebü'l-ferd sene semân ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Receb Efendi bin Abdullah / Şaban Çelebi bin Osman Çelebi / Mehmed Çelebi bin Ganizâde / Abdüsselam Efendi bin el-Hâcc Mustafa

Sayfa No: 149 Belge No: 24

Zulkadriye mukâta'ası emîni tarafından Kenan Bey bin Memi nâm kimesne mahfil-i kazâda medîne-i Ayntab'da Ammu mahallesinde sâkin el-Hâcc Cafer ve Mehmed ibni Hasan ve Hasan bin el-Hâcc Yusuf nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûrlar mukâta'a-i merkûme aklâmından güherçile re'âyâsı olup bu sene lazım gelen resm-i ra'îyyetlerine te'allül ederler suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûrun el-Hâcc Cafer ve Mehmed ve Hasan cevâblarında bizler elli seneden mütecâvizdir ki mahalle-i merkûmede avârizhânesinde sâkin olup beher sene lazım gelen avâriz ve nüzül vesâir tekâlîfimizi sâkin olduğumuz mahallemiz ahalisi ile edâ ederiz diyü mukâta'a-i merkûme re'âyâsından olduklarını münkir olmalarıyla mezburların mukâta'a-i merkûmeye bağlu ra'îyyeti oldukların mezbûr Kenan Bey'den sûret-i defter taleb olundukda mezbûr Kenan Bey yedinde mezbûrların mukâta'a-i merkûme re'âyâsından olduklarını müş'ir bir vechile senedi şer'îsi olmamağın bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. fî evâsıt-ı Receb sene semân ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Eş-Şeyh Ahmed Dede Mevlevi / Kadri Dede birâdereş / es-Seyyid Hamza bin es-Seyyid Mahmud / el-Hâcc Hüseyin bin Saruhan / el-Hâcc Receb bin Selim / Monla Ahmed bin Piri / Monla Mehmed bin Yusuf / Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / es-Seyyid Hüseyin bin es-Seyyid Mustafa

Sayfa No: 149 Belge No: 25

Medîne-i Ayntab'da Tarla-i atîk mahallesinde sakine Emine binti es-Seyyid Mehmed'in zevci ve tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olup es-Seyyid Mehmed bin İbrahim ve Mahmud bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Abdurrahman nâm kimesne mahfil-i kazâda es-Seyyid Ali Çelebi bin es-Seyyid Mehmed mahzarında bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müvekkilem mezbûr Emine ile merkûm es-Seyyid Ali Çelebi karındaşlar olup İbni Kôr mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan valideleri el-Hâcce Aişe binti Mehmed'in muhallefâtından üç ma'sara kazganına merkûm es-Seyyid Ali Çelebi vaz'-ı yed idüp müvekkile-i mezbûre Emine'nin hisse-i şer'iyyesine te'allül etmeğle sual olunup alıverilmesini talep ederim dedikde gıbbe's-suâl merkûm es-Seyyid Ali Çelebi cevâbında zıkr olunan üç aded kazgan muhallefât-ı müteveffât-ı mezbûreden olduğunu ikrâr lakin validem müteveffât-ı mezbûre el-Hâcce Aişe tarih-i kitâbdan üç sene mukaddem hâl-i huyûtunda zıkr olunan üç aded kazganı malından ifrâz ve vakf idüp ve beher sene ecr-i misline icâr olunup hâsıl olan icâresin ruhum için fukaraya ta'âm edeler diyü şart ve ta'yîn ve beni üzerine mütevellî nasb idüp zıkr olunan kazganları bana teslîm etdir dedikde gıbbe'l-inkâr merkûm es-Seyyid Ali Çelebi'den müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-Hâcc Hasan Efendi bin Saferüddin ve el-Hâcc Ali bin el-Hâcc İbrahim nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup inde'l-istişhâd ve fi'l-vâkı' müteveffât-ı mezbûre tarih-i kitabdan üç sene mukaddem hâl-i huyûtunda zıkr olunan kazganları malından ifrâz ve vakf idüp beher sene ecr-i misline icâr olunup hâsıl olan icâresinden ruhum için fukarâya ta'âm edeler diyü şart ve ta'yîn ve merkûm es-Seyyid Ali Çelebi'yi üzerine mütevellî nasb idüp bizim huzurumuzda zıkr olunan kazganları merkûm es-Seyyid Ali Çelebi'ye teslîm eyledi biz bu hususa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâitî'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle hükm olunup merkûm es-Seyyid Mehmed mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a. Fî evâil-i Receb lisene semân ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin (silik) / es-Seyyid Ömer Çelebi Ahi Baba / Mehmed Çelebi bin Ganizade / Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / el-Hâcc İbrahim bin (silik)

Sayfa No: 150 Belge No: 26

Medîne-i Ayntab'da vâkı' Mihaliye medresesinde sâkin talebe-i ulûmdan Monla Ömer bin Mahmud ve Monla Ramazan bin Ali nâm kimesneler vesâirleri meclis-i şer'a gelüp takrîr-i kelâm idüp medrese-i merkûmede vâkı' mescid-i şerîf ve bir matbah ve birkaç seneden beri harâba müşrif olup mütevellîsi olan İbrahim Efendi ihmâl ve tekâsül etmeğle taraf-ı şehriyârîden ta'mîri için emr-i şerîf-i âlîşân sâdır olmağın üzerine varılıp keşf ve tahrîr olunmasın taleb ederiz dediklerinde bu defa zeyl-i sahîfede isimleri muharrer olan müslimîn ile medrese-i merkûmenin üzerine varılıp nazar olundukda fi'l-hakîka mescid-i mezbûr ile zikr olunan matbah bi'l-küllîye harâba müşrif olup mücedded ta'mîr iktizâ etmeğle tahmîn-i sahîh ile tahmîn olundukda mescid-i mezbûr ile matbah ve üzerine bir dersihâneyi binâ ve kadîmî üzre müceddeden ta'mîre yüz otuz guruş kıymetli üç bin kimenih taşı ve yirmi guruş kıymetli bin havare taşı ve yetmiş guruş üstadiye ki cem'an iki yüz yirmi guruş masrafı zâhir oldukdan sonra binâ tâifesinden Ali bin Hüseyin ve Mehmed bin Şekerci ve Mahmud bin Ali ve Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler mescid-i mezbûr ile bir matbah ve üzerine dersihaneyi vech-i hurûc üzre meblağ-ı mezbûre müceddeden binâ ve ta'mîre müte'ahhid ve ilzâm etmeğın mezbûrûn Ali ve Mehmed ve Mahmud ve Mehmed'e mescid-i mezbûr ve matbah ve dersihaneyi ba'de't-ta'mîr mütevellî-i vakfa mürâca'ata sebt-i berât kayd-şod

Fî evâil-i Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l-ulemâi'r-râsîhîn es-Seyyid Ramazan Efendi / Fahru'l-kuzzât İsmail Efendi / Hanefî Efendi el-vâ'iz / Receb Efendi el-müderris / el-Hâcc Ebubekir Efendi el-müderris / Mehmed Efendi (silik) / Ali Efendi Hamza / Monla Ömer bin el-Hâcc Mehmed / Ahmed Efendi Pir Veli / Hasan Efendi el-imâm / İbrahim Hakkı Sadeddin / Monla Süleymani el-imâm / es-Seyyid Osman Durmuş / Hâce Halil bin Derviş / Emrullah bin Mahmud / Monla Hasan bin Hüseyin / Ali Bekir bin Bayram Beşe / Ahmed bin Ömer Ağa / (silik) Mehmed / el-Hâcc Abdüssamed bin Gülcü / Abuzer bin İsmail / Abdurrahman bin Mehmed

Sayfa No: 150 Belge No: 27

Medîne-i Ayntab'da vâkı' Tahtalı câmi'-i şerîfinin mütevellîsi üzerine nâzır olmayup mütevellî olanlar mâl-ı vakfı ekl ü bel' etmeleriyle mütevellî üzerine bir nâzır lâzım ve mühim olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb

hazretleri hâfız-ı hâze'l-kitâb Lütî Efendi Ahmed her vechile nezâret-i merkûmeye lâıyk ve mahall ve uhdesinden gelmeye kâdir olmağla câmi'-i mezkûr mütevellîsi üzerine yevmî iki akçe vazîfe ile nâzır nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi nezâret-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın kayd.

Evâil-i Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Receb Efendi bin Abdullah / Fahru'l-kuzzât İsmail Efendi / Mehmed Efendi bin Abdülcelil Efendi / es-Seyyid Osman Durmuş / el-Hâcc Receb bin Selim / Derviş Mehmed bin Çulha / Seyyid Hamza bin Seyyid Mahmud

Sayfa No: 150 Belge No: 28

Medîne-i Ayntab'da Tevbe mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hüseyin Çelebi bin Mesud'un zevce-i metrukesi Aişe binti Zekeriya tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olup Monla Mehmed bin İbrahim ve Monla Mehmed bin Şaban şehâdetleriyle şer'an vekaleti sabite olan Mustafa Çelebi bin Zekeriya vekâleten ve sulbiye kebîre kızı Zeyneb'in zevci ve tarafından vekîli olup Mehmed bin el-Hâcc Halil ve Mehmed bin Yusuf nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Mehmed bin Abdülbaki vekâleten ve diğerkızı Hadice'nin zevci ve tarafından vekîl olup Ahmed bin Tevfik ve Mahmud bin Yusuf nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan el-Hâcc Yusuf bin Mustafa nâm kimesne vekâleten mahfil-i kazâda müteveffâ-yı merkûmun sulbi sagîr oğlu Mehmed'in ve kıbel-i şer'den mansûb-ı vasîsi olan Abdullah Çelebi bin Mehmed Çavuş mahzarında her biri vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ-yı merkûm Hüseyin Çelebi sâhib-i firâş iken Yusuf bin Abdullah nâm abd-i memlûki ile mahalle-i mezburede vâkı' bir tarafı mezbûr Abdullah Çelebi ve bir tarafı Yusuf nâm kimesne ve bir tarafı el-Hâcc Abdülkadir ve bir tarafı Mustafa nâm kimesne mülkleri ile mahdûd bir oda ve iki beyt ve bir kilar ve bir matbah ve bi'r-i mâ ve havliyi müştamil mülk menzilini sagîr-i mezbûr Mehmed'e vasiyyet idüp halâ abd-i mezbûr ile mahdûd-ı mezkûr sülûs mâla müsâ'id olmağla mezbûrât dahi vasiyyet-i merkûmeyi tenfiz idüp abd-i mezkûr ile mahdûd-ı mezkûr vasî-i merkûma teslîm etdiler min-ba'd alaka ve medhalleri ve da'vâ ve nizâ'ları yokdur dediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a kayd-şod. Fî evâil-i Receb sene semân ve seb'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Abdurrahman Efendi Gedikzâde / Ömer Beş bin Serdar / Mehmed Çelebi

Mezidzâde / Abdülhalim bin el-Hâcc Mustafa / Davud Beşe Çavuş

Sayfa No: 151 Belge No: 29

Medîne-i Ayntab'da İbni Kôr mahallesinde sakin iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Mehmed'in zevce-i metrûkesi Aîşe binti el-Hâcc Osman'ın tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olup İbrahim bin Yusuf ve el-Hâcc Kasım bin Ali nâm kimesneler (silik) olan babası merkûm el-Hâcc Osman mahfil-i kazâda müteveffâ-yı (silik) oğlu es-Seyyid Ömer'e kıbel-i şer'den li ecli'l-maslahat vasî-i mansûbı olan es-Seyyid Mehmed bin İbrahim mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müvekkile-i mezbûrenin zevci (silik) es-Seyyid Mustafa zimmetinde kıbel-i şer'den ma'kûdun aleyh olan yüz elli guruş mehr-i müeccelini müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesinden matlûbları suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr vekîl-i merkûm el-Hâcc Osman'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden (silik) ve el-Hâcc Receb bin el-Hâcc Selim nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istişhâd fi'l-vâkı' vech-i muharrer üzre müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mustafa'nın zimmetinde zevce-i metrûkesi mezbûre Aîşe'nin yüz elli guruş mehr-i müecceli olduğu bizim ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âye şerâiti'l-kabûl şehâdetleriyle makbûle oldukdan sonra meblağ-ı mezbûr (silik) ve bazen ahz u istîfâ veya hibe etmeyüp ve taraf-ı şer'iyeden bir tarikle müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ eylemediğine taraf-ı şer'den mahzar irsâl olunup mezbûre Aîşe'ye yemîn teklîf olundukda ol dahi alâ vakfi'l-mes'ûl halef billâhi'l-alıyyü'l-azîm etmeğin hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâil-i Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzzât İsmail Efendi / Fahru'l-ulemâi'l-mütebahhirîn Receb Efendi / Mehmed Efendi Ömer Şah / es-Seyyid Mehmed Halim Hekimzâde / es-Seyyid Ömer Çelebi Ahi Baba / Ömer ulemâ-i karye / Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed

Sayfa No: 151 Belge No: 30

Medîne-i Ayntab'da İbni Kôr mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Muhyiddin'in verâseti zevce-i metrûkesi el-Hâcce Aîşe binti Mehmed ile sulbiye kebir oğulları es-Seyyid Ali Çelebi ve es-Seyyid

Mustafa ve es-Seyyid Ahmed'e ve kebîre kızları Emine ve Şerife'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mezbûre Emine'nin zevci ve tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîli olup es-Seyyid Mehmed bin İbrahim ve Mahmud bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Abdurrahman mahfil-i kazâda mezbûr es-Seyyid Ali Çelebi mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müteveffa-yı mezbûr es-Seyyid Mehmed'in muhallefatından olup medîne-i mezbûreye tâbi' Epeşge nâm mezra'ada vâkı' ma'lûmu'l-hudûd bin iki yüz tiyek bağ ile bir re's katırına mezbûr es-Seyyid Ali Çelebi vaz'-ı yed etmeğle müvekkilemin hissesin taleb ederim suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr es-Seyyid Ali Çelebi cevâbında babamız mezbûr es-Seyyid Mehmed fevt oldukda verese-i mezbûrûn ma'rifetiyle techîz ve tekfîn ve sikât-ı salâtiye ve duyûn-ı müsbite için cem'an yetmiş iki gurus kendi malımdan harc ve sarfım olup mezbûre Emine vesâir verese-i müteveffa-yı merkûmun mülhakâtından bağ-ı mezkûr ile ve kelâm-ı izzet ve katırı bana meblağ-ı mezbûr mukâbelesi edâ ve teslim etdiler dedikde gıbbe'l-inkâr mezbûr es-Seyyid Ali Çelebi'den sıdk-ı makâline mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Monla Ali bin Hasan ve Monla Ali bin Mustafa nâm kimesneler li eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istişhâd fi'l-vâkı' müvekkile-i mezbûre Emine ve verese-i mezbûrûn bağ-ı mezkûr ile ve kelâm-ı izzet ve katırı mezbûr es-Seyyid Ali Çelebi'nin müteveffa-yı mezbûrun techîz ve tekfîn ve ıskât-ı salâtiye ve duyûn-ı müsbite için sarf eylediği yetmiş iki gurus mukâbelesi edâ ve teslim etdiler biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ ve şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âye şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr es-Seyyid Mehmed mu'ârazadan men' birle mâ-vaka'a kayd-şod.

Fî evâsıt-ı Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / Durak Bey bin Piyale / es-Seyyid Hamza bin Seyyid Mahmud / es-Seyyid Osman Maraş / es-Seyyid Mustafa bin Seyyid Nasır

Sayfa No: 152 Belge No: 31

Dimos-ı Ayntab mukâta'ası aklâmından Göçke nâm karyede sâkin İsmail bin Mikail Mahruki bin Ali ve Üryan bin Ramazan ve Yusuf bin Mehmed ve el-Hâcc Ahmed bin Halil ve Hamza bin İshak ve Hasan bin Abdülkadir ve Yusuf bin Hüseyin nâm kimesneler vesâirleri mahfil-i kazâda mukâta'a-i merkûme emîni olan fahrü'l-akrân

Mehmed Ağa mahzarında her biri takrîr-i kelâm idüp karye-i merkûmenin mâl-ı maktû'ı defter-i cedîd-i hânede re'âyâ üzerine maktû' kayd olunmuşiken hâricden bazı kimesneler mücerred celb-i mâl için birer tarîkle üzerlerine berât etdirmegle karye-i merkûmenin re'âyâsı kesret-i zulmden perâkende ve perîşân olup bi'l-küllîye hâlî ve harâbe olmuştur biz üzerimize lâzım gelen mâl-ı maktû'ımızı emînimiz olan mûmâ ileyh Mehmed Ağa'ya kendimiz edâ ederiz âhara verdiğine rızâmız yokdur dediklerinde mâ vaka'a kayd-şod

Fî evâil-i Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Hasan Ağa bin Hasan / es-Seyyid Hamza bin Seyyid Mahmud / es-Seyyid Muharrem bin es-Seyyid Mustafa / Mehmed Çelebi Muhsinzâde / Mehmed Beşe Topçu / Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / Receb bin Çukadar

Sayfa No: 152 Belge No: 32

Medîne-i Ayntab'da Ammu mahallesinde sâkin Ebubekir bin İbrahim nâm kimesne mahfil-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb Ebubekir bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı Fazlullah nâm kimesne ve bir tarafı Gül Ahmed mülkleri ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki beyt ve bi'r-i mâ ve havliyi müstemil mülk menzilimiz mezbûr Ebubekir'e yüz elli guruşa bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve teslîm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz elli guruşu yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr mezbûr Ebubekir'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl:

Ahmed Efendi bin Veli / el-Hâcc Receb bin Selim / Monla Mehmed Efendi bin Monla Ebubekir / Mehmed Beşe Topçu / Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / Monla Abdülaziz el-İmâm / Mustafa bin el-Hâcc Mehmed / el-Hâcc İsmail bin el-Hâcc İbrahim / Ömer Çelebi Etmekci / el-Hâcc Fethullah bin Abdülhalim / Derviş Mehmed / Ali Beşe el-racül / Köse Mehmed / Rumkaleli Ali

Sayfa No: 152 Belge No: 33

Medîne-i Ayntab'da İbni Kôr mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Mehmed'in sulbi sagîr oğlu es-Seyyid Ömer'in kıbel-

i şer‘den li ecli’l-maslahat vasî-i mansûbı olan es-Seyyid Mehmed bin İbrahim nâm kimesne mahfil-i kazâda müteveffâ-yı merkûmun sulbî kebîr oğlu bâ‘is-i haze’l-kitâb es-Seyyid İsmail Çelebi mahzarında bi’l-vesâye üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp medîne-i mezbûre kazâsına tâbî‘ Burc nâm karyede vâkı‘ bir tarafı Mikail nâm kimesne mülkü ve bir tarafı Cuma Beşe mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve sekiz yüz tiyek bağ müteveffâ-yı merkûm es-Seyyid Mustafa’nın muhallefâtından olup bağ-ı mezkûrdan sagîr-i mezbûrun hisse-i şer‘iyyesine merkum es-Seyyid İsmail Çelebi vaz‘-ı yed eder suâl olunup sagîr-i mezbûrun hissesinden kasr-ı yedine tenbîh olunmasını taleb ederim dedikde gibbe’s-suâl merkûm İsmail Çelebi cevâbında zıkr olunan mahdûd-ı mezkûr bağın cümlesini babam müteveffâ-yı mezbûr Seyyid Mustafa bana hibe-i sahîha-i şer‘iyye ile hâl-i huyûtunda teslîm eyledi ben dahi kabz ve tesellüm eyledim mülk-i mevhûbum olduğuna binâen zabt ederim dedikde gibbe’l-istintâk ve’l-inkâr merkûm Seyyid İsmail Çelebi’den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâcc Ali ibni el-Hâcc İbrahim ve es-Seyyid Ali Çelebi ibni Seyyid Mehmed nâm kimesneler li ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘de hâzırân olup eserü’l-istişhâd fi’l-vâkı‘ müteveffâ-yı merkûm Seyyid Mustafa hâl-i huyûtunda mahdûd-ı mezkûr bağın cümlesi oğlu merkûm Seyyid İsmail Çelebi’ye hibe-i sahîha-i şer‘iyye ile hibe ve teslîm idüp ol dahi kabz ve tesellüm eyledi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın hükm birle vasî-i merkûm mu‘ârazadan men‘ olunup mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu

Fî evâil-i Receb sene 78

Şuhûdü’l-hâl:

Fahru’l-kuzzât İsmail Efendi / Receb Efendi bin Abdullah el-müderris / Mehmed Efendi bin Ömer Şah / es-Seyyid Mehmed Çelebi Hekimzâde / es-Seyyid Ömer Çelebi Ahi Baba / Osman an-burc / Cuma an-burc

Sayfa No: 153 Belge No: 34

Medîne-i Ayntab’da vâkı‘ Alaüddevle câmi‘-i şerîfinde salât-ı subh ve mağrib ve işâyâ imâm olan Molla Ebubekir mahfil-i kazâda bâ‘is-i haze’l-kitâb câmi‘-i mezkûrda mütevellî ve hatib olan Mehmed Efendi bin Monla Ebubekir Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp câmi‘-i mezkurun evkâf-ı hamsede imâmet vazifesi senevî yirmi dört gurus olup ve hitâbet vazîfesi on beş gurus olmağla ber muceb-i kânûn-ı münîf tesâvî bulunmayıp vazîfe-i hitâbet noksan olmağla hâkim-i

mevki'-i kitâb hazretleri zıkr olunan üç vakit ile senevî on sekiz gurus vazîfe ta'yîn idüp bâkî kalan altı gurusı dahi vakt-i zuhr ile vakt-i asr vazifesine ta'yîn ve beş gurus dahi on beş gurus hitâbet vazifesine zamm etmeğle mezbûr Mehmed Efendi dahi kabûl ve vakt-i zuhr ile vakt-i asra altı esedî gurus ile imam olmağa ta'ahhüd etmeğın vech-i muharrer üzre yedine hüccet-i şer'iyeye verilsin dedikde vâkı'ü'l-hâl hıfzen li'l-makâl gıbbe't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel lisene semân ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-ulemâ Hanefî Efendi el-Vâ'iz / Hasan Beyzâde Mehmed Ağa / Ömer Efendi bin el-Hâcc Mehmed / ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa No: 153 Belge No: 35

Medîne-i Ayntab'da İbni Şeker mahallesinde sâkine Yemen Hatun ibneti el-Hâcc Mehmed tarafından husûs-ı âti'l-bey'i ikrâra vekîl olup nehc-i şer'î üzre şer'an vekâleti sâbite olan Monla Abdülaziz bin (boş) nâm kimesne mahfil-i kazâda bâ'is-i hâze'l-kitâb Mehmed Çelebi bin Hasan Çelebi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp Suyukaru nâm mevzi'de vâkı' bir tarafı el-Hâcc Hasan ve bir tarafı Yusuf Beşe ve bir tarafı el-Hâcc Mehmed mülkleri ve bir tarafı değirmen harkı ile mahdûd bir kıt'a hafrevat bostanı müvekkilem mezbûre Yemen Hatun'un mülkü olup mezbûr Mehmed Çelebi'nin vâlidesi olup bundan akdem fevt olan Kerime Hatun'a bir cibinlik ve bir çift altın halhal semeninden dört yüz gurus deyni olmağla mahdûd-ı mezkûr mezbûr Mehmed Çelebi'ye dört yüz gurus bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr dört yüz gurus mezbûr Mehmed Çelebi'nin vâlidesine olan dört yüz gurus deynine takas eyledi ba'de'l-yevm mahdud-ı mezkûr merkûm Mehmed Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâil-i Recebü'l-ferd sene semân ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Receb Efendi bin Abdullah / Hanefî Efendi el-Vâ'iz / Ali Efendi bin Hamza / Monla Ahmed bin Pir Veli / el-Hâcc Abdülalim bin el-Hâcc Osman / el-Hâcc Mustafa bin el-Hâcc Nasır / Üstad Ömer Arıcı

Sayfa No: 153 Belge No: 36

Medîne-i Ayntab'da Cozlıca mahallesinde sâkin Ebubekir bin Mehmed nâm kimesne

mahfil-i kazâda Fatıma binti Halil nâm hatunun zevci ve tarafından husûs-ı âti'l-beyânı tasdika vekîl olup Abdullah Çelebi bin Ahmed Çavuş ve el-Hâcc Mehmed bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan bâ'is-i haze'l-kitâb Mehmed bin el-Hâcc Osman mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkî' bir tarafı Hacı Ramazan ve bir tarafı el-Hâcc Hüseyin ve bir tarafı el-Hâcc Arab nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir fevkânî ve iki tahtânî beyt ve havliyi müstemil mülk menzilimi mezbûre Fatıma'ya yüz guruşa bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm idüp ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eylediğinden sonra semen-i olan meblağ-ı mezbûr guruşu yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm mahdud-ı mezkûr menzil-i mezbûre Fatıma'nın mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î kayd-şod.

Fî evâsıt-ı Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Abdullah Çelebi bin Nuh / el-Hâcc Mehmed Araz / Ali bin el-Hâcc İsa / Monla Hüseyin el-İmâm / Necmeddin Beşe Canbaz / Hacı Ali bin Abdullah

Sayfa No: 154 Belge No: 37

Medîne-i Ayntab'da Tarla-yı cedîd mahallesinde sakin Ramazan Bey bin Kubad ve İlhaniye mahallesi sükkânından Mehmed Çelebi bin el-Hâcc Mahmud nâm kimesneler mahfil-i kazâda İbrahim Ağa bin Bali mahzarında her biri üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüp mahmiye-i İstanbul'da Aşıkpaşa mahallesinde mütemekkiye Sakine Hatun ibneti Hüseyin medîne-i mezbûre kazâsına tâbî' Belşar nahiyesinde vâkî' Akdeğirmen dimeğle ma'rûf nehr-i Haleb'den dâir bir bâb iki göz mülk değirmenini bin yetmiş sekiz senesi Şa'bânında bin yüz esedî guruşa bize bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm biz dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr ahz u kabz idüp yedimize hüccet-i şer'îyye vermişidi hâlâ mezbûr İbrahim Ağa tasarrufumuza mâni' olur suâl olunup kasr-ı yedine tenbih olunmasın taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim Ağa cevabında mezbûre Sakine Hatun mukaddemâ zikr olunan değirmeni âhara îcâr için tarafından beni vekîl etmeğle ben dahi tarih-i kitâb senesi Rebiülevvelinde bir sene tamamına değin îcâr etdim tarih-i mezbûrda mezbûrân Ramazan Bey ve Mehmed Çelebi bey' eylediği ma'lûmum değildir dedikde mezbûrân Ramazan Bey ve Mehmed Çelebi'den müdde'âlarını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâcc İsmail

bin el-Hâcc Ali ve Mehmed Çelebi bin Mustafa Beşe nam kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istişhâd fi'l-vâkı' mezbûre Sakine Hatun'a zikr olunan değirmeni tarih-i Şa'banında mezbûrân Ramazan Bey ve Mehmed Çelebi'ye meblağ-ı mezbûra bizim huzûrumuzda bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm etdi biz [bu] husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âye şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra bey'-i mezkûr mezbûr İbrahim Ağa'nın îcârından mukaddem olmağla mezbûr İbrahim Ağa'nın îcârı fâsid olmağın değirmen-i mezkûrdan merkûm İbrahim Ağa'nın kasr-ı yedine tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî 21 Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Mefahirü'l-kuzzât İsmail Efendi / Mehmed Çelebi bin Hasan Bey / Mehmed Çavuş Alizâde / Mustafa Çelbi Yusuf / Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed

Sayfa No: 154 Belge No: 38

Medîne-i Ayntab'da Çukur mahallede sâkin el-Hâcc Mehmed bin Ali nam kimesne mahfil-i kazada bâ'iseti haze'l-kitâb zevcesi el-Hâcce Emine Hatun ibneti el-Hâcc Hüseyin mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelam idüp mahalle-i mezburede vâkı' bir tarafı el-Hâcc Hüseyin nam kimesne mülki ve bir tarafı İmamkızı ve bir tarafı el-Hâcc Veli ve bir tarafı Rukiyye nâm hatun mülkleri ile mahdûd bir beyt ve bir hazine ve nisf havliyi müştemil mülk menzilimi zevcem mezbûre el-Hâcce Emine'nin zimmetimde mütekarrer ve ma'kûdun aleyh olan yüz guruş mehr-i müecceli mukâbelesinde mezbûreye hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe ve teslîm edip ol dahi meclis-i hibede kabz ve kabûl ve tesellüm eyledi ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil mezbure el-Hâcce Emine'nin mülk-i mevhûbudur benim alaka ve medhalim yokdur keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıfe olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl:

Es-Seyyid Ali Çelebi bin es-Seyyid Mehmed / es-Seyyid Acem Çelebi / Mustafa Çelebi şeyh-i bezazistân / el-Hâcc Hızır bin Mustafa / el-Hâcc Ahmed Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / Receb bin el-Hâcc Selim

Sayfa No: 154 Belge No: 39

Medîne-i Ayntab'da Çalı mahallesinde sakin iken bundan akdem vefât eden el-Hâcc Şaban bin Hüseyin nâm müteveffânın sulbiye sagîre kızı Aklan'a babasından intikal

eden malını zabt ve ahvâlini rabta bir vasî lazım ve mühim olmağın kibel-i şer‘den sagîre-i mezbûrenin kebîr karındaşı Hüseyin nâm emred üzerine vasî nasb ve ta‘yîn olundukda ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesin edâya ta‘ahhüd eylediği mâ vaka‘a kayd.

Fî 3 Receb sene 78

Şuhûdü’l-hâl:

Ömer Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / el-Hâcc Receb bin Selim / İsa Çelebi bin İbrahim / el-Hâcc Hüseyin Veli

Sayfa No: 154 Belge No: 40

Medîne-i Ayntab’da Akyol mahallesinde sâkine Dursun binti Bayram nâm hatun mahfil-i kazâda Elif binti Muharrem nâm hatun tarafından husûs-ı âti’l-beyâna vekil olup nehc-i şer‘î üzere şer‘an vekâleti sâbite olan Hamza bin Muharrem nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp müvekkilem mezbûre Elif’in zevci olup bundan akdem vefât eden Ali bin Şaban zimmetinde kırk beş gurus hakkım olup kable’l-istîfâ fevt olup mezbûre Elif muhalledfâtına vaz‘-ı yed etmeğle taleb ederim sual olunsun dedikde gıbbe’s-suâl vekil-i mezbûr cevabında fi’l-hakîka mezbûre Dursun’un müteveffa-yı merkûm zimmetinde ol mikdar hakkı olduğunu ikrâr lakin mezbûre Elif müteveffa-yı mezburun gâib-i ani’l-meclis Abdurrahman nâm kimesne zimmetinde otuz beş gurus hakkı olmağla mezbure Dursun’u üçü bir meclisde iken mezbur Abdurrahman’a havâle idüp ânlar dahi havaleyi kabul eyledikten sonra mezbure Elif zimmetinde ancak mezbûre Elif zimmetinde on gurus bâkî kalmışdır dedikde gıbbe’l-istintâk

Sayfa No: 155

ve’l-inkâr merkûm Hamza’dan sıdk-ı mekâlini mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâcc Ali bin Mustafa ve Abdülkadir bin el-Hâcc İbrahim nâm kimesneler li ecli’s-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olup eserü’l-istişhâd fi’l-vakı‘ mezbure Dursun’un müteveffa-yı merkûm zimmetinde olan kırk beş gurusun otuz beş gurusuna mukâbele mezbûre Elif mezbûre Dursun’u gâib-i ani’l-meclis mezbûr Abdurrahman’a üçü bir meclisde iken havâle idüp ânlar dahi bizim huzurumuzda kabûl eyledikten sonra mezbûre Dursun’un mezbure Elif zimmetinde on gurus bâkî kaldı biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diye her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âye şerâiti’l-kabûl şehâdetleri makbule olmağın meblağ-ı

bâkî on guruşu mezbûre Dursun'a edâya vekîl-i mezbûr Hamza'ya tenbîhden sonra mezbûre Dursun dahi ziyâde talebinden men' olunup mâ vaka'a kayd-şod.

Fî evâsıt-ı Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Abdurrahman Efendi bin Mehmed Memizâde / Mehmed Çelebi Şeyhzâde / Mehmed Bey bin el-Hâcc Mehmed / Osman Bey el-cündî

Sayfa No: 155 Belge No: 41

Medîne-i Ayntab'da Yahni mahallesinde sâkin Mehmed Bey bin Haydar nâm kimesne asâleten ve Şhreküsti mahallesinde sâkine Hafize ve Kamile binti Abdûlbaki Çelebi nâm hatunlar taraflarından husûs-ı atî'l-bey'i ikrâra vekîl olup mezbûrtânın zâtlarını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olup Süleyman bin Yusuf ve Hüseyin bin Mustafa şehâdetleriyle şer'an vekâletleri sâbite olan el-Hâcc Osman bin el-Hâcc Piri meclis-i şer'-i hatırda işbu hâfızü'l-kitâb Suruc kazâsına tâbi' Kara İvriş (?) nâm karye sükkânından Mehmed bin Ali ve Süleyman bin (silik) nâm kimesneler mahzarlarında her biri asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp kazâ-i mezbûra tâbi' Atevi nâm mezra'a turâbında vâkî' bir tarafı Mahmud Nuri harkı ve bir tarafı karye-i Hevicek (?) sınırı ve bir tarafı Bozdepe sınırı ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd Dörtçiftlik ta'bîr olunur su basar mülk tarlalarımızı ve yine mezra'a-i mezbûrede Atevi ile Ataullah'ın boz yeri demegle ma'rûf bir kıt'a su basar tarlalarımızı mezbûrân Mehmed ve Süleyman'a iki yüz kırk esedî guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslim ânlar dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan iki yüz kırk esedi guruşu yedlerinden bi't-tamam ahz u kabz eyledik ba'de'l-yevm mülk-i müştêrâlarıdırı dedikleri kayd-şod.

Fî 22 Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Abdurrahman Efendi Gergerzâde / Bedir Bey bin Kara Ahmed / Ömer Beşe Serdar / Osman Beşe İsmail / Süleyman Bey tâbi'-i Abdüllatif Ağa / el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Numan / Murad Beşe Çavuş / el-Hâcc Veli bin Piri / İsmail bin Kara Ahmed

Sayfa No: 155 Belge No: 42

Ameletü'l-müderresîni'l-kirâm es-Seyyid Süleyman Efendi kâm-yâb-ı ba'de't-tahiyyetü'l-behiyye inhâ olunur ki işbu sene-i semân ve seb'in ve elf Recebü'l-müreccebi gurrelerinden arpalığımız olan Ayntab kazâsı niyâbeti tarafımızdan size

tefvîz ve sipariş olunmuştur gerekidir ki ahalisi beyninde icrâ-yı ahkâm-ı şer'iycede
 mecd ü sâ'î ve def'-i zulm-i zalemede meşkûrû'l-mesâ'î olası ve's-selâm bi'l-ikrâm.
 Fi't-tarihi'l-mezbûr
 El-fakîr Hasan el-Kâdîasker-i Anadolu sâbıkâ

Sayfa No: 156 Belge No: 43

Medîne-i Ayntab'da Ali el-Neccar mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan
 Ömer bin Koca'nın verâseti zevce-i metrûkesi Merhaba binti Ali nâm hatun ile li-
 ümm karındaşı Sinan ve kız karındaşları Oruç ve Fatıma ve Satı ve Toprak ve Durdu
 ve vâlidesi Gülef nâm hatunlara münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin
 oldukdan sonra mezbûr Sinan kendi tarafından asâleten ve mezbûrât Oruç ve Fatıma
 ve Satı ve Toprak ve Durdu ve Gülef taraflarından husûs-ı atî'l-beyâna vekîl olup
 Halil bin Hasan ve Ramazan bin İlyas nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti
 sâbite oldukdan sonra vekâleten mahfil-i kazada mezbûre Merhaba mahzarında
 asâleten ve vekâleten üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp karındaşım müteveffâ-yı
 merkûm Ömer'in zimem-i nasda beş yüz on guruşu olup meblağ-ı mezbûrdan irsen
 bize intikâl eden hisse-i şer'iyemizi taleb eylediğimizde mezbûre Merhaba meblağ-
 ı mezburun bir mikdarı zimemdedir cem' idüp deyn-i müsbetini edâdan sonra
 beynimizde alâ mâ-farzillâh taksîm edelim diyü alâ re'sü'l-işhâd ve ikrâr etmişiken
 hâlâ te'allül eder suâl olunsun dedikde gibbe's-sual ve'l-inkâr mezbûr Sinan'dan
 müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olup mahalle-i
 mezbûrede sâkin Koca bin Ali ve Osman bin el-Hâcc Ömer nâm kimesneler li ecli's-
 şehade meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istişhâd fi'l-vâkı' mezbûre Merhaba
 müteveffâ-yı merkum Ömer'in zimem-i nasda beş yüz on guruşu olup bir mikdarı
 zimmetimde olmağın cem' idüp deyn-i müsbetini edâdan sonra beynimizde alâ mâ-
 farzillâh taksîm edelim diyü bizim huzurumuzda ikrâr eyledi biz bu husûsa şâhidleriz
 şehadet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âye
 şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle mezbûrların hisse-i
 şer'iyelerin edâya mezbûre Merhaba ilzâm olunup mâ vaka'a kayd-şod.

Fî evâhir-i Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Ebubekir Efendi bin el-Hâcc Ali / Monla Ali bin Kemter / Ömer Beşe bin Mehmed /
 Receb Beşe Çukadâr / Ali bin Abdullah el-küttâb

Sayfa No: 156 Belge No: 44

Medîne-i Ayntab'da Şhreküsti mahallesinde sakine Züleyha binti Mahmud nâm hatun mahfil-i kazada zevci bâ'is-i haze'l-kitâb İbrahim bin Mustafa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp babam merkûm Mahmud'dan irsen bana intikâl edip karye-i Murvan turâbında vâkı' Kapılıbostan dimeğle ma'rûf bir tarafı el-Hâcc Mustafa veresesı mülkü ve bir tarafı Elif nam hatun mülkü ve bir tarafı hark ve bir tarafı tarîk ile mahdûd altı sümün bezr isti'âb eder su basar tarla ve Şihşihoglu tarlası dimeğle ma'rûf bir tarafı yine mezbûr el-Hâcc Mustafa veresesı ve bir tarafı karındaşlarım Mehmed ve Zekeriya mülkleri ve bir tarafı hark ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki sümün bezr isti'âb [eder] mülk tarla ve Boğazbağ dimeğle ma'rûf bir tarafı el-Hâcc Şaban mülkü ve bir tarafı yine mezbûrân Mehmed ve Zekeriya mülkleri ve iki tarafı arz-ı hâliye ile mahdûd yüz tiyek bağ ve Acembostanı dimeğle ma'rûf bostan başında vâkı' bir dib ceviz şeceresi kibel-i şer'den üzerine kassâm ta'yîn olup hisse-i şer'ıyyeme ta'yîn ve tahsîs olundukdan sonra yine karye-i mezbûrede vâkı' değirmenden yirmi dört günde nısf gün hissemi ve zimmetinde mütekarrer ve ma'kûdun aleyh olan (silik) mehr-i müeccelimi bi-safka-i vâhide mezbûr İbrahim'e hibe-i sahîha-i şer'ıyye ile hibe ve temlîk ve teslîm idüp ol dahi ittihâb ve kabûl ve tesellüm eyledi ba'de'l-yevm hudûd-ı mezkûr ile mahdûd olan iki kıt'a tarla ve bağ ve değirmen hisse mezbûr İbrahim'in mülk-i mevhûbudur keyfemâ-yeşâ ve yahtar mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î kayd-şod.

Fî 28 Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Monla Mehmed bin Derviş / Mehmed bin Baltacı / Kara Mehmed bin Ömer / el-Hâcc Abdûlbaki bin Mustafa / Musli bin Cündi / Ali bin Minnet / Monla Ali bin Hamiş / el-Hâcc Abdullah bin Ali / Abdülkerim bin Ömer / Kenan bin Ahmed / el-Hâcc Kasım bin Hüseyin

Sayfa No: 157 Belge No: 45

Mahmiye-i İstanbul mütemekkinlerinden Hüseyin Ağa bin Abdullah tarafından husûs-ı atî'l-beyâna vekâlet iddi'a eden Osman bin Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazâda medîne-i Ayntab'da Tarla-yı cedîd mahallesinde sâkin hâfız-ı haze'l-kitâb Ramazan Bey bin Kubad nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müvekkilem mezbûr Hüseyin Bey'in mezbur Ramazan Bey'de iki yüz otuz beyaz bez ve kırk bin akçe ve dört re's at ve üç katır ve bir saat ve bir

gaddâresi olmağla kasaba-i İkiler'de nâibü'ş-şer' olan Mehmed Efendi'den fi'il-i işhâd olup eşya-i merkûmeyi mezbûr Ramazan Bey'den taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve kendüye isâle tarafından beni vekîl nasb etmeğle eşyâ-i merkûmeyi mezbûr Ramazan Bey'den taleb ederim suâl olunsun diyü mezbûr Mehmed Efendi hatt ve hatmini hâvî bir kıt'a nakl hücceti ibrâz idüp bi'l-muvâcehe feth ü kırâat olundukda mazmûn hüccet-i merkûm mezbûr Osman'ın müdde'âsına mutâbık bulunup mezbûr Ramazan Bey'den suâl olundukda cevâbında zikr olunan hüccetde şâhid-i asıl olan Şeref ve Mahmud nâm kimesneler kasaba-i merkûme zâbiti olan Abdülmümin Bey zimmetinde kasaba-i Divriği sükkânından Manik ve Hobyar nâm Ermenilerin on yedi bin gurusları olup mezbûrân Şeref ve Mahmud kefilleri olmağla taraf-ı saltanat-ı aliyyeden mezbûrân Mahmud ve Şeref'i ihzâra fermân-ı âlî sâdır olup beni üzerlerine mübâşir ta'yîn buyurmalarıyla ben dahi mezbûrân Şeref ve Mahmud'dan bir mikdar akçe mesfûrân Manik ve Hobyar için tahsîl eyledikten sonra mezbûrân Manik ve Hobyar hizmet-i merkûme mukâbelesi bana altı yüz gurus ücret kıdem vermeye ta'ahhüd edip mahrûse-i Edirne'de yedime hüccet-i şer'iyeye verdiklerinden sonra meblağ-ı mezbûrî deyn-i mezkûra mahsûb olmak üzre mezbûrân Şeref ve Mahmud vesair kefilleri yedinden ahz u kabz etmişdim sadr-ı kitâbda mârru'z-zikr olan Hüseyin Ağa'nın kazıyyede asla ve kat'â medhali olmamağla hâlâ mezbûrân Şeref ve Mahmud tezvîre sâlik olmuşlardır bu mazmûn hüccet-i merkûmeyi inkâr idüp yedinde olan emr-i şerîf ve hüccet-i şer'iyeyi ibrâz eyledikde mazmûn-ı münîfleri min külli'l-vücûh mezbûr Ramazan Bey'in kelâmına mutâbık bulunup vekîl-i mezbûr Osman'dan hüccet nakl ve mazmûnuna beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olduğundan mâ'adâ fi'l-hakîka mezbûr Ramazan Bey'in temessükâtı mücebince mezbûrân Şeref ve Mahmud'un şehâdetleri tezvîr olup hüccet-i merkûm meşrû' olmamağın mezbûr Osman mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî 25 Receb sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l-kuzzât İsmail Efendi el-Kâdî be-Trabzon sâbıkâ / Mehmed Efendi bin Monla Ebubekir / Mehmed Çelebi bin el-Hâcc Mahmud / Receb Beşe Çukadâr

Sayfa No: 158 Belge No: 46

mahsûb olmak üzre tahsîli lâzım ve mühimm olmağın tarafımızdan (boş) nâm kimesneye deruhde idüp oligeldiği üzre cem' ve tahsîl etdirilmek bâbında emr-i

şerîfim verilmek ricâsına i'lâm eylemeğin imdi sene-i mezbûrda bir defa cem' ve tahsîl olunmamış ise kadîmden olıgeldiği üzre cem' ve tahsîl etdirmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilü'l-kadrim üzre amel idüp dahi liva-i mezbûrda sâkin etrâf ve eknâfda kâr u kisb için gelen ve bir diyardan âhar diyara mürûr ve ubûr eden perakende-i Ermeni ve Anadolu Rumu ve Kayseriyeli ve Vanlı ve Çulhalı ve Bitlis ve Arabkir ve Sisli ve Kefeli ve vilâyet-i Macar ve Nemçe ve Eflak ve Boğdan taraflarından ticâret ve kâr u kisb için gelen Ermeni ve Anadolu Rumu ve perakende-i Medîne-i Münevvere re'ayâsının üçer yüz altmış akçe mukâta'aların ve cihet-i ma'îşet ve gulâmiyesiyle ma'an dörder yüz yirmi altışar akçe mukâta'aların tarih-i mezbûre mahsûb olmak üzre bir defa yava cizyeleri edâ olunmamış ise kadîmden olıgeldiği üzre cem' ve tahsîl etdirip kimesneye te'allül ve nizâ' etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' işrûn min şehr-i Cemâziye'l-ahire lisene semân ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kayd fi 5 Şa'bân sene 78

Sayfa No: 158 Belge No: 47

Medîne-i Ayntab kazâsına tâbi' Babilge nâm karye sükkânından bâ'is-i haze'l-kitâb Mehmed bin Koço nâm kimesne meclis-i şer'-i hâtır-ı lâzımü't-tevkîrde Ramazan bin Hasan Bey mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp karye-i mezbûre mezbûr Ramazan'ın babası timarı olup hâzır-ı bi'l-meclis Hüseyin nâm kimesne ahali-i mezbûre sana birkaç gurus vermeye râzıdır lakin benim için ve karye-i mezbûreden hâzır-ı bi'l-meclis Hoca İbrahim ve Osman nâm kimesneler ile mâni' olurlar diyü gamz eylemekle kendi odasında tarih-i kitâb günü vakt-i zuhrda bizi muhkem değnek ile darb idüp sol kığının kemüğü üzerine urup mecrûh eylemişdir suâl olunup mücebi icrâ olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl merkûm Ramazan cevâbında fi'l-vâkı' mezbûrları tarih-i mezbûr günü vakt-i mezkûrda kendi odamda değnek ile darb edip ba'dehu mezbûr Mehmed'i dahi darb ederken sol kığının kemüğü üzerine değnek ile urup mecrûh eyledim diyü bi't-tav'i's-saf ikrâr ve i'tirâf etmeğin mücebiyle mâ-vaka'a kayd-şod.

Fî 3 Şa'bân sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzzât İsmail Efendi / Fahru'l-akrân Mehmed Ağa emîn-i beytü'l-mâl / es-

Seyyid Ömer Çelebi Ahi Baba / el-Hâcc Osman bin Halil Çavuş / Mustafa Çelebi Yusuf

Sayfa No: 158 Belge No: 48

Fatih-i Kıbrıs Lala Mustafa Paşa'nın kasaba-i Ilgın'da binâ eylediği câmi'-i şerîfin evkâfı üzerine mütevellî olan fahrü'l-akrân Mustafa Bey bin Abdülbaki tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olup Mehmed bin Şaban ve Ahmed bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Ahmed Çelebi bin Ömer mahfil-i kazâda câmi'-i mezkûrun medîne-i Ayntab'da vâkı' evkâfı üzerine berât-ı âlîşân ile câbî olan es-Seyyid Abdi bin es-Seyyid Kasım mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr es-Seyyid Abdi medîne-i mezbûrede vâkı' olan evkâfının bin yetmiş yedi senesi Recebü'l-müreccebinin gurresinden bin yetmiş sekiz senesi Recebi gurresine gelince bir senede müctemi' olan icâresini cem' ve tahsîl edip ba'de'l-masraf cem'an yedi yüz yirmi guruşa bâliğ olup meblağ-ı mezbûr yedi yüz yirmi guruşun yüz yirmi guruşunu bundan akdem mütevellî-i mezbûrun vekîli olan es-Seyyid İbrahim Çelebi peşin ahz edip ve yüz guruşunu mütevellî-i mûmâ ileyhin vazîfesi için hâzır-ı bi'l-meclis Mustafa Çelebi bin Ali'ye edâ ve teslim ve beş yüz guruşunu dahi mezbûr es-Seyyid Abdi yedinden ahz u kabz eyledim sene-i merkûmenin icâresinden eğer mezbûr es-Seyyid Abdi ve eğer evkâf-ı mezbûre müste'cirleri zimmetinde bir akçe ve bir habbe alaka kalmadı dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î kayd-şod.

Fî evâil-i Şa'bân sene 78

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-kuzzât İsmail Efendi / Fahru'l-akrân Mehmed Ağa dimoscı / el-Hâcc Receb bin Selim / Mustafa Çelebi bin Yusuf / Ömer bin Mehmed

Sayfa No: 159 Belge No: 49

ve Atina ve İzdin ve Vize ve şahinciyan ve çakırcıyan ve eimmeciyân ve derbendciyân ve kassâb ve subaşı (silik) cizyelerin vermede te'allül ve nizâ' eylemeye ve etdirilmeye ve mumcı ve taşçı ve Senur ve Ürgüp ve Trabzon ve Haymanegân Üsküdar ve Haslar vezîr-i a'zam ve kapudan paşa hasları re'âyâsıyız diyü cizyelerin vermede inâd ve muhâlefet etmeyüp bi't-tamam edâ idüp biz henüz geldik girü gideriz diyü bahâne ederlerse sözlerine amel olunmaya ve Vize ve Kırkkilisa sancaklarında ve kazâ-i Rodoscuk ve livâ-i Çirmen ve tevâbi'i mukâta'alı

bir yere biriyle ma'an zabt olunup birinin fazlası ol birinin kesrine mahsûb oluna ve vilâyet-i Anadolu'ya tâbi' olan Hüdavendigâr ve Koçili sancaklarında vâkı' kıbtîyân tâifesinin müslümân nâmına olanlarından bedel-i avâriz yüz ellîşer akçe ve keferesinden üçer yüz akçe alına ve ekrâd-ı Karayağmurlu ve Ma'rifetlü tâifesinin dahi bedel-i avâriz yüz yirmişer akçeleri alına ve tâife-i mezbûrun beytû'l-mâl-i âmme ve hâssa ve cürm ü cinâyet ve celb-i siyaset ve resm-i bennâk ve gayrı ağnâm vesâir bâd-ı hevâları üslûb-ı sâbık üzre cem' ve tahsîl etdirilip min ba'd mîrmîrân ve mirlivâ ve yavaları ve subaşları ve âdemleri ve havâss-ı hümâyûn eminleri ve evkâf-ı selâtîn vüzerâ-yı izâm ve sultânlar voyvodaları ve zu'emâ ve erbâb-ı timar ve ocaklık re'âyâsı zâbitleri ve âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirmeyesin ve Galata ve Haymana sende olup mahrûse-i İstanbul'da kâr u kisb eyleyen yava kefereden vech-i meşrûh üzre yava cizyesi cem' ve tahsîl ve zabt u tasarruf etdirilip bir ferda dahl u ta'arruz etdirilmeye ve sene-i sâbıkalarda mahsûb olan Galata perakendesini için dört yük yirmi bin akçe ve Medîne-i Münevvere'ye ta'yîn olunan üç yük kırk bin akçe dâru's-sa'âdetim hazînesine teslim olunduktan sonra muhâsebeğe mahsub oluna ve Harameynü's-şerîfeyn re'âyâsından nefis-i Ankara'da vâkı' yüz elli nefer Ermeni ve Kayseriye kazâsında defterde mukayyed olan re'âyâsından hâric bazılarından fermân olunduğu üzre sayılıp ziyadesinden mîrî maktû'ları alınıp bir vechile nizâ' etdirilmeye ve dahi mîrî celebler ve kassâblar ve kassâboğulları ve kandâr vesâirlerine yava harâcı vermeyeler diyü mukaddemâ yedlerine emr-i şerîfim verilip ba'dehu tâife-i mezbûre beher sene eşkâlleriyle beş yüz aded yava cizyesi tezkiresi verilip hîn-i muhâsebede deynine mahsûb olunup mâ'adâsından yava harâcı alına diyü sâdır olan fermân-ı âlişânım mücebince yava cizyeleri alınıp minba'd tuzcular ve kassâblar ve kassâb oğlanları ve celebleriz diyü bir ferde nizâ' ve muhâlefet etdirilmeye ve dahi Bursa'da olan Çulhalı ve Halebli ve Acem bazerganları harâcları vermezler imiş yedi ay oturanlardan harâc alınmayıp sekiz ay oturup harâcların vermeyenlerden cizyesi alına diyü mukaddemâ emr-i şerîfim verilip lakin sekiz ay oturanlar dahi biz ne kadara geldik diyü cevâba sâlik olmalarıyla mîrî mâlın tahsîl olunmasına sebep olmalarıyla hâlâ kadîmden alınageldiği üzre Çulhalılardan vesâirlerinden lazım gelen mîrî maktû'ları alınıp bir vechile inâd ve muhâlefet etdirilmeye şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf Be-makâm-ı kal'a-i Hanya

Sayfa No: 159 Belge No: 50

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fazl ve'l-keîâm Maraş sancağında vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân memâlik-i mahrûsemde vâkı' perâkende Ermeni mukâta'âtı ve Anadolu ve Rum vesâir yava keferesinin bin yetmiş sekiz senesine mahsûb olmak üzere yava cizyeleri cem'ine me'mûr olan Ahmed zîde mecduhu hâlâ Dersa'âdetime arz-ı hâl idüp uhdemde olan perakende-i Ermeni ve Anadolu Rumu cizyesi mülhakâtından Maraş ve Karahisar ve Konya sancakları için bir kıt'a emr-i şerîf tahrîr olunup lakin Maraş sancağı ahar kimesneye deruhde olunup zabtiyçün mektûb verildiğın bildirüp Maraş sancağında ve tevâbi'inde vâkı' âhar diyardan kâr u kisb için gelen perâkende-i Ermeni ve Anadolu Rumu ve perâkende-i Medîne-i Münevvere re'âyâsının üzerlerine edâsı lazım gelen maktû'ların ve yava keferenin yava cizyelerin ve kıbtıyân ve ekrâd-ı Karayağmurlu ve Ma'rifetlü tâifesinin bedel-i avarızların şart-ı iltizâmıma dâhil olmağla hâliyâ tarih-i merkûma

Sayfa No: 160

ticâret ve kâr u kisb için gelen Ermeni tâifesinin ve Anadolu Rumu ve Medîne-i Münevvere re'âyâsının ve Karamanlı ve Adana ve Erciş ve Sivas ve Kayseriye'de kırk altı nefer Ermeniden mâ'adâsından üçer yüz altmışar akçe maktû'ların ve cihet-i ma'îşet ve gulâmiyesiyle cümle dörder yüz yirmi altışar akçe yava cizyelerin yedd-i vâhiden zabt olunup mefrûzu'l-kalem ve maktû'u'l-kadem serbestlik üzere cem' ve tahsîl olunup âhardan müdâhale olunmaya ve Niğbolu ve Silistre sancaklarında ancak perâkende-i Ermeni maktû'ı ve Anadolu Rumlarının ta'yîn olunan dörder yüz yirmi altışar akçe mîrî maktû'ların cem' ve tahsîl olunup minba'd âhar yava kefereye müdâhale etdirilmeye ve Medîne-i Münevvere re'âyâsının üslûb-ı sâbık üzere cürm ü cinâyet ve beytü'l-mâlleri zabt olunageldiği üzere cem' olunup minba'd eğer evkâf-ı selâtîn ve vüzerâ-yı izâm ve erbâb-ı timar vesâir emlâk zâbitleri toprağımızdadır yahud bunda sâkinlerdir diyü bir vechile müdâhale eylemeyeler ve tâife-i merkûmdan bazıları biz Gürcistan'dan ve Haleb vesâir vilâyetlerden kâr-ı kisb için geldi yine diyarımıza avdet ederiz diyü ve Kayseriye ve Niğde veyahud Yakup Çelebi vakfına kayd olunduk ve havâss-ı hümayûn ve evkâf-ı selâtîn defterlüsiyüz veya sâkin olduğumuz yerde cizyelerimizi edâ ederiz veya eda eyledik diyü cevâba sâlik olurlarsa cidden umurlarına amel olunmayup vech-i meşrûh üzere maktû'ların cem' ü tahsîl olunup vechen mine'l-vücûh bir ferde te'allül ve nizâ' ve dahl ü ta'arruz

etdirilmeye ve Ermeni tâifesi ve Anadolu Rumu ta'yîn olunan maktû'ımızı muhassıl-
 1 emvâl ve mübâşirîn olanlara virün diyü nizâ' ederler ise cidden sözlerine amel
 olunmayıp mukaddemâ vârid olan hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnum mücebince
 fermân olduğu üzere yedd-i vâhiddin cem' ve tahsîl etdirilip bir vechile kimesneye
 inâd ve mûmâna'at etdirilmeye ve dahi tâife-i mezbûrdan bazıları dergâh-ı mu'allâm
 müteferrikalarından (silik) ve zu'emâ ve erbâb-ı timar ve dergâh-ı âlî yeniçerileri ve
 altı bölük halkı vesâir askerî taifesinden ve a'yân-ı vilâyet ve bazı ... ehl-i örf
 tâifesinin evleri ve çiftlikleri ve bağ ve bağçelerinde sâkin olmağla üzerlerine lazım
 gelen mîrî maktû'ların aldirmaya mâni' olurlar ise ol makûleleri ism ü resmi ve
 iştihâr ve dirlikleri ile ve sâkin oldukları kasabât ve kurâ ve ze'âmet ve timarlarının
 baş karyeleriyle yazıp arz ve i'lâm eyleyesin ki hilâf-ı emr ü berât vaz'-ı yedd idüp
 malıma gadr ve zarar eyledikleri ecilden ze'âmetleri havâss-ı hümayûnuma ilhâk
 olunup sâire müceb-i ibret ve sebep-i nasihat olmak için şer'le haklarından geline ve
 dahi vilâyet-i Rumilinde çiftlerin bozup ticâret ve kâr-ı kisb için Bursa ve İstanbul ve
 Üsküdar ve Haslar ve Edirne ve Silivri ve Kocaili ve İznikmid sancaklarında ve
 kazâlarında ve kasabât ve kurâsında tavattun ve gayrı tavattun ticâret ve gayrı kâr u
 kisb için yava kefare kadîmî olan vatanların terk idüp varup âhar yerde oldukları
 ecilden havâss-ı hümayûnum karyeleri harâb ve mahsûlî küllî noksân terettüb
 eylediğinden gayrı nice evkâf-ı selâtîn ve vüzerâ-yı izâm vesâir emlâk ve ze'âmet ve
 timar karyeleri bî-hâsıl olmağla ol makûleler kâr u kisb eyledikleri ecilden her
 birinden üçer yüz yava cizyesi ve on yaşında olup hadd-i bulûğa ermeyen Rum ve
 Ermeni oğlanlarından hüccet-i şer'îyye mücebince nısf cizyeleri ve on yaşından
 ziyâde olanlardan tamam cizyeleri mîrî için cem' u tahsîl etdirilip inâd ve muhâlefet
 etdirilmeye ve Rumili ve odalarından ticâret ve kâr u kisb için gelen yava kefereden
 vech-i meşrûh üzere üçer yüz akçe yava cizyeleri cem' u tahsîl etdirilip biz sultanlar
 ve zürrâ' ve evkâf-ı selâtîn vesâir evkâf ve emlâk karyeleri re'âyâsıyuz veyahud
 perakende gelende

Sayfa No: 161

İş'âr-ı helvaciyân fi 29 Receb sene 78

Ak helva	Meşbeke	Tahinli	Cevizli helva	Kabak	Badem
Kıyye 1	helva	Kıyye 1	Kıyye 1	helvası	helvası
Akçe 30	Kıyye 1	Akçe 50	Akçe 50	Kıyye 1	Kıyye 1
Tevekkî akçe	Akçe 60	Tevekkî akçe		Akçe 100	Akçe 70

3		5			

Tıbk-ı aslıhu'l-âlfı hurrehü'l-fakîr Mehmed bin Mustafa el-müvellâ hilâfêhu be-mahkeme-i Mahmudpaşa Kostantiniyye el-mahrûse

Bundan akdem memâlik-i mahrûsemde vâkı' perakende-i Ermeni ve Anadolu Rumu ve Medîne-i Münevvere re'âyâsının her sene üzerlerine lâzım gelen dörder yüz yirmi altışar akçe mîrî maktû'ı ve yava keferenin üçer yüz akçelik cizyeleri ve henüz hadd-i bülûğa ermeyüp on yaşından ziyâde olan oğullarının nisf cizyeleri ve Anadolu'da vâkı' kıbtîyân tâifesinin cizyeleri ve tâife-i ekrâd-ı Karayağmurlı ve Ma'rifetlü vesâirinin bedel-i avârız ve rûsûm-ı sâireleri ve Çirmen sancağında vâkı' yava cizyesi ve Vize ve Kırkkilisa sancaklarında ve Rodoscuk kazâsında vâkı' beytü'l-mâl-i âmme ve hâssa ve yava ve kaçgun ve cürm ü cinâyet ve bâd-ı hevâ ve hark mukâta'aları ve tevâbi'i rûsûmâtının senesi yüz otuz dokuz yük seksen bin akçeye olup meblağ-ı mezburun yirmi dokuz yük altmış bir bin altı yüz yetmiş iki akçesi merhûm ve mağfûrun leh Sultan Ahmed Hân tâbe serâhunun câmi'-i şerîfi vakfına ve dâru'l-mu'allâya ve ihrâcât-ı sâireye ifrâz olunduktan sonra bâkî kalan yüz on yük on sekiz bin üç yüz yirmi sekiz akçesi irsâliye olup ber vech-i nakd teslîm-i hazîne olmak üzere bin yetmiş sekiz Muharremi gurrelerinden bir sene tamamına değin zabt eylemek üzere dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından Hasan zîde mecduhu uhdesinde iltizâmda iken ref' olunup sâbıkâ Yeniil voyvodası olan kıldvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Şeyhzâde Ahmed zîde mecduhuya deruhde ve iltizâm olunmak üzere berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüp dahi tarih-i merkûmdan vech-i meşrûh üzere zabtıyçün işbu berât-ı hümâyûn-ı sa'âdet-meşhûnı verdim ve buyurdum ki mûmâ ileyh varup zikr olunan mukâta'âtın girü senesi yüz otuz dokuz yük seksen bin akçe olup üslûb-ı sâbık üzere yirmi dokuz yük altmış bir bin altı yüz yetmiş iki akçesi ta'yîn olunduğu üzere ihrâcât verildikten sonra yüz on yük on sekiz bin üç yüz yirmi sekiz akçe irsâliye olup gayr-ı ez tefâvüt ber vech-i nakd kendi yedinden teslîm-i hazînelerine ve dahi bundan akdem memâlik-i mahrûsemde vâkı' perakende-i Ermeni ve Anadolu Rumu ve vilâyet-i Rumilinde kâr u kisb için gelen Rum ve Arnavud ve Bulgar ve Sırp ve Laz ve Trabzon ve Eflak ve Boğdan vesâir yava keferenin yava cizyesi ve Rodoscuk kazâsında ve Vize ve Kırkkilisa sancaklarında vâkı' olan beytü'l-mâl-i âmme ve hassa ve yava ve kaçgun ve hark mukâta'aları ve Çirmen sancağında vâkı' yava cizyesi ve vilâyet-i Anadolu'ya tâbi' Bursa ve Kocaili sancaklarında ve bazı kasabât

ve kazâlarda sâkin eğer muvattın ve gayrı muvattındır kıbtîyân tâifesinin cizye ve ispençe ve bedel-i avâriz ve beytü'l-mâl-i âmme ve hâssa ve cürm ü cinâyet ve bâd-ı hevâları ve tâife-i ekrâd-ı Karayağmurlu ve Ma'rifetlü nâmına olanların bedel-i avâriz ve hukûk-ı sâireleri ve kazâ-i İzmir ve Suğla ve Aydın ve Saruhan ve Karesi sancaklarında olan yava keferesi yava cizyeleriçün kadîmden vergeldikleri doksan altışar akçelerin İzmir gümrüğü tarafından ihdâsı Ermeni ve yava cizyedârı tarafından zabt oluna ve Rumilinde vâkı' kazâ-i Zihne ve Virame ve Praveşte ve Timurhisarı ve Çağlayık ve Gümölcine ve Yenice ve Nevrekop ve Menlik ve Bereketlü ve Kavala ve Ahi Çelebi ve Dimetoka kazâlarında ve sol kolun cümlesinde vâkı' olan yava keferenin yava cizyeleri ve Anadolu'da vâkı' Kütahya ve Karahisar sancaklarında vâkı' yava cizyesi ve Ermeni ve Anadolu Rumu'nun maktû'ları ve vilâyet-i Rumilinde ve Anadolu'da vesâir memâlik-i mahrûsemde vâkı' vesâir etraf ve eknâfdan gelen ve bir diyardan âhar diyara mürûr ve ubûr eden perakende-i Ermeni ve Anadolu Rumu ve Kayseriyeli ve Vanlı ve Çulhalı ve Bitlis ve Arabkir ve Sisli ve Kefeli ve vilâyet-i Macar ve Boğdan taraflarından

Sayfa No:162 Belge No: 51

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Tıbk-ı aslıhu'l-hakîr hurrîrehü'l-fakîru ileyh subhânehu

İsmail el-kâdî be-medîne-i Hamid el-mahmiyye gufire leh

Ebubekir zîde kadruhu cezîre-i Girid'de ordu-yı hümayûnuma arz-ı hâl idüp Ayntab-ı Dimos mukâta'asına tâbi' Urul nâm karyenin mukâta'a-i kadîmiyle kendüye deruhde olunup berât-ı şerîf ricâ etmeğin hazîne-i âmiremde mahfûz olan başmuhasabe defterine nazar olundukda karye-i mezbûrenin senede maktû'ı beş yüz elli kâmil gurus olmak üzere tezkirede Mehmed Efendi üzerinde olduğu arz olundukda ref'inden berât-ı şerîfi verilmek fermânım olmağın işbu dârende-i fermân-ı hümayûn Ebubekir hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüp bin yetmiş sekiz Cemaziyelevvelisinin onuncu gününden bu berât-ı sa'âdet-âyâtı ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki mezbûr Ebubekir varup zikr olunan Urul nâm karyeyi kadîmden olageldiği âdet ve kânûn üzere zabt ve tasarruf ve vâkı' olan küllî ve cüz'î hukûk ve rüsûmâtıdan bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn mîrî için ahz u kabz eyleyüp senede maktû'ı olan beş yüz elli üç kâmil gurusu her sene Ayntab-ı Dimos hâsları mukâta'ası emîni olanlara tamâmen edâ ve teslîm eyledikçe zabt ve tasarrufuna âhardan ferd

mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arrûz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir şehir-i Cemaziyelevvel sene semân ve seb'in ve elf.
Be-makâm-ı sahra-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No:162 Belge No: 52

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da vâkı' Alaüddevle binâ eylediği câmi'-i şerîfi vakfına yevmî iki akçe vazîfe ile mütevellî olan Yusuf nâm kimesne kendi hüsn-i rızasıyla fâriğ olup yerine işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûn Mehmed Halife her vechile lâıyk ve mahall ve müstehakk olmağla tevcih olunup berât-ı şerifim verilmek bâbında kâdîsı nâibi mevlânâ Ahmed arz etmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr zıkr olunan câmi'-i şerîf vakfına mütevellî olup hıdmet-i lâzımesin mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî iki akçe vazîfe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâhir-i Saferü'l-hayr lisene semân ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Kayd fî 23 Receb sene 78

Sayfa No:162 Belge No: 53

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'in vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayntab-ı Dimos mukâta'ası emîni olan Mehmed zîde kadruhu hâliyâ Dersa'âdetime kazâyâ defteri gönderüp bin yetmiş sekiz senesine mahsûb olmak üzere uhdemde olan Dimos-ı Ayntab mukâta'asına tâbî' kurâ ve mezâri'lerin bazı kimesneler emr-i şerîf ve berât ile uhdemizde olup harâbe iken şeyn etdirdik diyü verdikleri maktû'ları öşrlerine mu'âdil olmayıp mâl-ı mîrîye gadr ve şart-ı iltizâmıma ziyâde kesr ü zarar terettüb olmağın ol makûle kurâ ve mezâri' ta'sîr olunmak üzere mukaddemâ emr-i şerîf verilmeğle mücebince amel olunup bin yetmiş sekiz senesine mahsûb olmak üzere biz ta'sîr etdirmezüz diyü kimesneye te'allül ve muhâlefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîf verilmek ricâsına i'lâm eylemeğın imdi vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan

fermân-ı celîlû'l-kadrim üzre amel idüp dahi göresin mukâta'a-i mezbûra tâbi' kurâ ve mezârî' zabt edenlerin mukâta'ları öşre mukâbil değil ise tarih-i mezbûrda hasıl olan mahsûlâtın ta'sîr etdirdüp kânûn ve defter mücebince rûsûmâtın ahz u kabz etdirdüp hilâf-ı emr-i şerîf kimesneye te'allûl ve muhâlefet etdirmeyesin mâl-ı mîrîye gadr ve zarar olmakdan ve hilâf-ı şer' ve kânûn te'addî ve tecâvüzden begâyet ictinâb eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri-i Recebû'l-mürecceb sene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse.

Sayfa No: 163 Belge No: 54

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki nefsi-i Ayntab sâkinlerinden Osman ve Ali nâm kimesneler hâlâ Edirne'de Dersa'âdetime arz-ı hâl idüp biz elli seneden mütecâviz Ayntab'da sâkin olduğumuz mahalle ahalisi ile ma'an üzerimize edâsı lazım gelen avâriz vesâir tekâlifimizi edâ idüp kusûrumuz yok iken hâlâ ifrâz Zulkadriye eminleri gelüp sizin babanız ve dedeniz Maraş hânesine bağludur diyü her sene bi gayr-ı hakk üçer dörder guruşumuz alup zulm ve te'addîden hâlî değildir minba'd Maraş hânesinde alâkamız olmamağla hilâf-ı defter ol vechile dahl ü ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîf verilmek ricâ ederiz diyü bildirdikleri ecilden şer' ve kânûn rencîde olmayalar diyü fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olup göresin fi'l-hakîka kazıyye verdikleri gibi ise ol bâbda kânûn ve defter mücebince amel idüp dahi mezbûrlar üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz vesâir emr-i şerîfimle vâkı' olan tekâliflerin sâkin oldukları mahalle ahalisi ile ma'an emr ü defter mücebince edâ eylediklerinde gelen Zulkadriye emînleri sizin babalarınız ve dedeleriniz Maraş hânesine bağludur diyü hilâf-ı şer' ve kânûn tekrâr tekâlif talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyüp husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalı eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn şehri-i Rebiülevvel sene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne

Sayfa No:163 Belge No: 55

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî

hükmü oldur ki

Ayntab'da vâkı' Mihaliye medresesi evkâfının vazîfe-i mu'ayyenesiyle mütevellîsi olan işbu dârende-i fermân-ı hümayûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Halife zîde kadruhu hıdmetinde mecd-i sâ'î olup bir vechile kusûr-ı azli îcâb eder hâli yoğiken tevliyet-i mezbûr hâlâ mezbûrun üzerinde iken İbrahim nâm kimesne bî-vech müdâhale idüp gadr etmeğle ref' olunup girü kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınup berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüp atık berâtı mücebince bin yetmiş yedi Zilhiccesinin on dördüncü gününden kemâkân ibkâ ve mukarrer idüp müceddeden bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki mûmâ ileyh Ahmed Halife zîde kadruhu varup şol ki hıdemât-ı tevliyetin bî-kusûr mer'î ve müeddi kıldıkdan sonra bundan akdem evkâf-ı mezbûreye mütevellî olanlar ne minvâl üzre mutasarrıf olagelmişler ise mezkûr dahi vazîfe-i mu'ayyenesini ol vechile evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alıp mutasarrıf ola (silik) ref' olunan İbrahim ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve müzâhim olmayıp dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer şehri-i Zilhicce lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 164 Belge No: 56

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bî-mezidi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Maraş beğlerbeğisi (boş) dâme ikbâlehu ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdisı zîdet fezâilehu tevkî'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (silik) zîde kadruhu südde-i sa'âdetime gelüp Ayntab'da vâkı' Mihaliye medresesi evkâfı tevliyeti mukaddemâ sûret-i ruus ve berât-ı şerifimle kendüye tevcîh olunup üzerinde iken mütevellî-i sâbık İbrahim nâm kimesne sahte emr ibrâz idüp dahl ü ta'arruzdan hâlî olmamağla elinde olan berât mücebince zabt etdirilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın elinde olan berâtı mücebince zabt etdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki tevliyet-i mezbûre mezkûrun elinde olan berâtı mücebince kemâkân zabt ve tasarruf etdirüp minba'd sahte emr ibrâz eden mezbûr İbrahim ve taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirmeyesin ve nazar olunup

hıdmeti mukâbelesinde berâtı mücebince kendüye aid olandan nesne almış ise ba‘de’s-sübût hükm idüp bî-küsûr aliveresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfeme i‘timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi‘l-ka‘deti’ş-şerîfe lisene tis‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 164 Belge No: 57

Köhne kilim 4 Guruş 6	Köhne yasdık 4 Esedî 2	Köhne yorgan 7 Esedî 2	Köhne (silik) 1 Esedî 1	
Köhne kırmızı velence 1 Esedî 2	(silik) velence 1 Esedî 2	Çuka (silik) 1 Esedî 4	Köhne tirkeş ma'a ok ve yay Esedî 1	
Köhne kilim ve yasdık 2 Esedî 1	Keçe 2 Esedî 1	Köhne kilim 1 Esedî 2	Köhne peşkir 2 Esedî 2	
Rumiyan-ı asl cariye 1 Esedî 60	Köhne perde ve (...) Esedî 5	Sâkin olduğu dâhiliye ve hâriciye menzil Esedî 228	Çinçinler kenarında bağ tiyek aded 180 Esedî 5	Karye-i Nöbet'de iki çift öküz ve âlât-ı çift ve otuz beş kisedir Guruş 70
Cem'an yekûn 585,5 Minha'l-ı-ıhrâcât				
Mehr-i müeccel li'z- zevceti'l-mezbûre Guruş 58	Deyn-i müsbet Mehmed Beşe Guruş 10	İcâre-i Ebubekirzâde Guruş 30	Deyn-i Boşnak Mehmed be-kavl-i vasî-i ma'zûl Guruş 10	
Deyn-i li'l-merretü bi-kavl-i vasî-i ma'zûl Guruş 15	Mukaddemâ verdikleri resm-i kısmet Guruş 25	Mukaddemâ verdikleri kâtibiye ve ihzâriye Guruş 52	Yekûn 153,5	
Sahha'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese 432				
Hisse-i zevceti'l-mezbûre Guruş 54	Hisse-i binti'l-mezbûre Guruş 144	Hisse-i binti'l-mezbûre Guruş 144		
Hisse-i ahhi'l-mezbûr Guruş 45	Hisse-i uhtü'l-mezbûre Guruş 22,5	Hisse-i uhtü'l-mezbûre Guruş 22,5		

Menzil-i mezbûr ile altmış guruş sagîrtân-ı mezbûrtânın hisse-i şer‘iyyelerine nakl olunup sagîrtân-ı mezbûrtâna menzil-i mezbûrun bey‘-i evveli olmağın mukaddemâ

vasî olan Ebubekir menzil-i mezbûrî ma‘rifet-i şer‘le iki yüz yirmi sekiz guruşa bey‘ idüp iki yüz guruşunu onu oniki olmak üzere istirbâh eyledikten sonra yüz guruşunu ekl ü bel‘ etmeğin mezbûr Ebubekir azl olunup meblağ-ı mezbûr yüz guruş kendine tahsîl olunduktan sonra sagîrtân-ı mezbûretâna vasî nasb olunan Ömer Efendi yedinde istirbâh olundu ve vasi-i mezbûre es-Seyyid Hamza İsa nâzır nasb olunup vasî-i merkûme cihet-i hıdmet-i hâl-i sîmden yevmî ikişer akçe ta‘yîn olunmuşdur

Sagîrtân-ı mezbûretânın hisse-i şer‘iyyeleri cem‘an yekûn 288 Mâl-ı mezbûr minhâ guruş 200 Murâbaha fi sene guruş 80 Yekûn 368 Bin yetmiş sekiz Recebû’l-müreccebinin guresine gelince iki senelik hissesi sagîrtân-ı mezbûrtân için teslîm olunmuşdur	
Muhâsebe minhâ	
(silik)’s-sagîrtân fi sinin Guruş 50	Harc-ı hüccet ve vesâyet ve mesârif ve harc ve hüddâmiye ve ihzâriye ve kâtibiye Guruş 16
Yekûn 66 Sahha’l-bâkî li’s-sagîrtâni’l-mezbûrtân guruş 302	
Meblağ-ı mezbûr üç yüz iki guruşun iki yüz yirmi dört guruşu onu onbir buçuk olmak üzere es-Seyyid İsmail Halife’ye devr olundu ki her sene üzerine devr-i şer‘î olunup sagîrtân-ı mezbûrtân bâliğa olunca meblağ-ı mezbûr yedinden alınmamak için vasî-i mezbûre tenbîh olunmuşdur	Meblağ-ı mezbûr üç yüz iki guruşun yetmiş sekiz guruşu vasî-i sâbıkı Ebubekir üzerinde olup onu on bir buçuğa devr olunup babası ve karındaşı kefil olup mülk menzillerini rehn eylemişlerdir ve sene-i âtiyede nısf-ı mezbûr Ebubekir yedinde ve zimmetinde olan akçeden verilmek üzere tenbîh olunmuşdur
Hâric-i ez-defter-i koyun bi-kavl-i vasî-i ma‘zûl zıkr olunan koyun şark tarafında olup ve yedd-i vasîye teslîme imkân olmadığı ecilden beyne’l-verese mevkûfdur Guruş 50	

Hurrirehü’l-fakîr ile’l-mülki’l-kadîr

Hasan el-müvellâ hilâfetuhu be-medîne-i Ayntab gufire leh

Sayfa No: 165 Belge No: 58

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Sadr-ı a‘zam hazretlerinin iç mehterlerinden Şaban Ağa’nın berât-ı şerîf üzerinde olan Göçege nâm karyenin iki yüz elli guruş mîrîsini ve gulâmiyesini bi’t-tamâm

almışdır min-ba'd taraf-ı âhardan kimesne müdâhale ve mu'âraza eylemeye diyü yedine temessük verildi tahrîren fî gurre-i Muharrem sene 1078

El-Hâcc Mehmed

Sayfa No: 165 Belge No: 59

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûre ahalisi hâlâ ordu-yı hümayûnuma âdem ve arz-ı hâl gönderüp biz üzerimize edâsı lazım gelen avârız vesâir emr-i şerîf ile vâkı' olan tekâlîfimizi kesrimiz ile deftere noksan gelmemek üzere edâ idüp ve mübâşirin cihet-i ma'îşeti için dahi emr-i şerîfimde ta'yîn olunduğu üzere virüp kusûrumuz yok iken hâlâ cem'ine me'mûr olanlar cihet-i ma'îşeti emr-i şerîfde ta'yîn olunduğu üzere almaya razı olmayup hilâf-ı emr-i şerîf ziyâde talebi ile rencîde ve remîdeden hâlî değillerdir hilâf-ı emr-i şerîf ziyâde talebi ile rencîde ve remîde etdirilmemek bâbında emr-i şerîf verilmek ricâ ederiz diyü bildirdikleri ecilden imdi emr-i şerîfde tasrîh olunduğundan ziyâde talebi ile rencîde olunmaya diyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olup göresin fi'l-hakîka kazıyye dedikleri gibi ise ol bâbda kânûn ve defter mücebince amel idüp dahi avarız vesair emr-i şerîfimle vâkı' olan tekâlîf cem'ine me'mûr olanlar ellerinde olan emr-i şerîfimde ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzere aldırup minba'd hilâf-ı emr-i şerîf ziyâde talebi ile kazâ-i mezbûre ahalisine rencîde ve remîde etdirmeyüp husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalı eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timâd kılasın tahrîren fî'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn şehr-i Cemâziyelevvel sene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı sahra-i Zağra-i cedîd

Sayfa No: 165 Belge No: 60

Muhallefât.

El-merhûm Mehmed Bey bin Sıdika Hatem kıbeli sâkinâ be-mahalle-i Kızılcamescid min mahallât-ı Ayntab el-mahmiye ve tereke-i zevce-i med'uvvetü Fatıma ve bintân-ı sagîrtâni'l-med'uvvetân Rabia ve Zahide ve ahâ med'uvvâ Ahmed ve ahtânü'l-med'uvvetân Banu ve Halime ve el-verâsetü'l-münhasıra fehûm vaka'a et-tahrîr fî evâhir-i Cemâziye'l-ahire lisene semân ve seb'în ve elf.

Sırmalı diğer denk 1 Akçe esedî 10	Sansar kaplı yanoş çuka 1 Akçe esedî 25	Köhne müsta'mel yama kaplı yeşil çuka 1 Akçe esedî 25	Sincab kaplı deve tüyü çuka 1 Esedî 15
(...) 1 Esedî 20	Köhne sarı kumaş kaftan 1 Esedî 25	Köhne beyaz kumaş kaftan 1 Esedî 12	Yıldızlı sim raht 1 Esedî 8
Yıldızlı köhne üzeni çift 1 Esedî 2	Ayaklı cam tası 5 Guruş 5	Cam lengeri 1 Esedî 2	Kadife kak 1 Esedî 1
Köhne sarı şalı 1 Esedî 1	Alaca yan kilim 1 Esedî 2	Kilim kebîr 2 Esedî 3	Kırmızı köhne dülbend 2 Guruş 5
Mavi dülbend 1 Esedî 3	Sarı dülbend 1 Esedî 4	Köhne yorgan 2 Esedî 2	Ayaklı sahan 5 Esedî 4
Ayaksız sahan 5 Esedî 4	Şemi'dan 2 Esedî 1	Tas 2 Esedî 1	Baklava tepsisi 1 Esedî 1
Kahve ibriği 3 Esedî 12	Kahve sinisi 6 Esedî 1	Lengerî kebîr 2 Esedî 1	Lengerî sagîr ma'a tabe 5 Esedî 1
Kapaklı bakrac 1 Esedî 1,5	Tencere 4 Esedî 5	Timur gazganı 1 Esedî 11	Kerniş (?) 1 Esedî 2
Su güğümü 1 Esedî 2	Müsta'mel cam tası 1 Esedî 1	İznik tabak 16 Guruş 12	Ayaklı İznik tabak 16 Esedî 12
Fincan 8 Esedî 2	Ağzı gümüşlü İznik gülebdan 1 Esedî 1	İbrik desti 2 Guruş 2	

Sayfa No: 166 Belge No: 61

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ayntab sancağı mütesellimi zîde mecduhu inhâ olunur ki hâliyâ fermân-ı hümayûn ile ahz olunup habs olunan Semek kabilesinden dokuz nefer urbânın mübâşirleri olan sa'âdetlü ve devletlü kâimmakâm-ı sadr-ı âlî Kadir hazretlerinin kapucubaşlarından Mustafa Ağa zîde mecduhu ma'rifetiyle Haleb kal'asına nakl olunup ihzârlarıyla müşârun ileyhın âdemlerinden Feyzullah Bey ve Ahmed Bey ta'yîn olunmuşdur vüsûl bulduklarında kal'a müstahfizlarından ve kendü âdemelerinden yirmi mikdarı âdem koşup Haleb vilayetine varınca emîn ve sâlim erişdiresiz diyü buyruldu.

Fî 27 C sene 1078

Be-hatm-i hazret-i Hasan Paşa vali-i Maraş

Sayfa No: 166 Belge No: 62

Sûret-i defter-i karye-i Göçege ma'a mezra'a-i Kızılcaburc ve mezra'a-i Bakuşe tâbi'-i maktû'ât-ı Kızılcabostan

Fî sene gurus para 250 / yalnız iki yüz elli gurus

Vech-i meşrûh üzre dimosât-ı Ayntab mukâta'ası karyelerinden Göçege ve nevahi-i mezârî'inin senede mâl-ı maktû'ı iki yüz elli gurus ve mâl-ı maktû'ı Dimos-ı Ayntab emîni olanlara sene be-sene edâ etmek üzre mezkûr Şaban üzerinde olduğu defterde mestur olup işbu sûret-i defterdir ki aynı ile mahalline nakl olundu. Tahrîren fî 6 Muharrem sene 1078

Sayfa No: 166 Belge No: 63

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrede vâkî' Ayntab dimosı karyelerinden iki yüz elli kamil gurus maktû'ı olan Göçege ma'a mezra'a-i Kızılcâ ve tevâbi'i mezra'asıyla Şaban nam kimesnenin üzerinde olduğundan ordu-yı hümayûnum hazinesinden mühürlü ve nişanlı defter sûreti verilmeğin mücebince kadîmden zabt olunageldiği üzre zabt etdirip aharı müdahale etdirmeyesin diyü fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda ordu-yı hümayunum hazinesinden ihrac olunup mezkurun eline verilen mühürlü ve nişanlı defter sûreti mücebince karye-i mezbûreyi kadîmden zabt olunageldiği üzre tevâbi' mezra'asıyla zabt u tasarruf ve hukûk ve rüsûmâtın ahz u kabz etdirüp madem ki her sene mâl-i maktû'ın edâ idüp kusûrı olmaya zabt ve tasarrufuna aharı müdâhale etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî'l-yevmi's-sâlis şehr-i Rebiülahir lisene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı sahra-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No: 166 Belge No: 64

(silik) zevcim Mehmed Ağa hazretlerinin huzûrlarına selâm-ı selâmet-i rabbanî takdîmi i'lâm olunur ki sâhib-i devlet efendimizin iç mehterlerinden Şaban Ağa'nın Dimos-ı Ayntab mutâta'asından berât-ı şerîfimle üzerinde olan Göçege nâm karyenin

defterde mestûr olduğu üzre iki yüz elli guruş mâl-ı maktû'ın ve mîrî gulâmiyesin bi't-tamam bu canibde bize teslîm idüp mîrî için başmuhâsebeye kayd etdirilmiştir imdi mezbûrun karyesine tarafınızdan ta'arruz olunmayıp karye üzerine Şaban Ağa'nın tarafından ta'yîn olunan âdemine zabt etdirdesiz zîrâ malını bu cânibde teslim etmeğle karye-i mezbûrede sizin alakanız kalmamıştır defteriniz resîde etdirüp sipariş olunduğu üzre mu'âteb olursuz tahrîr fî 7 sene 78

Muharrerü'l-fakîr el-Hâcc Mehmed

Sayfa No: 167 Belge No: 65

Minder 1 Guruş 1	Arka esbâbı Guruş 3	Kürk ve çakşır ve çuka Guruş 3	Kaftan 3 Guruş 3
İznik kase 25 Guruş 3,5	Tahta tabak 3 Rub' 1	Kelâm-ı şerîf 1 Guruş 2	Yorgan 7 Guruş 12
Minder 4 Guruş 3	Yasdık 3 Guruş 3	Sandık 2 Guruş 3	Pekmez tulum 4 Guruş 10
Fincan kutusu Sülüs 1	Tatlı Guruş 1	Hacı Arab'da bağ tiyek 2250	Karye-i Uyumsöğüt'de bağ tiyek 3000 guruş 75
Karye-i Ural'da bağ ve tarla Guruş 80	Der zimmet-i Ahmed Bey 100	Şehir kurbunda bostan kıt'a 1 Guruş 250	(...) 6 Guruş 2
Mahalle-i mezbûrede menzil 1	vâkı' Yusuf nâm abd 1	Yekûn Guruş 950	
Minha'l-ihracât			
Techîz ve tekfîn ber mûceb-i vasiyyet Guruş 30	Mehr-i müeccel li'z- evceti'l-mezbûre guruş 15	Resm-i kısmet Guruş 29,5	Hüddâmiye ve kalemiye ve ihzâriye Guruş 4,5
Yekûn 79 Sahha'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese 871			
Hisse-i zevceti'L- mezbûre Guruş 108 rub' 3 hurde akçe 20	Hisse-i ibnû'l-mezbûr Guruş 254 Hurde akçe 25	Hisse-i bintü'l- mezbûre Guruş 127 akçe 5	Bintü'l-mezbûre Guruş 127 akçe 5
Bintü'l-mezbûre Guruş 127 akçe 5	Mahalle-i mezbûrede vâkı' menzil ile Yusuf nâm abdi oğlu sagîr-i mezbûre vasiyyet idüp verese-i kibâr tecvîz etmeğle taksîm olunmayup sığâr beyninde mevkûf konmuştur.		

Hurire be-ma‘rifeti’l-fakîrû’l-melikü’l-kadr Hasan
el-müvellâ hilâfêhu be-medîne-i Ayntab el-mahmiye

Sayfa No: 167 Belge No: 66

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî
hükmü oldur ki

Ayntab’da vâkı‘ Ammu mahallesinde Çerkes Hüseyin Paşa mescid-i şerîfi vakfına
mütevellî olan işbu râfi‘-i tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn Ömer nâm kimesne her vechile
lâyık ve mahall ve müstehakk olup bi’l-fi‘il mutasarrıf olup lakin bî-berât olmağla
Dersa‘âdetimden berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet taleb etmeğin üzerinde ise
sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr zikr olunan
mescid-i şerîf vakfına mütevellî olup hıdmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra
yevmî bir akçe vazîfe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhiyçün ve devâm-ı ömr ü
devletimçün du‘aya müdâvemet göstere ol bâbda âhardan hiçbir ferd müdâhale
eylemeyüp dahl ü ta‘arruz kılmayalar şöyle bilüp alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar
tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Rebiülahire lisene semân ve seb‘în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne

Kayd fi 3 Recebü’l-ferd sene 78

Sayfa No: 168 / 170 (Bu sayfanın varak 11 sayfa 170’de bozuk hali mevcuttur.

Sayfa 168 düzgün halidir) Belge No: 67

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî
bi-avni’r-rabbânî hükmü oldur ki

Ayntab kazâsında nâibü’ş-şer‘ olan kıdvetü’n-nüvvâb ve’l-müteşerri‘în mevlânâ
Hasan zîde ilmuhi südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüp Ayntab’da vâkı‘ olan
haffafların şeyhi olan râfi‘-i tevkî‘-i refî‘ü’ş-şân-ı hâkânî Ebubekir’in hıdmetinde
kusûrî ve azli îcâb eder hâli yoğiken âhardan Hacı Ali nâm kimesne hilaf-ı inhâ alup
gadr etmeğle müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet ricâsına arz
etmeğin tevcih idüp bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki
ba‘de’l-yevm mezbûr varup haffaflar hırfetinin kemâfi’l-evvel şeyhi olup kadîmden
olageldiği üzre hıdmet-i lâzimesin bî-kusûr mer‘î ve mü’eddî kıldıkdan sonra ref‘
olunan merkûm Ali ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni‘ ve dâfi‘ olmayup dahl ü ta‘arruz
kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren fi evâhir-i şehr-i

Cemâziyelevvel sene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse.

Sayfa No: 168 / 170 Belge No: 68

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî bi-avni'r-rabbânî hükmü oldur ki

Ayntab'da Şehreküsti mahallesinde vâkı' Başcı mescid-i şerîfi evkâfının mütevellîsi ve ferrâş olan işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümayûn Ebu Derda'nın hıdmetinde bir vechile kusûrî ve müceb-i azli yoğiken âhardan bazı kimesneler hilâf-ı inhâ bir tarîkle alıp mezbûra küllî gadr etmeğle ref' olunup girü kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınıp müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında kâdîsı nâibi mevlânâ Ahmed arz etmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr Ebu Derda kemâkân mütevellî ve ferrâş olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olup vâkıfın ruhı ve devâm-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere ol bâbda efrâd-ı efrideden bir ferd mâni' ve dâfi' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülahir sene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne

Sayfa No: 168 / 170 Belge No: 69

Medîne-i Ayntab'da Tevbe mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hâcc Hüseyin bin Mesud'un verâseti zevce-i metrûkesi Aişe binti Zekerıyya ile sulbî sagîr oğlu Mehmed ve sulbiye kebîre kızları Hadice ve Zeyneb ve sagîre kızları Kerime ve Ümmühani'ye şer'an münhasıra olup muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûrdur ki tahrîr olundu fî evâsıt-ı Cemâziyelahir lisene semân ve seb'în ve elf.

Kahve makremesi 53 Guruş 2,5	Şal 22 Guruş 2	Kürd kuşağı 2 Rub' 1	Kumisî top 5 Guruş 17
Kırmızı kumaş top 5 zirâ' 3 Guruş 17	Döşek 1 Guruş 3	Kumaş donluk 4 zirâ' 3 Guruş 17	Bez top 1,5 Guruş 3
Sarık 4 Guruş 7	Nim sarık 1 Guruş 1	Çarkül 12 Guruş 2	Makreme 9 Guruş 2
Mavi zebun 8 Guruş 10	Yasdık 1 Guruş 1	Gömlek 1 ma'a hamam gömleği 1 Guruş 1,5	Bogasî kaftan 1 Guruş 12,5

Zebun 3 Guruş 1,5	Bogasî kaftan 5 Guruş 2,5	Beyaz zebûn 6 Guruş 3	Defa zebun 7 Guruş 3
Kettan zirâ' 30 Guruş 2,5	Atlas (silik) Guruş 10,5	İnayet kaftan 3 Guruş 5	Darayî top 5 Guruş 12,5
Kavuk 2 Guruş 2,5	Hüseynî 4 Guruş 8	Bogasî donluk 4 Guruş 3	(silik) Guruş 20 rub' 1
Aba 16 Guruş 13	Darayî donluk 15 Guruş 40	Kilim 1 minder 1 mikras 1 Guruş 2	Hırdavat (silik)
Kahve ibriği 1 Guruş 1,5	Kürk 1 Guruş 1	İznik kase 8 Guruş 1	Sandık ma'a sepet Guruş 1,5
Hançer ma'a halhal Guruş 6	Kuşak Guruş 1	Nakd esedî Guruş 16	Sahan 24 Guruş 25
Tas 4 Guruş 2	Taşbet 2 Guruş 8	Sini 1 Guruş 4	Tuz kazganı 1 Guruş 4,5
Tencere 3 Guruş 5	Şemi'dân 1 Sülüs 1	Kahve ibriği 2 Guruş 1	Minkal 1 Guruş 1
Tava 1 Guruş 0,5	Kilim ma'a zili Guruş 3	Yan keçesi 1 Kuruş 3	Minder 4 Guruş 2
Defa minder 2 Guruş 2	Yorgan 1 Guruş 1	Seccade 1 Guruş 1	Kilim 8 Guruş 6

(Not: Bu iki varak birbirine karışmış)

Sayfa No: 169 / 171 (sayfa 169'un düzgün hali varak 11 sayfa 171'dedir) Belge

No: 70

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebirû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezidi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Maraş beglerbeğisi (boş) dâme ikbâlehu ve kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab kazâsında bi'l-fi'il nâibü's-şer' olan mevlânâ (boş) zîde ilmuhu tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki medîne-i Ayntab sâkinlerinden dârende-i fermân-ı hümayûn (boş) ve (boş) nâm kimesneler dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüp bundan akdem bunlar (boş) nâm karyede sâkin iken kalkıp gelüp medîne-i mezbûrede tavattun idüp hâlâ üzerlerine lazım gelen avârız vesâir emr-i şerîfimle vâkı' olan tekâlîflerini sâkin oldukları mahalle ahalisi ile ma'an virüp karye-i mezbûre toprağında tasarruflarında tekâlîf îcâb eder emlâk ve arazi ve asla alakaları olmayup bir vechile dahl olunmak îcâb etmez iken karye-i mezbûre ahalisi mücerred ta'ciz için mukaddemâ karye-i mezbûrda sâkin olup bizimle tekâlîf verirdiniz ol takdîrce karyemize vâkı' olan

tekâlîfimizi bizimle maman verin diyü dahl ü rencîde etmekden hâlî olmadıkların ve bu bâbda şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildirüp mücebince amel olunup men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında husûs-ı mezbûra tamam hakk ve adl üzre mukayyed ve fetvâlarına nazar idüp göresin bunların ol dahl eden karye-i mezbûre toprağında bi'l-fi'il tasarruflarında avâriz ve tekâlîf îcâb eder emlâk ve arazileri olmayıp ve ma'an hâneye dahi kayd olmuş değiller ise üzerlerine edâsı lazım gelen avâriz vesair tekâlîflerin sâkin oldukları mahalle ahali ile verdiklerinden sonra karye-i mezbûre ahalisine bunu bî-vech avâriz vesâir tekâlîf talebiyle dahl ü rencîde etdirmeyüp men' u def' eyleyesiz hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i fetvâ-yı münîf ve emr-i hümayûn kimesneye rağbet etdirmeyesiz ve kazıyyede medhali olmayanları dahl etdirmeyüp isimlerini yazup bildirüp husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâil-i şehr-i Zî'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse.

Sayfa No: 169 / 171 Belge No: 71

Zeyd karyesinden bi'l-küllîye kat'-ı alâka idüp varup ahar karyede ra'ıyyet kayd olundukdan sonra karye-i evvel sipahisi gelüp mukaddemâ benim ra'ıyyetim idin diyü Zeyd'den resm-i ra'ıyyet nâmına bir nesne almaya kâdir olur mu

El-cevâb: Olmaz

Sayfa No: 169 / 171 Belge No: 72

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'in vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki medîne-i Ayntab'da haffaflar şeyhi olan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân Mustafa nâm kimesne dergâh-ı mu'allâma arz-ı hal idüp bi'l-fi'il emr-i şerîfimle medîne-i mezbûrede haffaflar şeyhi olup hıdmet idüp kusûru yoğiken bazı kimesneler bî-vech ve bilâ temessük bunun şeyhliği umûruna karışıp te'addîden hâlî olmadıkların bildirüp men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olup göresin arz olunduğu üzre bi'l-fi'il emr-i şerîfimle medîne-i mezbûrede haffaflar şeyhi olup edâ-yı hıdmet idüp kusûru yoğiken bazı kimesneler

bî-vech ve bilâ temessük bunun şeyhliği umûruna karışıp te'addî eyledikleri vâkı' ise câiz değildir men' u def' idüp min ba'd şer'-i şerîfe ve emr-i hümayûnuma muhâlif mezbûrları bî-vech ve bilâ temessük dahl ü ta'arruz etdirmeyüp kazıyyede medhali olmayanları dahl etdirmeyüp islemeyüp inâd ve muhâlefet üzre olup itâ'at-i emr-i şerîf etmeyenleri ism ü resmleriyle vukû'ı üzre yazup bildirüp husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunup bu dahi emr-i şerîfim varmaya muhtâc eylemeyüp şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebiülahir sene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse.

Sayfa No: 172 Belge No: 73

A'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudâlai'l-müteverri'în yenbû'u'l-hakk ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ el-hâkimü'l-adl be-mahrûse-i Ayntab dâmet fezâilehu tezkire-i dîvân-ı manzûr-ı nazar-ı ma'delet-unvân olıcak ma'lûm ola ki kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa zîde kadruhu dîvân-ı Haleb'e arz-ı hâl sunup Haleb hazinesi aklâmına tâbi' su müşîrliği mukâta'asını üç bin beş yüz guruşa kabûl ve deruhde eyleyüp beş yüz guruş ber vech-i peşîn ve bin guruşun Mart ibtidâsından ve bin guruşun sonra mahallinde ve bin guruşun mahsûl mahallinde teslîm-i hazîne eylemek üzre tâlib olmağın bin yetmiş sekiz senesine mahsûb olmak üzre mukâta'a-i mezbûre sene-i mezkûre Martı ibtidâsından sene ahirine dek tevcîh olunup deruhdesi üzre beş yüz guruş ber vech-i peşîn alınıp ve bin guruşun Mart ibtidâsında ve bin guruşun sonra mahallinde ve bin guruşun mahsûl mahallinde bi-küsûr teslîm-i hazîne eylemek şartıyla zabtiyçün tezkire verilmiştir vüsûlünde me'mûldür ki mukâta'a-i mezbûreyi sinîn-i sâbıkada zabt olageldiği üzre mûmâ ileyh Mehmed Ağa zîde kadruhuya zabt u rabt etdirip taraf-ı mîriye aid ve râci' olan hukûk ve rûsûmâtı ahz u kabz etdirip taraf-ı ahardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirilmemeğe himmet buyrula tahrîren fî evâil-i Rebiülevvel sene semân ve seb'în ve elf.

Be-medîne-i Haleb el-mahrûse

Sayfa No: 172 Belge No: 74

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmî mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükümü oldur ki

Bundan akdem yevmî beş akçe Berzenik mukâta‘asından ve iki akçe Sofya ihtisâbı mukâta‘ası mâlından almak üzere yevmî yedi akçe ulûfeye mutasarrıf olan işbu râfî‘-i tevkî‘-i refî‘ü’ş-şân-ı hâkânî kıdvetü’s-sâlihîn Mehmed Osman zîde salâhuhu Ayntab ihtisâbından almak üzere tebdîl olunmak bâbında müceddeden berât-ı şerîfim ricâ etmeğin hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip ruûs-ı hümayûnum sûreti mücebince zikr olunan yevmî yedi akçe vazîfe Berzenik ve Sofya ihtisâbı mukâta‘asından ihrâc ve Ayntab ihtisâbı mukâta‘ası mahsûlünden almak üzere bin yetmiş sekiz Rebiülevvelinin on dokuzuncu gününden bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr Mehmed Osman varup ba‘de’l-yevm vech-i meşrûh üzere yevmî yedi akçe vazîfesin Ayntab ihtisâbı mukâta‘asından zabt edenlerden alıp mutasarrıf ola şöyle bileler alâmet-i şerîfe i’timâd kılalar tahrîren fi’s-sâlis ve’l-işrîn şehr-i Rebiülevvel sene semân ve seb‘în ve elf.

Be-makâm-ı sahrâ-yı kal‘a-i Kandiye

Tıbk-ı aslıhu’l-hatîr hurire abdi’l-fakîr Ali el-kâdî be-makâm-ı Sultânî

Sayfa No: 173 Belge No: 75

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî bi-avni’r-rabbânî hükmü oldur ki

Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân (boş) zîde kadruhu ordu-yı hümayûnuma gelüp arz-ı hâl sunup bin yetmiş sekiz senesinde mahsûb olmak üzere nefis-i Ayntab’da vâkı‘ kahvehâne ve rûsûm-ı duhân mukâta‘ası kendüye deruhde olunmak bâbında istid‘â-yı inâyet eylemeğin ordu-yı hümayûnum hazinesinde mahfûz olan başmuhasebe defterlerine nazar olundukda mukâta‘a-i mezburenin zabtı zamanını Cemaziyelahir’in on yedinci gününden olup ve senedde iltizâmı tefâvütüyle elli altı bin dokuz yüz akçeye olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın nısf-ı peşin ile deruhde olunup berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirip dahi tarih-i merkûmdan zabtiyçün işbu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr varup bin yetmiş sekiz Cemaziyelahirinin on yedinci gününden zabt u tasarruf ve vâkı‘ olan mahsûlât ve rusûmâtın mirî için ahz u kabz idüp sene ahirinde tamamen iltizâmına cevâb vere ve peşîn-i mezbûr için bin yetmiş yedi Şevvalinin yirmi dokuzuncu gününde Abdullah zîde kadruhu yedinden yirmi beş bin ber vech-i peşîn teslîm-i hazîne alınmışdır şöyle bileler alâmet-i şerîfe i’timâd kılalar tahrîren fi’l-yevmi’l-âşir şehr-i Zi’l-ka‘deti’s-şerîfe sene tis‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâm-ı kal'a-i Hanya

Sayfa No: 173 Belge No: 76

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în ber vech-i arpalık Ayntab kazâsına mutasarrıf mevlânâ (boş) zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bin yetmiş sekiz senesine mahsûb olmak üzere nefis-i Ayntab'da vâkı' tahmîs ve kahvehâne ve rûsûm-ı duhân mukâta'ası cem' ü tahsîline me'mûr olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhu mahrûse-i Edirne'de Dersa'âdetime arz-ı hâl sunup mukâta'a-i mezbûrların zabtına elimize berât-ı şerîf verilip lakin medîne-i Ayntab'da kadîmden ancak bir tahmîs olup hâlâ bazı kimesneler kadîme muhâlif birkaç kahve furunu ihdâs idüp mâl-ı mîrîye ve iltizâmıma küllî noksan müterettib olduğundan gayrı yük ile gelen ham kahve ve yükünden ikişer buçuk esedî gurus alınagelmışken noksan verilüp ve bazıları dahi gümrük vermemek için biz askeriyüz diyü yüklerin kaçırıp te'addî ve tecâvüz ederler diyü bildirüp imdi ol makûle yük kaçırınlar her kim olursa olsun yükleri mîrî için kabz olunup ve kadîmden olageldiği üzere tahmîs bir yerde olup ve ham kahvenin yükünden olageldiği üzere ikişer buçuk esedî gurus aldırıp mâl-ı mîrîye zarar olmamak üzere eline verilen berât-ı şerîfim mücebince zabt u tasarruf etdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrîm üzere amel idüp dahi göresin fi'l-vâkı' kazıyye i'lâm olunduğu gibi ise kahve yükünden ikişer buçuk esedî gurus aldırıp ve yüklerin kaçırınları yüklerin mîrî için girift edip ve üslûb-ı sabık üzere tahmîs bir yerde indirüp min ba'd berât-ı şerîfime muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin mücerred gümrük vermemek biz askeriyüz diyü te'allül ve muhâlefet etdirmeyesiz mâl-ı mîrîme zarar ve noksân müterettib olmakdan begâyet ihtirâz idüp aslâ ve kat'â hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi'r-râbî' şehr-i Muharremü'l-harâm sene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Kayd fî 13 Cemâziyelahir sene 78

Sayfa No: 174 Belge No: 77

Emîrû'l-ümerâî'l-kirâm kebîrû'l-küberâî'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz

ve'l-ihîşâm el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-melikü'l-a'lâ Maraş beğlerbeğisi (boş)
dâme ikbâlehu ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl
ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn
el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu
tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân
kıdvetü's-sikât ve'l-müstahfizîn Ayntab kal'ası dizdarı Osman zîde hıfzuhu ordu-yı
hümâyûnuma gelüp Ayntab sancağında Telbaşar nahiyesinde Kantara nâm karye ve
gayriden altı bin akçe timar ile kal'a-i mezbûre dizdarlığı bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle
üzerinde olup âhardan dahl olunmak icâb eylemez iken hâliyâ bazı kimesneler bî-
vech dahl etmeleriyle elinde olan berâtı mücebince zabt ve tasarruf etdirilmek
bâbında inâyet ricâ etmeğin berâtı mücebince zabt u tasarruf etdirilip bir ferde dahl
etdirilmemek emrim olmuştur buyurdum ki kal'a-i mezbûre dizdarlığın merkûm
Osman zîde hıfzıhuya elinde olan berâtı mücebince kemâkân zabt ve tasarruf etdirüp
min-ba'd taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirmeyesin ve dahl olunup hıdmeti
mukâbelesinde kendüye aid olan mahsûlünden cüz'î ve küllî nesnesin dahi almışlar
ise ba'de's-sübût hükm idüp girü bî-küsûr aliveresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe
i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülahir sene semân ve seb'în ve elf.
Be-makâm-ı sahrâ-yı karye-i Derbend-i Kesîr
Kaydı f 12 Cemâziye'l-ahire sene 78

Sayfa No: 174 Belge No: 78

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki kendü uhdemizde olan merhûm Halil Paşa ve karındaşı
Mehmed Paşa evkâfından nahiye-i Maraş'da vâkı' karye-i Zeytun ve karye-i Fernus
perakendelerinden Ayntab'da ve Haleb'de ve Antakya'da ve Belek'de ve Piyale'de
ve Aşin'de ve Atina'da ve bunların kurbunda sâkin olan zimmîlerin işbu bin yetmiş
yedi Martı senesinde cizyelerini ahz u kabz etmeğe cânibimizden Hacı Mahmud
Ağa'yı vekîl etmişizdir imdi siz ki karyeteyn-i mezkûreteyn perakendelerinden zikr
olunan mevzi'lerde sâkin olan zimmîlersiz ma'lûm ola ki sene-i mezbûrede cizyenizi
vesâir vakfa aid olan nesnenüzi bi't-tamam vekîl-i mezbûr Hacı Mahmud Ağa'ya edâ
ve teslîm idüp bir vechile te'allül ve inâd ve gadr ve bahâne etmeyüp müceb-i tezkire
ile âmil olasız fî't-tarihi'l-mezbûr

Mehmed Ağa voyvoda-i Zeytun ve Fernus hâlâ

Sayfa No: 175 Belge No: 79

Sûret

Tevzî'-i ta'âm ayende ve revande sabah vaktinde peynir ve pekmez ve ekmek verile
ahşam vaktinde yağluca şurba pişüresin fukarâ ve ... ve ayendeye verile.

Berây-ı mâh	Berây-ı hinta	Berây-ı revgan	Berây-ı hatab	Berây-ı şem' ve
Fî yevm	şurba	Fî yevm	...	asel
Osmânî sim	Fî yevm	Osmânî sim	Fî yevm	Fî yevm
	Osmânî sim		Osmânî sim	Osmânî sim

Zıkr olunan kurâ ve mezârî'den ta'yîn olunan hisseleri selâtîn-i Çerakese mukaddemâ Dülük Baba zâviyesine derviş-ı patrikü'r-rızk ve's-sıdk ta'yîn etmeğin kadîmü'l-eyyâmdan şimdiye değin ... ve maaşları selâtîn mücebince zâviye mesârîfî için zabt olunurken ibtidâ yazılan vilâyet defterinde vakf zâviye kayd olunmağın patrikü'l-vesâk ve's-sadaka verilenlerin şer'an vakfiyetine dâd-ı sulehâ olduğu sebebden atebe-i aliyye-i adâlet-destgâha arz olundu hazret-i pâdişâh-ı adâlet-penâhın fukarâ ve sulehâ hakkında merâhim-i aliyye-i şâhları mebzûl ve bî-dirîğ olmağın zıkr olan hisseleri pâdişâh-ı âlempenâhın zâviye-i mezbûre mahsûs vakfî olup ayende ve revandeye sabah ve ahşam ta'âmı için tevzî' olup ve hüddâm-ı lâzımına sarfı vazîfeleri defter-i atıkde ta'yîn olunmağın defter-i cedîde sarfı kayd olundu sûret-i defter-i cedîd-i evkâf-ı sultânî budur ki nakl olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziye'l-ahire sene 1022

Uhricetü bi-ma'rifetü'l-fakîru ileyh subhânehu Mehmed Rahmi el-Kâdî be-medîne-i Ayntab ufiye anhumâ

Sayfa No: 175 Belge No: 80

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Tıbk-ı aslıhü'l-âlî be-ma'rifetü'l-fakîru ileyh subhânehu Ahmed el-müvellâ hilâfêhu be-mahkeme-i Mahmudpaşa be-medîne-i Kostantiniyye el-mahmiye

Hâliyâ Ayntab ihtisâb ve ihzâriyesi Kapucioğullarına mahsûs olmağın mutasarrıf olan Mustafa bin Mehmed âhar dirliğe çıkıp yeri ol vechile mahlûl olmağla dirliği olmayan Kapucioğullarından işbu dârende-i fermân-ı hümayûn Abdurrahman her vechile layık ve mahall ve müstehakk olmağın on üç akçelik hisse tevcih olup berât-ı hümayûn verilmek bâbında bi'l-fi'il başkapucıbaşı olan kıdvetü'l-emâcid

ve'l-a'yân Ahmed dâme mecduhu tezkire virüp mücebince berât-ı şerîfim taleb etmeğin sadaka idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr Abdurrahman bin Mustafa muhzır ve muhtesib olup hıdmet-i lâzımesin ma'rifet-i kâdî ile müeddî kıldıkdan sonra müdde'înin mâl-ı makbûzundan yüzde iki akçe alup ve resm-i ihtisâb dahi her ne ise bi't-tamam âna mutasarrıf olup devam-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere ve buna aid olan rüsûma beğlerbeği ve sancakbeği ve ümenâ ve ummâl ve âhardan kimesne mâni' ve dâfi' olmayıp asla dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i şehri Zi'l-hicce sene sitte ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne

Kayd fî 11 Cemâziye'l-evvel sene 78

Sayfa No: 176 Belge No: 81

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihîşâm el-muhtass bi-mezidi inâyeti'l-melikü'l-a'lâ Maraş beğlerbeğisi (boş) dâme ikbâlehu ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü's-sikât ve'l-müstahfizîn Ayntab kal'ası dizdarı Osman zîde hıfzuhu ordu-yı hümayûnuma gelüp Ayntab sancağında Telbaşar nahiyesinde Kantara nâm karye ve gayriden altı bin akçe timar ile kal'a-i mezbûre dizdarlığı bi'l-fi'l berât-ı şerîfimle üzerinde olup âhardan dahl olunmak icâb eylemez iken hâliyâ bazı kimesneler bî-vech dahl etmeleriyle elinde olan berâtı mücebince zabt ve tasarruf etdirilmek bâbında inâyet ricâ etmeğin berâtı mücebince zabt u tasarruf etdirilip bir ferde dahl etdirilmemek emrim olmuştur buyurdum ki kal'a-i mezbûre dizdarlığın merkûm Osman zîde hıfzıhuya elinde olan berâtı mücebince kemâkân zabt ve tasarruf etdirüp min-ba'd taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirmeyesin ve dahl olunup hıdmeti mukâbelesinde kendüye aid olan mahsûlünden cüz'î ve küllî nesnesin dahi almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüp girü bî-küsûr aliveresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülahir sene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı sahrâ-yı karye-i Derbend-i Kesîr

Kaydı f 12 Cemâziye'l-ahire sene 78

Sayfa No: 176 Belge No: 82

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki kendü uhdemizde olan merhûm Halil Paşa ve karındaşı Mehmed Paşa evkâfindan nahiye-i Maraş'da vâkı' karye-i Zeytun ve karye-i Fernus perakendelerinden Ayntab'da ve Haleb'de ve Antakya'da ve Belek'de ve Piyale'de ve Aşin'de ve Atina'da ve bunların kurbunda sâkin olan zimmîlerin işbu bin yetmiş yedi Martı senesinde cizyelerini ahz u kabz etmeğe cânibimizden Hacı Mahmud Ağa'yı vekîl etmişizdir imdi siz ki karyeteyn-i mezkûreteyn perakendelerinden zikr olunan mevzi'lerde sâkin olan zimmîlersiz ma'lûm ola ki sene-i mezbûrede cizyenizi vesâir vakfa aid olan nesnenüzi bi't-tamam vekîl-i mezbûr Hacı Mahmud Ağa'ya edâ ve teslîm idüp bir vechile te'allül ve inâd ve gadr ve bahâne etmeyüp müceb-i tezkire ile âmil olasız fi't-tarihi'l-mezbûr

Mehmed Ağa voyvoda-i Zeytun ve Fernus hâlâ

Sayfa No: 177 Belge No: 83

Tıbk-ı aslıhu'l-hakîr hurrيرهü'l-fakîru ileyh subhânehu

Abdullah (silik) el-müvellâ hilâfahu be-mahkeme-i Mahmud Paşa

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bî-mezidi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Maraş beğlerbeğisi (boş) dâme ikbâlehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki Ayntab sancağının zu'emâsı ve erbâb-ı timarı südde-i sa'âdetime mahzar gönderüp livâ-i mezbûre alaybeğisi olan Mehmed üzerine edâsı lazım gelen hıdmeti edâ etmeyüp hevâ ve hevesinde olduğundan mâ'adâ herkes ef'âl ve akvâlinde rızâ ve şükrân olmayup ve yine livâ-i mezbûrede ve nâhiyesinde Güllüce nâm karye ve gayriden dokuz bin akçe timara mutasarrıf olan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ebubekir zîde kadruhu için müstakîm ve dindâr ve her vechile alaybeğiliği hıdmetinin uhdesinden gelmeğe mahall ve müstehakkdır diyü zikr olunan alaybeğilik verilmek ricâsına i'lâm eyledikleri ecilden tevcîh idüp alaybeğiliği hıdmetinde istihdâm eylemeğe emrim olmuştur buyurdum ki livâ-i mezbûr alaybeğiliği mezbûr Ebubekir'e tevcîh olunmağın mu'tâd-ı kadîm üzre alaybeğiliği hıdmetinde istihdâm eyleyüp minba'd ahârı dahl ü ta'arruz etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene ihdâ ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Fî gurre-i Zi'l-hicce sene 1071

Sayfa No: 177 Belge No: 84

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da vâkı' merhûm Mahmud Paşa ruhiyçün yevmî bir buçuk akçe vazîfe ile bir cüz'-i şerîf tilavet eden işbu râfi'-i tevki'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî İbrahim Halife'nin müceb-i azli yoğiken âhardan Mehmed nâm kimesne ve bazı kimesne berât etdirüp gadr eylediklerin bildirüp ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ etmeğin mukarrer idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varup yevmî bir buçuk akçe vazife ile bir cüz'-i şerîf tilâvet idüp vâkıfın ruhi ve benim devam-ı ömr-i devletim için du'aya müdâvemet üzre ola ol bâbda mezbûr Mehmed ve taraf-ı ahardan ferd mâni' ve müzâhim olmayıp dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâil-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene ihdâ ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 177 Belge No: 85

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da vâkı' Senkurya bağçesinin yevmi beş akçe vazîfe ile mütevellîsi olan işbu râfi'-i tevki'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî İbrahim'in müceb-i azli yoğiken ahardan Mehmed nâm kimesne hilâf-ı inhâ bir tarikle berât etdirüp gadr etmeğle tekrâr ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ etmeğin mukarrer idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup zikr olunan bağçeye ber-karâr-ı sâbık mütevellî olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfesine mutasarrıf olup vâkıfın ruhu ve benim devam-ı ömr-i devletim için du'aya müdâvemet üzre ola ol bâbda mezbûr Mehmed ve taraf-ı ahardan ferd mâni' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene ihdâ ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 177 Belge No: 86

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da vâkı' sûk-ı tavîlde mahkeme mescid-i şerîfinde imâm olan İbrahim Halife'nin müceb-i azli yoğiken âhardan Mehmed nâm kimesne hilâf ile berât etdirüp gadr eylediğin bildirüp ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ etmeğin mukarrer idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup mescid-i şerîfde imâm olup hıdmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfesine mutasarrıf olup vâkıfın ruhu ve benim devâm-ı ömr-i devletim ed'ıyyesine müdâvemet üzre ol bâbda Mehmed ve taraf-ı ferd mâni' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene ihdâ ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

Kayd fî 2 Zi'l-hicce sene 71

Sayfa No: 178 Belge No: 86

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

(silik) işbu râfi'-i tevki'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Abdülaziz südde-i sa'âdetime gelüp nefsi-i Ayntab'da vâkı' Dülük Baba zâviyesinin zâviyedârlığı evkâfının tevliyeti kendüye tevcih olunup yedine Asitane-i sa'âdetimde şeyhü'l-islâm olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn mevlânâ Mehmed edâmallâhu te'âlâ fezâilehu tarafından müzmâ mektûb verilüp mücebince askerisi tarafından dahi berât-ı şerîfem verilmeğin âhardan İsmail nâm kimesne hilâf-ı inhâ bir tarikle berât etdirüp dahl eylediklerin bildirüp ders demek şartıyla ibkâ ve mukarrer kılınup dîvân-ı hümayûnum tarafından berât-ı şerîfem verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğin ders demek şartıyla mukarrer idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup ânda zâviyedâr ve evkâfına üslûb-ı sâbık üzre mütevellî olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kılup ol bâbda hiç ehad mâni' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem lisene ihdâ ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

Hurire fî selh-i Zi'l-ka'de sene 1071

Sayfa No: 178 Belge No: 87

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Râfi'-i tevki'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Abdullah südde-i sa'âdetime gelüp medîne-i

Ayntab'da Bostancı mahallesinde vâkı' Bostancı câmi'-i şerîfinde vazîfe-i mu'aayyene ile imâmeti berât-ı şerîf ile üzerinde ve hıdmetinde bir vechile kusûrı yoğiken âhardan dahl olunmağla imâmet-i mezbûr kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ etmeğın ahkâm kaydına mürâca'at olundukda üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın mukarrer ve tevcîh idüp bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varup câmi'-i mezbûrda kemâfi'l-evvel imâm olup hıdmet-i lâzimesin bî-kusûr mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'aayyenesine mutasarrıf olup ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar hurire fî evâsıt-ı Ramazânü'l-mübârek lisene idâ ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Fî selh-i Zi'l-ka'de sene 1071

Sayfa No: 179 Belge No: 88

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihтіşâm el-muhtass bî-mezidi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Maraş beğlerbeğisi (boş) dâme ikbâlehu ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdisı zîdet fezâilehu tevkî-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki zu'emâdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan zîde kadruhu südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp kasaba-i mezbûrda vâkı' debbâğhânenin şârihi berât ve defter-i cedîd-i hâkânîde kendüye hâsıl yazılmışiken hâlâ kadîmden olagelene muhâlif hâric yerlerde bey' ü şîrâ olmağla mahsûlüne küllî noksân müterettib olup hayf ve gadr eylediklerin bildirüp elinde olan berât ve sûret-i defter mücebince amel olunup men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın buyurdum ki hükm-i şerîfimle vüsûl buldukda bu bâbda dergâh-ı mu'allâmdan ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i hâkânî taleb idüp göresin arz olunduğu üzre resm-i debbâğhâne defterde mûmâ ileyhe hâsıl yazılmışiken hâlâ hâric yerlerde bey' u şîrâ olunmağla gadr eyledikleri vâkı' ise câiz değildir men' u def' idüp kânûn ve defter ve berâtı mücebince amel idüp hâsıl kayd olunan hakkını şer'le hükm idüp mûmâ ileyhe bi-kusûr aliverip ba'de şer'-i şerîfe ve kânûna ve deftere ve berât ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin eylemeyi inâd ve muhâlefet üzre olanı yazup bildirüp husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunup bir dahi emrim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe

i'timâd kılâsîz tahrîren fî evâhir-i şehîr-i Cemâziye'l-evvel sene seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 179 Belge No: 89

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da vâkı' merhûm Hacı Baba mescidinde imâm olan râfi'-i tevkî'-i refi'-i hümayûn es-Seyyid Hüseyin nâm kimesne bi'l-fi'il mutasarrıf olup lakin bî-berât olmağla Dersa'âdetimden berât-ı şerîfim verilmek bâbında kâdîsı nâibi mevlânâ Ali arz etmeğın kimesne üzerinde değıl ise sadaka idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ki varup mezbûr kemâkân zıkr olunan câmi'-i şerîfde imâm olup hıdmet-i lâzımesin mü'eddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesiyle mutasarrıf olup vâkıfın ruhı ve devâm-ı ömr-i devletimçün du'âya müdâvemet göstere ol bâbda âhardan kimesne mâni' ve dâfi' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i Şevvâli'l-mükerrrem sene tis'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne

Kayd fî 29 Cemâziye'l-evvel sene 78

Sayfa No: 179 Belge No: 90

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da Ali el-Neccar mahallesinde Şaban Halife binâ eylediğı mescid-i şerîfin imâmı olmayıp bir imâm lazım ve mühim olmağın işbu râfi'-i tevkî'-i refi' Abdülkadir Halife her vechile layık ve mahall ve müstehakk olmağın tevcîh olunup berât-ı şerîfim verilmek bâbında kâdîsı akzâ kuzâtı'l-müslimîn mevlânâ Abdüsselam arz etmeğın vazîfe-i meşrutası var ise sadaka idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr imam olup hıdmet-i lâzımesin mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olup vakıfın rûhı ve devam-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne

Kayd fî gurre-i Cemâziye'l-ahir sene 78

Sayfa No: 180 Belge No: 91

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn Ayntab kâdîsı olan mevlânâ Mustafa zîdet fezâilehu Dersa'âdetime arz gönderüp nefsi-i Ayntab'da Kayser mahallesinde vâkı' Kınıkcı mescid-i şerîfinin vazîfe-i mu'ayyenesiyle imâm ve mütevellîsi olan işbu dârende-i tevkî'-i refî'-i sa'âdet-nişân-ı hâkânî kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn mevlânâ Mehmed Halife zîde fazluhu ehl-i ilm ve muhtâr-ı cemâ'at olup azl îcâb eder hâlî yoğiken bazı kimesneler hilâf-ı inhâ ile müdâhale idüp mûmâ ileyhe küllî gadr eylemeleri ile Anadolu muhâsebesinde mahfûz olan defterlere nazar olundukda imâmet ve tevliyet-i mezkûr üzerinde mestûr ve mukayyed olunmağla ibkâ ve mukarrer kılınıp berât-ı âlişânım verilmek ricâsına i'lâm eylemeğin müceddeden tevcîh olunup berât-ı âlişânım verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüp mevlânâ-yı mûmâ ileyhın arzı mücebince bin yetmiş yedi Zi'l-ka'desinin yirmi sekizinci gününde kemâkân ibkâ ve mukarrer idüp bu berât-ı sa'âdet-âyât-ı behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki mûmâ ileyh Mehmed Halife zîde fazluhu varup şol ki hıdemât-ı imâmet ve tevliyetdir mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra bundan evvel mescid-i şerîfde imâm ve mütevellî olanlar vazîfe-i mu'ayyenesine ne minvâl üzre mutasarrıf olagelmişler ise mezkûr dahi ol vechile evkâf-ı mezbûr mahsûlünden alıp mutasarrıf ola ol bâbda dahl ile mezbûrân ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve müzâhim olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 180 Belge No: 92

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-mekân

Ayntab kazâsına tâbi' Buruc nahiyesinde Gelin nâm karyede vâkı' Gazi Bey binâ eylediği câmi'-i şerîfin mütevellîsi olmayup mahlûl olmağın işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn Hanefî nâm kimesne her vechile layık ve mahall ve müstehakk olmağın tevcîh olunup berât-ı şerîfim verilmek bâbında kâdîsı nâibi mevlânâ Ahmed arz etmeğin mütevellîsi yoğise sadaka idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr mütevellîsi olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın ruhu ve devâm-ı ömr ü devletimçün du'âya

müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne

Kayd fî 28 Cemâziye'l-evvel sene 78

Sayfa No: 181 Belge No: 93

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Maraş eyaletinde vâkı' olan kâdılar zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân alaybeğileri ve çeribaşları zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki Maraş eyaletinde vâkı' zu'emâ ve erbâb-ı timarın bin yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere bedelleri cem' ve tahsîline me'mûr olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mehmed zide mecduhu südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp elime verilen mühürlü sahîh ve cedîd icmâl defter-i hâkânî sûreti ve emr-i şerîf mücebince eyalet-i mezburede vâkı' zu'emâ ve erbâb-ı timarın bedelleri tahsîline mübâşeret idüp lakin bazı karyelerin sâhibleri mevcûd bulunmamağla ol makûle sâhibleri mevcûd bulunmayanların subaşlarından veyahud re'âyâsından ve re'âyâsı mevcûd olmayup yerlerin zira'at ve harâset edenlerden defter mücebince lâzım gelen bedelleri ma'rifet-i şer'le cem' ve tahsîl etdirilüp kimesneye te'allül ve muhâlefet etdirilmemek bâbında emr-i şerif verilmek ricâ ederim diyü bildirdiği ecilden vech-i meşrûh üzere amel olmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi kat'â te'hîr ve tevakkuf eylemeyüp eyâlet-i mezbûrede vâkı' ze'âmet ve erbâb-ı timarın tarih-i mezbûra mahsûb olmak üzere mübâşir-i mûmâ ileyhın eline verilen defter-i icmâl-i hâkânî sûreti ve emr-i şerîfim mücebince her bir akçe yazılarında bin akçe bedelleri mîrî için ve yüz ellışer akçe mübâşirin cihet-i ma'îşetiyçün sâhibleri mevcûd ise ze'âmet ve timar sâhiblerinden sâhibleri mevcûd değil ise subaşlarından veyahud karye re'âyâları re'âyâlarından ve re'âyâları mevcûd olmayanların yerlerin zira'at ve harâset idüp şer'le teveccüh edenlerden ma'rifet-i şer'le cem' ve tahsîl etdirüp hilâf-ı emr ü defter kimesneye te'allül ve muhâlefet etdirmeyesin tahsîline mâni' olunları men' u def' idüp memnu' olmayanları ism ü resmleri ile yazup bildirüp avk u te'hîrden ve ihmâl ve müsâheleden ve defter-i icmâl sûretine noksân getirmekden ve fermânımdan ziyâde talebiyle hilâf-ı şer'-i şerîf zulm ve te'addîden begâyet ihtirâz idüp emr-i âhir irsâline muhtâc eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız fî'l-yevmi'l-hâmis şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene ihdâ ve seb'in ve elf.

Tıbk-ı aslıhu'l-mutâ' nemakahu'l-fakîru ileyh te'âlâ
 Abdülbaki el-müvellâ hilâfahu be-medîne-i Beğpazarı ufiye anhu
 Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse
 Kad-vasale ileynâ fi 29 Zi'l-ka'de sene 1071

Sayfa No: 182 Belge No: 94

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî
 hükmü oldur ki

Ayntab kazâsının ihtisâb ve ihzâriyesinden on üç bin akçe hisseye mutasarrıf olan
 Kapucioğlu işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn Mustafa nâm kimesne her vechile
 lâıyk ve mahall ve müstehakk olup ve ahali-i vilâyet dahi mezkûrdan şükrân üzre
 olup edâ-i hıdmet idüp bir vechile kusûrı ve müceb-i azli yoğiken ecânibden diğer
 Mustafa bin Ahmed ve Abdullah ve Yusuf nâm kimesneler alup mezbûra küllî gadr
 etmeğle ref' olunup girü mezbûre kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında bi'l-
 fi'il başkapucıbaşı olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed dâme mecduhu
 tezkire virüp mücebince berât-ı şerîfim taleb olunmak sadaka idüp bu berât-ı
 hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr muhzır ve muhtesib olup hıdmet-i
 lâzimesin kâdî ile mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra resm-i ihzâriye müdde'înin mâl-
 ı makbûzundan yüzde iki akçe alup ve resm-i ihtisâb dahi her ne ise âna mutasarrıf
 olup devâm-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere ve bana aid olan rüsûma
 beğlerbeği ve sancakbeği ve ümenâ ve ummâl ve kâdî ve nâibleri ve subaşılar ve
 âhardan bir ferd mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bileler
 alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâsıt-ı Ramazânü'l-mübârek sene ihdâ ve
 seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Sayfa No: 182 Belge No:95

Meclis-i şerîf-i izzet-elîfleri savbına i'zâz ile ed'iyeye-i hâlis ithâfiyla inhâ olunur ki
 taht-ı hükümetlerinde olan Ayntab kazâsının umûr-ı kısmet-i askeriyesi tarafımızdan
 cenâb-ı şerîflerine sipariş olunmuşdur me'mûldür ki düşen mevtâ-yı askeriyenin
 muhallefâtını tahrîr ve beyne'l-verese alâ mâ-farzillâhi te'âlâ tevzî' ve taksîm idüp
 rüsûm-ı mu'tâdeyi irsâle himmetleri ola bâkî hemvâye-i izzetde olalar tahrîren fi'l-
 yevmi's-sânî min Şevvâli'l-mükerrem lisene ihdâ ve seb'in ve elf.

El-muhlisü'l-fakîr Abdülkadir el-kâdî be-asâkir-i Anadolu

Sayfa No: 182 Belge No: 96

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ikrâm el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-melikü'l-a'lâ sâbıkâ (boş) beğlerbeğisi olan hâlâ Ayntab sancağına mutasarrıf olan (boş) dâme ikbâlehu ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrahim zîde kadruhu Dersa'âdetime arz-ı hâl idüp bundan akdem bin altmış altı senesine mahsûb olmak üzere Ayntab'da vâkı' kahvehâne mukâta'ası berât-ı şerîf ile uhdemde olmağla ben dahi tarafımdan zabtını Ayntab sâkinlerinden Deli Hacı nâm kimesneye virüp senesi tamâmına değin zabt ve tasarruf etmeğle mukâta'a-i mezbûre mâlından zimmetinde olan bir kise akçe vermekde te'allül idüp ve bu âna değin göndermeyüp bana ve mîrîye gadr eylemişdir diyü bildirüp mukâta'a-i mezbûre mâlından lazım gelen bir kîse akçe tarafımdan mukâta'a-i mezbûresi olan merkûmdan veyahud tarih-i mezbûrda mukâta'a-i mezbûreyi her kim zabt etmiş ise zabt edenlerden ma'rifet-i şer'le tahsîl ve kendüye irsâl ve tesellüm etdirilmek bâbında emr-i şerîf verilmek ricâ eylediği ecilden imdi ma'rifet-i şer'le tahsîl ve teslim etdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi mezbûrî şer'-i şerîfe ihzâr idüp göresin fi'l-vâkı' kazıyye i'lâm olunduğu gibi ise ol takdîrce tarih-i mezbûrda mukâta'a-i mezbûre mâlından lazım gelen bir kise akçe mûmâ ileyhın tarafından olan mezbûrdan veyahud tarih-i mezbûrda mukâta'a zabt edenlerden ma'rifet-i şer'le tahsîl ve mûmâ ileyhın vekîline teslim etdirüp mâl-ı mîrîden zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe bâkî kodurmayasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-aşer Şevvâli'l-mükerrem lisene ihdâ ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye

Sayfa No: 182 Belge No: 97

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbiri umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümeahhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşîr-i erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf be-sınûfi avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ Haleb eyaletine mutasarrıf olan vezîrim (boş) Paşa

edâmallâhu te'âlâ iclâlehu emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezidi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Zulkadriye beğlerbeğisi dâme ikbalehu ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vulâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı hümayûn Ahmed nâm kimesne südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bu kendü hâlinde olup kimesneye zarar ve te'addîsi yoğiken medîne-i Maraş sâkinlerinden Karslı Ahmed ve Monla İbrahim nâm kimesneler ile yine kazâ-i mezbûra tâbi' Bahirli nâm karye sakinlerinden Gündüşoğulları dimeğle ma'rûf (boş) ve (boş) nâm kimesneler kendü hevalarına tâbi' eşkiyâ ile yekdil ve yekcihet olup dün yarısında âlât-ı harble bunun ve kayınbabası Ahi Derviş nâm kimesnenin evin basup emvâl ve erzâkın nehb ü gâret eylediklerinden gayrı mezbûr Ahmed'in menkûhasın çeküp alup ziyâde zulm ve te'addî eylediklerin bildirüp icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üze amel idüp göresin fi'l-vâkı' mezbûr Ahmed ve kayınbabası Ahi Derviş nâm kimesnelerin nehb ü gâret eyledikleri eşyâların ve menkûhası mezbûreyi hükm idüp alıverdîkden sonra bu makûle fesâd eden mezbûrlar muhtâc-ı arz olanlardan ise etdikleri mevâddın sicilleri vukû'ı üze yazup Asitâne-i sa'âdetime arz idüp bu husûs için tekrâr emr-i âhar varmalu eylemeyesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi evâil-i şehri Şevvâli'l-mükerrem sene ihdâ ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Fî 26 Zi'l-ka'de sene 71

Sayfa No: 183 Belge No: 98

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Asitâne-i sa'âdetden Maraş'a varup gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (silik) mühim ve müsta'cel husûsiyçün evâmir irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kangınızın taht-ı kazâsına varup dâhil olup bulunan yerlerde yalnız iki nefer [âdeme] yalnız iki re's menzil bargiri virüp bulunmayan mahallerde yolcu yükün yıkdırmayup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye zulm ve te'addî etdirilmeyüp yerlûden yarar olan bargirleri tedârik ve ihzâr idüp ve mahûf ve muhâtara olan yerlerde yarar kılağuzlar koşup emîn ve sâlim birbirinize

irsâl ve ber vech-i ta'cîl mahall-i me'mûra îsâl idüp avk u te'hîrden ve ihmâl ve müsâheleden begâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i Ramazânü'l-mübârek sene ihdâ ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 183 Belge No: 99

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da Boyacı mahallesinde vâkı' Boyacıoğlu medresesi dimeğle ma'rûf evkâfın mütevellîsi olan Osman nâm kimesne vakf-ı mezbûrun mahsûlünü ekl ü bel' idüp vakfa küllî hıyâneti zâhir olmağla ref' olunup yerine işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i hümâyûn Hüseyin her vechile mahall ve layık ve müstehakk olmağın tevcîh olunup berât-ı hümâyûn verilmek ricâsına kâdîsı akzâ kuzâtî'l-müslimîn mevlânâ Necmeddin zîdet fezâilehu arz etmeğın vâkı' ise sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varup mezbûr Hüseyin zikr olunan vakfa mütevellî nasb ve ta'yîn olunup hizmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra bundan akdem ne vechile tasarruf edegelmişler ise mezbûr Hüseyin dahi ol vechile mutasarrıf olup vâkıfın ruhiyçün ve devâm-ı ömr-i devletimçün du'âya müdâvemetde ola ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arruz kılmayalar tahrîren fî evâil-i şehr-i Ramazânü'l-mübârek sene ihdâ ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Kayd fî 15 Zi'l-ka'de sene 71

Sayfa No: 183 Belge No: 100

Bir vakfın meşrûtiyet üzre mütevellîsi olan Zeyd mâl-ı vakfı ekl ü bel' idüp vakfa hıyâneti zâhir oldukda hâkim Zeyd'i tevliyetden azl idüp yerine bir kimesneyi mütevellî nasb etmeğe kâdir olur mu beyân buyrulup mesâb olalar

El-cevâb: Olur lâzımdır

Sayfa No: 183 Belge No: 101

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Ayntab sancağında vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki livâ-i mezbûrede vâkı' beş yüz üç ve rub' avârız hânelerinin bin yetmiş iki senesine mahsûb olmak üzre avârızları cem' ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağın

kıdvetü'l-emâcid ve'l-amyân bi'l-fi'îl matbah-ı âmirem emîni olan Ahmed zîde mecduhuya deruhde olunup eline mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti verilmeğin zamânı hulûl eyledikde tarafından cem' u tahsîl etdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi livâ-i mezbûrda vakı' ol mikdâr avârizhânelerinin tarih-i mezbûra mahsûb olmak üzre her bir hânesinden dörder yüz akçe avârizların irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mücebince vakt-i zamânıyla cem' ve tahsîl ve matbah-ı âmirem mühimmâtıyçün teslim idüp hilâf-ı emr ü defter kimesne te'allül ve nizâ' etdirmeyesin ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i ma'îşetiçün her bir hânesinden ellışer akçe dahi aldırup bundan ziyâde bir akçe alınmaya ve aldirmayasın ve mîrî için alınan kâmil gurus seksen sekiz esedî gurus ve yetmiş sekiz ve atık zolita vesâirin hazîne-i âmireme alındığı üzre aldırup ziyâde ve noksân aldirmayasın ve akçe alındıkda hâlisü'l-ayâr akçe aldırup zuyûf ve kızıl akçe aldirmayasın ve fi beş gurus alınır diyü re'âyâyı ta'cîz etdirmeyesin ekser defterde ve bazı hânedan ve hilâf-ı şer' ve kânûn zulm ve te'addîden begâyet ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin şehr-i Cemâziye'l-ahir sene ihdâ ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Sayfa No: 184 Belge No: 102

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Vilayet-i Haleb keferesinin ve nefsi-i yehudiyan-ı Haleb ve defter-i mezbûra tâbi' perâkendesini keferesinin bin yetmiş iki senesi cizyeleri ve tahrîr-i cedîd defterine tâbi' keferenin bin yetmiş bir senesi cizyeleri cem' ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağın kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Cisir-i Şugur'da hân-ı cedîd mübâşiri Mehmed zîde mecduhuya deruhde olunup eline tuğralı ve nişanlı cizye defteri sûreti verilmeğin mücebince zamânı hulûl eyledikde cem' u tahsîl etdirilmek emr idüp buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda siz ki kâdîlarsız bin yetmiş iki senesine mahsûb olmak üzre nefsi-i Haleb keferesi ve yehudilerinin bin yedi yüz elli yedi ve Adana ve Sis ve Ayntab ve Rumkal'ası keferesinin bin iki yüz otuz beş ve bin yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzre tahrîr ve cedîd defteri mücebince keferesinin yedi yüz doksan sekiz ki cem'an üç bin yedi yüz doksan hânelerinin her bir hânesinden mîrî cizye ve gulâmiyesiyle ikişer yüz doksan akçe hesâbı üzre cizyelerin irsâl olunan

tuğralu ve nişanlı cizye defteri mücebince vakt ü zamânıyla cem' u tahsîl etdirüp hilâf-ı emr ü defter kimesneye te'allül etdirmeyesin ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i ma'îşetiyçün herbir hânesinden kırkar akçe dahi aldırup bundan ziyâde bir akçe aldirmayasın ve mîrî için alınan kâmil guruş seksen sekiz ve esedî guruş yetmiş sekiz ve atîk zolita fi kırk sekiz akçeye aldırup bundan ziyade bir akçe almaya ve aldirmayasın ve akçe aldıkda hâlisü'l-ayâr akçe aldırup zuyûf ve kızıl akçe aldirmayasız ve elbette guruş alırız diyü re'âyâyı ta'cîz etdirmeyesin ve cizye-i mezbûr için bin yetmiş Cemâziye'l-ahirinin on ikinci gününden mûmâ ileyh Mehmed zîde mecduhu cânibinden Ömer zîde kadruhu yedinden üç yük doksan altı bin akçe ber vech-i peşîn teslîm-i karye olmuşdur ammâ hîn-i tahsîlde tamam ihtimâm idüp kesr-i defterden ve nakz-ı cizyeden ve hilâf-ı şer'-i şerîf zulm ve te'addîden begâyet ihtirâz edesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis aşer şehr-i Cemâziye'l-evvel sene ihdâ ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kayd fi 13 Zi'l-ka'de sene 71

Sayfa No: 184 Belge No: 103

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fazl ve'l-keâm Urfa'ya varıp gelince yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâliyâ bir mühim müsta'cel husûs için (boş) ulağla irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kangınızın taht-ı kazâsına varup dâhil olursa menzil bargirleri bulunan yerlerde yalnız iki nefer ademe yalnız iki re's bargir verilip ve bulunmayan yerlerde yolda yolcu yükün yıkdırmayup yerlûden yarar ve tuvânâ olan bargirleri tedârik ve ihzâr idüp ve mahûf ve muhâtara olan mahallerde yanına yarar kılağuzlar koşup emîn ve sâlim birbirinize irsâl ve ber vech-i ta'cîl mahall-i me'mûra îsâl ve irsâl eyleyüp avk u te'hîrden ve ihmâl ve müsâheleden ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye zulm ve te'addî ve tecavüzden begayet ihtirâz üzre olası şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe lisene ihdâ ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kayd fi 13 Zi'l-ka'de sene 1071

Sayfa No: 184 Belge No: 104

Bi'l-fi'il Ayntab serdarı olan yoldaşa inhâ olunur ki bâ'is-i mektûb el-Hâcc İsmail

nâm yoldaşın kazâ-i mezbûr sâkinlerinden olan el-Hâcc Kadri zimmetinde bin riyal gurus hakkı olup vermekde te'allül eylediği tezallüm olunmağın mektûb tahrir olunup yeniçeri çavuşlarından fahrû'l-akrân Hüseyin Çavuş gönderilmiştir vüsûlünde gerekdir ki mübâşir-i merkûm mübâşeretiyle mezbûrî şer'-i şerîfe berâber idüp ma'rifet-i şer'le zuhûr eden hakkını aliverip te'allül etdirmeyesin ba'de's-sübût hakkını vermekde te'allül ederse hasmı ile ma'an der-devlet-medâra ihzâr idüp bir dahi şikâyet etdirmeyüp müceb-i mektûb ile âmil olasız.

Alem Mustafa Ağa ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî

Fî 13 Zi'l-ka'de sene 1071

Sayfa No: 185 Belge No: 105

İzzetlü ve fazîletlü efendi hazretlerinin meclis-i şerif-i şerî'at-şî'ârları savbına dürer-i tahiyyât-ı safiyât ve gurer-i teslîmat-ı vâfiyât ithâfindan sonra inhâ-i muhibb-i muhlisâne olunan budur ki bâ'is-i mektûb Ayntab serdarı olan Mustafa nâm yoldaşın kazâ-i mezbûr sakinlerinden Şahin nâm yeniçeri maktûl Hasan Paşa'ya istinâd idüp bunun evin basup bir mikdâr eşyâsın nehb ve gâret idüp ve üç yüz gurus mikdârı akçesin alup ziyâde te'addî eylediği tezallüm olunmağın mektûb-ı meveddet tahrîr olunup yeniçeri çavuşlarından kıdvetü'l-akrân Hüseyin Çavuş irsâl olunmuştur vüsûlünde mübâşir-i mezbûr mübâşeretiyle mezbûrî şer'-i şerîfe ihzâr idüp üzerine sübût bulan hakkın ma'rifet-i şer'le aliverip te'allül etdirmeyesin şer'-i şerîfe itâ'at eylemeyüp üzerine sübût bulan hakkın vermekde te'allül ederse hasmı ile ma'an mübâşir-i merkûma teslim idüp bu cânibe ihzâr eyleyesiz ki da'vâları dîvân-ı hümayûnda görölüp icrâ-yı hakk oluna ve sübût bulan mevâddı vukû'ı üzre yazup i'lâm buyurasız ki âna göre amel oluna bâkî hemîşe-i şerî'at-ı nebevî dâim-bâd Mahlas-ı muhibb Mustafa ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî

Sayfa No: 185 Belge No: 106

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki bin yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzre Telbeşar nâm karyenin işbu sene-i mübârekede üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrîlerin kânûn ve defter mücebince bâ'is-i tezkire Osman Ağa yedinden mîrî için ahz u kabz idüp zabtiyçün mezbûrun yedine temessük verildi ba'de'l-yevm karye-i mezbûreye mutasarrıf olup zabtına âhardan bir ferd müdâhale eylemeye tahrîren fî evâhir-i şehri i Cemâziye'l-ahir sene 1071

El-hakîr Yusuf zâbit-i Dimos hâlâ

Sayfa No: 185 Belge No: 107

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki bin yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere Telbeşar nâhiyesinde vâkı‘ Teneb nâm karyenin işbu sene-i mübâreke de üzerlerine edâsı lazım gelen mâl-ı mîrîlerin kânûn ve defter mücebince mîrî için bi’t-tamam Osman Ağa yedinden ahz u kabz idüp mezbûrun yedine zabtiyçün temessük verildi ba‘de’l-yevm karye-i mezbûreye mutasarrıf olup zabtına âhardan bir ferd müdâhale eylemeye tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Recebü’l-mürecceb sene 1071

El-hakîr Yusuf zâbit-i dimos-ı Ayntab hâlâ

Sayfa No: 185 Belge No: 108

Kırk seneden berü bir karyede sâkin olup âhar karyede kat‘â alakası olmayan Zeyd’e karye-i ahârı ahalisine sinîn-i mezbûreden mukaddem senin bizim karyemizde alakan olmağla bizim ile tekâlîf verirdin diyüp hâlâ alakası yoğiken sâliyâne taleb idüp almağa kâdir olur mu beyân buyrulup mesâb oluna.

El-cevâb: Olmazlar

El-fakîr es-Seyyid Mehmed

Sayfa No: 185 Belge No: 109

Akzâ kuzâtı’l-müslimîn evlâ vülâti’l-muvahhidîn ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn hüccetü’l-hakkı ale’l-halkı ecma‘în vâris-i ulûmü’l-enbiyâ ve’l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti’l-meliki’l-mu‘în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kazâ-i mezbûr muzâfâtından Telbeşar nâhiyesine tâbi‘ Kılıç nâm karye sâkinlerinden dârende-i fermân-ı hümayûn Yusuf nâm kimesne südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüp vâkı‘ olan tekâlîfi mezbûr karye ahalisiyle ma‘an edâ edip Kamerlü nâm karyede hâlâ tasarrufunda avârız vesâir emr-i şerîfimle vâkı‘ tekâlîf îcâb eder emlâk ve yerleri yoğiken mezbûr Kamerlü nâm karye ahalisi şirrete sâlik olup siz kırk seneden mukaddem bizim karyemizde sâkin olup ol vakit bizimle ma‘an tekâlîf virün şimdi dahi ver diyü rencîde ve remîdeden hâlî olmadıkların ve bu bâbda şeyhü’l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp fetvâ-yı şerîfe mücebince amel olunup men‘ u def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda husus-ı mezbûra tamam hakk ve adl üzere mukayyed ve bu bâbda olan fetvâ-yı şerîfeye nazar idüp göresin arz olunduğu üzere olup hâlâ mezbûrun merkûm Kamerlü karyesi toprağında bi’l-fi‘il

tasarrufunda avârız vesâir tekâlîf îcâb eder emlâk ve yerleri yoğise minba'd bunu mezbûr karye ahalisine ol vechile hilâf-ı şer' dahl ü rencîde etdirmeyüp men' u def' eylesin şer'-i şerîfe ve fetvâ-yı münîfe ve emr-i hümayûna muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin kasabada medhali olmayanı dahl etdirmeyüp islemeyüp inâd üzre olanları bildirüp tekrâr emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı Saferü'l-hayr sene ihdâ ve seb'in ve elf
Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 186 Belge No: 110

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab kazâsına tabi' Ereğlice nâm mahalde vâkı' merhûm Ardıç Baba zâviyesinde zâviyedâr olan işbu râfi'-i tevkî'-i refi'-i hümayûn Şeyh Ahmed nâm kimesnenin müceb-i azli yoğiken âhardan bazı kimesneler olup mezbûra küllî gadr etmeğle ref' olunup girü mezbûre kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet taleb etmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr kemâkan zâviyedâr olup hıdmet-i lâzımesin mü'eddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olup vâkıfın rûhiyçün ve devâm-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâsıt-ı Cemâziye'l-ahir sene ihdâ ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Kayd fî 25 Şevvâl

Sayfa No: 186 Belge No: 111

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki hâfız-ı temessük Ayntab sâkinlerinden el-Hâcc Kenan nâm kimesneden hâlâ çalışıp aldığımız âsiyâb bahâsından ve nakd cem'an yedi yüz kâmil gurus olmağla âna binâen tasarrufumuzda olan evkâf-ı ... tâbi' Ayntab ve Telbeşar kazâsında vâkı' Cağıdgan ve Harmanez ve Tezel nâm karyelerin işbu bin yetmiş bir senesinde vâkı' cânib-i vakfa aid olan mahsûlât ve rüsûmâtın meblağ-ı merkûm yalnız yedi yüz kâmil gurusâ îcâr olup işbu tezkire verilmişdir ki sene-i mezbûrede vâkı' olan cânib-i vakfa aid olan mahsûlât ve rüsûmâtın bi-hasebi'l-kânûn zabt idüp taraf-ı ahardan dahl olunmaya zikr olunan kurânın mâni'-i şer'îsi zuhûr idüp zabt müyesser olmaya meblağ-ı mezkûr sene-i mezkûre Muharremine dek kendüye teslîm olunmak üzre kavlı olmuşdur tahrîren fî gurre-i

Receb sene 1071

El-fakîr Mehmed el-mütevellî

Sayfa No: 186 Belge No: 112

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûre sâkinlerinden olup kuzzâtdan ma'zûl Felek Mehmed Efendi dimeğle ma'rûf kimesne için dahi Ebubekir ve İsmail nâm kimesneler mücerred ta'cîz için her gelen kâdîlara mahkemede nâib olup kendi halinde olmayup ehl-i örf tâifesiyle yekdil olmağla bunun emsâli zulm ve te'addîsinin nihâyeti yokdur diyü belde-i mezbûreden nefy olunmağıçün mezbûrlar bir tarikle emr-i şerîf ibrâz idüp gadr etmeleriyle mevlânâ-yı mûmâ ileyhın ol makûle vaz'ı ve ehl-i örf tâifesiyle ihtilâtı olmayup kendü hâlinde olduğı şer'an sâbit ve zâhir olmağla cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye verilüp men' olunmuş iken yine kanâ'at etmeyüp daima rencîde etmekden hâlî olmadıkların i'lâm eylediğın ecilden hilâf-ı şer' ve kânûn rencîde olunmamak emrim olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda sâdır olan emr-i celilü'l-kadrim üzre amel idüp dahi hilâf-ı şer'-i şerîf mezbûrlara mevlânâ-yı mûmâ ileyhi rencîde ve remîde etdirmeyüp men' u def' eylesesin min ba'd şer'-i şerîfe ve hüccet-i şer'iyeye ve emr-i hümayûnuma muhâlif mezbûrlara iş etdirmeyüp husûs-ı mezbûr için dahi emr-i şerîfim irsâline muhtâc etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timad kılasın tahrîren fî evâil-i şehri Ramazânü'l-mübârek sene ihdâ ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kayd fî 4 Zi'l-ka'de sene 71

Sûreti tıbk-ı aslıhü'l-âlî hurrirehü'l-fakîrî ileyh subhânehu ve te'âlâ Sunullah el-müvellâ niyâbet-i Üsküdar ufiye anh

Sayfa No: 186 Belge No: 113

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki Ayntab dimosuna tâbi' üzerimize deruhde olunan Nöbet ve Telbeşar nâm karyelerin işbu bin yetmiş bir senesi Şevvâl guresinden zabt-ı rabt eylemek üzre tarafımızdan Şaban Çelebi'yi vekîl nasb ve ta'yîn eylemişizdir gerekdir ki mu'tâd-ı kadîm üzre karyelerinin îrâb-ı mahsûlâtın ahz u kabz idüp taraf-ı ahardan kimesne dahl etmeyüp karışmaya tahrîren fî gurre-i Şevvâlî'l-mükerrerrem sene ihdâ ve

seb'în ve elf.

El-fakîr Şaban Kethudâ

Sayfa No: 187 Belge No: 114

Mahmiye-i Ayntab kazâsı muzâfâtından Kürd nâm karye sükkânından (silik) bin Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazâda karye-i mezbûrede sakin Receb bin Süleyman mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp tarih-i kitâbdan on beş gün mukaddem gece ile kendi tarlamda bir re's siyah müennes katırım zâyî' olup merkûm Receb ahz u gasb eylemiştir suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'î-i mersûm Ahmed'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden karye-i mezbûre sükkânından Veli bin Cuma ve Hasan bin Ömer nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istişhâd fi'l-vâkı' merkûm Receb tarih-i mezkûrda müdde'î-i mersûm Ahmed'in gece ile kendi tarlasından ahz eyledim diyü bizim huzûrumuzda ikrâr ve i'tirâf eyledi biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyetihi şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın hîn-i gasbda zikr olunan katırım kıymet-i âdilesi kırk gurus olduğunu bî-garaz müslümanlar ihbâr eylediklerinde mücebiyle merkûm Receb ilzâm olunup mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene 1071

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Kenan / el-Hâcc Ömer bin Mehmed / İbrahim bin el-Hâcc Ali / Yusuf muhızırbaşı

Sayfa No: 187 Belge No: 115

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da vâkı' Dülük Baba zâviyesinin zâviyedârı ve mütevellîsi ve nâzırı olan kimesneler nâ-mahall olup (silik) her vechile lazım ve mühim olmağın ref' olup yerlerine erbâb-ı istihkâkdan işbu râfi'-i tevkî'-i hümayûn Şeyhzâde Derviş Mehmed her vechile mahall ve müstehakk olmağla tevcih olunup berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr Mehmed zâviyedâr ve mütevellî ve nâzır olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve benim devâm-ı ömr-i devletimçün du'âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç ahardan

kimesne mâni‘ ve dâfi‘ olmayup dahl ü ta‘arruz kılmayalar şöyle bilüp alâmet-i şerîfe
i‘timâd kılalar tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Cemâziye’l-ahire sene ihdâ ve seb‘în ve elf.
Be-makâm-ı Kostantiniyye
Kayd fi 23 Şevvâl sene 1071

Sayfa No: 187 Belge No: 116

Karye-i Karaöyük	Karye-i Balaban	Karye-i Merkad-ı Nasır?	Karye-i Mağaracık	Karye-i Kınalı	Karye-i Kartalayak
Karye-i Telavez	Karye-i Karabaş	Karye-i Kasan	Karye-i Taban	Karye-i Karakuyu	Karye-i Hepuz

Sizler ki bâlâda mestûr olan karyelerin re‘âyâlarısız inhâ olunur ki tezkiremizle
Monla Mustafa vardukda gerekdir ki Mart mahsûlâtın bi’t-tamam kendüye teslîm
eyleyesiz bir dürlü inâd ve muhâlefet etmeyesiz kendüyi subaşı bilesiz sakınup
kendünün re‘yine muhâlif iş etmeyesiz sonra nedâmet çekersiz ve sen ki paşa
kethudasısın bu cânibe gelmek lazım olmuşdur elbette bu cânibe gelesin ihmâl
etmeyesin ve Molla Mustafa’nın gayrı karyelere müdâhale etdirmeyesiz müceb-i
tezkire âmil olup cemî‘ mahsûlâtı kendüye zabt etdiresiz tahrîren fi evâil-i Şa‘bânü’l-
mu‘azzam sene 1071

El-fakîr Abdurrezzak

Kayd fi 23 Şevvâl sene 1071

Sayfa No: 188 Belge No: 117

Akzâ kuzâtı’l-müslimîn evlâ vülâti’l-muvahhidîn ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn vâris-i
ulûmü’l-enbiyâ ve’l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti’l-meliki’l-mu‘în mevlânâ
Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki
dârende-i fermân-ı hümayûn Ali nâm kimesne südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüp bu
kendü halinde olup ve üzerine edâsı lâzım gelen avârız ve emr-i şerîf ile vâkı‘ olan
tekâlîfî edâ idüp âhardan bir vechile dahl olunmak îcâb etmez iken hâlâ mîrmîrân ve
mirlivâ ademleri ve subaşıları ve mütesellimleri vesâir ehl-i örf taifesi tarafından bilâ
emr-i şerîf müft ü meccânen yem ve yemek ve konak ve köçek vesâir bunun emsâli
me’kûlât ve bilâ emr-i şerîf devr-i selâmiye ve na‘l bahâ ve subaşılık nâmına akçe
talebiyle rencide ve remide etmekden hâlî olmadıkların bildirüp men‘ u def‘ olunmak
bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı

mezbûre tamam hakk ve adl üzre mukayyed olup göresin arz olunduğu üzre eyyâm-ı adâlet-encâmda fukarâ ve re'âyâya bir vechile zulm ve te'addî olduğuna kat'â rızâyı şerîfim yokdur min-ba'd şer'-i şerîf ve emr-i hümayûnuma muhâlif vech-i meşrûh üzre mezbûrî hilaf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr ol vechile rencîde ve remîde etdirmeyüp ve ol bahâne ile bir akçe ve bir habbesin aldirmayasın hakk üzre olup kazıyyede alakası olmayanları dahl ü ta'arruz etdirmeyesin islemeyüp inâd ve muhâlefet üzre olanları ism ü resmleri ile vukû'ı üzre yazup Asitâne-i sa'âdetime i'lâm eyleyüp bu husûs için tekrâr şikâyet olunup bir defa dahi emr-i şerîfim varmaya muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziye'l-ahir sene ihdâ ve seb'în ve elf.

Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 188 Belge No: 118

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da vâkı' Tahtalı câmi'-i şerîfde imâm olan Mehmed fevt olup mahlûl olmağın yerine işbu dârende-i fermân-ı hümayûn mevlânâ Hacı Mansur nâm kimesne her vechile layık ve mahall ve müstehakk olmağın tevcih olunup berât-ı hümayûn verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın Hacı Mansur'a sadaka idüp bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr müteveffâ Mehmed yerine zikr olunan câmi'-i şerîfde imâm olup hıdmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olup vâkıfın ruhiyçün ve devam-ı ömr ü devletimçün du'âyâ müdâvemet göstere ol bâbda hiç ehad mâni' olmayup asla dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bilüp alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehr-i Cemâziye'l-evvel sene ihdâ ve seb'în ve elf min *hicretü'l-Nebeviye* aleyhi efdalü's-salât ve't-tahiyya

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Kayd fî 22 Şevvâl sene 1071

Sayfa No: 188 Belge No: 119

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

İşbu dârende-i fermân-ı hümayûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânî Kanuncioğlu dimeğle ma'rûf nâm kimesne hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüp Ayntab

kazâsında vâkı‘ dimos mukâta‘ası mahsûlünden yevmî yedi akçe vazîfe ile mimarbaşı olan el-Hâcc Kasım fevt olup yeri mahlûl olmağın mezkûr emekdar ve ehl-i vukûf ve müstakîm olmağla kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân bi’l-fi‘il hâssa mi‘mârlarımbaşısı olan Mustafa zîde mecduhu arzı mûcebince bin yetmiş bir Recebi’nin yirmi yedinci gününden ruus-ı hümâyûnum verilmeğle mûcebince berât-ı âlîşânım verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın müceddeden bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup vech-i meşrûh üzre kazâ-i mezbûrda vâkı‘ saray-ı âmire vesâir mîrîye hıdmet eyleyen mi‘mârların mi‘mârbaşısı olup ta‘yîn olunan yevmî yedi akçe vazîfesini mukâta‘a-i mezbûre mahsûlünden cem‘ine me’mûr olanlardan alup madem ki sadâkat ve istikâmet ile hıdmet idüp kusûr olmaya min-ba’d mi‘mârbaşılığına hiç ehad mâni‘ ve dâfi‘ ve râfi‘ ve müzâhim olmayup dahl ü ta‘arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i’timâd kılalar tahrîren fi’l-yevmi’l-hâdî ve’l-işrîn min şehr-i Şa‘bânü’l-mu‘azzam lisene ihdâ ve seb‘în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Kayd fi 22 Şevvâl

Tıbk-ı aslıhu’l-âlî Abdurrahman bin Salih el-müvellâ hilâfahu be-mahkeme-i Mahmud Paşa be-medîne-i Kostantiniyye el-mahmiye

Sayfa No: 189 Belge No: 120

muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin şöyle bilesin ve ba‘de’n-nazar bu hükm-i hümâyûnumu bunun eliyle ibkâ idüp alâmet-i şerîfe i’timâd kılasın tahrîren fi evâil-i şehr-i Rebiülevvel sene semân ve seb‘în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 189 Belge No: 121

Akzâ kuzâtî’l-müslimîn evlâ vülâti’l-muvahhidîn ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn hüccetü’l-hakkı ale’l-halkı ecma‘în vâris-i ulûmü’l-enbiyâ ve’l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti’l-meliki’l-mu‘în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki nâibin mevlânâ Abdülbaki zîde fazluhu südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hacı Osman ve Hacı Şaban ve Hacı Abdullah ve Hacı Bayram ve Seyyid Ali ve Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer‘a varup kazâ-i mezbûr etrafında tasarruflarında mülk hafrevât bostanlarının ve hâsıl eyledikleri terekelerinin mahsûlünde hâsıl olan defter-i cedîd-i hâkânîde mîrlivaya maktû‘ kayd olunup bunlar defter mûcebince

bostanlarında ve hâsıl olan terekelerinin öşre mu'âdil maktû'ların zâbitlerine virüp edâ ederler iken kanâ'at etmeyüp deftere muhâlif öşr taleb etmeğle murâfa'a-i şer' olunduklarında öşre mu'âdil maktû'ları hükm olunup yedlerine hüccet-i şer' iyye verilmişiken yine kanâ'at etmeyüp öşr talebiyle rencîde etmekden hâlî olmadıkların bildirüp men' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâsına arz etmeğin kânûn ve defter mûcebince öşre mu'âdil maktû'ların virüp edâ eylediklerinden sonra öşr talebiyle rencîde etdirilmemek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim ve hüccet-i şer' iyye mûcebince amel idüp dahi husûs-ı mezbûra mukayyed ve südde-i sa'âdetimden ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb idüp göresin arz olunduğu üzre bunların bostanlarından ve hâsıl eyledikleri terekelerinden defter-i cedid-i hâkânîde mirlivaya öşr kayd olunmuş olunmayıp fi'l-vâkı' defterde öşre mu'âdil maktû' kayd olunmuş ise kânûn ve defter mûcebince öşre mu'âdil maktû'ların virüp edâ eylediklerinden sonra öşr talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyüp men' u def' eyleyesin şer'-i şerîfe ve hüccet-i şer' iyyeye ve kânûna ve deftere ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye te'allül ve inâd etdirmeyesin işlemeyenleri yazup bildirüp husûs-ı mezbûr için tekrâr emr-i ahir irsâline muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı Şevvâli'l-mükerrem sene tis'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 189 Belge No: 122

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Abdullah nâm kâdî ve Ali ve Monla Mehmed ve Murad Dede ve Hacı İsmail ve Hacı Osman ve Hacı Yusuf nâm kimesneler südde-i sa'âdetime arz-ı hâl sunup kazâ-i mezbûrda vâkı' hafrevât bostanları dimeğle ma'rûf bostanlar ve bâc-ı bâzâr ve defter-i cedîd-i hakânîde mirlivaya maktû' hâsıl kayd olunmağla her sene öşre mu'âdil maktû'ların mirlivâ tarafına virüp âhardan dahl olunmaz iken hâlâ kazâ-i mezbûrda ihtisâb zâbiti olan Hüseyin nâm kimesne bunların bostan ve sebzevâtdan hâsıl idüp bazar yerine getürdükleri eşyadan ihtisâbiyesine kanâ'at etmeyüp hilâf-ı defter bâc taleb eylediğın ve bu babda hüccet-i şer' iyyelerin olduğun bildirüp hüccet-i şer' iyye mûcebince amel olunup men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden şer' ve

kânûn ve defter mücebince amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre amel idüp dahi husûs-ı mezbûra mukayyed ve südde-i sa'âdetimden ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb idüp ve hüccet-i şer'iyyesine dahi nazar idüp göresin arz olunduğu üzre bunların bostanları ve bâc-ı bâzârı defterde ihtisâb zâbiti olanlara hâsıl kayd olunmuş olmayup fi'l-vâkı' mîrlivâya hâsıl kayd olunmuş ise ve bunlar hâsıl eyledikleri eşyâların bazar yerine getürdikleri eşyânın bâc-ı bâzârı mîrlivâ tarafına virüp edâ eylediklerinde sonra hâlâ muhtesib olanlar ihtisâbiyesine kanâ'at etmeyüp bazara gelen eşyanın bâcını ben alırım diyü hüccet-i şer'iyye ve kânûn ve deftere ve mukaddemâ verilen emr-i şerîfe muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin kazıyyede medhali olmayanları dahl etdirmeyüp islemeyüp inâd üzre olanları yazup bildirüp husûs-ı mezbûr için tekrâr emr-i âhir varmağa muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i şehri Şevvâli'l-mükerrem sene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kayd fi 28 Cemâziye'l-evvel sene 78

Sayfa No: 190 Belge No: 123

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab mahallâtından Çukur mahallede vâkı' Zülfi Hatun bağçesi dimeğle ma'rûf avârıza vakf olan bir kıt'a bağçenin yevmî bir akçe ile mütevellîsi olan Derviş nâm kimesne edâ-i hıdmet etmeyüp mahsûlünü mahalline sarf etmeyüp vakfa gadr olmağla ref' olup yerine işbu dârende-i fermân-ı hümayûn Abdülgani mahall ve müstehakk ve hıdmet-i tevliyyete kâdir olmağın tevcih olup berât-ı şerîfim verilmek için kâdisı nâibi mevlânâ Abdülbaki zîde fazluhu arz etmeğın sadaka idüp ve berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr Abdülgani vakf-ı merkûma mütevellî olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve devam-ı ömr ü devletimçün duaya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i Saferü'l-hayr sene semân ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne

Kayd fi 15 Cemâziye'l-evvel sene 78

Sayfa No: 190 Belge No: 124

Guruş iki yüz kırk akçe üzerinden is'âr-ı bakkâldır ki tahrîr olundu fî evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene 1078

Prinç kıyye 1 Akçe 28	Salça yağ nevgî 1 Akçe 10	Mahlût yağ nevgî 1 Akçe 9	Makbûl zeyt nevgî 1 Akçe 8	Şir-i revgan nevgî 1 Akçe 8
Tahne nevgî 1 Akçe 6	Küsbe kıyye 1 Akçe 8	Bulgur kıyye 1 Akçe 18	Düğme kıyye 1 Akçe 18	Nohud kıyye 1 Akçe 15
Leblebi kıyye 1 Akçe 30	Sabun nevgî 1 Akçe 8	Ma'sare pekmezi kıyye 1 akçe 27	Asel kıyye 1 Sülüs 1 akçe 88	Mum kıyye 1 Sülüs 1
Sumak kıyye 1 Akçe 23	Peynir nevgî 1 Akçe 3	Siyah üzüm kıyye 1 Akçe 16/18	Kızıl üzüm kıyye 1 Akçe 13/16	Badem nevgî 1 Akçe 10
Soğan kıyye 1 Akçe 6	Yoğurt kıyye 1 Akçe 12	Sernesi (?) nevgî 1 Akçe 7	İncir kıyye 1 Akçe 18/20	İç fındık kıyye 1 Akçe 96
Kabuklu fındık kıyye 1 Akçe 72	Bandırma üzüm kıyye 1 akçe 23	Şam kayısı nevgî 1 Akçe 6	Tuz kıyye 1 Akçe 28	

Sayfa No: 190 Belge No: 125

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în ber vech-i arpalık Ayntab kazâsına mutasarrıf olan mevlânâ (boş) zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dergâh-ı mu'allâm kapucılarından dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân Hızır nâm kapucı dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüp bu kendü halinde olup kimesneye deyni olmayup ve üzerine şuhûd ve udûl ile şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken ve (boş) ve Şivan Subaşı nâm kimesneler bunlardan hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe taleb idüp rencîde etmekden hâlî olmadıkların bildirüp hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe talebiyle rencîde ve remîde etdirilmeyüp men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin buyurdum ki hüküm-i şerîfimle vardıkda mukaddemâ bir defa şer'-i şerîfe muvâfık görülüp fasl olunmuş değil ise hasma muvâcehesinde tamam hakk ve adl üzre tefahhus idüp göresin arz olunduğu üzre ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîm amel idüp madem ki bunun üzerine bi-hasebi's-şer'-i şerîf şuhûd-ı udûl ile bunun zimmetinde kimesnenin hakkı sâbit olmaya min-

ba'd mezkûrlara ve âhara hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi gayr-ı hakk akçe talebiyle rencide ve remide etdirmeyüp ve cebren bir akçe ve bir habbesin almayalar ve aldırmayup men' u def eylesin şer'-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma

Sayfa No: 191 Belge No: 126

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki sa'âdetlü efendimiz sâhib-i devlet hazretlerinin nefsi-i Ayntab'da vâkı' karye-i Dülük ve (silik) vesâir vesâir tevâbi'i kurâ ve mezârî'lerinin işbu bin yetmiş bir senesinde vâkı' olan mahsûl-i hubûbât ve sayfî ve harâc-ı bâgât ve resm-i arûsâne ve bâd-ı hevâ her ne ise cüz'î ve küllî hâfızân-ı temessük fazîletlü Hatîb Mehmed Efendi'ye ve çavuşlar kethudâsı Halil Ağa'ya ber vech-i iştirâk bin esedî guruşa bey' idüp meblağ-ı mezbûrun nısfı hubûbât mahsûlüne mahsûb olup ve nısf-ı ahârı sayfî mahsûlüne mahsûb olup hubûbât mahsûlüne mahsûb olan beş yüz esedî guruşa ber vech-i peşîn makbûzumuz olmağın bâkî kalan beş yüz esedî guruşa sayfî hasâdı sicill olup inşâallâhu te'âlâ efendimizin tahvîl tarihine düşüp zabtı müyesser oldukda vermek üzere va'de olup işbu tezkire tahrîr ve temessük için yedlerine vaz' u def olunmuştur ki zabt ve tasarruf idüp mâni' ve müzâhim olmaya ve sizler ki zikr olunan kurâ ve mezârî' zirâ'atçilerisiz mûmâ ileyhimâ efendi ve çavuşlar kethudâsı taraflarından varan âdemlerine harmanlarınızı ta'sîr etdirüp izinsiz kaldırmayasız tahrîren fi gurre-i Şevvâl sene ihdâ ve seb'in ve elf.

El-fakîr Mustafa kâimmakâm-ı mirmîrân-ı Maraş

Sayfa No: 191 Belge No: 127

Bâ'is-i tahrîr-i temessük budur ki mirmîrân-ı Maraş havâss-ı aklâmından kazâ-i Ayntab'da vâkı' Dülük ve Esbatrin ve Suboğaz ve Kerebin vesâir tevâbi' ve mezârî'lerine bi'l-fi'îl kâimmakâm-ı Maraş Ali Ağa'dan ber vech-i maktû' çavuşlar kethudâsı Halil Ağa ile ber vech-i iştirâk ale's-seviyye bin yetmiş bir senesinde vâkı' olan mahsul ve hubûbât ve sayfî ve harâc-ı bâgât ve resm-i arûsâne gâyetine dek her ne ise bin esedî guruşa alup meblağ-ı mezbûr bin esedî guruşun beş yüz esedî guruş mahsûl hubûbâta mahsûb olup ber vech-i peşîn mûmâ ileyh Ali Ağa'ya virüp bâkî kalan beş yüz guruş sayfî hasâdı sicill oldukda vermek üzere va'de idüp minvâl-i meşrûh üzere işbu hâfızân-ı tezkire Hasan Efendi'ye ve Osman Beşe'ye zikr olunan kurâ ve mezârî'i bin guruşa beş yüz guruşa peşîn ile ve bâkî kalan beş yüz guruş sayfî hasâdı sicill olduğu vakitte vermek üzere mûmâ ileyhimâ yedlerine temessük için tezkire verildi sizler ki zikr olunan karyelerin ve mezra'aların ekincisi ve re'âyâlarısız

sene-i mezbûrede vâkı‘ olan mahsûlâtınızı mûmâ ileyhimâ Hasan Efendi’ye ve Osman Beşe’ye teslîm edesiniz hurire fî gurre-i şehri-i Şevvâli’l-mûkerrem sene ihdâ ve seb’în ve elf.

El-fakîr Mehmed el-Hatîb

El-fakîr Halil kethudâ-yı çâvuşân

Sayfa No: 191 Belge No: 128

Fahru’s-sâdâtî’l-kirâm es-Seyyid Mehmed Ağa el-mûkerrem tahiyyât-ı sâfiye ve teslîmât-ı vâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki Ayntab’da sâkin olan sâdât-ı kirâm-ı zevi’l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan sizi kâimmakâm nasb ve ta’yîn etmişizdir gerekdir ki sahihü’n-neseb olanlara tevki‘ ve ihtirâm idüp teseyyüdi meşhûr olanları yeşil sarınmakdan ve alâmet getirmekten men‘ u def‘ eyleyesiz ve İsmail Paşa teftîşinde siyâdetde alakası olmadığı ecilden men‘ olunup re‘âyâyâ ilhâk olunanları min-ba’d siz dahi men‘ idüp bir vechile siyâdete izn ve ruhsat vermeyesiz ve zinhâr kendiniz kimesneye siyâdete müte‘allika hüccet ve tezkire vermeyesiz ve bi-hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf lâzım gelenleri siz te’dîb ve ilzâm idüp âhardan kimesneye rencide ve remide etdirmeyesiz ve’l-hâsıl ol tâife-i aliyye-i ulviyye bir vechile hıdmet etmek gerekdir ki dünyada makbûl-i hâss ve âmm ve ukbâda mazhar-ı şefâ‘at seyyidü’l-enâm olasız aleyhi efdalü’s-salât ve ekmelü’s-selâm mâ-nekâbetü’l-leyâlî ve’l-eyyâm hurire fî’l-yevmi’s-sânî aşer min Recebü’l-ferd lisene ihdâ ve seb’în ve elf

El-fakîr Şeyh Mehmed Yahya el-Nakîb alâ eşrâfû’l-memâliki’l-Osmâniye

Kayd fî 21 Şevvâli’l-mûkerrem

Tıbk-ı aslıhu’l-hatîr ketebehü’l-fakîru ileyh subhânehu Abdurrahman el-Kâdî be-medîne-i Kostantîniyye el-mahmiye gufire leh

Sayfa No: 192 Belge No: 129

(silik) olan masrafı beyân eder fî 28 Safer sene (silik)

(silik)	(silik)	Hasır (silik) 7	Berdî hasır (silik) 71	Zenbil (silik)
(silik)	Defa bâb Aded 100	On sekiz arşın berdî hasır	Defa zenbil Aded 5	Defa atıyye için zenbil 1 (silik)

Bey hazretlerinin üç günlük masrafıdır ki zikr olunur fî 20 Rebiülevvel sene 1072

Prinç kıyye 20	Yağ kıyye 5	Bal kıyye 5	Soğan kıyye 5	Üzüm kıyye 6

Nohud kıyye 1	Badem vukiyye 2	(silik) kıyye 1	Ekmek aded 30	Has un kıyye 2
Şa'îr keyl 15	Saman haml 20 Üç günlük	Peynir dirhem 100	Zağferan dirhem 20	Odun haml 20 Üç günlük
Süd kıyye 5	Lahm kıyye 20	Mumbar akça 20	Tavuk aded 10	

... Ağası İbrahim Ağa karındaşı İbrahim Ağa yediyle bir sepet içinde altı yüz on beş guruş ve iki gaddare ve iki balta ve bir yağmurluk kendi mührü ile memhûr kal'aya emânet vaz' eylemiştir.

Şuhûdü'l-hâl:

Bektaş Ağa / Muhsinzâde / Bezazistan şeyhi / Aparoğlu

Mâh-ı Rebiülahirin beşinci günü etmeğe on akçeye narh verilmiştir fi sene 1072

Sayfa No: 192 Belge No: 130

Ahali-i vilâyetin saray akçesinden Dellaloğlu Ahmed Bey'den alınan beş yüz esedî guruş bin yetmiş iki Şevvali gurresine değin Hocaoglu yediyle el-Hâcc Muhsin oğlu Mehmed Çelebi yanında emânet olup tarih-i mezbûrda Hocaoglu yedinden kabz ahali ma'rifetiyle olunup mezbûr Mehmed Çelebi'ye altı yüz guruşa mu'âmele olundu fi't-tarihi'l-mezbûr sene 1072

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Hüseyin bin Nuh / Ahmed Çelebi bin el-Hâcc Hüseyin / Fahru'l-kuzzât İsmail Efendi / Fahru'l-kuzzât Ali Efendi / Bayezid Efendi bin Sermed Efendi / Alaybeği Mehmed Ağa ibni Bekir Çavuş / Osman Beşe bin İsmail / el-Hâcc Mustafa bin Ubeydullah / Kör Halil Çelebi / Ramazan bin Abdulkadir / Müezzîn Molla Osman bin Abdüllatif / Ramazan ibni Hüseyin / Sarioğlu Musli / el-Hâcc Mustafa bin Yusuf / Ömer Çelebi bin el-Hâcc Derviş / eş-Şeyh Ali bin Bekir / el-Hâcc İbrahim bin el-Hâcc Mehmed / Ramazan bin Mehmed / İsmail bin Ali / Abdüsselam bin Eper / Ali bin Tenbel / Ali Fakih Beşe menzilci / Budak Beşe menzilci

Sayfa No: 192 Belge No: 131

Paşa Hanı'nda onbaşı olan Dobrucalı firâr eyledikde tekaffül olan odası üzerine taraf-ı şer' den Hasan Çelebi ile zeyl-i kitâbda isimleri muharrer olan müslimîn ile üzerine varılup keşf olundukda içinde mevcûd olan eşyasıdır ki zikr olunur

Köhne kilim 1 / köhne yasdık 1 / gecelik köhne kavuk 1 / diğer odada mevcûd olan kefeşger kütüğü 2

Şuhûdü'l-hâl:

Mustafa Çelebi / Mehmed Beşe bin Abdullah / Ali Beşe ibni Mustafa / Mehmed Beşe ibni Mustafa

Zi'l-hiceti's-şerifenin ibtidâsında bakkala narh alındı sene 1072

Prinç akçe 18	Yağ akçe 5	Sabun akçe 5	Zeyt akçe 5	Şir-i revgan akçe 5
Badem akçe 8	Fındık akçe 6	Pekmek akçe 12	(silik)	

Sayfa No: 193 Belge No: 132

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümeahhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sinûfu avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ vüzerâ-yı izâmımdan Şeyhi Mehmed Paşa edamallâhu te'âlâ iclâlehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen vüzerâ-yı izâmımın yarar ve emekdârı ve vükelâ-yı fihâmımın umûr-dîde ve kârgüzârı olup her vechile müstehakk-ı inâyet ve sezâvâr-ı âtîfetim olduğun ecilden hâliyâ hakkında mezîd-i inâyet-i aliyye-i şâhâne ve mezîd-i re'fet-i seniyye-i pâdişâhânem zuhûra getirüp işbu sene semân ve seb'in ve elf Cemâziye'l-evvelinin onuncu gününden mutasarrıf olduğun haslarına zamm ve ilhâk olunmak üzere hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnumla ber vech-i arpalık Ayntab sancağını sana tevcîh ve inâyet idüp i'lâmiyçün tefsîr olunmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda sâdır olan hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnum mücebince mutasarrıf olduğun haslarına zamm ve ilhâk olunmak üzere Ayntab sancağına ber vech-i arpalık mutasarrıf olup ve ademin gönderüp zabt u rabtında ve re'âyâ ve berâyânın himâyet ve sıyânetinde bezl-i maktûr ve sa'y-i nâ-mahsûr eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâil-i şehri Cemâziye'l-evvel sene semân ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Sahra-yı Şabanpınarı

Kayd fî 6 Cemâziye'l-ahir sene 78

(kenarda arapça yazı var okuyamadım)

Sayfa No: 193 Belge No: 133

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn Ayntab mahkemesinde nâibü's-şer' olan mevlânâ Abdülbaki zîde ilmuhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kasaba-i mezbûre mahallâtından Seng-i Hoşkadem mahallesinde vâkı' Sengoğlu binâ eylediği mescidinde yevmî iki akçe vazîfe ile imâm olan Mehmed nâ-ehil olup mahall ve müstehakk olmamağla ref'i lâzım olmağın işbu râfî'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Monla Mahmud için vâkıfın evlâdından ve mahall ve müstehakkdır diyü verilmek ricâsına arz etmeğın tevcîh edip bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Monla Mahmud varup mescid-i mezbûrda ref' olunan mezbûr Mehmed yerine imâm olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî iki akçe vazîfesine mutasarrıf olup vâkıfın ruhi ve benim devâm-ı ömr ü devletim ed'ıyyesine müdâvemet göstere ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâil-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrerrem sene tis'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

Kayd fi 7 Cemâziye'l-ahire sene 78

Sayfa No: 194 Belge No: 134

İzzetlü ve fazîletlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine nühüft-i tahıyyât-ı sâfiye ve gurer-i teslîmât-ı vâfiye ithâfıyla muhlisâne inhâ olunur ki bâ'is-i mektûb hâliyâ kâimmakâm-ı âlî-makâm sa'âdetlü ve mürüvvetlü vezîr-i âlî-kadr hazretleri taraf-ı izzetlerinden fermân-ı şerîf ile ağaları vârid olup birkaç kimesnelerin ahz ve taraf-ı saltanat-ı âliyye irsâli fermân buyrulmağla hâliyâ Ayntab'da Yahni mahallesinde Şaban Ağa nâm kimesnenin kızın tezvîc eyleyen Ömer Ağa nâm kimesne sâbıkâ bölükbaşı hâlâ mahalle-i mezbûrede sâkin olup fi'l-asl Zileli olup dört beş aydan berü ol cânibde kendüsin ihfâ eylediği muhakkak haber almağla mektûb tahrîr olup gönüllüyân ağası Mustafa Ağa ile irsâl olunmuşdur ve husûs-ı mezbûr için izzetlü karındaşımız Müslüm Ağa'ya dahi mektûb tahrîr olunmuşdur şeref-vüsûlünde mezbûrı kaçırmayup ahz idüp hâmilü'l-varaka ile bu cânibe irsâl ve îsâline dikkat ve ihtimâm eylesiz ki birkaç refikleri ahz olunmuşdur bâkîleri dahi tefahhus olup ele getirilmekte dikkat ve ihtimâm oluna bu bâbda ihmâl ve müsâmaha olunursa sonra Asitâne-i sa'âdet tarafından mes'ûl ve mu'âteb olmanız mukarrerdir bâkî hemîşe izz u rıf'at der-mesned-i şerî'at dâim-bâd

Muhibb-i muhlis Hüseyin Kethudâ ve kâimmakâm-ı Haleb hâlâ

Sayfa No: 194 Belge No: 135

İzzetlü ve rıf'atlı karındaşım ağa-yı muhterem hazretlerinin huzûr-ı mevfûrlarına müzâyid-i i'zâz ve ikrâm birle dürer-i da'vât-ı sâfiyât-ı muhabbet-füzûn ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât-ı meveddet-nümûn ithâfiyla muhlisâne inhâ olunur ki hâliyâ taraf-ı ahvâlimizden suâl buyrulursa elhamdülillâhi te'âlâ vücûdumuz sıhhat üzre mevcûd olup şeb-i rûz-ı destânın du'â-yı hayırlarına müdâvemet ve mülâzemet üzre olduğumuza ilm-i şerîf hafî buyrulmaya (silik) izzetlü karındaşım birkaç kimesnelerin ahzı ve taraf-ı saltanat-ı aliyyeye irsâli bâbında sa'âdetlü kâimmakâm-ı âlî-makâm hazretleri ağaları yedinden fermân-ı âlî sâdır olup bu tarafda bir ikisi ahz olunup asıl matlûb olan ol cânibde Yahni mahallesinde sâkin olduğun haber vermeleriyle mektûb-ı muhabbet tahrîr olunup Gönüllüoğlu Mustafa Ağa ile huzûra irsâl olunmuşdur benim izzetlü karındaşım sâbıkâ bölükbaşı olup bu defa kendüni setr etmek için mahalle-i mezbûrede Şaban Ağa nâm kimesnenin kızın alup dört beş aydan berü ânda sakin olduğunu haber vermişdir kendü ile ma'an olanlardan hâlâ bu tarafda ahz olunmuşdur imdi benim karındaşım mezbûr ahz eyleyüp hâmilü'l-varaka ile bu cânibe irsâl ve îsâlinde tekayyüd ve ihtimâm buyurasız ki bâkîleri dahi tefahhus olunur ele getirilmekte dikkat ve ihtimâm oluna bu bâbda cenâbınız dahi dikkat eyleyüp mezbûrî firâr etdirmekden ihtirâz eyleyesiz zîrâ mezbûr ele getirilmekte müsâmaha olunursa Asitâne-i sa'âdet tarafından mes'ûl ve mu'âteb olunmak mukarrer ve bâkî hemîşe-i izz ü rıf'at dâim-bâd.

Muhibb-i muhlis Hüseyin Kethudâ ve kâimmakâm-ı Haleb hâlâ

Sayfa No: 194 Belge No: 136

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab muzâfâtından Telbeşar nâhiyesine tâbi' Merdane nâm karyede vâkı' mescid-i şerîf ve han ve maslağın mütevellîsi olan işbu râfi'-i tevki'-i refî'-i hümayûn Derviş Kasım nâm kimesne berât-ı şerîf ile mutasarrıf olup lakin ahardan dahl olunmamak bâbında müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet taleb etmeğin sadaka idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr kemâkân mütevellîsi olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâsıt-ı Rebiülevvel sene semân ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne

Kayd fi 12 Cemâziye'l-ahire sene 78

Sayfa No: 195 Belge No: 137

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayntab mütesellimi zîde kadruhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Yeniil hasları re'âyâlarından Halat-Bayadı cemâ'ati hâlâ Edirne'de Dersa'âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp biz üzerimize edâsı lazım gelen mâl-ı mîrîlerin ve hukûk ve rusûmlarımızı tahrîr-i cedîd defteri mûcebince voyvodamıza virüp kusûrumuz olmayup ve voyvodamız tarafından aramızda subaşımız olup âhardan dahl olunmak îcâb eylemez iken voyvoda tarafından Üsküdar kâimmakâmı ve Ayntab kâimmakâmı olanların bizde alakaları yoğiken hilâf-ı şer' ve kânûn bizden bî-vech tekrâr akçe talebiyle rencide ve remîdeden hâlî değillerdîr alakaları olmamağla minba'd Üsküdar ve Ayntab kâimmakâmılarına hilâf-ı şerm ve kânûn akçe talebiyle dahl ü rencîde ve remîde etdirilmemek bâbında emr-i şerîf verilmek ricâ ederüz diyü bildirdikleri ecilden imdi emr-i deftere muhâlif hilâf-ı şer' ve kânûn tecâvüz etdirilmeye diyü fermân olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olup göresin fi'l-hakîka cemâ'at-i mezbûr üzerlerine edâsı lazım gelen mâl-ı mîrîlerin vesâir hukûk ve rûsûmları tahrîr-i cedîd defteri mûcebince voyvodalarına virüp ve voyvodaları tarafından subaşıları olup âhardan dahl olunmamak îcâb eylemez iken hâlâ voyvoda tarafından Üsküdar ve Ayntab kâimmakâmı olanların mezbûrlarda alakaları yoğiken hilâf-ı şer' ve kânûn bî-vech akçe talebiyle rencîde ve remîde eyledikleri vâkı' ise mezbûr emr ve deftere muhâlif şer' ve kânûna mugâyir kimesneye ol vechile te'addî ve tecâvüz etdirmeyüp husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi gurre-i Rebiülevvel sene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 195 Belge No: 138

Nâhiye-i Ayntab der-livâ-i mezbûr

Vakf-ı zâviye-i Dülük Baba kuddise sirruhu'l-azîz

Mahalle-i Başkendi	Mahalle-i Şam	Mahalle-i Çağırgan	Mezra'a-i Hacı Bekir

tâbi'-i Ayntab tamamen Hâsılât 2500	mezra'ası Zulkadriye tâbi'-i mezbûr tamâmen hâsılât 4775	Tâbi'-i mezbûr Hâsılât rub' 5 500	tâbi'-i mezbûr tamâmen Hâsılât 400
Mezra'a-i Okçuoğlu Tâbi'-i mezbûr tamâmen Hâsılât 200	Mezra'a-i Selmanger Tâbi'-i mezbûr tamâmen Hâsılât 400	Mezra'a-i Bozhisar Tâbi'-i mezbûr tamâmen Hâsılât 200	Mezra'a-i Kocakendi Tâbi'-i mezbûr Hâsılât 400
Yekûn 9415			
Berâber bostan şehr-i ... fî sene 40 Minha'l-masraf			
Cihet-i tevliyet fî yevm 3 Fî sene 1330	Cihet-i meşihat fî yevm 5 Fî sene 1850	Cihet-i cibâyet fî yevm 3 Fî sene 360	Cihet-i kitâbet fî yevm 2 Fî sene 720
Cihet-i ferrâş fî yevm 1 Fî sene 360	Cihet-i ... fî yevm 1 Fî sene 360	Cihet-i ... ber vech-i tekâ'üd Fî yevm 1	Cihet-i Şeyh İbrahim A'mâ ber vech-i tekâ'üd fî yevm 1

Sayfa No: 196 Belge No: 139

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da Akyol kurbunda vâkı' Çavuşoğlu mescidinde imam olan Yusuf fevt olup mahlûl olmağın yerine sulehâdan işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i hümayûn Süleyman Halife mahall ve müstehakk ve hıdmet-i mezbûre kâdir olmağın tevcîh olunup berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnı verdim ki varup mezbûr Süleyman imam olup hıdmet-i lazımesin müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olup vâkıfın ruhi ve devam-ı ömr ü devletimçün du'âya müdavemet göstere ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehr-i Muharremü'l-harâm lisene semâne ve seb'in ve elf.

Kayd fî selh-i Rebiülahir sene 78

Sayfa No: 196 Belge No: 140

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü's-sikât ve'l-müstahfizîn Ayntab kal'ası dizdarı Osman zîde hıfzuhu dergâh-ı mu'allâma mektûb gönderüp Ayntab sancağında ve nahiyesinde Üçkilisa nâm karye

ve gayriden bin beş yüz akçe gedik timarı ile Ayntab kal'ası müstahfızlığı Ömer'e babası Recep fevtinden tevcih olunup mutasarrıf iken Hüseyin nâm kimesneye bey' idüp ve bu makûle timar alınup satılmak hilâf-ı kânûn olup timarı ile müstahfızlık gediği ol vechile mahlûl olmağla dârende-i tevkî'-i refî'-i hümâyûn İbrahim'e verilmek ricâsına arz etmeğin tevcih olunmağıyçün sene semân ve seb'în ve elf Rebiülevvelinin beşinci gününden hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan bin beş yüz akçe gedik timar ile kal'a-i merkûme müstahfızlığı vech-i meşrûh üzre hilâf-ı kânûn el-ân Hüseyin tahvîlinden hıdmet-i lazimesin edâ etmek şartıyla merkûm İbrahim'e tevcih olunup verdim ki zikr olunur

Karye-i Üçkilisa tâbi'-i Ayntab

(...) vech-i rüsûm

1500

ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olup tasarruf kılup şol ki vezâif-i hıdemât-ı kal'a-i mezbûre müstahfızlığıdır bî-kusûr mer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ehad mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehr-i Rebiülevvel sene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 197 Belge No: 141

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihüşâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Maraş beylerbeyisi dâme ikbâlehu ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı hümâyûn Mustafa dergâh-ı mu'allâma gelüp Ayntab'da vâkı' Cozlıca mahallesinde Burhani mescidinin imâmet ve tevliyeti Mehmed fevtinden berât-ı şerîfimle kendüye tevcih olunup üzerinde ve zabt u tasarrufunda olup dahl olunmak icâb eylemez iken âhardan Mansur nâm kimesne hilâf-ı inhâ dahl etmeğle elinde olan berâtı mücebince zabt etdirilmek bâbında inâyet ricâ etmeğin Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda zikr olunan imâmet ve tevliyet Mehmed fevtinden ruus-ı hümâyûn ve berât-ı şerîfimle kendüye tevcih olunup üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın elinde olan berâtı mücebince zabt etdirilmek emrim olmuştur buyurdum

ki imâmet-i mezbûr ile tevliyet-i mezkûr merkûm Mustafa'nın elinde olan berâtı mûcebince zabt ve tasarruf etdirüp minba'd hilâf-ı inha dahl eyleyen mezkûr Mansur ve taraf-ı âhardan bir ferd dahl ü ta'arruz etdirmeyesin ve dahl idüp elinde olan berâtı mûcebince hıdmeti mukâbelesinde kendüye aid olan mahsulünden nesnesin dahi almış ise ba'de's-sübût hükm idüp girü buna bî-kusûr aliveresiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timâd kılasız tahrîren fî evail-i şehr-i Rebiülevvel sene semane ve seb'in ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 197 Belge No: 142

Bir kasaba ahalisinden Zeyd kasaba-i mezbûrede olan Bekir arsası üzerine boyacı dükkanı binâ eyledikde ol kasabada vâkı' bir vakfın müstegallâtından olan vakf boyahânelerin mütevellîsi Amr ve Zeyd'e boyahâne ihdâs etmeğle vakfın boyahânelerine kesâd-târî olur ise vakf için senede şu mikdar akçe ver veyahud dükkanını kapa diyü cebre kâdir olur mu.

El-Cevâb: olmaz

Ketebehü'l-fakîr

Sayfa No: 197 Belge No: 143

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdisı zîdet fezâilehu ve kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm umdetü'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-allâm Ayntab sancağı beği dâme izzuhu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki meşâyih-i kirâmdan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-meşâyihi'l-kirâm Ali zîde salâhuhu dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüp mezbûr mahmiye-i mezburede kendi mülk yeri üzerine boyahane dükkanı binâ idüp şer'an dahl olunmak îcâb eylemez iken kurbunda vâkı' vakf boyahane mütevellîsi olan (boş) nâm kimesnenin ihdâs eylediğın boyahanenin vakf boyahanelere kesâd vererek elbette ol boyahaneden vakf için senede bana bir mikdar akçe ver veyahud dükkanı kapa diyü dahl ve nizâ'dan hâlî olmayup bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islamdan fetva-yı şerîfesi olduğun bildirüp mûcebince amel olunup ol vechile hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde etdirilmeyüp men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda

mukaddemâ bir defa şer‘le görölüp fasl olunmayan hususu tamam hakk ve adl üzre tefahhus ve fetvâ-yı şerîfesine nazar idüp göresin arz olunduğu üzre ise ol babda muktezâ-yı şer‘-i kavîm ile amel idüp dahi vakf-ı mezbûre mütevellisi olan mezbûre ol vechile hilâf-ı şer‘-i şerîf dahl ü rencîde etdirmeyüp ve ol bahâne ile bi gayr-ı hakk nesnesin aldırmayup men‘ u def‘ eyleyesin şer‘-i şerîf ve fetvâ-yı münîf ve emr-i hümmâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin kazıyyede medhali olmayanları dahl etdirmeyüp işlemeyüp inâd üzre olanları ism ü resmleriyle vukû‘ı üzre yazup bildirüp dergâh-ı mu‘allâma arz eyleyesin bu husûs için tekrâr emr-i şerîfim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîr fî evâhir-i şehr-i Saferü’l-hayr sene semân ve seb‘în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Kayd fî selh-i Rebiülahir sene 78

Sayfa No: 198 Belge No: 144

Tıbk-ı aslıhu’l-fakîr (silik) Ahmed Ağa be-medîne-i Edirne el-mahmiye ufiye anhu Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Ayntab sancağı alaybeyisi Ahmed zîde kadruhu dergâh-ı mu‘allâma mektûb gönderüp livâ-i mezburda ve nahiyesinde mezra‘a-i Tekfurviran ve gayriden üç bin akçe timara mutasarrıf olan Ahmed me’mûr olduğu Sakız muhâfazasına varmayup timarı mahlul olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan üç bin akçe timara emri olan uzun boylu ela gözlü açık kaşlı râfi‘-i tevkî‘-i refî‘ü’ş-şân-ı hâkânî Mehmed’e verilmek ricâsına arz etmeğin timarı olduğu sancakda sâkin olup alaybeyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmak için sene tis‘a ve seb‘în ve elf Rebiülevvelinin evâsıtında hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkiresi ihrc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üç bin akçe timara vech-i meşrûh üzre muhâfaza-i mezbureye varmayan Ahmed tahvîlinden ibtidâsı bedeli mezkûr Mehmed’e dergâh-ı mu‘allâmdan enfa‘ ve evlâ görüp verdim ki zikr olunur

Mezra‘a-i Tekfurviran tâbi‘-i Ayntab

3000

ve buyurdum ki ba‘de’l-yevm taht-ı yedinde olup tasarruf kılıp şol ki vezâif-i hıdemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ‘î-i meşkûre asâkir-i mansûre ve ber müceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer‘î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ehad mâni‘ ve dafi‘

olmayup dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Tarih-i zahriye fî 13 şehr-i Rebiülevvel sene tis'a ve seb'in ve elf.

Kayd fî 23 Rebiülahir sene 78

Sayfa No: 198 Belge No: 145

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

İşbu dârende-i ferman-ı hümayûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânî Mustafa Halife hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüp Ayntab'da vâkı' Cozlıca mahallesinde Burhani mescid-i şerîfinin mütevellîsi ve imâmı olup fevt olan Mehmed yerine ruus-ı hümayûnum sûreti mücebince bin yetmiş sekiz Saferü'l-hayrın yirmi dokuzuncu gününden vazîfe-i mu'ayyene ile mütevellî ve imâm nasb idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr varup edâ-yı hıdmet eyledikten sonra bundan evvel mütevellî ve imam olanlar ne vechile mutasarrıf olagelmişler ise mezbûr dahi ol minvâl üzre mutasarrıf ola ol bâbda hiç ferd mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî'l-yevmi's-sâbi' şehr-i Rebiülevvel sene semân ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Kayd fî 27 Rebiülahir sene 78

Sayfa No: 199 Belge No: 146

Fahru's-sâdâtî'l-kirâm Kartacızâde es-Seyyid Mahmud Çelebi kâmyâb-ı tahiyyât-ı sâfiye ithâfıyla inhâ olunur ki Ayntab'da sâkin sâdât-ı kirâm-ı zevi'l-ihirâm üzerlerine tarafımızdan sizi kâimmakâm nasb etmişizdir gerekdir ki seyyid-i sahîhü'n-neseb olanlara i'zâz ve ikrâm eyleyüp adem-i siyâdet ile meşhûr olanlara izn ve ruhsat vermeyesiz ve İsmail Paşa zamanında dahi yeşilleri alınıp siyâdetden men' olunanlara tekrâr izn ve ruhsat vermeyüp bir tarikle yeşil sarınırlar ise men' u def' eylesesiz ve bi-hasebi's-şer' te'dîm ve ilzâm lazım gelen sadât-ı kirâmı te'dîb ve ilzâm eylesesiz el-hâsıl istikâmet ve emânet üzre hareket eylesesiz ve's-selam bi-mezîdi'l-kirâm hurire fî gurre-i Rebiülahir lisene semâne ve seb'in ve elf.

El-Fakîr Şeyh Mehmed el-Hüseyni

Eş-şehîr Mukaddeszâde el-Nakîb

Sayfa No: 199 Belge No: 147

Bir vakf çeşmenin suyun zîr-i mecrâ-yı kadîminden mütevellî izinsiz bi gayr-ı hakk ihrâc idüp bir mahalle icrâ eylese mütevellî-i vakf ol suyu kadîmden ke'l-evvel ol çeşmeye icrâyâ kâdir olur mu beyân buyrula

El-cevâb: Olur

Ketebenhü'l-fakîr ufiye

Sayfa No: 199 Belge No: 148

Bir vakf çeşmeye kadîmden cereyân eden suyun zîr-i mecrâ-yı kadîminden bi gayr-ı hakk ihrâc idüp kendi menziline icrâ eylese mütevellî-i vakf ol suyu mecrâ-yı kadîminden ol çeşmeye icrâyâ kâdir olur mu beyân buyrula

El-cevâb: Olur

Ketebenhü'l-fakîr ufiye

Sayfa No: 199 Belge No: 149

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bî-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Maraş beğlerbeğisi (boş) dâme ikbâlehu ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma' vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn in el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Maraş ve Ayntab kâdîları zîdet fezâilehumâ tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki medîne-i Ayntab'da vâkı' Hacı Nasır binâ eylediği vakf çeşmenin bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mütevellîsi olan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hacı Kurd zîde kadruhu dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüp çeşme-i mezbûreye kadîmden mahsûs ve müstakîl câri olup müslümanlar intifâ' edegeldikleri kadîm suyundan âharın alakası yok iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hacı Bayram nâm kimesne fuzûlî ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf ol suyu mecrâ-yı kadîminden çıkarup sonradan binâ eylediği çeşmesine ve Mustafa nâm kimesne dahi mevlevilerin tekyesine icrâ etdirüp zikr olunan vakf çeşmeye su gelmeyüp vakfa gadr ve müslümanlara müzâyaka verdiklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp şer'le görülüp fetvâ-yı şerîf ve şart-ı vâkıf mücebince amel olunup ol su mecrâ-yı kadîminden ke'l-evvel vakfın çeşmesine icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûr mukaddemâ bir defa şer'le görülüp fasl olunmuş değil ise tamam hakk ve adl üzere

teftiş ve tefahhus ve fetvâ-yı şerîfe ve vakfiye-i ma'mûlun bihâya nazar idüp göresin nizâ' olunan su kadîmden mezbûr Bayram'ın binâ eylediği çeşmesine ve mevleviler tekyesine mahsûs ve müstakil cârî olagelmiş olmayup fi'l-vâkı' ol kadîmden bunun mütevellîsi olduğun Hacı Nasır çeşmesine mahsûs ve müstev'î cârî olagelmiş ve vakfiye-i ma'mûlun bihâ ile mestûr ve mukayyed su iken hâliyâ mezburlar kadîme muhâlif sonradan ol suyu bir tarîkle mecrâ-yı kadîminden fuzûlî ihrâc idüp ol vechile te'addî eylediği vâkı' ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîm ve şart-ı vâkıf ve da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi mücebinece amel idüp dahi ba'de's-sübût zikir olunan suyu vakfiyçün hükm idüp ve kadîmden mecrâ-yı kadîmden vakfin çeşmesine ne vechile cârî olmuş ise yine ol vechile icrâ etdirüp minba'd mezbûrları hilâf-ı şart-ı vâkıf dahl ü ta'arruz etdirmeyüp men' u def' eylesin şer'-i şerîf ve şart-ı vâkıf ve fetvâ-yı münîf ve kadîmden olagelen ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin fuzûlî medhalî olmayanları dahl etdirmeyüp işlemeyüp inâd ve muhâlefet üzre olup muhtâc-ı arz olanları ism ü resmleriyle vukû'ı üzre yazup dergâh-ı mu'allâma arz idüp husûs-ı mezbûr için tekrar şikâyet olunup bir dahi emr-i şerîfim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümayûnum mütevellî-i mezbûrun elinde ibkâ idüp alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i Şevvâli'l-mükerrem sene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Kayd fî 17 Rebiülahir sene 78

Sayfa No: 200 Belge No: 150

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab mahallatından Şhreküstü mahallesinde vâkı' merhum Ferruh Ağa binâ eylediği câmi'-i şerîfde imam ve müteveli olan Osman edâ-i hıdmet etmeyüp ref'i lâzım olmağla ref' olunup yerine işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i hâkânî Kasım nâm kimesne her vechile mahall ve müstehakk olmağın tevcih olunup berât-ı hümayûn verilmek ricasına kâdîsı akzâ kuzâtî'l-müslimîn mevlânâ es-Seyyid Mustafa zîdet fezâilehu arz etmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup mezburun yerine imam ve müteveli olup hıdmet-i lazımesin müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olup vâkıfın ruhı ve benim devam-ı ömr-i devletimçün du'âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bilüp alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i şehr-i Muharremü'l-

haram sene semân ve seb'în ve elf.

Be-yurdı sahra-yı Dimetoka

Sayfa No: 200 Belge No: 151

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da vâkı' Alaüddevle câmi'-i şerîfinde bundan akdem askerî tarafından verilen berât ile yevmî on iki akçe vazîfe ile imam olan işbu dârende-i fermân-ı hümayûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânî kıdvetü's-sulehâi's-sâlihîn mevlânâ Ebubekir zîde takvâhu üzerinde iken âhardan dahl olunmağla gadr olunmağın müdâhale olunmamak üzre askerî beratı mahalline kayd olup mâliye tarafından berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet rica eylemeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüp a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'in bi'l-fi'il şeyhü'l-islam olan mevlânâ Yahya edâmallâhu te'âlâ fezâilehunun işaretleri ile verilen sûret-i ruus-ı hümayûnum mücebince bin yetmiş yedi Zi'l-hiccesinin beşinci gününde Anadolu muhâsebesine kayd ve müceddeden berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki mezkûr Ebubekir zîde takvâhu varup zikr olunan câmi'-i şerîfde imâm olup edâ-i hıdmet eyledikten [sonra] vech-i meşruh üzre ta'yîn olunan yevmî on iki akçe vazifesini evkâf-ı mezbûre mahsûlünden mütevellisi yedinden alup mutasarrıf ola ol bâbda taraf-ı ahardan bir ferd mâni' olmayup dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis şehr-i Zi'l-hiceti's-şerîfe sene tis'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Kayd fî gurre-i Rebiülahir sene 78

Sayfa No: 201 Belge No: 152

Emr-i şerîfim mücebince amel oluna kimesne dahl eylemeyeler haklarından gelirim vebâlleri boyunlarına.

Tıbk-ı aslıhu'l-hatîr namekahu'l-fakîru ileyhi subhânehu

Abdülkadir bin Yusuf el-kadıasker-i Rumili ufiye anhumâ

Hatt-ı şerîf-i sa'âdet-makrûn sûretidir

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'in vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass

bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrede vâkı' müteveffâ Kaşanizâde evkâfının bi'l-fi'il evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre mütevellîsi olan kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn mevlânâ Mustafa zîde fazluhu dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl sunup evkâf-ı merkûmeden yine kazâ-i mezbûre tâbi' Kerat ve Hayyam nâm vakf karyelerde hallâc tâifesinden bez işler birkaç kimesneler olmağla sâbika Maraş beylerbeyisi olanlardan birisi çadır için kendü akçesiyle bez satın almağla sonra gelen beylerbeyiler Maraş paşalarına bez verir imişsiz diyü karyetân-ı mezbûretân fukarâsına bölük gönderüp cebren birkaç yüz gurusların alup vermeyüp te'allül ederler ise beylerbeyi kendüsi kalkup ol vakf karyeler üzerine gelüp zahîre bahâ ve bez akçesi nâmına hilâf-ı şer' ve kânûn fuzûlen birkaç yüz gurusların alup ol vechile mezbûretân karyeler fukarâsına küllî gadr ve hayf olmağla üzerlerine edâsı lazım gelen hâne-i avârızların ve mâl-ı vakfı edâyâ iktidârları kalmayup perâkende ve perişan olmalarına bâ'is olmağın ol makûle ihdâs olunan bid'at ve zulm ve te'addî men' u def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden hilâf-ı şer' ve kânûn rencîde olunmamak emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince amel idüp hakk ve adl üzre göresin arz olunduğu üzre Maraş beylerbeyisi olanlar zikr olunan vakf karyeler fukarasından fuzûlen ve hilâf-ı şer' ve kânûn ve cebren zahîre ve zahîre bahâ ve bez akçesi namına akçelerin alup zulm ve te'addî eylediklerine kat'â rızâyı şerîfim yokdur Maraş beylerbeyisi olanlara ve âdemlerine muhkem tenbîh ve te'kîd eyleyesin ki minba'd vech-i meşruh üzre hilâf-ı şer' ve kânûn ve cebren zahîre ve zahîre bahâ ve bez akçesi namına bir akçe ve bir habbelerin almayalar ve aldırmayup men' u def' eyleyüp memnû' olmayanları yazup arz eyleyüp minba'd hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i emr-i hümâyûn kimesneye te'allül ve inâd etdirmeyüp tekrar şikâyet olunmalı eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fî evâil-i şehri Şa'bânü'l-mu'azzam sene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Kayd fî 7 Safer sene 78

Sayfa No: 202 Belge No: 153

Fazîletlü Ayntab efendisi hazretleri

Hâliyâ Ayntab kal'asının câmi'-i şerîfi mütevellisi olan Ali dîvân-ı Maraş'a arz-ı hâl idüp evkâf-ı mezbûre değirmenlerine feth-i hâkânîden beri mahsûs ve müstakil cârî

olunagelen suyundan hâricde kimesnenin alakası ve medhali yoğiken bazı kimesneler evlerine ve hamamlarına ve bostanlarına suyu icra etdirüp mahsûl-i vakfa gadr eylediklerinde kânûn-ı kadîm üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîf-i âlîşân sâdır olmağla ma'rifet-i şer'le keşf olunup tarafımızdan mübaşir ta'yîn olunan el-Hâcc Hasan Ağa ma'rifetiyle sonradan ihdâs idüp evlerine ve bostanlarına ve hamamlarına suyu icrâ edenlerden şer'le teveccüh eden hakkı vakf için aliverip ve muhdes olan yerleri hedm etdirüp vaz'-ı kadîm üzre icrâ etdiresiz diyü buyruldu.

Fî 12 S sene 1078

Be-hatm-i hazret-i Hasan Paşa veliyy-i Maraş

Sayfa No: 202 Belge No: 154

Tahrîr-i *kitâb-ı kalem* ve mûceb-i tastîr-i hitâb-ı rakam oldur ki

Ayntab sancağında ve nahiyesinde nefis-i Ayntab'ın bin beş yüz akçe gedik timar ile paçahâne timarına mutasarrıf olan Ali kendi hevâ ve hevesinde olduğundan gayrı yoldaşlar ile kal'ada sâkin olmayup ve hıdmet-i muhâfazada mevcut olmadığından gediği mahlûl olmağın erbâb-ı istihkâkdan ____ boylu ____ kaşlu tam yarar ve emekdar olup verilmek ricâsına arz-ı hâl etmeğle kal'ada sakin olup vesâir yoldaşlar ile ve hıdmet-i lazımede mevcûd bulunmak şartıyla sene semân ve seb'în ve elf Saferü'l-hayrın ibtidâsından merkûma tevcih olunup sultânü'l-guzât ve'l-mücâhidîn hullede hilâfetihi ilâ yevmü'd-dîn hazretlerinin fermân-ı şerîfleriyle verildi ki zikr olunur gerekdir ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olup tasarruf kılıp şol ki vezâif-i hıdemât-ı kal'a-i mezbûre müstahfızlığıdır bî-kusûr mer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ferd mâni' ve dâfi' olmaya ve dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler

Be-makâm-ı Ayntab el-mahrûse

Kayd fî 9 Safer sene 78

Tarih-i zahriye tahrîren fî evâil-i şehr-i Saferü'l-hayr sene semân ve seb'în ve elf.

Sayfa No: 202 Belge No: 155

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân

İşbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Hacı Ali dergâh-ı mu'allâma gelüp nefis-i Ayntab'da Hakkâklar şeyhi olan Ebubekir ref' olunup zikr olunan şeyhlik kendüye verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın tevcih ve inâyet idüp bu berât-ı sa'âdet-âyâtı ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Hacı Ali varup medine-i mezbûrede olan hakkâklar şeyhi olup edâ-yı hıdmet eyledikten sonra

bundan akdem tasarruf edenler ne vechile tasarruf edegelmişler ise bu dahi ol minvâl üzre mutasarrıf olup bu bâbda ref' olunan şeyh-i sâbık Ebubekir ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i şehri Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf. Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 203 Belge No: 156

Oldur ki kazâ-i Ayntab'a tâbi' Babilge nâm karyede olan mescid-i şerifin karye-i merkûme sınırında vâkı' evkâfıdır ma'rifet-i mütevellî ile tahrîr olundu fî evâhir-i Muharremü'l-harâm lisene semâne ve seb'in ve elf.

Okbaşı nâm mevzi'de eşcâr-ı ceviz aded 4

El-Hâcc Hüseyin tarlası ceviz şeceri aded 1

Bostan başında eşcâr-ı ceviz aded 4

Yine bostan başında İmam Monla Mehmed mâl-ı vakfdan iştirâ eylediği eşcâr-ı ceviz aded 2

Boznarlık nâm mevzi'de eşcâr-ı ceviz aded 4

Karye-i mezbûrede ceviz şeceri aded 1

Karye-i mezbûre mekâbirinde ceviz şeceri aded 2

Tahtaköprü kurbunda eşcâr-ı ceviz aded 4

Karye-i mezbûrede vâkı' değirmen kurbunda ceviz aded 4

Hâce İbrahim bağı kurbunda ceviz aded 1

Karye-i mezbûrede vâkı' meyve bostanı kıt'a 1

Karye-i mezbûrede köprü kurbunda tarla kıt'a 1 / senevî ecr-i misli 3 guruş

Karye-i Kilisacık'da eşcâr-ı ceviz aded 6

Karye-i Kilisacık'da tarla kıt'a 1

Karye-i mezbûrede vâkı' hisse-i değirmen senevî guruş 6

Karye-i mezbûrede el-Hâcc Yunusoğlu tasarrufunda olan beher sene revgan kıyye 2

Zikr olunan değirmen ile köprü beyninde olan arsada kavak ve söğüt eşcârı nısfî âmmenin ve nısf-ı âharı mescidin

Yine zikr olunan değirmen kurbunda kavak ve söğüt eşcârı

Karye-i mezbûrede zikr olunan meyve bostanı kurbunda belankoz ve söğüt eşcârı

Karye-i mezbûrede bağ tîneği 50

İmam-ı mezbûr Monla Mehmed'in vazîfeden fazla îrâd guruş 8

Şuhûdü'l-hâl:

Hüseyin bin Osman / Hüseyin bin Abdal / Ahmed bin Mehmed / Ömer bin Osman / Halil bin İbrahim / Musa bin İbrahim / Cuma bin Himmet / Hüseyin bin İbrahim / Mehmed bin Hanefi / Mehmed bin Mehmed / İbrahim bin Hıdır / Ramazan bin Mehmed / Zülfikar bin Abdullah

Sayfa No: 203 Belge No: 157

Ayntab'da iftâya me'zûn olan efendi

Selamdan sonra inhâ olunur ki bazı vâridinden dest-i dırazlığın mesmu' oldu me'zûn olduğun hıdmetde istikâmet ve sedâd ile hareket idüp minba'd hakkında iyilikden gayrı söz işitdirmemeğe sa'y edesin ve's-selâm

Mine'l-mahlas Yahya el-fakîr gufire leh

Fetvâdan kadîmden sekizer akçe alınırımış ândan ziyâde alınmaya ve müsteffîler vechen mine'l-vücûh rencide olunmaya ve's-selâm

Sayfa No:204 Belge No: 158

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

İşbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Osman Halife dergâh-ı mu'allâma gelüp medîne-i Ayntab'da vâkı' Çalı mahallesinde Şeyh Ömer câmi'i olup lakin öyle ve ikinci kılınmak için bir imam lazım ve mühim olmağla işbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Monla Osman için mahall ve müstehakk olmağla câmi'-i mezbûre hasebî imâm nasb ve ta'yîn idüp bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varup vakt-i mezbûrlarda hasebî imâm olup hıdmet-i lazimesin bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ol bâbda taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehri-i Saferü'l-hayr sene semân ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Kayd fî 26 Rebiülevvel sene 78

Sayfa No:204 Belge No: 159

Hânehâ-i avâriz kazâ-i mezkûreyin der-livâ-i Ayntab 1078 tahlîf-i defter-i hazîne-i âmire

Kazâ-i Ayntab (siyakat yazı) 4372

Kazâ-i Telbeşar (siyakat yazı) 652 rub'

Yekûn (siyakat yazı)

Tahrîren fî 23 L sene 1078

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fazl ve'l-keâm Ayntab sancağında vâkı' olan kâdılar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki livâ-i mezbûrda vâkı' beş yüz üç ve rub' avârizhânelerinin bin yetmiş sekiz senesine mahsûb olmak üzere avârizları cem' ve tahsîl olmak lazım ve mühim olmağın matbah-ı âmire mühimmâtıyçün kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Yusuf zîde mecduhuya deruhde olunup ordu-yı hümayûnum hazinesinde mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti verilmek mücebince zamânı hulûl eyledikde mühimmât-ı mezbûre için tahsîl ve teslîm-i hazîne etdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu babda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi livâ-i mezbûrda vâkı' ol minvâl avârizhânelerinin tarih-i mezbûra mahsûb olmak üzere dörder yüz akçe hesabı üzere avârizların irsâl olunan mevkûfât defteri sûreti mücebince mu'accelen tahsîl ve mühimmâtı mezbûre için teslîm-i hazîne etdirip kimesneye te'allül ve nizâ' etdirmeyesin ve bundan ma'adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i ma'îşetiyçün her hanesinden ellîşer akçe aldırıp bundan ziyâde almaya ve avâriz için alınan kâmil gurus yetmiş sekiz akçeye ve esedî gurus altmış sekiz akçeye hazîne-i âmireme teslîm olunduğu üzere aldırıp ziyâde ve noksân aldirmayasın ve akçe alındıkda hâlisü'l-ayâr akçe aldırıp zuyûf ve kızıl ve kırkık akçe aldirmayasın kesr-i defterden ve noksan hânedan ve hilâf-ı şer' emr ü defter zulm ve te'addîden begâyet ihtirâz eylesesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timâd kılasın tahrîren fî'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene tis'a ve seb'in ve elf.

(silik) Hanya

Sayfa No: 205 Belge No: 160

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki taht-ı kazânızda olan yeniçeri serdarı ref' olunup yerine Mehmed Çavuş nâm yeniçeri serdar ta'yîn olunup ve mezburu serdarlık umûrunda istihdâm idüp ol canibde olan yeniçeri ve acemi oğlanı ve topçu ve cebeciye mezbûra rabt ve tavaif-i mezbureden bilâ vâris fevt olanların metrûkâtın ahz u kabz ve ma'rifet ve izn-i şer'le fûruht ve hâsıl olan nûkûdı müfredât defteriyle teslîm ve cânib-i beytü'l-mâle irsâl etdirilüp hilâf-ı şer' ve kânûn bir ferdi rencîde ve

remîde etdirmeyesin bi'l-fi' il rikâb-ı hümâyûnumla yeniçerilerim ağası kâimmakâmı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed dâme mecduhu tarafından mühürlü mektûb verilmeğle mücebince amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vüsûl buldukda bu babda sâdır olan emrim ve ağa-yı müşârun ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mücebince amel idüp minba'd hilâfına rızâ ve cevaz göstermeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No:205 Belge No: 161

Şerî'at-nisâb Ayntab kâdîsı olan (boş) hazretlerinin huzûrlarına dürer-i tahiyyât-âyât muhibbâne inhâ olunurki taht-ı kazânızda olan yeniçeri serdarı ref' olup yerine kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kırkbeşinci bölüğünden Mehmed Çavuş nâm yoldaş serdar ta'yîn olunmuştur me'mûldür ki mezbûrı serdarlığı umûrunda istihdâm idüp ol cânibde olan yeniçeri ve acemi oğlanı topçu ve cebeciye merkuma zabt ve tavaif-i mezbûreden bilâ vâris fevt olanların metrûkâtını ahz ve izn-i şer'le sûk-ı sultânîde fûruht ve hasıl olan nûkudı müfredât defteriyle teslim ve bu cânibe irsâl etdirilüp velakin hilâf-ı şer' ve kânûn bir ferdi rencîde etdirmeyesin bâkî hemîşe eyyâm-ı şerî'at dâim-bâd tahrîren fî yevmü'r-râbi' ve'l-aşer min şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Ahmed Kâimmakâm-ı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî rikâb-ı hümâyûn hâliyâ

Kayd fî yevm 20 fî tarihi'l-mezbûr

Sayfa No: 206 Belge No: 162

Medîne-i Ayntab kazâsına tâbi' Kürd nâm karye sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ebubekir bin Osman nâm kimesnenin muhallefâtından sulbî sagîr oğulları İbrahim ve Mehmed Ali ve sulbiye sagîre kızları Fatıma ve Hadice'ye müteveffâ babalarından kendilere intikâl eden malların hıfz ve tesviye-i umûrlarıyçün bir vasî lazım ve mühimm olmağın eytâm-ı sığârın valideleri hâfizeti hâze'l-kitâb Aişe binti Mustafa hıdmet-i merkumeye evlâ olduğu ecilden mevki'-i sadrû'l-kitâb hazretleri mezbûre Aişe'yi vasî nasb ve ta'yîn idüp ol dahi vesâyet-i merkumeyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka'a gıbbe't-taleb kayd-şod tahrîren fî evâsıt-ı Zi'l-hiceti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Hamza Çelebi ibni Mahmud / Süleyman Çelebi ibni Mehmed Ağa / Yusuf Bekir ibni Rıdvan

Sayfa No:206 Belge No: 163

Medîne-i Ayntab'da İbni Eyyüb mahallesinde sâkine Banu binti Hasan nâm hatun mahfil-i kazâda bâ'isetü'l-kitâb sadriye kebîre kızı Fahri binti Hüseyin mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı tarîk ve bir tarafı Mahmud Ağa mülkü ve bir tarafı Hamamcı Hüseyin mülkü ve bir tarafı Sağırcı Ali mülkü ile mahdûd ve mümtâz bir bâb menzil dahilinde iki beyt-i kebîr ve bir matbah (...) ve bir sagîr odayı müştemil menzil babam mezbûr Hüseyin'den irs-i şer'le bana intikâl idüp tasarrufumda iken tarih-i kitâbdan iki ay mukaddem kızım mezbûre Fahri'ye hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe ve temlîk ve teslim etmişdim menzil-i mahdûd-ı mezkûr merkûm Fahri'nin mülk-i mevhûbudur keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun hâlâ taraf-ı şer'-i mübînden li ecli'l-istihkâm yedine hibenâme verilsin dedikde mezbûre Fahri dahi hibe-i mezkûreyi meclis-i hibede menzil-i mahdûd-ı mezkûr ittihâb ve kabûl eylemeğin vâhibe-i mezbûrenin ikrârın el-mevhûb-ı leha'l-mezkûre vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk etmeğin mezbûre Fahri'nin iltimâsıyla mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yedd-i tlibe vaz' olundu tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi'l-hiceti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Veysi bin Mustafa Çelebi / Hüseyin bin Tanrıverdi / Durmuş Ahmed bin el-Hâcc Mehmed / Durmuş İbrahim / İbrahim Çelebi Serrac ve gayruhum

Sayfa No:206 Belge No: 164

Medîne-i Ayntab kazâsına tâbi' İzzi nâm karye sükkânından Ali bin Veli ve Abdullah bin Ali nâm kimesneler mahfil-i kazâda ber vech-i arpalık mutasarrıf olan düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham vezîr-i ekrem Şeyhi Mehmed Paşa yesarrallâhu bi'l-hayr mâ-yeşâ' hazretlerinin taraf-ı bâhirü's-şereflerinden medîne-i mezbûrede mütesellimleri olan fahrü'l-akrân Ali Ağa zîde kadruhu mukârenetiyle işbu sene tis'a ve seb'in ve elf. mâh-ı Zi'l-ka'desinin yirmi dokuzuncu günü bir kök mehreme ile bir sümün mikdarı cedîd arpa getirüp karye-i mezbûrede vâkı' kendi tarlalarımızda hâsıl olup sâir etraf karyelerde dahi hasâd zamanıdır dediklerinde meclis-i şer'de hâzırûn olan bî-garaz müslümanlar dahi ilkâ-yı nazar idüp fî'l-hakîka cedîd arpadır sâir kurâda dahi hasâd zamânıdır diyü haber vermeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb

olundu hurire fî tarihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Ali bin Bahar / el-Hâcc Yusuf bin Abdullah / el-Hâcc bin Hüseyin
Hacetcizâde / el-Hâcc Hıdır bin Mustafa ve gayruhum.

Sayfa No:206 Belge No: 165

Medîne-i Ayntab'da Şhreküstü mahallesinde sâkine İsmihan Hatun binti (boş) tarafından husûs-ı atî'l-beyânın tahrîrine vekîl olan Kerime Hatun binti Hacı Abdi nâm hatun mahfil-i kazâda takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede bundan akdem sâkin iken fevt olan el-Hâcc Mustafa bin Baki Beşe nâm müteveffânın muhallefâtından sulbiye sagîre kızları Ahsen ve Zeren ve Fatıma ve Leyle nâm sagîreler nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâcları olmağla mezbûrûn için kıbel-i şer'den alâ kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmasın taleb ederim dedikde mezbûrların her birine yevmî on akçe üç yüz bir guruş olmak üzre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunup mezbûre hatun vakt-i zarûretde istidâne ve ittifâk ve lede'z-zafer rücû'a izn verilmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâil-i Rebiülahir lisene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Ahmed Ağa ... / el-Hâcc Hasan bin el-Hâcc Zekeriyya / Sargınlı Pekmek Ahmed /
Salih Çelebi Kazâz / Hanefî bin Kara Ahmed

Sayfa No: 207 Belge No: 166

Medîne-i Ayntab'da İbni Kôr mahallesinde sâkin Yusuf bin Mehmed mahfil-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde el-Hâcc Ahmed bin Zekeriyya muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mukaddemâ merkûm el-Hâcc Ahmed'in yanında yevmî beş akçe ücretle altı sene mikdârı neccârlık işleyüp ücretim zimmetinde bâkî kalmışdır hâlâ taleb ederim te'allül edar suâl olunup müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Ahmed cevâbında mezbûr yanımda neccârlık işlemek için yevmî beş akçe ile ücretiyle sekiz gün durub beher rûz ücretin alup zimmetimde akçesi yokdur dedikde mezbûr Yusuf'dan müdde'âsı mücebince beyyine taleb olundukda isbâtıdan âciz ve kâsır olup mezbûr Ahmed'in üzerinde ücret nâmıyla akçe hakkı zâhir ve mütehakkık olmadığı ecilden ba'de't-tahlîf bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâhir-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Derviş İbrahim el-Hâcc Ali / Yusuf Bekir bin Rıdvan / Abdüsselim Efendi el-Nâib

Sayfa No: 207 Belge No: 167

Medîne-i Ayntab'da Kayacı mahallesinde sâkin Mehmed bin Abdülkerim mahfil-i kazâda bâ'isü'l-kitâb Ferhad bin Ahmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' merhûm Sefer Paşa kızı Fatıma Hanım'dan iştirâ eylediği lede'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd mülk mevrûsum olan menzili ben sagîr olup menzil-i mezkûrî zabta iktidârım olmamağla mezbûr Ferhad hâlâ vâzî'ü'l-yed olmağın suâl olunup muceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Ferhad cevâba mutasaddî olup fi'l-hakîka mezbûr Mehmed'in babası merkûm Abdülkerim menzil-i mahdûd-ı mezkûrî mezbûre Fatıma'dan kırk altı esedî guruşa iştirâ etmişdir lakin ba'dehu yine mezbûreye kırk altı esedî guruşa bey' idüp mezbûre dahi ba'de zaman el-Hâcc Halil bin Mihni nâm kimesneye bey' idüp mezbûr el-Hâcc Halil fevt oldukdan sonra kıbel-i şer'den eytâm-ı sığârına vasî-i mansûbları olan Derviş Mehmed bin Abdurrahman nâm kimesneden kırk esedî guruşa iştirâ eyledim hâlen mülk-i müşterâmdır binâen alâ hazâ mutasarrıfım dedikde mezbûr Ferhad'dan takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz ve kusûr etmeğın menzil-i mezkûrî merkûm Mehmed'e teslîme ba'de't-tahlîf hükm ve tenbîh birle mâ vaka' bi't-taleb ketb ve tahrîr olundu tahrîren fî evâhir-i şehri Zi'l-hicce'ti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Nasuh Çelebi el-Nakîb / es-Seyyid Mehmed bin Bedreddin / Osman Ağa Dizdâr / Mustafa Beşe Serkethudâ-i kal'a / Ali Ağa el-Mütesellim ve gayruhum

Sayfa No: 207 Belge No: 168

Medîne-i Tokat sükkânından olup hâlâ medîne-i Ayntab'da sûk-ı tavîlde vâkı' sirkeci hânında sâkin olup marîz ve sâhib-i firâş olan Mahmud bin Ahmed nâm kimesnin yanında mevcûd olan eşyâsı zâyî' olmamak için tahrîri iltimâs olunmağın tarafımızdan nâib ta'yîn ve irsâl olunup ol dahi zeyl-i sahîfede mestûrû'l-esâmî olan muslimûn ile mahall-i mezkûrda marîz-i mezbûrun odasına varup yanında mevcûd ve müşâhede olunan eşyasını zimem-i nasda olan eşyasını dahi kendi takrîriyle tahrîr eyledikten sonra mezbûrun mahmiye-i Tokat'da li ebeveyn karındaşları olup ba'de vefâtihı muhallefâtı ânlara îsâl ve irsâl için hân-ı mezkûrda müste'ciri olan el-Hâcc

İbrahim nâm kimesneyi vasî-i muhtar nasb ve ta'yîn idüp mezbûr dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesin edâya müte'ahhid ve iltizâm etmeğin ba'dehu nâib-i mezbûr hîn-i tahrîrde hâzırûn olan müslümânlar ile gelüp meclis-i şer' de alâ vukû'ihî inhâ ve ihbâr eylediklerinden sonra marîz-i mezbûr fevt olmağın ba'de't-techîz ve't-tekfîn bi'l-cümle muhallefâtını mûmzâ ve mahtûm defterde kayd ve tahrîr olunduğu üzre zabt u rabta izn birle mâ vaka'a kayd-şod tahrîren fî evâhir-i Zi'l-hiceti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed bin el-Hâcc Hüseyin / Ali bin el-Hâcc Nasır / el-Hâcc Allahverdi bin Ali Meccan / es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Mehmed

Sayfa No: 208 Belge No: 169

Hâlâ Hama sancağına mutasarrıf olan Hermoşi Bey ademlerinden İbrahim Çelebi ibni Süleyman mahfil-i kazâda bi'l-fi'l Şam tarîk-i nasbı valisi olan Halil Paşa hazretleri ademlerinden Kenan bin Abdullah ve Mehmed Bölükbaşı nâm kimesneler mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezburlar ile ... sa'âdetlü müfettiş Mehmed Paşa hazretlerinin taraf-ı sa'âdetlerinden medîne-i Ayntab'a gelüp menzileci odasında sâkin olduğumuz bi gayr-ı sebep menzilcilere azîm eziyyet etmeleriyle mâni' ve dâfi' olduğumla üzerime hücûm idüp ağzıma ve avratıma cimâ' lafzıyla şetm idüp ve ırzıma muhâlîf ve nâ-sezâ şütûm-ı galîza etmişlerdir sual olunup muceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr mezbûr İbrahim'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Osman Bey ibni Mehmed ve Ali Kaya Beşe bin Hasan nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istişhâd her biri istintâk olundukda şöyle edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediler ki bizim huzurumuzda mezbûrân Kenan ve Mehmed ve Hüseyin mükâlemede bi gayr-ı sebep merkûm İbrahim'in ağzına ve avratına cimâ' lafzıyla vesâir nâ-hemvâr evzâ' ile şetm etdiler bizler bu husûsa bu fâcir üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de ri'âyetihi şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın vâkı'ü'l-hâl hıfzen li'l-mekâl ketb kılındı tahrîren fî evâhir-i Zi'l-hiceti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Ebubekir Ağa serdar-ı sâbık / Ömer Efendi el-Naib / Yusuf bin Rıdvan

Sayfa No: 208 Belge No: 170

Medine-i Ayntab'da Şhreküstü mahallesinde Hüseyin bin Mustafa mahfil-i kazâda medîne-i mezbûre sükkânından iken fevt olan Mustafa bin Halil nâm kimesnenin kıbel-i şer'den eytâm-ı sığârına vasî-i mansûbları olan Hamza bin Süleyman mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Mustafa babam olup zimmetinde zevcim müteveffât Fatıma binti Mehmed nâm hatunun deyn-i şer'iden dokuz buçuk gurus hakkı olup kable'l-îfâ fevt olmağın badehu mezbûre Fatıma dahi fevt olup muhallefâtı sadriye kızı Zeyneb'e intikâl etmeğın taraf-ı şer'den vasî olduğum hasebiyle babam müteveffâ Mustafa'nın muhallefâtından taleb ederim hâlâ muhallefât-ı mezbûreye merkûm Hamza vâzi'ü'l-yed olup edâda te'allül eder suâl olunup müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr mezbûr Hüseyin'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Hamza bin İbrahim ve Sıddık bin Murad nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istişhâd her biri şöyle edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediler ki mezbûre Fatıma'nın merkûmun Mustafa'nın zimmetinde dokuz buçuk gurus hakkı olup bizim huzûrumuzda taleb eylediğinde tav'an ikrar ve i'tiraf idüp edâya ta'ahhüd etmişdir ikrârına şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gıbbe's-şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın vasî-i mezbûr Hamza'ya meblağ-ı mezburu edâya hüküm ve tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Mehmed / Osman Bey bin Mehmed Ağa / Ali Kaya Beşe bin Hasan

Sayfa No: 208 Belge No: 171

Medîne-i Ayntab'da Taşlâki mahallesinde sâkin iken fevt olan Mehmed bin Yusuf'un zevce-i metrûkesi Azize binti (boş) ve sulbî oğulları Ahmed ve Mustafa ve sulbiye kebire kızları Kerime ve Hamide mahfil-i kazâda hâfız-ı hâze'l-kitâb İbrahim Bey bin Yusuf mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp tarih-i kitabdan üç sene mukaddem müteveffâ babamız Mehmed hâl-i huyûtunda ve kemâl-i sıhhatinde iken karye-i Eriklice'de vâkı' bir tarafı bizim mülkümüz ve bir tarafı el-Hâcc Mustafa mülkü ve iki tarafı arz-ı hâliye ile mahdûd ve mümtaz olan su basar tarlasını ve dâhilinde bazı eşcâr-ı müsmireyi mezbûr İbrahim Bey kırk esedî gurus bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüp ve semeninden yirmi altı gurus iki sülüsünü ahz u kabz idüp

mâ'adâsını kable'l-ahz fevt olmağla meblağ-ı mezkurdan on üç gurus bir sülüsü bâkî kalmağın mezbûr İbrahim Bey yedinden meblağ-ı mezbûrî verâsetimiz hasebiyle herbirimiz hisse-i şâyi'amıza göre ahz u kabz idüp ba'de'l-yevm mebf'-i mezkûrda alaka ve medhalimiz yokdur mülk-i müşterâsıdırı keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olmak bâbında yedine taraf-ı şer'den mülknâme verilsin dediklerinde müşteri-i mezbûr vech-i meşruh üzre mezbûrünün cârî olan ikrârların vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik etmeğın alâ mûceb-i i'tirâfihim mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod tahrîren fî evâhir-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Osman Ağa / es-Seyyid Ömer Çelebi bin Durmuş / Mehmed bin el-Hâcc Receb / Ahmed bin Mehmed

Sayfa No: 209 Belge No: 172

Sûk-ı tavîlde vâkı' Börekci Hanı'nda misafirînden Sivaz mütemekkinlerinden mürd olan Tavid veledi Aykob nâm zimmînin sâhib-i firâş olup hayatında yoldaşları ihbarlarıyla üzerine varılıp udûl-i müslimînden el-Hâcc Hasan ibni Hüseyin Mehmed bin Osman Mehmed bin Feyyaz ve Emin bin Rıdvan huzûrlarında cümle eşyaları defter olunup birkaç günden sonra ... geldiklerinde Tavid oğlumdur diyü isbât idüp cümle eşyaları teslim olunup sicill-i mahfuza kayd-şod sene tis'a ve seb'in ve elf. fî evâhir-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe fî yevmü'l-erba'a 22

Mai velense Aded 1	Beyaz boğça Aded 1	Doru iğdiş bargir Re's 1	Bakır tas Aded 1	Çizme cedid Aded 1
Karakınlı bıçak Aded 1	Haleb aba Aded 1	Kapama köhne Aded 1	Benevrek (?) köhne Aded 1	Köhne küfe Aded 1
Köhne küçük yasdik 1	Köhne küçük mendil Aded 1	Kantume (?) Aded 1	Gömlek köhne Aded 2	Diz don köhne Aded 2
Kırmızı bezli köhne sağır kürk 1	Sarık deymiden Aded 1	Kavuk köhne çuka Aded 1	Karanfil ma'a bahar cevizi Nev' 2	Köhne çüzdan Aded 1

Bâlâda mestûr olan mezbûr mürd olan Tavid'in metrûkâtı mezbûr babası Aykob'a teslim olunmuşdur

Fî yevmi'l-ehad 25

Sayfa 209 Belge No: 173

Sûk-ı tavîlde vâkı‘ Sirkeci hânı dimeğle ma‘rûf hânda sâkin olan Tokat sükkânından Mahmud Beşe sâhib-i firâş olup hayatında hancısı el-Hâcc İbrahim ihbârıyla üzerine varılup yanında olan metrûkâtı defter olunup kendi hayatında mezbûr el-Hâcc İbrahim’i cümle metrûkâtıma vasî nasb eyledim meclisde hâzır olan müslümanlar huzûrunda Seyyid Mustafa bin Mehmed Yusuf bin Ahmed Mehmed bin el-Hâcc Hüseyin Ali bin el-Hâcc Nasrullah ve Berdan bin Alican mahzarlarında Hancı el-Hâcc İbrahim cümle ityân-ı vasî eyledim dediği kayd

Hayatında bâlâda mestûrû’l-esâmî olan müslümanlar huzûrunda cümle eşyası defter olundu

Niş 21 Kıymeti 3 guruş 1 rub‘	Kilim 3 Kıymeti 32 guruş	Türkman keçesi 1 Kıymeti 2 guruş	Yorgan 1 Kıymeti 1 rub‘	Döşek 1 Kıymeti 1 rub‘
Köhne yasdık 1 Kıymeti	Alaca Haleb abası 1 Kıymeti 1,5 guruş	El-Hâcc İbrahim’de olan bakır sini 1 Kıymeti 6 guruş ma‘a kazgan 1 Kıymeti 3 guruş	Pabuç cedid 1 Kıymeti 1 rub‘	Beşleme çizme 1 Kıymeti 1 rub‘
Köşger besâtı muşta hırdavat Kıymeti 2 guruş	Diz çahşırı 1 Kıymeti 2 sülüs	Zebun köhne 1 Kıymeti 2 guruş	Mai kaftan ... 2 Kıymeti 1 guruş	Köhne gömlek çift 2 Kıymeti 2 guruş
Beyaz şal ma‘a sarık çift 2 Kıymeti 2 guruş	Köhne kavuk 1 Kıymeti 2 guruş	Yanında olan nükûd 2 sülüs 1 rub‘		

Zimem-i nâsda olan meblağ beyân olundu

Hüseyin Beşe’de 3 guruş 2 sülüs	Helvacı el-Hâcc Ahmed’de 2 guruş	İsmail’de 55 akçe	Molla Osman’da bahâ-i kılıç 2 guruş	Bostancı İsmail’de 2 guruş Nakıs akçe 3
Hamza’da 2 sülüs	Seyyid Mustafa’da 1 rub‘ 15 akçe	Bablı Şeyh Ali’de 2 sülüs	Cem’an yekûn 28,5	
Minha’l-mesârif				

Techîz ve tekfîn 3 guruş 1 rub‘	Harc-ı hüccet-i vesâyet 2 guruş 20 akçe	Harc-ı mahkeme ma‘a resm-i kısmet 1 guruş 2 sülüs	Yekûn cem‘an 5 guruş 45 akçe 1 sülüs
Sahha’l-bâkî 22 guruş 2 sülüs 25 akçe			

Sayfa No: 210 Belge No: 174

Medîne-i Ayntab’da Tevbe mahallesinde sâkin el-Hâcc Abdullah bin Ömer mahfil-i kazâda bâ‘is-i haze’l-kitâb Hüseyin bin Ramazan mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûr sükkânından iken fevt olan Haydar bin Haydar’ın sulbiye kebîre kızı zevcem Fatıma nâm hatun muhallelâtından irs-i şer‘le intikâl eden hisse-i şâyi‘asını muhallelât-ı müteveffâya vâzi‘atü’l-yed olan zevcesi Cemile Hatun’dan talep ve da‘vâ eylediğinde mezbûre Fatıma’yla tarafından karındaşı mezbûr Hüseyin vekil olup mezbûre Fatıma’ya muhallelât-ı müteveffâdan vekâleti hasebiyle elli esedî guruş virüp mezbûr dahi alâ tarîki’s-sulh kabûl idüp sâir verâsetlerin zimmetinde bi’l-cümle muhallelâtından ibrâ ve iskât etmek üzere mezbûr Hüseyin meblağ-ı mezbûrun on guruşunu edâ ve teslîm idüp kırkar guruşu zimmetinde iken mezbûre Fatıma fevt olup muhallelâtı bana ve sadr-ı sagîr oğlu Abdullah ve sadriye kızı Zeyneb’e münhasıra olmağın sagîrân-ı mezbûrânın hisselerini ahz ve hıfz için kibel-i şer‘den mansûbe vasîleri olduğum ecilden vesâyetim hasebiyle vekîl-i mezbûrdan talep ederim dedikde gıbbe’s-suâl ve akîbü’l-inkâr müdde‘î-i mezbûreden müdde‘âsını mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Mehmed bin Durmuş ve el-Hâcc Mustafa bin el-Hâcc Mehmed nâm kimesneler li eclî’ş-şehade meclis-i şer‘a hâzırân olup eserü’l-istişhâd her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediler ki mezbûre Fatıma babası müteveffâ el-Hâcc Haydar’ın muhallelâtına vâzi‘atü’l-yed olan zevci Cemile’den hissesini talep eylediğinde tarafından mezbûr Hüseyin vekîl olup vekâlete elli esedî guruşa sulh olup sâir vârislerin zimmetin ibrâ etdikden sonra bizim huzûrumuzda on guruşdan mezbûr Hüseyin mezbûre Fatıma’ya teslîm idüp kırk guruşu zimmetinde bâkî kalmış biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehadet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde gıbbe ri‘âyetihi şerâiti’l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın mezbûr Hüseyin meblağ-ı mezbûrî edâya hükm birle ve tenbîh birle mâ vaka‘a bi’t-taleb kayd-şod

Şuhûdü’l-hâl:

İbrahim bin Abdullah / Ömer Efendi el-Naib / Abdüsselam Efendi el-Naib / Yusuf Bey bin Rıdvan

Sayfa No: 210 Belge No: 175

Mahmiye-i Sivas sükkânından Agop veledi Keşiş nâm zimmî mahfil-i kazâda medîne-i Ayntab'da bundan [akdem] Dimos ağası Halil Ağa tarafından vâkı' olan beytü'l-mâl zabt eylesine vekîl olan Mütesellim Ali Ağa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelam idüp tarih-i kitâbdan beş gün mukaddem sük-ı tavîlde vâkı' Börekci hânında iken mürd olan Tavid benim sulbî oğlum olup lakin ben Haleb'de iken bu tarafa gelüp han-ı mezkurda mürd olmağla emîn-i beytü'l-mâl vekil-i mezbûr Ali Ağa ma'rifet-i şer'le defter olunan muhallefâtına vaz' etmeğle suâl olunup bi-hasebi's-şer' muhallefât-ı merkume bana teslim olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr cevâbında müteveffâ Tavid merkûm Agop'un sulbî oğlu olduğu ma'lûmum değildir beyân eylesin dedikde mezbûr Agob'dan müdde'âsına mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâcc Hasan bin Hüseyin ve Ahmed bin Mustafa ve Musli bin Mustafa nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup her biri şöyle edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediler ki hân-ı mezkûrda mürd olan mezbûr Agop'un sulbi oğludur oğlu olduğunu biliriz diyü şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de'l-şerâit-i ri'âyeti'l-kabûl şehâdetleri hîn-i kabûlde vâkı' olmağın mürd-i mezbûrun muhallefâtın babası mezbûr Agop'a vekîl-i mezbûr Ali Ağa meclis-i şer'de teslim ve edâ etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod Tahrîren fî evâhir-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Mehmed Ağa el-Hâcc Muhsin / es-Seyyid Mustafa bin Zeynel / Ali Kayabeşe bin Hasan / Osman Ağa bin Mehmed Bey

Sayfa No: 210 Belge No: 176

Medîne-i Ayntab mütemekkinlerinden Abdullah Efendi ibni Ebubekir ve el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Muhsin ve el-Hâcc Ali bin Bahar ve Mustafa Çelebi ibni Ali vesâirleri mahfil-i kazâda takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp medîne-i mezbûre kazâsına tâbi' Burc nâhiyesinde vâkı' Üçkilisa nâm karyenin üzerine kadimden bir hâne tahmîl olunup lakin karye-i mezbûre re'âyaları kemâl mertebe fakîrû'l-hâl olup bir hânenin teklîfini edâya ve teslimi iktidârları olmamağla perâkende ve perişân olup hâneye kesr terettüb etmeğın karye-i mezbûre re'âyâlarından hâzır-ı bi'l-meclis

Sarı Kasım bin (boş) nâm kimesne karye-i mezbûrenin nısf hânedan tekâlîfini edâyâ ta'ahhüd ve iltizâm idüp nâhiye-i mezbûrede vâkı' olan sâir kurâ ve mezârî'a taraf-ı şehr-i bârîden sâdır olan avâriz ve nüzûl vesâir tekâlîfden tevzî' ve taksîm olunan sâliyâne hâneye ne mikdar ta'yîn olunursa mezbûr dahi karye-i mezbûrenin nısf haneden sâliyânesine mutî' ve münkâd olmağın sizler vesâir ahali-i vilâyet ma'rifetiyle ba'de'l-yevm mezbûre ziyâde talebiyle rencîde ve remîde olmamak bâbında li eclî'l-istihkâm (silik) ve şerî'at-i mezbûreden hüccet-i şer'îyye verilsin dediklerinde mezbûrûnun vech-i meşrûh üzre ikrârlarını el-mukırr-ı lehü'l-mezbûr vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk etmeğın iltimâsıyla ber-sebîl-i temessük bu vesîka ketb olundu. tahrîren fî evâhir-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l-hutebâ Abdullah Efendi / el-Hâcc Mehmed Ağa a'yân-ı vilâyet / Mustafa Çelebi Şeyh-i Bezestan

Sayfa No: 211 Belge No: 177

Mahmiye-i Ayntab'da Kızılca mahalle kurbunda sakın iken fevt olan Mehmed bin Hasan nâm kimesnenin muhallefâtı vâlidesi Aîşe binti Mehmed ve zevce-i metrûkesi Satı binti Mehmed ve sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Hasan'a münhasıra olduğı mütehakkık ve zâhir oldukdan sonra müteveffânın muhallefât-ı menkûlesi ancak yedi buçuk guruşa istî'âb idüp mezbûr Aîşe kendi hisse-i şâyi'asına mukâbil ahz ve kabûl idüp mâ'adâdan kat'-ı alaka olmağla kurb-ı mezkûrda vâkı' lede'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd mülk menzili sagîrân-ı mezbûrân Mustafa ve Hasan ve vâlideleri mezbûre Satı beynlerinde kalup badehu mezbûr Mustafa dahi fevt olup mezbûreye zevci müteveffâ Mehmed'den kendüye isâbet eden sümün hissesine beş guruş ve mezbûr Mustafa'nın hissesinden aid olan sūdüs hissesine üç guruş hesâb olup müteveffâ zimmetinde mütekarrer ve ma'kûd-ı aleyh mu'accelen ve müeccelen mürd-i müsteşhidi cem'an on üç guruş hakkı müte'ayyin olup menzil-i mezkûrun mâ'adâsı mezbûr Hasan'ın hissesi olmağın ba'de'l-yevm birbirinin hissesine müdâhale ve mu'âraza etmemek bâbında sagîr-i mezbûr Hasan'ın ceddesi mezbûre Aîşe hüccet-i şer'îyye râğıb olmağın ba'de't-ta'yîn ve't-tahsîs ber-sebîl-i temessük bu vesîka tahrîr olup yedd-i tâlibe vaz' olundu vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l-hutebâ Abdullah Efendi / el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Muhsin / Ali

Kayabeşe bin Hasan / Yusuf bin Rıdvan ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa No: 211 Belge No: 178

Medîne-i Ayntab'da İbni Eyyüb mahallesinde sâkin Ali bin Nasır mahfil-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb sulbî kebîr oğlu el-Hâcc Ahmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrda vâkı' bir tarafı Kazık Ebubekir mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Nasuh Beşe mülkü bir tarafı el-Hâcc Eyyüb mülkü ile mahdûd ve mümtâz üç beyt tahtânî ve bir eyvan ve bir mağara ve bir mağara ve bir matbah ve bir sagîr oda ve ... müştemil mülk menzilimi oğlum mezbûr el-Hâcc Ahmed'e yüz aded esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüp ol dahi iştirâ ve kabûl ve teslîm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz esedi guruşu müşterî-i merkûm el-Hâcc Ahmed yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz idüp teslîm-i mebî' etdim ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr oğlum müşterî-i merkûm el-Hâcc Ahmed'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod tahrîren fî evâhir-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Kara Mehmed bin Hüseyin / el-Hâcc Şaban bin Hamza / Molla Mehmed bin birader-i o / el-Hâcc Yusuf Kantarzâde / ve Hasan Ali bin İsmail / Ahmed birader-i o / Ahmed Çelebi ibni Muhtar / Okçu Visal

Sayfa No: 211 Belge No: 179

Kazâ-i Ayntab'a tâbi' Ağaçlıca nâm karye sükkânından Ahmed bin Hamis mahfil-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb Hasan bin Hüseyin mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp karye-i merkûmede sâkine iken fevt olan ammitem kızı Döne nâm hatunun muhallefâtından irsen ve husûsan bana intikâl eden mukaddema fevt olan zevci Mirza Ali bin Hasan nâm kimesneden kendine intikal eden sümün hissesi ve zimmetinde mütekarrer mehr-i müecceli ve yine fevt olan sadrı sagîr oğulları Hüseyin ve Mirza Ali ve sadriye sagîre kızı Fatıma'dan aid olan südüs hissesini mezbûr Hasan vâzî'ü'l-yed olmağın taleb eylediğimde alâ sebîlü't-tehârüci's-şer'î mezbûr Hasan yedinden yirmi beş esedî guruş ahz u kabz idüp zimmetin muhallefât-ı müteveffâdan ibrâ ve iskât etdim minba'd da'vâ ve nizâ'ım sâdır olmamak bâbında hıfzen li'l-mekâl yedine hüccet-i şer'iyye verilsin dedikde mukırr-ı merkûmun ikrârın el-mukırr-ı lehü'l-mezbûr bi'l-muvâcehe tahkîk ve bi'l-müşâfehe tasdik

etmeğin iltimâsıyla bu vesîka ber-sebîl-i temessük ketb olundu vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Nasuh Çelebi Nakîb / el-Hâcc Hüseyin el-Râcil / Davud Beşe Çavuş / Ali Kayabeşe
Menzilci

Sayfa No: 212 Belge No: 180

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

İşbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü'ş-şân-ı hâkânî Himmet Halife südde-i sa'âdetime gelüp mahrûse-i Ayntab'da Kayacık mahallesinde Hatuniye mescid-i şerîfinin vazîfe-i mu'ayyenesiyle imâm olan Mehmed nâm kimesne imâmete kâdir olmayup ref' lazım gelmeğle ref' olunup imâmet-i mezbûre kendiye verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğin arz-ı hâl mücebince tevcih idüp bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Himmet Halife varup mescid-i mezburda ref' olunan imam-ı sâbık yerine vazîfe-i mu'ayyenesiyle imâm olup edâ-yı hıdmet eyledikten sonra vâkıfın ruhu ve benim devam-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere ol bâbda taraf-ı ahardan ferd dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazânü'l-mübârek sene sitte ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kayd fî M 27

Sayfa No: 212 Belge No: 181

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Bi'l-fi'il saray-ı cedîd ağası olup vakf-ı mezbûrun nâzırı olan iftihârü'l-havass ve'l-mukarrebîn İsmail Ağa dâme uluvvuhu südde-i sa'âdetime arz gönderüp Ayntab'da vâkı' müteveffâ Oruç Baba vakfına vazîfe-i mu'ayyenesiyle mütevellî olan ref' olunup mahlûl olmağla tevkî'-i refi'ü'ş-şân-ı hâkânî Mustafa için mahall ve müstehakdır diyü tevliyet-i mezbûr mezkûra vazîfe-i mu'ayyenesiyle verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğin mücebince tevcih idüp bu berât-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varup zikr olunan evkâfın mütevellîsi olup ber müceb-i şart-ı vâkıf hıdmet-i lâzımesin bî-kusûr mer'î

ve müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf ola ol bâbda efrâd-ı âferideden ferd mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 213 Belge No: 182

Medîne-i Ayntab sâkinlerinden bi'l-fi'il vakf-ı âti'z-zikre mütevellî olan fahru's-sâdâtî'l-kirâm es-Seyyid eş-Şeyh Ramazan Efendi vilâyet-i Anadolu müfettişi düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâm-ı menâzımü'l-ümem vezîr-i rûşen-zamîr sa'âdetli Mehmed Paşa yesserallâhu mâ-yeşâ hazretlerinin dîvânında akd-i meclis-i şer'-i mübîn olundukda meclis-i mûmâ ileyh hâlâ medîne-i mezkûrede emîn-i beytü'l-mâl olan Halil Ağa bin Süleyman nâm cümdi mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp medîne-i mezkûre mahallâtından Şhreküstü mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Şerife Emine binti Seyyid Seyfullah nâm müteveffîye vefâtından on iki gün mukaddem müslümanlar muvâcehesinde silk-i mülkinde münselik Saliha nâm cariyesini hasbeten lillahi te'âlâ malından i'tâk ve on bir gurus techîz ve tekfinine ve mâ'adâ cemî' malını ve eşyâsını yine mahalle-i mezkûrede müceddeden binâ eylediğim câmi'-i şerîfin murâfıkına ve levâzım mesârifine mütevellîsi yediyle sarf olunsun diyü vasiyyet ve işhâd eylemiş iken merkûm beytü'l-mâl emîni Halil Ağa müteveffât-ı mezbûrenin cemî' muhallefâtına vaz'-ı yed eylemiştir suâl olunup tevliyetim hasebiyle vakf için alıverilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr müdde'î-i merkûm es-Seyyid Şeyh Ramazan Efendi'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden yine mahalle-i mezkûrdan Şaban bin Piri ve Şerefyan mahallesinden Musli bin Abdi nâm kimesne li ecli's-şehâde meclis-i mûmâ ileyhe hâzırân olup istişhâd olundukda fi'l-hakîka müteveffîye-i mezbûre Şerife Emine Hatun vefâtından on iki gün mukaddem bizim huzûrumuzda câriyesini malından i'tâk ve on beş gurus techîz-i tekfin olup mâ'adâ cemî' malını ve eşyâsını merkûm Seyyid Şeyh Ramazan Efendi'nin Şhreküstü mahallesinde müceddeden binâ eylediği câmi'-i şerîfin murâfıkına ve levâzım-ı mesârifine mütevellîsi sarf eyleye diyü vasiyyet idüp bizi işhâd eyledi biz bu husûsa minvâl-i meşrûh üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra mezbûrânın şehâdetleri mücebince on beş gurus

techîz-i tekfîn ile câriye-i mezkûreden mâ'adâ müteveffîye-i mezbûrenin cemî' mâlî ve eşyâsı câmi'-i şerîfin mürâfıkına ve levâzım-ı mesârifine vakf olmak üzere hükm olunup emîn-i merkûmun kasr-ı yedine tenbîh birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olunup mütevellî-i mezbûr yedine def' olundu tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min Zi'l-ka'deti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l-emsâl el-Hâcc Ahmed Ağa Ayntabî / Fahrü'l-akrân Hasan Ağa kethudâyeri-i be-Kilis / Abdünnebi Beşe ibni el-Hâcc Süleyman be-Kilis / el-Hâcc Hasan bin el-Hâcc Ebulmüslim / Monla Mehmed bin Ramazan / es-Seyyid el-Hâcc Ali bin el-Hâcc Ahmed / el-Hâcc İbrahim bin Mahmud / Abdurrahman Çelebi bin ... Kilis ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa No: 213 Belge No: 183

Medîne-i Ayntab mütemekkinlerinden olup mukaddemâ sa'âdetli vezîr-i sûtûde-şiyem mehâyif-i âlem Mehmed Paşa hazretlerinin buyruldu-i şerîfleri ile ahz u habs olunan Fazlı nâm kimesnenin hasb-ı hâli medîne-i mezbûre mütesellimi olan Ali Ağa zîde kadruhu talepleri ile suâl ve istifsâr olunup nik ü bedi tahrîr olunmasın taleb eylediği ecilden mezburun mahallesi ahalisinden Molla Osman el-İmâm ve Abdülkadir bin Yakup ve Ali bin Mehmed ve el-Hâcc Hüseyin bin Ahmed ve Mustafa bin Osman ve Mehmed bin Abdullah vesâirleri li ecli'l-ihbâr meclis-i şer'a hâzırûn olup istintâk olundukda her biri mezbûrun hüsn-i hâlini ihbâr idüp fi'l-hakîka bu âna gelince şirret ve şekâvetine muttali' olmadık beyne'n-nas sû-i hâli dahi zâhir olmamışdır diyü cemî' kesîr ile ihbâr-ı sahîha eylediklerinde mezburların takrîr-i meşrûhların mütesellim-i mezbûr Ali Ağa tahrîr olunmasın iltimâs eylemeğin ber-sebîl-i temessük ketb olunup yedd-i tâlibe vaz' olundu tahrîren fi evâil-i şehr-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Mehmed Ağa bin el-Hâcc Mahmud / el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Numan / Mustafa Çelebi bin Hamamcı / Yusuf Bey Rıdvan ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa No: 214 Belge No: 184

Medîne-i Ayntab zu'emâsından hâlâ Girid cezîresinde olan Halebli Zaim dimeğle meşhûr Mehmed Ağa'nın tarafından nehc-i şer'î üzere vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan Ali Bey ibni Hamza mahfil-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb medîne-i mezbûre

sükkânından İbrahim Bey ibni Hamza mahzarında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm idüp zaim-i mezbûr beni mahall-i mezkûrda ze'âmeti karyeleri üzerlerine vekîl-i mutlak nasb ve ta'yîn eylemeğin yedimde olan mümzâ ve mahtûm vekâlet temessükü mücebince ze'âmet-i mezbûre aklâmından olan karye-i Günay'ın ve karye-i Cedid ve mezra'a-i Kazoğlu nâm karyelerden ve mezra'adan bin seksen senesinde vâkı' sayfî ve senevî mahsûlât vesâir rûsûmât cüz'î ve küllî tarih-i mezbûrdan sene tamamına değin vekâletim hasebiyle mezbûr İbrahim Bey'e iki yüz esedî gurusu icâre virüp ol dahi istîcâr ve kabûl eylediğinden sonra bedel-i icâr olan iki yüz esedî gurusu müste'ciri mezbûrî İbrahim Bey yedinden tamâmen ve kâmilan ahz u kabz etdim minba'd zikr olunan karye ve mezra'alar sene tamamına değin taht-ı icârında ve tasarrufunda olup vechen mine'l-vücûh benim alakam ve medhalim yoktur li ecli'l-istihkâm yedine hüccet-i şer'iyeye verilsin dediğinde müste'cir-i mezbûr vekil-i merkumun takrîr-i meşrûhuna vicâhen ve şifâhen tahkîk ve tasdîk idüp taraf-ı şerî'at-i mergûbeden hüccet-i şer'iyeye iltimâs etmeğin bu vesîka bersebil-i temessük ketb ve tahrîr olundu yedd-i tâlibe vaz' olundu vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîr fî evâil-i şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Hasan Bey Ulaşzâde / Hasan Bey Kılıçzâde / Ömer bin Mehmed / Ali bin Mehmed / Yusuf Bey bin Rıdvan

Sayfa No: 214 Belge No: 185

Medîne-i Ayntab'da Sûk-ı Taviil mahallesinde sâkine Fatıma binti İlyas nâm hatun mahfil-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb karındaşı Cuma nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüp bundan akdem fevt olan zevcim el-Hâcc Yusuf bin İlyas nâm müteveffânın muhallelâtından bana aid olan hisse-i mu'ayyenemi ahz u kabz ve bana îsâl için tarafımdan vekîl nasb ve ta'yîn etmişdim mezbûr Cuma dahi muhallelât-ı müteveffâdan kendime ta'yîn olunan hisse-i şâyi'amı ahz u kabz ve bana cümleten îsâl ve ben dahi kabz etdim mezbûr Cuma'nın zimmetinde bir akçe ve bir habbe alaka ve da'vâm yoktur zimmetin ibrâ ve iskât etdim dedikde mezbûre Fatıma'nın takrîr-i meşrûhuna vekîl-i mezbûr Cuma tasdîk ve tahkîk idüp ikrârı mücebince hüccet-i şer'iyeye talep etmeğin gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber kayd-şod

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Muhsin / Mustafa Efendi el-İmam / Ömer Efendi el-Nâib ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa No: 214 Belge No: 186

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Rumkal'a emîni defterde Rumkal'a kayd olmayan re'âyâyı bilâ sübût-i şer'î rencîde etmeyüp dahi tarafımıza şikâyet etdirmeyesin
Fî selh-i Zâ sene 1079

Sayfa No: 214 Belge No: 187

Bi'l-fi'il Rumkal'a mukâta'ası emîni olan fahrü'l-akrân Osman Ağa mahfil-i kazâda bâ'isûn-ı haze'l-kitâb medîne-i Ayntab'da sâkinûn ... taifesinden Yakup ibni Yusuf ve Musa bin Ahmed ve Velid bin Musa ve İbrahim bin Durdu ve Ahmed Çelebi bin Mustafa vesâirleri üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezburlar ebân-an cedd mukâta'a-i mezbûre re'âyâlarından olup üzerlerine lazım gelen mâl-ı mîrîden mu'tâdları üzre edâda te'allül eylediler suâl olunup emânetim hasebiyle rüsûmların edâ ve teslîm etmek üzre hükm ve tenbîh olunmasın taleb ederim dedikde gibbe's-suâl mezbûrlar cevâblarında bizler ebân-an cedd medîne-i mezbûrda hâne-i avârizda sâkinler olup mahallemiz ahalisi ile ma'an tekâlîfimiz edâ ederiz bir vechile mukâta'a-i mezbûrede alakamız yokdur ve ra'iyet ve ra'iyeti oğulları olduğumuz bilmeziz husûs-ı mezbûrun men' u def' olunmak bâbında sa'âdetlü ve mekremetlü düstûr-ı mükerrem muntazam-ı âlem Müfettiş Mehmed Paşa yesserâllâhu bi'l-hayr mâ-yeşâ hazretlerinden yedimizde olan buyruldı-i şerîfe nazar olunup bizler dahi mûcebince hükm-i şer'î olunmasın taleb ederiz dediklerinde nazar olunup fi'l-hakîka ... emîn-i mezbûr yedinde sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî olup mezbûrları ra'iyet ve ra'iyeti oğulları kayd olunmuş değil ise bilâ sübût rencîde olunmayup men' u def' oluna diyü defter-i hâkânîye havâle olunmağın emîn-i mezbûrdan defter taleb olundukda ibrâz-ı defterden âciz ve isbâtıdan kâsır olup fi'l-vâkı' mezbûrlara sâbıkâ mukâta'a-i mezbûr emîni olanlara dahi dahl ü ta'arruz etmeyüp bilâ sebeb taleb-i meblağ ile rencîde etmediklerine binâen ra'iyet ve ra'iyeti oğulları oldukları sâbit ve zâhir olmamağın emîn-i mezbûr bî-vech mu'ârazadan men' u def' birle mâ vaka'a kayd-şod tahrîren fî evâil-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'n-nâsihîn es-Seyyid Ramazan Efendi / Nasuh Çelebi el-Nakîb / Ali Çelebi nakîb-i sâbık / es-Seyyid Ali bin Ebulhüda / el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Muhsin / Mustafa Çelebi kethudâ-yı bedestan / Hüseyin Ağa kethudâyeri

Sayfa No: 215 Belge No: 188

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki Dimos'a tâbi' Burc nahiyesinde Zihne nâm karye ve mezra'a-i Yusufi nâm-ı diğer Yusufin nâm mezra'aların işbu bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzere vâkı' olan mal-ı maktû'ın hâfızü'l-kitâb İbrahim Ağa yedinden cânib-i mîrî içün bi't-tamam ahz u kabz idüp taraf-ı ahardan kimesne müdâhale ve mu'âraza eylememek için yedine tezkire verilmiştir tahrîren fî tarihi'l-mezbûr

Halil Dimos-ı Ayntab

Sayfa No: 215 Belge No: 189

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-i garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab mahkemesinde nâibü's-şer'i's-şerîf olan mevlânâ Abdullah zîde ilmuhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûra tâbi' Çağıdgan nâm karyede vâkı' câmi'-i şerîfde imam ve hatib olan Ömer fevt olup yeri hâlî ve hıdmeti mu'attala olmağın râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Mustafa Halife için mahall ve müstehakkdır diyü verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın tevcih idüp bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Mustafa Halife varup câmi'-i mezkurda müteveffâ-yı mezbûrun yerine imam ve hatib olup hıdmet-i lazımesin müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf ola ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazânü'l-mübârek lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

Kayd-şod fî 5 Zi'l-hicce sene 1079

Sayfa No: 215 Belge No: 190

Medîne-i Ayntab'da mahalle-i Karatarla'da sâkin iken bundan akdem fevt olan Cafer bin Ali nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu Ahmed'e babası merkûmdan kendine intikâl eden emvâlini hıfz ve tesviye-i umûrlariyçün bir vasî mühimm ve lâzım olmağın kıbel-i şer'den vâlidesi olan Elife binti Ali nâm hatun vasî nasb ve ta'yîn olunup ol dahi vesâyet-i merkûmeyi mezbûre hatun kabul ve hıdmet-i lazımesin edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb tahrîren fî evâil-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Mustafa Çelebi bin Abdullah / Abdüsselam Efendi el-Nâib / el-Hâcc Mustafa şeyh-i bostancıyan ve gayruhum

Sayfa No: 216 Belge No: 191

Medîne-i Ayntab'da sâkin zimmiyân taifesinden Sefer veledi Yuniz ve Malik veledi Murad ve Halar veledi Muhtar ve İsa veledi Melkon ve Vanis veledi Herid ve Serkiz veledi (boş) ve Nirsez veledi Keşiş ve Abraham veledi (boş) nâm ermeniler yetmiş seksen seneden mütecâviz medîne-i mezbûrede sâkinûn olup ebân-an cedd hâne-i avârizla tekâlîf edâ ederlerken sâbıkâ Rumkala mukâta'ası ümenâsı olanlar mezbûrlara sizler bizim mukâta'amız re'âyâlarındansız diyü rûsûm-ı ra'yyet talebiyle dahl ü rencîdeden hâlî olmadıkları ecilden mezbûrûn Ermeniler dahi hallerin ve meramların der-ma'delet-masîre arz ve inhâ eylediklerinde taraf-ı saltanat-ı aliyyeden yedlerine ta'dîl ve def' ü ref' için ve emr-i şerîf verilip otuz kırk seneden beri hâne-i avarızla sâkin olup beher sene lazım gelen avâriz ve nüzûl vesâir tekâlîflerin mahalleleri ahalisi ile ma'an edâ idüp kusûrları olmayup defterde mukayyed Rumkala mukâta'ası re'âyâsından değiller iken mukâta'a-i mezbûre emîni olanlar mücerred celb-i mâl için mukaddem ecdâdınız Rumkala re'âyâlarıdır diyü hilâf-ı edâ emr ü defter rencîde eyledikleri vâkı' ise minba'd hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i defter ve emr-i hümayûn kimesneye bilâ sebep rencîde ve remîde etdirilmeye diyü müte'addid evâmîr-i şerifeleri var iken bin yetmiş dokuz senesinde Rumkala emîni olan Osman Ağa tarih-i kitabdan on gün mukaddem mezbûrları ihzâr-ı şer'-i şerîf idüp murâfa'a-i şer' olduklarında yedlerinde olan temessükât ve senedlerine ve fetâvâ-yı münîfeleri mezbûr Osman Ağa'dan ve re'âyâdan muvâcehesinde feth ve kıraat olundukda mazmûn-ı şerîfleri min külli'l-vücûh mezbûrların takrîrlerine mutâbık bulunup mezbûr Osman Ağa'dan re'âyâ olduklarını mübeyyin sûret-i defter-i hâkânî taleb olunup bir tarikle beyâna kâdir olmayup şer'le men' olunmuşiken tarih-i kitâb senesinde bi'l-fi'il Anadolu teftişine me'mûr olan vezîr-i ekrem muntazam-ı âlem Mehmed Paşa hazretleri taraf-ı aliyyelerinden emîn-i mezbûr talebiyle mezbûr re'âyâyı mukâta'a-i merkûm oldukları takdîrce mâl-ı mîrîleri cem' ve tahsîl oluna diyü fetvâsı ile mübâşir ta'yîn ve irsâl olunan Mahmud Ağa cem'-i meblağ esnasında iken mezbûrlar tekrar hallerin paşa-yı müşârun ileyh hazretlerine arz ve i'lâm eylediklerinde yedlerinde olan müte'addid emr-i şerîf ve fetâvâ-yı münîfelerine nazar olundukda fi'l-hakîka hâl minvâl-i muharrer üzre olup

hallerin kemâl-i ittılâ'ları olduğuna binâen merhameten ve bilâ-vech ve bilâ sübût ahz olunan meblağ girü red olunmak bâbında buyruldu-i şerîfleri vârid olmağın mübâşir-i merkûmun bi gayr-ı sebep ahz eylediği rûsûmı ashâbına istirdâd ve teslîmden sonra mezbûr emîn-i mezbûr mübâşir-i merkûm elinde senedleri olan zimmiyândan bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a kayd-şod tahrîren fî evâil-i Zi'l-hiceti's-şerîfe sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Muhsin / el-Hâcc Ali bin Bahar / el-Hâcc Hıdır bin el-Hâcc Mustafa / el-Hâcc Receb bin el-Hâcc Ahmed / el-Hâcc Yusuf Abdullah / el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Ahmed

Sayfa No: 216 Belge No: 192

Medîne-i Ayntab muzâfâtından karye-i Kızılcakened sükkânından Himmet bin İsrail mahfil-i kazâda mahmiye-i Halebü's-şehbâda kazâsına tâbi' kasaba-i Bab sâkinlerinden Kurd Ali nâm kimesnenin üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp bundan akdem bir re's merkeb zâyî' etmişdim hâlâ mezbûr Kurd Ali yedinde buldum alıverilmesin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr dahi hâzır-ı bî'l-meclis olan el-Hâcc Ömer bin el-Hâcc Halife'den dokuz buçuk guruşa iştirâ eyledim dedikde mezbûr el-Hâcc Ali'den sual olundukda kelâmında merkebim supasıdır dedikde sıdk-ı kelâmına mutâbık beyyine taleb olundukda kasaba-i Bab'da sâkin udûl-i müslimînden Huneyn bin Mehmed ve Hacari bin el-Hâcc Ali li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup şöyle edâ-i şehâdet-i şer'iyeye idüp dediler ki zikr olunan merkeb mezbûr el-Hâcc Ömer'in merkebi supasıdır ve kendinin mülküdür biliriz dediklerine şehâdet ederiz şâhidiz ve hîn-i vakt-i şehâdet ederiz dediklerinde şehâdet-i mezbûrân ba'de'r-ri'âyeti ve's-şerâit hayyiz-i kabûlde vâkı' olmağın ba'de't-tahlîf mezbûr Himmet'i münâza'adan men' ve mezbûra hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu yedd-i talibe vaz' olundu tahrîren fî evâil-i Zi'l-hiceti's-şerîfe sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed bin Mustafa / es-Seyyid Ebubekir bin el-Hâcc Nasır / İbrahim bin Hamis / es-Seyyid Nimet es-Seyyid Hasan

Sayfa No: 217 Belge No: 193

Medîne-i Ayntab muzâfâtından karye-i Kürd sâkinelerinden hemşiresi Aişe bin

Hüseyin tarafından bey'-i âti'l-beyâna nehci's-ser'î üzre vekâleti sâbite olan Ebubekir vekâleten kendi hissesine asâleten ve karındaşı Şaban ve Halil tarafından vekaleti Ömer bin (?) ve Nizib kazâsına tâbi' karye-i Telmiyan sâkinlerinden Ahmed bin Receb Kethudâ nâmûn kimesneler mahfil-i kazâda medîne-i mezbûrda Kızılcamescid mahallesinde sâkin hâfız-ı haze'l-kitâb İshak Beşe bin Mehmed Beşe mahzarında her birleri ikrâr ve i'tirâf idüp medîne-i mezbûrda vâkı' mülk mûrisimiz olan bir kıt'a sulu tarlanın iki sülüsü bizim ve bir sülüsü mezbûr Ahmed'in olup iki haddi kıbleten Etmekcizâde Mustafa Çelebi'nin mülküne müntehi ve şarken sâkî ve şimâlen müştêrî-i mezbûr ve garben yine sâkî ile mahdûd ve mümtâz olan tahmînen bir çift rub' sulu yerlerimizi mezbûr İshak Beşe'ye kırk iki esedî guruşa bey'-i kat'î ile bey' idüp ve semen-i mezkûr mezbûr yedinden herkes asâleten ve vekâleten hisselerimizi ahz u kabz idüp teslîm-i mebi' kıldıkda ba'de'l-yevm mülk-i müştêrâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun diyü her biri bi'l-muvâcehe mukırr ve mu'terif olduklarında mezbûr İshak Beşe dahi vech-i meşrûhaların vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdik etmeğle bey' ü şirâyâ hükm birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb kayd-şod (kesik) sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Ebubekir Efendi bin el-Hâcc Sıddık / Mehmed Çelebi bin Hamza Çelebi / el-Hâcc Numan bin Ukkâşe / Osman bin Mustafa Çelebi / Usta Şaban bin (silik) / Molla Ahmed bin Himmet / Mehmed bin Emir Şam / Molla Kasım bin Miralay ve birazı

Sayfa No: 217 Belge No: 194

Medîne-i Ayntab'da Şarkıyan mahallesinde sâkin Ebubekir bin Mehmed mahfil-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb (silik) mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp bundan akdem mahmiye-i Edirne'de fevt olan li-ebeveyn karındaşım Abdülkadir nâm kimesnenin mezbûr Ali zimmetinde cihet-i şer'îden on guruş (silik) verâseti hasebiyle mezburdan meclis-i şer'îden taleb ve da'vâ eylediğimde münkir olıcak (silik) taleb olundukda ba'de'l-isbât ahz idüp def'-i husûmet (silik) dahi Ahi Efendi zamanında da'vâya şürû' idüp mukaddemâ merkûm Abdülkadir (silik) mezbûrî edâ etdim diyü ikâmet-i beyyine idüp ahz etmişdir yedimde fetvâsı (silik) şer' olunmasın taleb ederim dedikde merkûm Ebubekir yedinde olan fetvâ-yı (silik) fi'l-hakîka mazmûn-ı münîfi bi'l-cümle takrîr-i meşrûhuna mutâbık ve muvâfık bulunup mezbûr (silik) da'vâsı mütenâkızîn olup meblağ-ı mezkûrun şer'an reddi lazım geldikde (silik) üzre meblağ-ı mezbûrî edâyâ hükm ve tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb kayd

(silik) sene tis'a ve seb'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Mehmed el-Hâcc Muhsinzâde / Nasuh Çelebi el-Nakîbü'l-eşrâf / Abdüsselam Efendi el-Nâib

Sayfa No: 217 Belge No: 195

Medîne-i Ayntab sükkânından Hüseyin bin Ali mahfil-i kazâda Zekeriya veledi Bülbül nâm zimmi mahzarında (silik) ve takrîr-i kelâm idüp kazgancı çarşısında vâkı' Boyacı câmi'-i şerîfinin evkâfından hâlâ (silik) sâkin olduğu dükkan birkaç seneden beri taht-ı icârımda olup mutasarrıf iken mesfur Sefer'e ber vech-i emânet vermişidim şimdi tahliye idüp yine bana teslim etmesin murâd eylediğimde tasarrufuma mâni' olur ale'l-husûs (silik) mezkûrun imâmı Mehmed Çelebi mütevellîsi olan Ebubekir Efendi tarafından dükkân-ı mezkûrun tasarrufuna (silik) icârı vazîfesine mahsûb olduğuna binâen tarih-i kitabdan on iki gün mukaddem yedime memhûr icâr (silik) vaz' etmişdir sual olunup muceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gibbe's-suâl (silik) cevâbında câmi'-i mezkûrun mütevellîsi mezbûr Ebubekir Efendi'den memhûr icâr-nâmem olmağla tasarruf (silik) dedikde mnesfûr Sefer'den takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz olmağın (silik) mezbûr Hüseyin'den imâm-ı mezkûr mütevellî-i mezbûr tarafından vekîl olup tarih-i mezbûrda tecdîden akd-i icâr etdiğine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mehmed bin Ahmed ve Hasan bin Ahmed nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup istişhâd olunduklarında her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye idüp mütevellî-i mezbûr Ebubekir Efendi imâm-ı mezbûr Mehmed Çelebi'yi dükkan-ı mezkûrun tasarrufu bâbında vekîl idüp bizim huzurumuzda galle-i icârı vazîfesine mahsûb etmek üzre vekîl etmişdir bizler husûs-ı mezbûra şahidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinden sonra müdde'-i mezbûr Hüseyin fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüp mazmûn-ı münîfinde bir câmi'in mütevellîsi olan Zeyd câmi'-i mezbûrun evkâfından

Sayfa No: 218 Belge No: 196

bir dükkanın icâresine câmi'-i mezbûrun imâmı olan Amr'ı yeniden icâr etmeye vekîl idüp imâm-ı mezbûr dahi vekâleti hasebiyle ol dükkanı yekûn icâre-i misli ile icâr eylediğinden sonra mütevellî-i mezbûr Halid'e icâr eylese Halid'in icârı bâtıl olur diyü buyurup ... diye nakl buyurdıkları ile mesfûr Sefer'in icârı butlânı ve dükkan-

ı mezbûrî müste'ciri ola hükm ve tahliyeye tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Ömer Efendi el-Nâib / Abdüsselam Efendi bin Mustafa / Yusuf Bey bin Rıdvan ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa No: 218 Belge No: 197

Medîne-i Ayntab'da Demirci mahallesi sükkânından es-Seyyid Abdülkadir bin Mustafa ve el-Hâcc Mustafa bin el-Hâcc Mehmed ve Kasım bin Hüseyin ve Hasan bin Hüseyin vesâirleri mahfil-i kazâda takrîr-i kelâm ve tastîr-i merâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' Karasakal mescidi dimeğle ma'rûf mescid-i şerîfîn imâm ve mütevellîsi olan kimesneler mescid-i mezbûrun evkâfı gallâtını hilâf-ı şart-ı vâkıf ekl ü bel' idüp mevâzi'-i münhedimesi vesâir levâzım için bir akçe harc u sarf etmeyüp cümleten galâl-ı evkâfı (silik) ile vakf-ı mezbûra küllî gadr ve hayf olmağın taraf-ı şerî'at-i mergûbeden mescid-i mezbûrun mütevellîsi (silik) olan Derviş Hüseyin ma'rifeti ve bizim talebimiz ile bir nâzır nasb ve ta'yîn olunması matlûbumuzdur (silik) sadrı kitâb tûbâ lehu hüsn-i meâb hazretleri dahi mahalle-i mezbûre ahalisinden Veli Beşe (silik) nâm kimesne hıdmet-i merkûmeye mücedded ve mukîm ve evlâ ve müstakîm olmağın nâzır nasb ve ta'yîn (silik) ol dahi hasebî nezâret-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesin edâya müte'ahhid ve iltizâm (silik) hıfzen li'l-mekâl ketb ve tahrîr olundu tahrîren fî evâil-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

(silik) / Yusuf Bey bin Rıdvan

Sayfa No: 218 Belge No: 198

(silik) dâire-i Anadolu teftişine me'mûr olan sa'âdetli düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham (silik) bi'l-hayr mâ-yeşâ hazretlerinin huzûr-ı âlîlerine akd-i meclis-i şer' olundukda medîne-i (silik) Abdülvehhab el-Hâcc Hasan bâ'is-i haze'l-kitâb karındaşı oğlu Mustafa bin el-Hâcc Mehmed (silik) da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Mustafa'nın babası merkûm el-Hâcc Mehmed ile babamız (silik) beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı vefîre cereyân etmişdi bilahere muslihûn tavassutı (silik) beş bin beş yüz guruşa sulh olup def'-i husûmet etdim lakin mezbûr el-Hâcc Mehmed sulh-ı (silik) dört yüz gurusunu alup kable'd-da'vâ ve'l-murâfa'a

fevt olmağla zimmetinde kalmışdır (silik) Mustafa'dan taleb ederim te'allül eder suâl olunup mûceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde (silik) mezbûr Mustafa cevâbında babam mezbûr el-Hâcc Mehmed'in mersum el-Hâcc Abdülvehhab'dan ba'de's-sulh bin dört yüz (silik) aldığı ma'lûmum değildir lakin babam el-Hâcc Mehmed ile merkûm el-Hâcc Abdülvehhab hâl-i huyûtunda beş bin beş yüz gurusı üzre sulh olup bedel-i sulhu meclis-i sulhla bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz idüp zimmetin ibrâ ve iskât etmişdir dedikde mezbûr Mustafa'dan takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâcc Mehmed (silik) ve Abdüsselam bin İbrahim nâm kimesneler meclis-i ma'kûdda li ecli's-şehâde hâzırân olup istintâk olundukda şöyle edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediler ki mezbûr el-Hâcc Abdülvehhab'ın mezbûr Mustafa'nın babası el-Hâcc Mehmed (silik) müte'allika da'vâları vâkı' olup bizim huzurumuzda cümle de'âvîden beş bin beş yüz gurusı sulh olup bedel-i sulh olan beş bin beş yüz gurusı meclis-i sulhla bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz idüp mersum (silik) zimmetin ibrâ ve iskât etdi bizler bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın ba'dehu mezbûr el-Hâcc Abdülvehhab ba'de's-sulh mezbûr el-Hâcc Mehmed'e bin dört yüz gurusı verdiği beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüp müdde'âsını isbâtıdan kâsiren kendi dahi insâf ve bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf idüp mezbûr Mustafa ile muhallefât-ı mezkûreye müte'allika bi'd-defe'at münâza'atımız olmuşdu hâlâ def'-i husûmet idüp zimmetin ibrâ ve iskât etdim ba'de'l-yevm tarafından da'vâ sudûr ederse lede'l-hükkâmî'l-kirâm makbûle olmasın diyü zeyl-i sahîfede mestûrû'l-esâmî olan ulemâ-i izâm ve sâdât-ı kirâm vesâir şuhûd-ı zevi'l-ihtirâm mahzarında da'vâdan fâriğ olup mezbûrları işhâd etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Tahrîren fî evâil-i şehir-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l-ulemâ Mehmed Efendi me'zûn-ı bi'l-iftâ hâlâ / Fahrü'n-nâsîhîn Suni Efendi / Nasuh Çelebi el-Nakîb / es-Seyyid Ali Çelebi nakîb-i sâbık / es-Seyyid Mehmed Çelebi Hakimzâde / es-Seyyid Ali bin Ebulhüda / Fahrü'l-akrân Hüseyin Ağa Kethudâ / Fahrü'l-akrân Ebubekir Ağa Serdar / Fahrü'l-a'yân el-Hâcc Mehmed Ağa bin el-Hâcc Muhsinzâde / el-Hâcc Ali bin Bahar / el-Hâcc Hıdır bin Mustafa / el-Hâcc Yusuf bin Abdullah ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa No: 219 Belge No: 199

Medîne-i Ayntab'da Akyol mahallesinde sâkine Cemile binti Abdülgani nâm hatun mahfil-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb Muhyiddin bin Abdullah ve Ali bin Veli muvâcehelerinde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp medîne-i mezbûrede Eblehan çarşısında vâkı' bir tarafı sadriye kızım Aîşe mülkü ve bir tarafı el-Hâcc Zülkifl mülkü ve tarafeyni tarîk-i âmm ile mahdûd mülk dükkanımı mezburân Muhyiddin ve Ali'ye nakd-i râyic kırk yedi buçuk guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüp mezbûrân dahi iştirâ ve kabul eylediklerinden sonra semeni olan kırk yedi buçuk guruşu mezburân Muhyiddin ve Ali yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz idüp teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr dükkan mezbûrânın mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf fî yevm 19

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Bey Miralay / Hıdır Beşe ibni Himmet / Ömer Bey ibni Ebubekir / Hasan Bey bin Çeribaşı / Fahrü'l-akrân Mehmed Ağa bin Ebubekir Çavuş / Derviş Ahmed bin ... / el-Hâcc Mehmed Maviyeoğlu / Osman Beşe Enbiya

Sayfa No: 219 Belge No: 200

Medîne-i Ayntab'da Tarla-i cedîd mahallesinde sâkin iken bundan [akdem] fevt olan Cafer bin Ali'nin muhallefâtı sulbî oğulları Ahmed ve Ali ve Ebubekir ve sulbiye sagîre kızı Döndü ve zevce-i metrûkesi Elife (silik) muhallefât-ı müteveffâdan mahalle-i mezbûrede vâkı' lede'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd (silik) lakin mezbûr Ahmed sagîr ve merkûm Ali gâib olmağla mezbûre Elife sagîre-i mezbûra kıbel-i şer'den (silik) olunup ve gâib-i mezbûr Ali'nin hisse-i şâyî'asını kabz ve hıfz için vekîl ta'yîn (silik) menzil-i mezkûrun gallesi meûnete vefâ etmeyüp mezburân haklarında menzil-i mezkûr bey' ve (silik) ve enfa' olmağın mezbûre Elife menzil-i mezkûr bey' ve beynlerinde taksîm ve (silik) dahi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Mustafa bin Ebubekir mahzarında takrîr-i kelâm (silik) hasebiyle menzil-i mezkûr bi-cemî'ü't-tevâbi' ve'l-levâhık merkûm Mustafa'ya elli aded (silik) kat'î ile bey' ve kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim dedikde mezbûr dahi iştirâ (silik) dahi sagîre Ahmed hissesini vesâyeten ve gâib-i mezkûr Ali hissesini vekâleti (silik) mezbûrtân Elife ve Döndü ve mezbûr Ebubekir dahi hisse-i şâyî'âmızı her birimiz (silik) alâ mâ-farzillâh ahz u kabz etdik min ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda alaka

(silik) Mustafa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde (silik) gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb tahrîr fî evâsıt-ı (silik) Şuhûdü'l-hâl:

İbrahim bin el-Hâcc Mehmed / Derviş Mehmed Ferraş / Hüseyin bin İbrahim / Mustafa Efendi el-İmam / Hamza Bey bin İbrahim / Ali Çelebi bin Ali / Mehmed bin İsmail / Ali Çelebi bin Mustafa Efendi

Sayfa No: 219 Belge No: 201

Medîne-i Ayntab'da Kayser mahallesinde sâkine Ferman Hatun ibneti Ali Çelebi tarafından husûs-ı âti'l-beyâna (silik) mezburenin zâtını ma'rifet-i şer'le ârifân olan el-Hâcc Şaban bin el-Hâcc Osman ve Molla Veli bin Mehmed (silik) şer'an vekâleti sâbite olan Molla Hasan bin Hüseyin mahfil-i kazâda mezbûrenin ammizâdesi kızı Esmâ nâm (silik) Osman bin Hüseyin Bey mahzarında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve tastîr-i merâm idüp müvekkilem mezbûre Ferman (silik) sudûr-ı kitâbdan mukaddem yüz yetmiş beş gurus ve silk-i mülkine münselik olan bir taşet ve iki (silik) ve bir büyük badya ve bir tas eşya-yı mezkurı merkûm Osman'a hibe-i sahîha ile hibe ve teslîm idüp (silik) ve kabul eylediğine li ecli'l-istihkâm yedine şer'î temessük verilmeğle mezbûrân el-Hâcc Şaban ve Molla Veli şehâdet (silik) nasb eylemeğın taraf-ı şer'at-i mergûbeden yedine hüccet-i şer'iyye verilsin dedikde mezbûr Osman (silik) vâhibe-i mezbûre tarafından vekâleten ikrârın bi'l-muvacehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkîk (silik) olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehri Zi'l-hicce'ti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Çelebi bin Osman Çelebi / Abdurrahman bin Osman / el-Hâcc Hıdır bin el-Hâcc Mustafa / Mehmed bin Molla Mustafa / Hanefî bin Mustafa ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

Sayfa No: 220 Belge No: 202

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmî-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab kazâsında nâibü's-şer' olan mevlânâ Hasan zîde ilmuhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Ayntab mahallâtından Timurcu mahallesinde vâkı' Karasakal mescidinin vazîfe-i mu'ayyenesiyle imâm ve mütevellî olan işbu râfî-i tevkî-i refî'ü's-şân-ı hâkânî

Molla Ahmed zîde salahuhunun mahall ve müstehakk ve hıdmet-i lazımesin edâya kâdir iken âhardan Hüseyin nâm kimesne hilâf-ı inhâ ile üzerinden berât etdirüp küllî gadr etmeğle ref olunup elinde olan berâtı mücebince girü ibkâ ve mukarrer ve kemâkân zabt ve tasarruf etdirilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın tevcih idüp bu berât-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Monla Ahmed varup zıkr olunan mescid-i şerîfe imâm ve mütevellî olup hıdmet-i lazımesin bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olup vâkıfın ruhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim ed'ıyyesine müdâvemet göstere ol bâbda ref olunan Hüseyin ve taraf-ı âhardan bir ferd asla dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i şehr-i Zi'l-hiceti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Kostantıniyye el-mahrûse

Sayfa No: 220 Belge No: 203

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

(kesik) meserret-makrûn-ı hâkânî Mehmed südde-i sa'âdetime gelüp Ayntab (kesik) iki akçe vazîfe ile Hazret-i İmam Gazali kuddise sırruhu'l-azîzin (kesik) olan sulbî oğlu Mehmed ferâgat idüp zıkr olunan (kesik) kendüye tevcih olunup berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet (kesik) idüp bu berât-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûn ve berât-gâyâtı (kesik) ba'de'l-yevm mezbûr varup şol ki vezâif-i hıdemât-ı (kesik) Gazali kuddise sırruhu'l-azîzin merkad-i şerîfnde yevmî iki akçe (kesik)darlığı hıdmetinde olup ve vazîfesine mutasarrıf ola (kesik) ve benim devam-ı ömr-i devletim ed'ıyyesine müdâvemet ve iştigâl gösterüp (kesik) mâni' ve müzâhim olmayup dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i (kesik) tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mükerrem lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Kayd-şod fî 22 Zi'l-hiceti's-şerîfe

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

Sayfa No: 220 Belge No: 204

(kesik) varup gelince yol (kesik) kâdılar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil (kesik) zîde kadruhum inhâ ve i'lâm olunur ki hâlâ bir mühim ve müsta'cel husûs (kesik) ırsâl olunup vüsûlünde gerekdir ki her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil (kesik) yalnız üç re's kızıl bargir tedârik idüp bulunmayan yerlerde yolcu (...) bargir tedârik idüp

(...) birbirinize irsâl ve îsâl eyleyesiz (kesik) ihmâl ve müsamahadan ve hilâf-ı şer‘ ve kânûn (...) begâyet ihtirâz (kesik) ber müceb-i buyruldu âmil olasız diyü buyruldu.

Fî 23 Z sene 1079

Fî şehir-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe 24

Sayfa No: 221 Belge No: 205

Muhallefâtî'l-merhum Sultan binti Yakub mâtet min kabli sâkineti be-mahalle-i Sekek-i tavîl min mahallât-ı Ayntab el-mahmiyye ve tereket-i zevcen med‘uvven Halil ve ebnâ-i sagîrâ Yakub ve bint-i sagîreti sâkine ve'l-verâse münhasıratü fihim vaka‘a't-tahrîr fi'l-yevmi't-tâsi‘ aşer min Rebiülahir sene 1079

Köhne yasdık ve yorgan 30 akçe 3 rub‘	... 2 / küp 2 3 rub‘	Köhne yorgan 1 2 guruş	Köhne döşek 1 2 guruş	Cam tas 2 3 rub‘
Köhne döşek 2 275 akçe	Döşek sargısı 2 2 guruş	Köhne münakkaş yasdık 7 1 guruş 18 akçe	Köhne yasdık 2 2 sülüs	Köhne mak‘ad ma‘a minder 2 sülüs
Ayaklı sahan 5 4 guruş 1 sülüs	Hamam leğen 1 1 guruş	El leğeni 1 1 guruş	El ibrik 1 2 guruş	Köhne sini 1 guruş 1 rub‘
Kazgan 1 guruş 55 akçe	Küçük tencere 1 guruş	Tas ve tabe 3 rub‘	Kayış sofa 1 0,5 guruş	Köhne çuval 2 2 sülüs
Mikras 1 1 rub‘ 11 akçe	İznik tabak ve fincan 1 guruş 1 sülüs	Köhne hamam gömleği 1 ma‘a boğça 1 1 guruş	Köhne yorgan 0,5 guruş 10 akçe	Yüz yasdık ma‘a sofa 0,5 guruş
Kumaş kise 3 1 rub‘ 1 sülüs	Köhne yemeni makreme 30 akçe	Sac pulu 0,5 guruş 7 akçe	Ayine 1 4 akçe	Kilim 1 1 guruş
Sim kuşak pafta 14 6 guruş 1 sülüs	Köhne kilim 2 2 sülüs	Şişe gülebdan 1 30 akçe	Şemi‘dan 1 1 rub‘	Siyah ceviz nalın 1 1 sülüs 16 akçe
Küçük yasdık yüzü 1 1 guruş	Köhne döşek 1 1 sülüs 12 akçe	Altın yüzük 1 1 rub‘ 50 akçe	Küpe sim 1 1 rub‘	Menzil der mahalle-i mezbûr 60 guruş
Nühas akıtma 1 1,5 guruş	Nühas incili saçlık 1,5 guruş	İncili alımsalık 1 1 guruş	Abdest makreme 1 1 rub‘	Siyah puşi 1 rub‘
Tahta sandık 2 0,5 guruş	Köhne sepet 1 1 rub‘	Köhne yorgan 2 1 guruş	Köhne döşek 2 1 guruş	Köhne yasdık 2 1 rub‘

Kilim ma'a sandık 2 1 guruş	Kaya Sultan'ın muhallefâtı (boş) guruş	Bahâ-i beyt 60 guruş		

Muhallefâtî'l-merhûm Halil mâte min kable's-sâkin be-mahalletü'l-mezbûr ve tereke-i zevcetân-ı med'uvvetân Peyrev binti Ahmed ve Cemile binti Veli ve ebnâ-i sagîrâ Yakub el-mezbûr ve bint-i sagîre sâkinetü'l-mezbûre ve'l-verâseti münhasıratü fihim vaka'a't-tahrîr fi's-şehri'l-mezbûr li-seneti'l-mezbûre

Köhne yorgan 1 3 rub'	Köhne abâ 1 2 sülüs	Kırmızı çakşır 1 2,5 guruş	Ak nim kaftan 1 3 rub'	Köhne dülbend makreme 1 0,5 guruş

Bez makreme 1 1 rub'	Köhne kırmızı ... 1 3 rub'	Bıçak 3 0,5 guruş	Masad 1 1 rub'	Kettan çarşeb 1 0,5 guruş
Heybe 1 1 rub'	Büyük lengeri sahan 2 1,5 guruş	Küçük lengeri 2 0,5 guruş	Sarı pabuc 1 sülüs	Buhurdan 1 35 akçe
Kara kılıç 1 3 rub'	Köhne yay ma'a ... 0,5 guruş	Cüzdan 1 35 akçe	Kayış kuşak 1 0,5 guruş	Dükkanda guruş 7
Niş gömlek 1 1 sülüs	Burgul keyl 3 3 guruş	Buğday keyl 1 1 guruş	Sahan 6 1 sülüs	Zimem-i nasda guruş bi-kavl-i verese 45 guruş
Köse Halil'de 2,5 guruş	Tohtemurlı 2,5 guruş	Yekûn guruş 28 sülüs		
Baha-i kısarak 30 guruş	Dellâliye ve kâtibiye 5 guruş 1 rub'	Kısmet ve hüccet-i vasî 5 guruş	Kaya Sultan'ın mehr 50 guruş	Baha-i camus 30 guruş
Tavuk 17 guruş	Mehr-i Cemile 19 guruş	Mehr-i (silik) 28 guruş	Defterde galat olmağın minvâl-i mezbûr üzere tashîh olundu.	

Hurire be-ma'rifeti'l-fakîr Hasan el-Müvellâ hilâfahu be-medîne-i Ayntab el-mahmiyye

Sayfa No: 222 Belge No: 206

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în hâlâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevki'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yusuf zîde kadruhu hâliyâ Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl idüp dimos-ı Ayntab mukâta'ası bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzre berât-ı şerîf ile bana deruhde olunup mukâta'a-i mezbûra tâbi' kurâ ve mezârî'i bazı kimesneler maktû'iyet üzre emr-i şerîf ve berât-ı şerîf ile üzerlerine deruhde idüp verdikleri maktû' öşre mu'âdil olmayup öşr taleb eylediğimde harâb iken şeyn ve âbâdân eyledin maktû' veririz öşr vermeziz diyü mâl-ı mîrîye gadr ve şart-ı iltizâmıma ziyâde kesr olmağla ol makûle kurâ ve mezârî'i ta'sîr olmak için mukaddemâ elime emr-i şerîf verilüp elime verilen emr-i şerîf ve kadîmden olagelen âdet ve kânûn üzre ta'sîr eylemek murâd eylediğimde mukaddemâ verilen emr-i şerîfime muhâlif ve kadîmden olagelen âdet ve kânûna mugâyir te'allül ederler mukaddemâ verilen emr-i şerîfe muhâlif ve kadîmden olagelen âdet ve kânûna mugâyir kimesneye te'allül ve nizâ' etdirilmemek bâbında emr-i şerîf verilmek ricâ ederim diyü bildirdiği ecilden imdi mukaddemâ verilen emr-i şerîf mücebince amel olunmak emr idüp buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olup göresin fi'l-hakika mukâta'a-i mezbûra tâbi' kurâ ve mezârî'i bazı kimesneler üzerlerine maktû'iyet üzre deruhde idüp mukaddemâ verilen emr-i şerîf ve kadîmden olagelene âdet ve kânûn üzre ta'sîr eylemek istediğinde biz şeyn ve âbâdân eyledik maktû' veririz öşr vermeziz diyü mukaddemâ verilen emr-i şerîfe ve kadîmden olagelmişe muhâlif te'allül ve nizâ' eyledikleri vâkı' ise ol takdîrce mübâşîr-i mezbûra verilen emr-i şerîf mücebince kadimden olagelene âdet ve kânûn üzre ve mukaddemâ verilen emr-i şerîfim

mücebince ma'rifet-i şer'le ta'sîr etdirüp mukaddemâ verilen emr-i şerîfe ve şer' ve kânûna ve kadîmden olagelmişe muhâlif kimesneye te'allül ve nizâ' etdirmeyesin mâl-ı mîrîye gadr ve zarar etdirmekten ve hilâf-ı şer' ve kânûn zulm ve te'addîden begâyet ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn şehr-i Cemâziye'l-evvel lisene tis'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 223 Belge No: 207

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'în Ayntab kazâsında nâibü's-şer'î's-şerîf olan mevlânâ Hasan zîde ilmuhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Ayntab'da Cozlıca mahallesinde Burhani mescid-i şerîfinde vazîfe-i mu'ayyene ile imâmı ve mütevellîsi olan râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Mustafa Halife'nin hıdmetinde kusûru ve azlin îcâb eder hâli yoğiken âhardan Mansur ve Mehmed nâm kimesneler alup gadr etmeleri ile mezbûrlar ref' olup ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâsına arz etmeğin mukarrer ve tevcîhidüp bu berât-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varup mescid-i merkûmda ref' olunan mezbûrların yerine imam ve mütevellî olup ber müceb-i şart-ı vâkıf hıdmet-i lâzimesin bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan mezbûrlar ve âhardan bir ferd mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehri-i Cemâziye'l-ahir lisene tis'a ve seb'în ve elf.

Fî 22 Receb sene 79

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 223 Belge No: 208

Prinç kıyye 1 48 akçe	Sade yağ tonu 1 12 akçe	Mahlut bağ tonu 1 10 akçe	Mefsul zeyt tonu 1 10 akçe	Şırlağan tonu 1 8 akçe
Rahne 6 akçe	Küsbe 6 akçe	Bulgur 18 akçe	Düğme 18	Nohud 16 akçe
Leblebi 32 akçe	Sabun tonu 10 akçe	Pekmez 36 akçe	Asel 90 akçe	Mum 100 akçe
Sumak 36 akçe	Peynir tonu 5 akçe	Siyah üzüm 24 akçe	Kızıl üzüm 18 akçe	Badem tonu 15 akçe
Soğan 6 akçe	Yoğurt 12 akçe	Serni tonu 8 akçe	İncir 24 akçe	İç findık tonu 10 akçe
Kabuklu findık tonu 8 akçe	Bandırma üzüm 36 akçe	Şam kayısı 1 sülüs	Tuz 34 akçe	

Sayfa No: 224 Belge No: 209

Mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Maraş eyaletinde vâkı' olan alaybeğiler zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki siz ki alaybeyilersiz bundan akdem eyalet-i mezbûrenin zu'emâ ve erbâb-ı timar ile ma'an Girid cezâresine ta'yîn ve me'mûr olup lakin bu âna değin cezâre-i mezbûra geçmeyüp ihmâl üzre olduğunuz i'lâm olunmağla imdi eyalet-i mezbûrenin zu'emâ ve erbâb-ı timarı ile mu'accelen kalkıp bir gün evvel cezâre-i mezbûra geçmekde dikkat ve ihtimâm eylemek bâbında fermân-ı âlîşân sâdır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre amel idüp dahi eyalet-i mezbûrenin zu'emâ ve erbâb-ı timarı ile mu'accelen kalkıp bir gün evvel cezâre-i mezbûreye vâsıl olup ihmâl ve müsâheleden begâyet ihtirâz üzre olası şöyle ki ber vech-i ta'cîl mahall-i me'mûreye geçmekde tevakkuf edenlerin dirlikleri âhara verilmeğle iktifâ olunmayup eşedd-i ukûbetle haklarından gelinmek mukarrerdir âna göre emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi her birine terkîm eyleyüp hilâf-ı harekâtdan ihtiyât eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî şehri Cemâziye'l-evvel sene tis'a ve elf.

Kayd fî gurre-i Şaban sene 79

Tıbk-ı aslıhu'l-hatîr namekahu'l-fakîru ileyhi subhanehu

Mahmud el-Müvellî hâlâ be-medîne-i (silik) gufire leh

Mutâbıku'l-aslıhu'l-âlî el-mümzâ el-mahtûm namekahu'l-fakîr
indallahi'l-âlî be-Maraş el-mahrûse

Sayfa No: 224 Belge No: 210

Sebeb-i tahrîr-i kalem ve muceb-i tastîr-i hitâb-ı rakam oldur ki

Haleb hazînesine tâbî' su müşîrlîği mukâta'ası Babullah subaşılığından mâ'adâ bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzre üç bin beş yüz esedî guraşa işbu hâfız-ı tezkire kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Şahin Ağa zîde kadruhu tâlib olmağla deruhde ve iltizâm olunup ve ... kendüsi ta'mîr etmek üzre kavî olunup ve meblağ-ı mezbûrdan üç yüz esedî guraşa ber vech-i peşîn alınup ve yedi yüz guraş dahi resm-i sacurı cem' eylediği mahall verip ve bin guraş dahi Mart mahsulünden virüp ve bin beş yüz guraş dahi mahsûl mahallinde verilmek üzre karâr verilmeğın zabtiyçün bu tezkire vaz' olundu ki Babullah subaşılığından mâ'adâ mukâta'a-i mezbûrı zabt eyleyüp teslîm eylediği üç yüz guraş peşinden ma'adâ zimmetinde olan üç bin iki yüz guraş bâlâda mestûr olunduğu taksîm üzre teslîm-i hazîne eyleyüp ... dahi kendisi ta'mîr eyleye

taraf-ı ahardan zabtına kimesne mâni' olmaya tahrîren fî evâsıt-ı şehri Recebû'l-mürecceb lisene tis'a ve seb'în ve elf.

Kayd fî evâsıt-ı Şaban sene 1079

Be-hatm-i Hasan Ağa muhassıl-ı emvâl-i Haleb

Be-medîne-i Haleb el-mahrûse

Sayfa No: 225 Belge No: 211

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keîâm Ayntab sancağında vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethudâyerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki inşâallâhu te'âlâ işbu sâl-i ferhunde-hâlde bizzat cenâb-ı hilâfet-meâbım devlet-i ikbâl ve sa'âdet-iclâl ile Girid canibinde serhadd-i İslâmiyeye karîb küffâr-ı düzah-karâr yedlerinde olan kal'aların bi-avnilâhi te'âlâ feth ve teshîri niyeti ile sefer-i hümayûna teveccüh ve azîmet-i şerîfim mukarrer ve muhakkak olmağla bizzat rikâb-ı hümayûnumla sefer-i zafer-şi'ârıma me'mûr olan kapum kulları vesâir asâkir-i İslâm için menâzilde ziyâde zahîre lâzım ve tedârik ve ihzârı mühim olmağla bin yetmiş sekiz senesinde livâ-i mezbûrda vâkı' kâdîlıklardan aynı sursât zahîresi ihrâc ve menâzile irsâli fermânım olmuşdu lakin mesâfe ba'îd olup aynı ile zahîre nakli re'âyâya asîr olmağla hallerine terahhümen bedelleri tahsîl olunmak her vechile evlâ ve enfa' olmağın irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defterinde her kazâyâ ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzre şa'îrin her bir İstanbulî kilesini altmışar akçe ve dakîkin her bir kilesini yüz yirmişer akçe ve koyunun her bir re'sini ikişer yüz yirmişer akçe ve revgan-ı sadenin her bir vukiyyesini kırkar akçe ve aselin her bir vukiyyesini yirmişer akçe ve samanın her bir kantarına otuzar akçe ve otunun her bir arabasını seksener akçe hesabı üzre bedelleri mu'accelen taleb ve tahsîl ve Dersa'âdetime irsâl ve bir gün evvel teslîm-i hazîne etdirmeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed zîde kadruhu ta'yîn ve irsal olunmuşdur vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi kat'a te'hîr ve tevakkuf eylemeyüp livâ-i mezbûrda vâkı' kâdîlıklardan tarih-i mezbûrda rikâb-ı hümayûnumda sefer-i hümayûnuma me'mûr olan kapum kulları vesâir asâkir-i İslâm için vech-i meşruh üzre tahsîli fermânım olan sursât zahîresi bedeli akçelerini irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defterinde her bir kazâyâ ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzre lazım gelen bedellerini mu'accelen taleb ve tahsil ve serî'an ve âcilen Dersa'âdetime irsâl ve bir gün evvel

teslîm-i hazîne etdirmenize mecd ü sâ'î olup ihmâl ve müsâheleden begâyet ihtirâz eyleyesiz ve zikr olunan sursat bedeli tekâlîfine taht-ı kazânızda mu'âf ve gayr-ı mu'âf dâhil olmağla cümleye ale's-seviyye tevzî' ve tahsîl etdirüp biz mu'afız diyü kimesneye inâd ve muhâlefet etdirmeyesiz ve hîn-i tahsilde mîrî için alınan kâmil gurus yüzer akçe ve esedî gurusu doksanar akçe ve semeni sekizer akçe verdirüp ziyâdeye ve noksâna verdimeyesiz ve akçe verdiklerinde hâlisü'l-ayâr akçe verdirüp zuyûf ve kızıl ve kırkık akçe verdimeyesiz

ve mübâşirin cihet-i ma'îşetiçün her biner akçesinde yüzer akçe dahi aldırıp bundan ziyâde kâtibiye ve hüddâmiye ve kesr-i mîzân ve mahkeme harcı vesâir bahâne ile bir akçe ve bir habbe almaya ve aldirmayasız şöyle ki fermânımdan ziyâde akçe alındığı mesmû'-ı hümayûnum olur ise alanların ve aldıranların haklarından gelinir bilmiş olasız âna göre her biriniz ziyâde basîret üzre olup vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getiresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' şehr-i Zi'l-hiceti's-şerîfe lisene semân ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 226 Belge No: 212

Bedel-i zahîre-i sursat kazâ-i mezbûr ... 1078

Der livâ-i Ayntab

Kazâ-i Ayntab

Fî 60 Şa'îr kıyye 2500 150000	Fî 120 Dakîk kıyye 250 30000	Fî 220 Ağnâm re's 200 44000
Fî 40 Revgan-ı sâde kıyye 100 4000	Bahâ-i saman ve hatab 5000	Fî 20 Asel kıyye 50 1000
Yekûn 254000		

Kazâ-i Telbeşar

Şa'îr keyl 40 24000	Dakîk keyl 100 12000	Ağnâm re's 40 8800
Revgan-ı sâde kıyye 50 2000	Asel kıyye 30 600	Bahâ-i saman ve hatab 1500
Yekûn 48900 Cem'an yekûn 302900 Yalnız üç yük iki bin dokuz yüz akçedir		

Tahrîren fi 9 Zi'l-hicce sene 1078

Sayfa No: 226 Belge No: 213

Şerî'at-şî'âr fazîlet-dessâr Ayntab ve tevâbi'i kâdîsı efendi hazretleri kâmyâb-ı tahiyyât-sâfiyât ve teslîmât-ı vâfiyât ithâfiyla inhâ-i muhlisâne olunan budur ki bâ'is-i mektûb olan Ebubekir Beşe nâm yoldaş bundan akdem mektûb ve mûcebince emr-i şerîf-i âlîşân ile kalem-i hükümetlerine serdar olup vardıkda serdarlık zabtı müyesser olmayup mağdûr olmağla yedinde olan emr-i şerîf mûcebince serdarlık umûrunda istihdâm olunmak için mektûb-ı muhibb tahrîr ve irsâl olunmuşdur lede'l-vüsûl mezbûrî olageldiği üzre serdarlık umûrunda istihdâm buyurup mukîm ve misâfir ol tarafda olan yeniçeri ve acemioğlanı ve topçu ve cebeci-i merkûma zabt ve bilâ vâris fevt olanların muhallefâtların mûmâ ileyhe ahz u kabz etdirüp hâsıl olan nûkûdî müfredâtıyla bu tarafa irsâl etdirdüp âhardan bir ferdi müdâhale ve mu'âraza etdirmeyesin velakin hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kânûn-ı münîf kimesneye rencîde ve remîde etdirilmemek bâbında sa'y-i cemîl buyurular hemvâre şerî'at-i Muhammedî dâim ve kâim-bâd tahrîren fi evâil-i şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzam lisene tis'a ve seb'în ve elf.

Mustafa Kâimmakâm-ı ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî

Sayfa No: 227 Belge No: 214

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelem (boş) ve (boş) kâdîları zîde fazluhumâ tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ebubekir zîde kadruhu südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp mezkûr bundan akdem taht-ı kazânızda yeniçeri serdarı olup lakin zabtı müyesser olmamağla hâlâ mezkûr girü serdar nasb ve ta'yîn olmağla mezbûrî kadîmden olageldiği üzre serdarlık hıdmetinde istihdâm idüp âharı dahl ü ta'arruz etdirmeyesin ve ol cânibde olan yeniçeri ve acemioğlanı ve topçu ve cebeciyi merkûma zabt u rabt ve tavâif-i merkûmeden bilâ vâris fevt olanların metrukâtı ahz u kabz ve sükda fûruht ve hâsıl olan nûkûdî müfredâtı defteriyle mezbûra teslîm ve cânib-i beytû'l-mâle îsâl idüp velakin hilâf-ı şer' ve kânûn kimesne rencîde ve remîde

etdirmeyesin diyü Asitâne-i sa'âdetime bi'l-fi'il yeniçerilerim ağası kâimmakâmı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mustafa dâme mecduhu tarafından mühürlü mektûb verilmeğin mücebince amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim ve mûmâ ileyh tarafından verilen mektûb mücebince amel idüp minba'd hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahrîren fi evâil-i şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzam sene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 227 Belge No: 215

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab kazâsında nâibü's-şer' olan efendi zîde fazluhu

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayntab sancağı mütesellimi ve kethudâyeri ve yeniçeri serdârı vesair a'yân-ı vilâyet iş erleri zîde kadruhum kazâ-i mezbûra tâbi' Hayyam ve Kürd nâm karyeden bundan akdem ahz olunan Ali ve Mustafa ve Halil nâm şakîler ahz olunup kal'aya konuldukda kazâ-i mezbûr serdarıyla karyeleri ahalileriyle mezkûrlara huzûr-ı şer'de kefil olup itlâk etdirmeğe mezkûrları bend ile tarafımızdan varan mübâşire teslîm eyleyesiz mezkûrlar bulunmazlar ise serdar ile hüccet-i şer'iyde kefil olan kaç nefer âdem ise mübâşire teslîm ve tarafımıza irsâl eyleyesiz ve bundan mâ'adâ Kürt nâm karyede sâkin Kara Hamza ve Kara Ahmed ve diğêr Halil Ağa nâm şakîlerin dahi şekâvetleri i'lâm olunmağla bi-eyyi vechi kâne ahz idüp kayd-ı bendiyle mübâşire teslîm ve tarafımıza ihzâr olunmaları bâbında buyruldu tahrîr olunup kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Mahmud Ağa zîde kadruhu mübâşir ta'yîn olunup irsâl olunmuştur vüsûlünde gerekdir ki mukaddemâ ahz olunup kefâlet ile salıverilen şakîleri kendiler bulunmazlar ise kefil olan serdar ile sâir hüccet-i şer'iyde kefil olan kaç adem ise cümlesini ve Kürd nâm karyede olan üç nefer eşkiyâları mübâşir-i merkûme teslîm ve tarafımıza ihzâr eyleyesiz şöyle ki husûs-ı mezbûra ihmâl ve tekâsül üzre hareket olunup şakî-i mezbûrların biri ele getirilmezse cümleiniz külliyyet ile nedâmet çekmeniz mukarrer bilesiz hilâf-ı şer' ve kânûn bir ferde zulm ve te'addî olunmakdan begâyet ihtirâz eyleyesiz diyü buyruldu Fî 25 Ş sene 1079

Be-hatm-i hazret-i Mehmed Paşa müfettiş-i memâlik-i mahrûse

Sayfa No: 228 Belge No: 216

Zâviyedârlık-ı zâviye-i Hacı Baba der Ayntab ma'a tevliyet

Zâviye-i mezbûrenin zâviyedârlığı ve tevliyeti bundan akdem mevlânâ Receb üzerinde iken âhardan Osman bir tarikle alup dahl etmeğle zikr olunan tevliyet ve zâviyedârlık mezkûr Receb'e ibkâ ve mukarrer kılınmak ricâsına Ayntab nâibi mevlânâ es-Seyyid Süleyman arz etmeğın fazîletlü şeyhü'l-islâm efendi hazretlerinin işâretleriyle ibkâ ve mukarrer kılınmak buyruldu.

Fî 8 C sene tis'a ve seb'in ve elf.

Mutâbıku'l-aslıhu'l-âlî nâmekahu'l-fakîru ileyh subhânehu Mustafa el-me'mûr-ı bi-istimâ'ı'l-umûri's-şer'ıyyetü'l-temessük ... menlehü'l-emr ufiye anhu

Sayfa No: 228 Belge No: 217

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da vâkı' Debbağ Efedi binâ eylediği câmi'-i şerîfde ferrâş olan işbu râfi'-i tevkî'-i refi'-i hümayûn Mehmed nâm kimesne bi'l-fi'il mutasarrıf olup lakin yedinde olan berât-ı şerîfi zâyî' olmağla hâlâ Dersa'âdetimden berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet taleb etmeğın üzerinde ise sadaka idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr kemâkân ferrâş olup hıdmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın ruhu ve devam-ı ömr ü devletimçün du'âyâ müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâsıt-ı Recebü'l-mürecceb sene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne

Sayfa No: 228 Belge No: 218

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzre deruhde olan dimosât-ı Ayntab kurâlarından Burc nâm karyenin sene-i mezbûrde vâkı' olan hubûbâtlarının mahsûlâtı ve resm-i ma'saraları ve resm-i keçileri küllî ve cüz'î olageldiği resm-i kadîm üzre cem' ve tahsîl eylemek için işbu bâ'is-i temessük Seyyid Ali Çelebi ve Mustafa üzerine deruhde olunup ve sene-i mezbûrede vâkı' olacak minval-i meşrûh üzre hubûbâtlarının mahsûlâtını ve rûsûm-ı mezbûrları için ... mûmâ ileyh yedinden cânib-i mîrî için ahz u kabz idüp yedine temessük verilmişdir ki minba'd taraf-ı ahardan bir ferd müdâhale ve mu'âraza eylemeye tahrîren fi't-tarihi'l-mezbûr sene 1079

Kayd fî 14 Ramazan sene 79

Halil Dimos-ı Ayntab hâlâ

Sayfa No: 228 Belge No: 219

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'în Ayntab'da nâibü's-şer' olan efendi zîde fazluhu inhâ olunur ki bundan akdem kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Mehmed Çavuş nâm kimesne tasarrufunda olan iki kıt'a mülk bağçesi ile bir bâb mülk değirmanını Mustafa nâm kimesneye altı yüz elli esedî guruşa bey'-i kat'î ile fûruht edip yedine hüccet-i şer'iyeye verildikten sonra merkûm Mustafa dahi tarafından hüccet-i şer'iyeye mücebince zabtı için âdemin gönderdikde mezbûr Mehmed Çavuş bey'ini inkâr etmeğle mezbûra te'addî ve zabt etdirmeyin mezbûr Mustafa der-devlet-medâra bildirüp yedinde olan hüccet-i şer'iyyesi ve fetvâ-yı şerîfesi mücebince zabt etdirile diyü vârid olan fermân-ı şerîfî ibrâz ve mücebince buyrultu iltimâs etmeğle ısdâr olunup ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhu mübâşir ta'yîn olunmuşdur gerekdir ki vârid olan fermân-ı âlî mücebince da'vâları şer'le görölmek için mezbûru tarafımıza irsâl eyleyesiz ki merkûm Mustafa'nın vekîli olan Ahmed Ağa zîde kadruhu ile huzûrumuzda murâfa'a-i şer' olalar buyurdum ki
Fî 20 N sene 1079

Sayfa No: 229 Belge No: 220

Ayntab kal'asında olan habslerdir

Fazl / Tezkireci Bölükbaşı nâm şakînin refikidir

Acem / mezbûr tezkireci (boş) nâm şakînin kayımanasının karındaşıdır

Fazîlet-meâb Ayntab'da nâibü's-şer' olan efendi ve kıdvetü'l-emâsil Ayntab mütesellimi zîde kadruhu mezbûr ile iki nefer eşkiyayı ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mahmud Ağa zîde kadruhu kayd u bend ile teslim ve tarafımıza irsâl eyleyesiz diyü buyruldu.

Fî 25 Ş sene 1079

Sayfa No: 229 Belge No: 221

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîde fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Şaban zîde

kadruhunun berât-ı şerîfimle uhdesinde olan Ayntab dimosu karyelerinde senede iki yüz elli gurus maktû'ı olan Göceki ma'a mezra'a-i Kızılcaburc ve Balfikir nâm mezra'aların bin dokuz senesi maktû'ı teslîm-i hazîne eylediğinde mühürlü ve nişanlı ruznâmçe sûreti verilüp ve fimâba'd her sene mâl-ı maktû'ı teslîm-i hazîne eyledikçe dimos emînleri dahl-i ta'arruz eylememek üzere eline müceddeden berât-ı şerîfim verilmeğe mücebince amel olunup mal-ı maktû'ı teslîm-i hazîne-mânde olup dahl-i ta'arruz edenlere ve etdirmeyesiz diyü fermânım olmağın buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim varup amel idüp dahi mezbûr Şaban'ın müceddeden eline verilen berât-ı şerîfim ve rûznamçe sureti mücebince amel idüp berât-ı şerîfimle uhdesinde olan karye-i mezbûr ve mezra'aların her sene mâl-ı maktû'ı olan meblağ-ı mezbûr teslîm-i hazîne idüp ve eline rûznamçe sûretin alup kusûru olmadıkça minba'd zikr olunan karye ahalisi maktû' talebiyle dimos emînlerine verilen berât-ı hümayûn kat'a dahl-i ta'arruz ve rencîde ve remîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız yevmi's-sânî şehri Rebiülevvel sene tis'a

Sayfa No: 229 Belge No: 222

Sûret-i berât-ı şerîf-i âlîşân

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Şaban zîde kadruhu cezîre-i Girid'de ordu-yı hümayûnuma arz-ı hâl idüp Ayntab kazâsı mukâta'asına tâbî Göceki nâm karyede mezârî'ler her sene mâl-ı maktû'ın dimos emîni olanlara verilmek üzere berât-ı şerîfimle uhdesinde olup lakin dimos emîni olanlar maktû'ından ziyâde ve talebiyle rencîde ederse zulm ve te'addî eylediklerin bildirüp fimâba'd her sene mâl-ı maktû'ını teslîm-i hazîne etmek üzere müceddeden berât-ı şerîfim verilmek ricâ eylediğin ecilden ordu-yı hümayûnum hazînesinde mahfûz olan başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda zikr olunan Göceki nâm karye-i Kızılca (...) nâm mezra'alar ile senede iki yüz elli riyâl gurus maktû'ın (silk) mezbûr Şaban'ın üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın imdi her sene mâl-ı maktû'ın teslîm-i hazîne (silk) üzere bin yetmiş dokuz senesi mâl-ı maktû'ın verilmek üzere kemâkân zabt eylemek için müceddeden bu berât-ı hümayûnı verdim ki mezbûr Şaban zîde kadruhu zikr olunan karyesi mezra'asıyla senede iki yüz elli riyâl gurus olmak üzere kemâkân mutasarrıf ve vâkı' olan küllî ve cüz'î hukûk ve rûsûmât ve

mahsûlât bi-hasebi'ş-şer' ve'l-kânûn ahz u kabz idüp bin yetmiş dokuz senesi mâl-ı maktû'ı ve fîmâba'd her sene lazım gelen maktû'ın bi't-tamam teslîm-i hazîne idüp madem ki kusûrî olmaya zabt ve tasarrufuna dimos emîni olanlara ve âharı dahl ü ta'arruz etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız

Mâl-ı maktû' karye-i Göceki mezra'a-i Kızılcaburc ve mezra'a-i Bakeri tâbi'-i dimos-ı Ayntab fî Zi'l-ka'de sene 1079

(okunamadı)

Temessük olmak üzre işbu sûret-i rûznâmçe-i hümayûn aynı ile nakl olundu.

Sayfa No: 230 Belge No: 223

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab kazâsında nâibü'ş-şer' olan mevlânâ Hasan zîde ilmuhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûra tâbi' Babilge nâm karyede vâkı' mescid-i şerîfin imâmı ve mütevellîsi olmayup hâlî ve mu'attal olmağla râfi'-i tevki'-i [refi'ü'ş-]şân-ı hâkânî Mehmed Halife için her vechile mahall ve müstehakk diyü verilmek ricâsına arz etmeğin vakfın müsâ'adesi olmak üzre tevcîh idüp bu berât-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnum verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Mehmed Halife varup mescid-i şerîf-i mezbûra imâm ve mütevellî olup hıdmet-i lâzimesin müeyyed ve mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfesin mutasarrıf ola ol babda efrâd-ı âferîdeden ferd mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâsıt-ı şehri- Şa'bânü'l-mu'azzam lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Mâh-ı Şevvâl fî yevmi'l-erba'a sene 79

Emrim mücebince amel olunup hilâf-ı hareket ve dahl ü ta'arruz etmeyeler haklarından gelirim kendileri bilür.

Sayfa No: 230 Belge No: 224

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm havâss-ı hümayûnumdan Malatya hanında olan yerlerin kâdîları zîde fazluhum tevkî'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki seyyidetü'l-muhadderât ikli'letü'l-muhsenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-alâ ve's-sa'âdet hasekim sultan dâmet ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın kethudâlığı hıdmetinde olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim el-Hâcc İbrahim dâme mecduhu südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp müşârun ileyhânın

mutasarrıfe olduğu hass-ı mezbûre karyelerinin min külli'l-vücûh serbest iken mîrmîrân ve mîrlivâ voyvodaları ve subaşıları gelüp re'âyâ tâifesin rencîdeden hâlî olmayup ve rûsûm-ı serbestiyesine dahl etmeleri ile mahsûle küllî noksân terettüb eylediğin bildirüp imdi zikr olunan Malatya havâss karyeleri min külli'l-vücûh serbestdir hâricden bir vechile dahl olunmak kat'â câiz değildir buyurdum ki hükm-i şerîfîm vardıkda hâss-ı mezbûre karyelerinin resm ve cûrm-i cinâyet ve resm-i arûsâne ve kul ve câriye müjdeganesin vesâir Sivas beyi âdemlerinden ve sancak subaşılardan ve voyvodalarından ve alaybeyi ve zu'emâ ve erbâb-ı timar ve çeribaşı subaşılardan ve ümenâ ve ammâr ve nâzır ve nüzzâr ve muhassıl-ı emvâl vesâir iş erlerinden muhassılan hiçbir ferde dahl ü ta'arruz etdirmeyesin ve vâkı' olan cüz'î ve küllî rûsûm-ı serbestiyesin ve bâd-ı hevâsın hâss-ı mezbûre zâbitasın ahz u kabz etdirüp hass-ı mezbûrun yazılı re'âyâsının yerliden cûrm-i galîz sadır olup bi-hasebi's-şer'î's-şerîf taleb ve siyaseti ve kat'-ı uzva müstehakk hükm-i kâdî lâhık olup hüccet-i şer'îyye verildikten sonra mücrim günah sâdır olduğu mahalde siyâsete me'mûr olanlara husûs-ı mezbûre zâbiti ma'rifetiyle şer'le hakkında lazım geleni icrâ etdirip hâricden kazâya alup gitmeye komayup ve bedel-i siyaset diyü bir akçe ve bir habbesin aldirmayasın ve dahl olunup müşârun ileyhâya aid olan rûsûm-ı serbestiyesinden cüz'î ve küllî bir nesnesin almış ise ba'de's-sübût hükm idüp girü bî kusûr aliverip hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i emr-i hümayûn kimesneye iş etdirmeyüp tekrâr bir dahi emrim varmalı etmeyesiz şöyle bilesiz ve alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî şehri Recebül-mürecceb sene sitte ve sittîn ve elf.

Kayd fî M 10 Şevvâl sene 79

Be-makâm-ı Kostantîniyye el-mahrûse

Sayfa No: 231 Belge No: 225

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab'da nâibü's-şer' olan efendi zîde fazluhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayntab mütesellimi zîde kadruhu inhâ olunur ki hâliyâ kazâ-i mezbûre ahâlisinin içlerinde eşkiyâyı birbirinden şer'le teftîş ve tefahhus olunup huzur-ı şer'de şekâvet ve şenâ'atleri beyânı gelenleri sicill ve hüccet olundukdan sonra hüccetleri ile tarafımıza irsâl olunmak için buyruldu ısdâr olunup ağalarımızdan fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim Ali Ağa zîde mecduhu mübâşir ta'yîn olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki mûmâ ileyh mübâşeretiyle kazâ-i mezbûrda vâkı' kasaba ve kurâ ahâlisi umûmen ihzar ve her birinin şer'le keyfiyet-i hallerin teftîş ve tefahhus olunup huzûr-ı şer'de şekâvet ve şenâ'atlerin beyânı gelenler sicill ve hüccet

olundukdan sonra ahz idüp hüccetleri ile tarafımıza getiresiz ve bundan sonra cümlesine öyle tenbîh ve te'kîd eyleyesiz ki fîmâba'd içlerinde ve hâricden eşkiyâyı bildiklerinde bilâ tereddüd hâkimleri ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le ale'l-ittifâk o makûle eşkiyâyı alâ eyyi hâl ele getirmeye sa'y ve bezl-i dikkat eyleyeler ve ta'ahhüdlerin iki hüccet idüp tarafımıza getiresiz ki biri Asitâne-i devlete irsâl oluna inâyetillâhi te'âlâ fîmâba'd içlerinde ve hâricden eşkiyâyı bildiklerinde ele getirmede müsâmaha ederler ise külliyyet ile nedâmet çekmeleri mukarrerdir bu bâbda vârid olan fermân-ı celîlü's-şân mücebince eşkiyâyı ele getirmede begâyet tekayyüd idüp ammâ hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i fermân-ı âlî kazıyyede medhali olmayup kendi hâliyle olanları rencîde etmeden ihtirâz idüp ber müceb-i buyruldu amel eyleyesiz diyü buyruldu.

Fî 12 L sene 1079

Kayd-şod fî yevm 15

Nuhbeti hazret-i müfettiş paşa hazretleri

Sayfa No: 231 Belge No: 226

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab kazâsında nâibü's-şer' olan mevlânâ Hasan zîde ilmuhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Ayntab'da vâkı' Sekek Karasakal mescidinin mütevellîsi olan Ahmed mâl-ı vakfı ekl-i bel' idüp hıyânet zâhir olmağla ref' olunup râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Derviş Hüseyin için dîndâr ve her vechile mahall ve müstehakkdır diyü verilmek bâbında ricâsına arz etmeğın tevcîh bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyât verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkûm Derviş Hüseyin varup ref' olunan mezbûr Ahmed yerine mescid-i mezkûr evkâfının mütevellîsi olup hıdmet-i lazımesin bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olup ol bâbda mezbûr Ahmed taraf-ı ahardan bir ferd mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfime i'timâd kılalar tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzam sene tis'a ve seb'in ve elf.

Fî yevm Şevvâli'l-mükerrem sene 1079 kayd-şod

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

Sayfa No: 231 Belge No: 227

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîde fezâilehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Maraş mütesellimi zîde kadruhu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki vilâyet-i Maraş'da Ayntab sâkinlerinden olup bundan akdem bin yetmiş senesinde Behisni mukâta'asın zabt eden Receb nâm kimesne zimmetinde teslîmâtından gayrı otuz bin akçe bâkî kaldığına mahallinden zimmet tezkiresi verilmekle bâkî kalan meblağ-ı mezbûr ma'rifet-i şer'le merkûm Receb'den mîrî için tahsîl ve teslîm-i hazîne etdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi tarih-i mezbûrda mukâta'a-i mezbûreyi zabt eden merkûm Receb'i şer'-i şerîfe ihzâr ve bi hasebi'ş-şer' ve'l-kânûn zimmetinde zuhûr eden mâl-ı mîrîyi mu'accelen taleb ve tahsîl etdirip kiseletüp (silik) mübâşir-i mezbûr ve mu'temedün aleyh âdemleriyle Dersa'âdetime irsâl ve teslîm-i hazîne etdirüp mâl-ı mîrî (silik) zimmetinde bir akçe bâkî kodurmayasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn şehr-i Muharremü'l-harâm lisene tis'a ve seb'în ve elf.

Be-yurd-ı sahra-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No: 232 Belge No: 228

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmî-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zu'emâdan Hasan zîde kadruhu cezîre-i Girid ve ordu-yı hümayûnuma arz-ı hâl idüp Ayntab dimosu mukâta'asında tâbî' Telsevad ve mezra'a-i Dökmetaş ve Evruş ve Zari karyelerinin mâl-ı maktû'ı her sene teslîm-i hazîne etmek üzre kendiye deruhde olunup berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet ricâ eylemeğin ordu-yı hümayûnumda mahfûz olan dimos-ı Ayntab mukâta'ası defterine nazar olundukda zikr olunan Telsevad ve Dökmetaş nâm karye mezra'asıyla ve tefâvütüyle senede yüz yetmiş üç guruş ile kırk akçeye ve Evruş nâm karye mezra'asıyla ve tefâvütüyle senede yüz yirmi iki guruş ile kırk akçeye ol dahi mestûr olmağın imdi her senede hâl-ı maktû'ı vakt-i zamanıyla teslîm-i hazîne etmek üzre işbu dârende-i fermân-ı hümayûn mezbûr Hasan zîde kadruhu deruhde idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ki mezbûr Hasan zîde kadruhu varup zikr olunan karyeleri

tevâbi' i olan mezra'aları ile ma'an kadîmden olageldiği üzre zabt ve tasarruf ve vâkı' olan hukûk ve rûsûmât bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn mîriyçün ahz u kabz idüp madem ki her sene mâl-ı maktû'ını vakt-i zamânıyla teslim-i hazîne idüp ve eline temessük alup kusûrı olmaya zabt u tasarrufuna taraf-ı ahardan hiç ferd mâni' ve müzâhim olmayup dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfime i'timâd kılalar fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn sene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-yurd-ı sahra-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No: 232 Belge No: 229

Akzâ kuzâtı'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîde fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Ayntab dimosu mukâta'asına tâbi' Telsevad ve mezra'a-i Dökmetaş ve Evreş karyeleri mezra'aları her sene mâl-ı maktû'ını teslim-i hazîne etmek üzre zu'emâdan Hasan zîde kadruhu deruhde olunup yedine müceddeden berât-ı şerîfim verilmeğle mücebince zabt ve tasarruf ve küllî cüz'î hukûk ve rûsûmâtın ahz u kabz etdirüp her sene mâl-ı maktû'ın teslim-i hazîne idüp temessük aldıkça zabt ve tasarrufuna ve zikr olunan karyelere dimos eminleri ve taraf-ı ahardan bir ferdi dahl-i ta'arruz etdirmeyesin diyü fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre ahd idüp dahi zikr olunan karyeleri tevâbi' olan mezra'a ile mezbûr Hasan zîde kadruhu her sene mâl-ı maktû'ın teslim-i hazîne etmek üzre zabt ve tasarruf ve hukûk ve rûsûmât ahz u kabz idüp madem ki her sene mâl-ı maktû'ın teslim-i hazîne idüp kusûru olmaya zabt ve tasarrufuna dimos emînlerin ve taraf-ı ahardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfime i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn şehir-i Recebü'l-ferd sene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-yurd-ı sahra-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No: 233 Belge No: 230

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Ayntab kazâsında nâibü's-şer' olan mevlânâ Mustafa zîde ilmuhu südde-i sa'âdetime arz gönderüp Ayntab'da vâkı' bakkal hırfeti üzerine pazarbaşı olan Ahmed'in hıyâneti zâhir olup hırfet-i merkûme kendiden

müteşekkî olmağla ref' olunup râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Hacı Kasım için mahall ve müstehakdır diyü tevcîh olunmak bâbında inâyet ricâsına arz etmeğin tevcîh idüp bu berât-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varup hırfet-i mezbûrenin üzerine pazarbaşı olup kadîmden olageldiği üzre hıdmet-i lazîmesin bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ol bâbda efrâd-ı âferideden hiç ehad mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kayd fî 5 şehr-i Zi'l-ka'de sene 79

Sayfa No: 233 Belge No: 231

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab kazâsında nâib olan efendi zîde hıfzıhu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Ayntab kazâsı teftîşi için ta'yîn olan Ali Ağa zîde kadruhu bi-hasebi's-şer' mezkurenin şer'an ve siyâseten katl olunması huzûr-ı şer'de beyân olup hüccet-i şer'iyye olunduğu vâkı' ise mahallinde cezâsın yazup hüccetin mübaşir ile tarafımıza irsâl eyleyüp müceb-i buyruldu ile âmil olası diyü buyruldu. Kayd fî yevm 7 min şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 1079

Sayfa No: 233 Belge No: 232

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'in vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in mevlânâ Ayntab kâdîsı zîde fezâilehu tevkî'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yusuf zîde kadruhu hâliyâ Dersa'âdetime arz-ı hâl idüp Dimos-ı Ayntab mukâta'ası bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzre berât-ı şerîf ile bana deruhde olunup mukâta'a-i mezbûr mülhakatından Küçükmabed mezra'a-i Kızılca Bozalıca ve Yanık nâm mezra'alar senede yedişer yüz guruş verilegelmiş iken Şaban nâm kimesne iki yüz elli guruşa aldım diyü hilâf-ı inhâ emr ibrâz eylemekle mukâta'a-i mezbûre mâlına küllî kesr tertîb olmuşdur birkaç seneden berü alınageldiği üzre yedişer yüz guruş fûruht etdirilüp elimde iki yüz elli guruş emrim var diyü müdahale etdirmeyüp kadîmden fûruht olunageldiği üzre amel oluna diyü emr idüp buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi göresin fî'l-vâkı' kazıyye dedikleri gibi ise ol takdîrce mukâta'a-i mezbûr muhallefâtından zikr olunan

mezra‘aları kadîmden olageldiği üzre fûruht etdirüp kadîmden olagelene muhâlif şer‘ ve kânûna mugâyir bir kimesne te‘allül ve nizâ‘ (silik) etdirmekden ve hilâf-ı şer‘ ve kânûn te‘addîden begayet ihtirâz eylesesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsın tahrîren fî yevmi’l-işrîn şehri-i Şevvâli’l-mükerrem sene tis‘a ve seb‘în ve elf. Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 234 Belge No: 233

Mahallinde gerek Hacı Mahmud’un ve gerek Çolak Ömer’in ve gerek Deli Şeyh’in ve Kasım’ın izn-i şer‘le evlerin yoklayup ol makûle kârbân eşyâsı ve levend eşyâsı vesâir hırsız ve harâmzâdeye müte‘allik zuhûr eden eşyâları izn-i şer‘le müfredâtı üzre defter eyledikten sonra Hacı Mahmud ile Deli Şeyh’in ahvâllerin ol cânibde ahali mahallelerinden vesâir bî-garaz müslümânlardan suâl ve sicill ve hüccet eyledikten sonra kendiniz tarafımıza getiresiz veyahud Halil Ağa ile tarafımıza irsal eylesesiz diyü buyruldu.

Fî 10 Zâ sene 1079

Sayfa No: 234 Belge No: 234

Şerî‘at-şî‘âr Ayntab efendisi hazretleri huzûrlarına dürer-i tahiyyât ve gurer-i teslîmât ithâfıyla inhâ olunur ki taht-ı adaletlerinde vâkı‘ havâssımız karyelerinden tarafımıza aid ve râci‘ olan resm-i çift ve resm-i bennâk ve bâd-ı hevâ vesâir rûsûm her ne ise mu‘tâd-ı kadîm üzre cem‘ ve tahsîl olunmasının zamanı hulûl etmeğle işbu sene bin yetmiş dokuz mâh-ı Şevvâlinin yirminci gününde buyruldu tahrîr olup âdemlerimizden kıdvetü’l-emasil ve’l-akrân (boş) Ağa zîde kadruhu ta‘yîn olup ırsâl olundu vüsûlünde gerekdir ki kadîmü’l-eyyâmdan mu‘tâdları olup üzerlerine edâsı lazım gelen resm-i çift ve resm-i bennâk vesâir bâd-ı hevâ vesâir rûsûmât her ne ise cüz’î ve küllî sene-i sâbıkalarda vergeldikleri üzre mübâşir-i mûmâ ileyh zabt u rabt ve cem‘ ve tahsîl ve ahz u kabz etdirilüp âhardan bir kimesneye müdâhale etdirmeyesin ammâ bu bahâne ile şer‘-i şerîf ve kânûn-ı münîfe muhâlif iş olunmaya diyü buyruldu.

Fî 20 sene 1079

Kayd-şod fî yevm 15

Sayfa No: 234 Belge No: 235

Fazîlet-meâb Ayntab'da nâibü'ş-şer' olan efendi zîde fazluhu inhâ ve i'lâm olunur ki hâliyâ Reşi mukâta'ası emîni olan Osman Ağa zîde kadruhu arz-ı hâl idüp Rumkala perâkendesı re'âyâlarından Ayntab'da sâkin zimmîlerden da'vâ vekîli olanlar ile huzûrumuzda murâfa'a-i şer' olduklarında muvâcehelerinden Rumkala perâkendesinden oldukları şuhûd-ı udûl ile sübût bulup yedine hüccet-i şer'ıyye verilmeğle mücebince üzerlerine edâsı lazım gelen mâl-ı mîrîleri mûmâ ileyhe ahz u kabz etdirilmek için buyruldu iltimâs eylemekle ısdâr ve ağalarımızdan Ahmed Ağa zîde kadruhu mübaşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki mûmâ ileyh mübâşereti ile hüccet-i şer'ıyye mücebince mezbûr zimmîlerin üzerlerine edâsı lazım gelen mâl-ı mîrîlerin merkûm Osman Ağa tarafından ta'yîn olunan âdemine ahz u kabz etdirip mâl-ı mîriye gadrndan ve te'allül ve muhâlefet etdirmeden begâyet ihtirâz üzre olası diyü buyruldu.

Fî yevm 18 sene 1079

Sayfa No: 235 Belge No: 236

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Bundan akdem Ayntab kazâsında Cozlıca mahallesinde vâkı' Burhan mescid-i şerîfinin vazîfe-i mu'ayyene ile imâmı ve mütevellîsi olan işbu râfî-i tevkî-i refî'ü'ş-şân-ı şehriyârî Mustafa Halife zîde ilmuhunun bir vechile dahl olunmak icâb eder hâli yoğiken âhardan Mansur nâm kimesne fevt oldu diyü hilâf-ı inhâ ile üzerinde imâmet ve tevliyetin alup gadr etmeğle ref' olunup girü kendüye ibkâ ve mukarrer kılınup berât-ı âlîşân verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüp a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudâlai'l-müteverri'in bi'l-fi'il şeyhü'l-islâm olan mevlânâ Yahya edâmallâhu te'âlâ fezâilehu işâretleriyle verilen ruus-ı hümayûnum sûreti mücebince bin yetmiş dokuz Recebinin yirminci gününde ibkâ ve mukarrer idüp müceddeden bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki mezkûr Mustafa Halife varup mescid-i mezbûrun kemâkân imâmı ve evkâfının mütevellîsi olup şol ki vezâyif-i hıdemât-ı imâmet ve tevliyetdir mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesin bundan evvel ne minvâl üzre mutasarrıf olagelmış ise girü ol minvâl üzre evkâfı mahsûlünden alup mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan mansûresi ve âhardan bir ferdi mâni' ve müzâhim olmaya şöyle

bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî yevmi's-sâlis ve'l-işrîn şehr-i Recebü'l-mürecceb sene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-yurd-ı sahrâ-yı Yenişehir-i Fenar

Fî evâhir-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe fî 21

Sayfa No: 235 Belge No: 237

Sen ki Osman Ağa'sın eğer mezbûr zimmîlerin defterlerinde üç senelik mâl-ı mîrisi bâkî kalmayup mahsûl hazîne-i Haleb tarafına edâ eylediklerine yedlerinde ma'mûlun bih temessükâtı var ise ancak kendi zamanında rûsûmların alup hilâf-ı şer' rencide eylemeyesin diyü buyruldu.

Fî 28 Z sene 1079

Kayd-şod fî evâil-i Zi'l-hicce

Sayfa No: 236 Belge No: 238

Fazîlet-meâb Ayntab'da nâibü's-şer' olan efendi zide fazluhu inhâ ve i'lâm olunur ki hâliyâ Ayntab dimosu mukâta'ası emîni olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yusuf Ağa zîde kadruhu arz-ı hâl idüp mukata'a-i mezbûre bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzere mûmâ ileyhe berât-ı şerîf-i âlişân ile deruhde olunup mukâta'a-i mezbûr mülhakâtından Köçege ma'a mezra'a-i Kızılcayurd ve Panek nâm mezra'alar senede yedişer yüz guruş verilegelmiş iken Şaban nâm kimesne iki yüz elli guruş aldım diyü hilâf-ı inhâ emr ibrâz etmeğle mukâta'a-i mezbûre küllî kesr terettüb eylediğini derdevlete bildirdikde mukaddemâ alınageldiği üzere yedişer yüz guruşa fûruht etdirilip elimde emrim vardır diyen Şaban'ı muhalefet etdirilmemek için emr-i şerîf-i âlişân verildiğin bildirüp ibrâz etmeğle mûcebince buyruldu iltimâs eylediği ecliden tahrîr olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki husûs-ı mezbûr için mûmâ ileyhin yedine verilen emr-i şerîf-i âlişâna nazar idüp mazmûn-ı vâcibü'l-iz'ânı ile âmil ve hilafıyla bir tarafa hareket etdirmeden ihtirâz üzere olasız diye buyruldu.

Fî 19 Zâ sene 1079

Sayfa No: 236 Belge No: 239

Medîne-i Ayntab'da Karasakal mahallesinde vâkı' mescid-i şerîfin hâlâ mütevellîsi olan Derviş Hüseyin bin Hüseyin Gazi nâm kimesne mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb mescid-i mezbûrun imâmı ve sâbika mütevellîsi olan Molla Ahmed bin (boş) mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Molla Ahmed tarih-i

kitabdan üç sene mukaddem mescid-i mezbûrun imâm ve mütevellîsi olup evkâfından olan dekâkîn icârı ve ırbâh-ı nükûd ve bağçe-i âsâr icârı beher sene cem'an kırk sekiz esedî gurusî îrâdî olup lakin vazîfe-i imâm senevî on iki esedî ve vazîfe-i tevliyet altı esedî ve vazîfe-i müezzîn dokuz esedî gurusî olup hilâf-ı şart-ı vâkıf vazîfe-i müezzini kendi ekl ü bel' etdikden mâ'adâ fazla yirmi bir esedî gurusu dahi ekl ü bel' idüp cem'an üç senede doksân esedî gurusî mâl-ı vakfa gadr ve te'addîsi ve küllî hıyâneti olmuşdur suâl olunup tevliyetim hasebiyle aliverilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mütevellî-i sâbık Molla Mehmed cevâbında mâl-ı vakfdan üç senede beher sene kırk sekiz esedî gurusî ahz u kabz idüp vazîfe-i imâmet bâ tevliyet senede on sekiz gurusî olup fazla olan otuz esedî gurusu bilâ sebeb ekl ü bel' eylediğini tav'an ikrâr idüp ve mescid-i mezbûrun ta'mîr ve termîm vesâir mesârifine dahi bir akçe ve bir habbe masrafı olmayup hıyâneti mütehakkık ve zâhir olduğdan sonra meblağ-ı mezbûr doksân esedî gurusu mezbûr Molla Ahmed'e edâyâ hükm olunduktan sonra imhâl olduğunda esnâ-yı mehlde firâr idüp mütevellî-i mezbûr Derviş Hüseyin firârından hüccet-i şer'iyeye taleb eylemeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehri Zi'l-ka'detî's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Veli Beşe bin Mehmed / el-Hâcc Mustafa bin el-Hâcc Zekerîya / Kasım bin Hüseyin / Hasan birader-i o / ve gayruhum

Sayfa No: 237 Belge No: 240

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab kazâsında nâibü's-şer' mevlânâ Hasan zîde ilmuhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûra tâbi' Kilis nâm karyede vâkı' müteveffâ Gazi Bey binâ eylediği câmi'-i şerîfin yevmî iki akçe vazîfe ile mütevellîsi olan râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Hakkı'nın hıdmetinde kusûru yoğiken Receb nâm kimesne hilâf-ı inhâ ile alup gadr etmeğle ref' olunup girü mezbûra ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâsına arz etmeğin tevcîh idüp ve mukarrer idüp bu berât-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varup vakf-ı mezbûrun kemâkân mütevellîsi olup ber muceb-i şart-ı vâkıf hıdmet-i lâzîmesin bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan yevmî iki akçe vazîfesine mutasarrıf olup ol bâbda efrâd-ı âferîdeden hiçbir

ehad mâni‘ ve dâfi‘ olmayup dahl ü ta‘arruz eylemeye şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehr-i Ramazanü’l-mübârek sene tis‘a ve seb‘în ve elf.

Be-mâkım-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kayd-şod fî 21 M

Sayfa No: 237 Belge No: 241

Sen ki ağalarımızdan Mahmud Ağa zîde kadruhusun hâliyâ Rumkala emîni olan Osman Ağa arz-ı hâl idüp emânet-i mezbûr taraf-ı mîrîden kendüye deruhde ve iltizâm olmağla Rumkala re‘âyâlarından bazıları varup Ayntab’da sâkin olmaları ile üzerlerine edâsı lazım gelen ispençeleri taleb olundukda edâda te‘allül ve muhâlefet eyledikleri ecilden mukaddemâ tarafımıza ihzâr olunup şer‘le da‘vâları görüldükde re‘âyâdan oldukları huzûr-ı şer‘de sâbit ve ispençelerin vermeye tenbîh ve hüccet-i şer‘iyye olunmuşiken hâliyâ Ayntab nâibi ve muhzırbaşısı mâl-ı pâdişâhî verdirmeye mâni‘ ve müzâhim olmaları ile mîriye ve şart-ı iltizâmına gadr ve noksân terettüb eylediğın bildirmekle mezbûrları ve mâl-ı mîriye vermeye te‘allül eden re‘âyâ ile kethudâları ve yeniçeri serdârını umûmen huzûrumuza ihzâr eylemek için buyruldu ısdâr olunmuşdur gerekdir ki mezbûr nâibi yerine bir âdem nasb etdirip mukâta‘a-i mezbûr emîni ile nâib-i mezbûr ve muhzırbaşısı olan kimesneyi ve te‘allül eden re‘âyâyı ve kethudâlarını ve yeniçeri serdârını dahi umûmen kaldırıp huzûrumuza ihzâr eyleyesiz ki ahvâlleri huzûrumuzda şer‘le görüle teftîş olunup icrâ-yı şer‘ oluna diye buyruldu.

Fî 22 Zâ sene 1079

Kayd-şod fî şehr-i Zi’l-ka‘de 23

Sayfa No: 238 Belge No: 242

Fazîlet-meâb Ayntab nâibi efendi inhâ olunur ki hâliyâ Rumkala emîni olan Osman Ağa’nın erbâb-ı timardan Ali nâm kimesne ile şer‘î da‘vâsı olup huzûrumuzda yedinde olan hüccet-i şer‘iyye mücebince da‘vâları şer‘le görülmek için ihzar olunmak bâbında buyruldu iltimâs etmeğle ecdâd ve ağalarımızdan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mahmud Ağa zîde izzuhu mübâşir ta’yîn olunmuşdur mezbûr her kande ise bulup huzûrumuzda da‘vâları şer‘le görülmek için ihzâr etdiresin ki da‘vâları huzûrumuzda şer‘le görölüp icrâ-yı hakk oluna.

Fî 22 Z sene 1079

Sayfa No: 238 Belge No: 243

Mütesellim Ali Ağa

Fazîlet-meâb Ayntab nâibi efendi paşa-yı müşarun ileyh hazretlerinin taraf-ı şerîflerine aid olan rüsûm-ı mezburdan izzetli Mahmud Paşa zamânında ne vechile tahsîl olundu ise mütesellim-i mûmâ ileyh dahi ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil Mahmud Ağa zide kadruhu mübâşeretiyle ahz u kabz etdirüp mu'tad-ı kadîm olagelmişe muhâlefet etdirmeyesiz

Fî 27 Zâ sene 1079 kayd fî yevm 24

Sayfa No: 238 Belge No: 244

Dimos emîni

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müşerri'in Ayntab nâibü's-şer' olan efendi tarafımızdan varan mübâşir ma'rifetiyle mezbûrun hilâf-ı şer'î ve kânûn akçesi alındığı vâkı' ise bi-hasebi's-şer' sübût bulan hakkını aliverip te'allül etdirmeyesin ve tekrar tarafımıza şikâyet etdirilmeden hazer eyleyesiz

Fî yevm 27 / Fî 1 Zâ sene 1079

Sayfa No: 238 Belge No: 245

Erbâb-ı timardan Receb Ağa

Fazîlet-meâb nâib efendi mezbûrların da'vâları huzûrumuzda şer'le görülmek için âdemimiz mübâşeretiyle ihzâr etdiresiz diyü buyruldu Zi'l-ka'deti's-şerîfe fî yevm 27 sene 1079

Sayfa No: 238 Belge No: 246

Maraş Dulkadiroğlu

Ademimiz mübâşeretiyle şer'le görölüp sübût bulup teveccüh eden hakkı bi-hasebi's-şer'-i şerîf tahsîl etdirilip ihkâk-ı hakk oluna ba'de's-sübût te'allül ederse mübâşir-i mûmâ ileyh ile huzûrumuza ihzâr olunmak için buyruldu fî yevm 27 sene 1079

Sayfa No: 238 Belge No: 247

Kal'alı buyruldusu

Fazîlet-i Ayntab nâibü's-şer' olan efendi mezbûrun da'vâsı olup (silik) temessükâtı ile ve bunun dahi dizdâr aldığı temessükü dahi mübâşir ma'rifetiyle taleb idüp alup

tarafımıza irsâl eylesiz ki huzûrumuzda da'vâları şer'le görölüp icra-yı hakk oluna.

Fî yevm 27 sene 1079

Sayfa No: 239 Belge No: 248

Dimos emîni Halil Ağa

Kıdvetü'n-nüvvâb Ayntab nâibi olan (silik) fazluhu ademimiz mübâşeretiyle mezbûrları hasmalarıyla ma'an huzûrumuza ihzâr idüp huzûrumuzda şer'le murâfa'a olasız.

Fî 20 sene 1079

Sayfa No: 239 Belge No: 249

Sûret-i emr-i şerîf-i âlişândır

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Haleb kâdîsı zîdet fezâilehu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Haleb mütesellimi ve kethudâyeri ve yeniçeri serdarı ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâliyâ Asitâne-i sa'âdetden Bağdad kal'asına irsâli fermânım olan mühimmât-ı tarîk inşâallâhu te'âlâ İskenderun'a vardıkda Birecik'e nakl ve Birecik'den kavî ve metîn ve müstahkem kelekler vaz' olunup mu'accelen Bağdad'a nakl ve bi-lütfillâhi te'âlâ mahalline irsâl ve îsâl eylemekde herbiriniz gereği gibi ikdâm-ı ihtimâm eylemeniz bâbında ferman-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince amel idüp dahi vech-i meşrûh üzre Bağdad kal'asına irsâli fermân olan mühimmât-ı tophâne inşâallâhu te'âlâ varup İskenderun'a dâhil oldukda mühimmât-ı mezbûr Birecik'e nakl ve Birecik'den kavî ve metîn ve müstahkem keleklerle tahmîl etdirilüp ber vech-i ta'cîl Bağdad kal'asına nakl ve bi-lütfillâhi te'âlâ mahall-i me'mûra irsâl ve îsâl eylemekde her biriniz gereği gibi ikdâm-ı tamm ve ihtimâm-ı mâlâ-kelem eyleyüp avk u te'hîrden ve ihmâl ve müsâheleden begâyet ihtirâz eylesiz şöyle ki mühimmât-ı mezbûr vakt ü zamânıyla varup mahallinde vâsıl olmayup ve iyâzen billâh bir zarar isâbet etmek ihtimâlî olur ise sizin adem-i tekayyüdünüzden bilinüp cümleiniz mes'ûl ve mu'âteb olmanız mukarrerdir âna göre basîret ve intibâh üzre olup emr-i şerîfimin mazmûn-ı hümâyûnı ile âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâil-i şehr-i Cumâde'l-ülâ sene tis'a ve seb'în ve elf.

Kostantınıyye el-mahrûse
Kayd-şod fi 1 Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe

Sayfa No: 239 Belge No: 250

Şerâyi'-şi'âr

Terib ve Telbaşir kâdîları efendiler huzûrlarına tahiyyât-ı sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki hâlâ Bağdad kal'asına nakl olunması fermân olunan top kundakları ve tekerlekleri taht-ı kazâlarınız toprağına vâsıl olduktan sonra taht-ı kazâlarınız re'âyâlarından günde yüz yirmi beş çift öküz ve üç yüz piyade re'âyâ çıkarıp çekdirip Birecik iskelesine ulaştırmak bâbında mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vardıkda gerekdir ki taht-ı kazâlarınızın re'âyâlarından her kâdîlık re'âyâsı tahammüllerinize günde yüz yirmi beş çift öküz ve üç yüz piyade re'âyâ tedârik ve ihrâc ve mühimmât-ı mezkûra vâsıl olduktan mukaddem hâzır ve müheyyâ etdirilüp taht-ı kazâlarınıza vâsıl olduğu birle mevcûd bulunup ol mikdar çiftler arabalara koşulup re'âyâ-yı mezkûreye çekdirilüp Birecik iskelesine ulaştırmak üzre dikkat ve ihtimâm mukayyed ve ihtimâm eylesesiz bu bâbda ihmâl ve müsâheleden begâyet ihtirâz üzre olup hıdmet-i pâdişâhiye ihtimâm etmek üzre sa'y-i belîğ eylesesiz ve's-selâm tahrîren fi 25 Zâ sene 1079

Kayd-şod fi evâil-i şehr-i Zi'l-hicce fi'l-yevmi'l-evvel

Sayfa No: 240 Belge No: 251

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki fermân-ı âlî üzre Girid cezîresi seferinde ma'mûr olmak ile Ayntab sancağında vâkı' olan karye-i Tilhumus ve gayrilerden yirmi dört bin akçe ze'âmetimizden harçlık husûsu tedâriki için kendü ademlerimizden olan bizim Ali vekîl nasb edip irsal olunmuşdur merkûm Ali'nin ol tarafda her ne yüzden ma'kûl ve münâsib görür ise bizim dahi makbûlümüzdür ve merkûm Ali'nin yedine işbu vekâlet temessükü tahrîr olup verilmişdir tahrîren fi şehr-i Şevvâlü'l-mübârek sene 1079

Kayd 29 Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe

Sayfa No: 240 Belge No: 252

Medine-i Ayntab'da Bostancı mahallesinde sâkin Ahmed Çelebi ibni Ebubekir mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb el-Hâcc Hamza bin Hıdır mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp mahalle-i mezbûre sükkânından olpu tarih-i

kitabdan on yıl mukaddem fevt olan Şaban Çelebi ibni Mahmud'un muhallefâtı vâris-i vâhidi olduğum ecilden bana intikâl etmişdi lakin müteveffâ-yı mezbûrun merkûm el-Hâcc Hamza'ya kırk üç gurus deyn-i müsbeti olup kable'l-îfâ fevt olmağın muhallefâtından meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde tarih-i mezbûrda karye-i Babilge turâbında vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd tahmînen buçukkeyl bezir istî'âb eder bir kıt'a tarla ve içinde kâimü'l-usûl dört dib ceviz eşcârı altı aded şeteli (?) ve etrafında vâkı' palanguz şeteli ve yine karye-i Kilisacık turâbında vâkı' tahmînen dört sümün bezir istî'âb eder bir kıt'a tarla ve mahdûdân-ı mezkûrândan mâ'adâ on üç gurus dahi virüp müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde mezbûr el-Hâcc Hamza'nın alaka ve medhali kalmayup hâlâ zikr olunan tarlalara mutasarrıfdir li ecli'l-istihkâm yedine hüccet-i şer'îyye verilsin dedikde mezbûr el-Hâcc Hamza dahi müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan kırk üç gurus hakkıma mukâbil zikr olunan tarlaları ve on üç gurusu dahi mezbûr Ahmed Çelebi yedinden vâris-i vâhid olduğu ecilden ahz u kabz idüp minba'd meblağ-ı mezbûra müte'allika da'vâ ve nizâ'ım yokdur diyü ikrâr-ı sâf eylediğinde birbirlerinin takrîrlarına bi'l-müşâfehe tasdik ve tahkîk etmeğın alâ mûceb-i i'tirâfihim mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fî evâil-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Mustafa Çelebi Hamamcı / Ebubekir Çelebi Çerkezzâde / Abdülcilil Şerefzâde / Abdullah Efendi el-Hatîb / Hasan Ali

Sayfa No: 240 Belge No: 253

Kıdvetü's-sikât ve'l-mütehakkıkîn Ayntab kal'ası dizdârı zîde hıfzuhi hâliyâ Ayntab kal'asında olan mahbûsları ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yeğen Ahmed Ağa zîde kadruhuya teslîm ve tarafımıza irsâl idüp minba'd te'allül eylemeyesin
Kayd-şod fî 12 Zi'l-hicce / fî 9 Z sene 79

Sayfa No: 240 Belge No: 254

Sen ki Kavaldüzoğlu'sun mezbûr ile huzûrumuzda murâfa'a-i şer' olmanız için mübâşir ile kalkup ma'an huzûrumuza gelesin zinhâr tereddüd eylemeyesin sonra nedâmet çekersiz

Fî 7 Z sene 1079

Kayd-şod fî 13 Zi'l-hicce

Sayfa No: 241 Belge No: 255

Akzâ kuzâtı'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdisı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzere Ayntab'da vâkı' kahvehane-i Ayntab ve tahmîs-i kahve ve tevâbi'i mukâta'ası emîni olan (boş) zîde kadruhu ordu-yı hümayûnuma arz-ı hâl idüp mukâta'a-i mezbûrenin zabtı tarihi bin yetmiş dokuz Cemaziye'l-ahirinin on yedinci gününde olup zabtı zamanı gelmeğle elinde olan berât-ı şerîfim mücebince zabt ve tasarrufu ve vâkı' olan hukûk ve rûsûmı kadîmden olageldiği üzere ahz u kabz etdirilmek bâbında emr-i şerîfim rica eylediği ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sadır olan emrim üzere amel idüp dahi mukâta'a-i mezbureyi tarih-i mezbûrdan emîn-i mezbûre elinde olan berât-ı şerîfim mücebince kadîmden olageldiği üzere zabt ve tasarruf etdirip hilâf-ı berât-ı âlişân aharı müdâhale etdirmeyesin cânib-i mîrîye gadr ve zarar olmakdan hilâf-ı şer' ve kânûn zulm ve te'addîden begâyet ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin işrîn şehr-i Rebiülevvel sene tis'a ve seb'în ve elf.

Be-yurd-ı sahra-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No: 241 Belge No: 256

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki hâlâ bin yetmiş sekiz Martı ibtidâsından mutasarrıf olduğumuz karye-i Zeytun ve karye-i Fernus zimmîlerinden Ayntab ve Haleb'de ve Bilek'de ve Adana'da ve Payas ve İsneyn ve Antakya'da sakin olan zimmîlersiz inhâ olunan oldur ki sene-i mezbûrede üzerlerinize edâsı lazım gelen cizyelerinizi tahsîl eylemek için cânibimizden Hasan Ağa'yı ve bizim Evsub Kethuda'yı göndermişizdir vüsûlünde gerekdir ki mezbûr Hasan Ağa'yı ve Evsub Kethuda'yı ağa bilüp edâsı lazım gelen cizyelerinizi mezburlara edâ ve teslim edesiz inâd ve muhâlefet eylemeyesiz eğer inâd ve muhâlefet ederseniz sonra nedâmet çekmeniz mukarrerdir âhardan bir ferd dahl ü ta'arruz eylemeyesiz ve müceb-i tezkire ile âmil olasız tahrîren fi evâsıt-ı Cumade'l-ûlâ fi't-tarihi'l-mezbûr

Mehmed Voyvoda Kâimmakâm-ı Zeytun ve Fernus hâlâ

Sayfa No: 242 Belge No: 257

Muhallefâtü'l-merhum Osman bin Cuma (silik) be-karye-i Ulu Mahsare min tevâbi'-i kazâ-i Tilbeşar min (silik) be-kazâ-i Ayntab ve tereke-i zevcetü med'uvvetü Aişe binti Ramazan ve bintân-ı (silik) sagîre Elif ve abâ med'uvven Cum'atü'l-mezbûr ve'l-verâsetü münhasıra minhüm vaka'a't-tahrîr fi'l-yevmi'r-râbi' min Cemâziye'l-ahire lisene tis'a ve seb'in ve elf

Menzil 3 ma'a ahur 1 Kıymet 5 guruş	Keten keyl 4 4 guruş	Arpa keyl 8 4 guruş	Öküz çift 1 10 guruş	Dişi merkeb ma'a sıpa 4 15 guruş
Koza müdd 5 3,5 guruş	Sahan 3 3 guruş 1 rub'	Tabe 1 1 guruş	Tas 1 0,5 guruş	Keçe 1 Guruş rub' 3
Yorgan 1 Rub' 3	Döşek 1 0,5 guruş	Kilim 2 1 guruş	Saban demiri ma'a alat 2 2 guruş	Keçi 4 4 guruş
Buğday keneb 21 18 guruş	Kaftan 2 3,5 guruş	Monla dülbend 1 1,5 guruş	Kavuk 1 0,5 guruş	Hançer 1 Sülüs 1
Kürk 1 2 guruş	Yün 12 1 guruş	Bağ tinek 900 10 guruş	Defa bağ kıt'a 5 8 guruş	Samanlık 1 2 guruş
Matbah 1 2 guruş	Yekûn 104			
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre 13 guruş	Hisse-i binti'l-mezbûre 52 guruş		hisse-i ebbi'l-mezbûr 39 guruş	

Zevce-i mezbûre mehr-i müecceli olan elli guruş da'vâsı ile hissesi mukâbelesi on bir guruş ve dört keçi ve bir keyl tohum istî'âb eder ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a tarla sâhib-i arz ma'rifetiyle alup mîrâsa müte'allık da'vâdan sâir verese zimmetlerini ibrâ eylediği kayd olundu

Hurire'l-fakîr Hasan el-Müvellâ hilâfehu
be-medîne-i Ayntab el-mahmiyye gufire leh

Sayfa No: 242 Belge No: 258

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zide kadruhu ordu-yı hümayûnuma arz-ı hâl idüp bin yetmiş dokuz senesine mahsub olmak üzere kahvehâne-i Ayntab ve tahmîs-i kahve ve tevâbi'i mukâta'ası olageldiği üzere üzerine deruhde olunmak bâbında inâyet ricâ

etmeğin ordu-yı hümayûnum hazînesinde mahfûz olan başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda mukâta‘a-i mezbûrenin tarihi Cumâde’l-âhirenin on yedisinden olup ve senede iltizâmı tefâvütüyle elli yedi bin beş yüz yirmi bir akçeye olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın mezbûra deruhde olunup berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vüsûle getirüp dahi tarih-i merkûmdan vech-i meşrûh üzre zabtiyçün bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr zîde kadruhu varup mukâta‘a-i mezbûreyi bin yetmiş dokuz Cemâziye’l-ahiresinin on yedinci gününden bir sene tamamına değin zamanı hülûl eyledikde kadîmden olageldiği üzre zabt ve tasarruf ve vâkı‘ olan küllî ve cüz’î hukûk ve rüsûmun bi-hasebi’ş-şer‘ ve’l-kânûn mîrî için ahz u kabz eyleyüp sene ahirinde iltizâmına tamamen cevâb vere ve fermân olunan peşin için bin yetmiş sekiz Ramazan-ı şerîfinin on dokuzuncu gününde tefâvütüyle Abdullah zîde kadruhu yedinden yirmi beş bin akçe ber vech-i peşin teslim-i hazîne olunmuştur şöyle bileler alamet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren fi’l-yevmi’l-hâmis ve’l-işrîn şehr-i Ramazanü’l-mübârek sene semân ve seb‘în ve elf.

Be-yurd-ı sahra-yı kal‘a-i Kandiye

Sayfa No: 243 Belge No: 259

Fezâil-şi‘âr Anadolu’da vâkı‘ olan kuzzât efendiler zîdet fezâilehu ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân mütesellimler ve voyvodalar ve evkâf zâbitleri ve kethudâ yerleri ve yeniçeri serdarları ve vilâyet a‘yânları vesâir iş erleri ve Türkmen mîr aşiretleri ve boy kethudâları zîde kadruhumâ inhâ ve i‘lâm olunur ki hâliyâ yetmiş nefer kuttâ‘u’t-tarîk eşkiyâsı Diyarbekir’den çıkup Bağdad ve Basra hazineleri izine düşüp garet etmek kasdıyla berü taraflara çıkdıkları tevâtür ile ma‘lûm olmağla imdi bu makûle kuttâ‘u’t-tarîk eşkiyâsı böyle fesâda sâ‘î oldukları cümleye töhmet-i azîme oldukları mukarrer olmağla mezbûr şakîler her kangınızın taht-ı hükûmetinde istimâ‘ olunur ise umûmen üzerlerine nefîr-i âmm idüp hîn-i muhârebede katl olanların demleri hederdir dem ü diyet suâl olunmaz hemen o makule kuttâ‘u’t-tarîk eşkiyâsın katl idüp tarafımıza irsâl etmek için buyruldu ısdâr olunup ağalarımızdan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Hüseyin Ağa zide kadruhu mübâşir ta‘yîn ve irsâl olunmuştur vüsûlünde gerekdir ki eşkiyâ-yı mezbûrûn her kangınızın taht-ı hükûmetinde zuhûr ederse ol mahallin hâkimleri vesâir ata ve dona ve silaha kâdir olanlar gerek atlu ve piyade olsun mûmâ ileyh mübâşereti ile umûmen nefîr-i âmm idüp üzerlerine her kande iseler varup ceng ederlerse ceng idüp o makûle kuttâ‘u’t-tarîk eşkiyâsının demleri

hederdir hemen katl idüp başların tarafımıza gönderesiz şöyle ki ihmâl ve müsâmahanız ve adem-i tekayyüdünüz sebebi ile eşkiyâ-yı mezbûrûn her kangınızın taht-ı hükümetinde zuhûr idüp ve üzerlerine varup ele getirmeyesiz bir vechile adem-i tekayyüdünüz zuhûrunda fermân-ı hümâyûn mûcebince cezânüz verilmek mukarrerdir şevketlü padişahımızın ... fermân-ı hümâyûnları (silik) taht-ı hükümetlerinizde eşkiya geçmek töhmetdir imdi hazer idüp fermân-ı şerîf mucebiyle âmil olasız ve illâ bundan sonra nedâmet çekmeniz mukarrerdir gâfil olmayup ve hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addîden ihtirâz eyleyesiz diye buyruldu

Fî gurre-i C sene 1079

Be-hatm-i hazret-i Mehmed Paşa müfettiş-i Anadolu

Kad vasele ileynâ fi 11 Cemâziye’l-ahir sene 79

Sayfa No: 244 Belge No: 260

İşbu bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzere (silik) ağalarımızdan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân (boş) zîde kadruhu ta’yîn ve irsâl olunmuşdur gerekdir ki kal’a-i Ayntab’ın neferâtını dörder divarını mu’tâd-ı kadîm üzere yoklayup taraf-ı ahardan bir ferd müdâhale eylemeyeler tahrîren fî 3 C sene 1079

Mehmed kâimmakâm-ı mîrmîrân-ı Maraş hâlâ

Sayfa No: 244 Belge No: 261

Muhallefâtü’l-merhûm el-Hâcc Haydar bin Hamza mâte min kabl-i sâkinâ be-mahalle-i Tevbe min mahallât-ı Ayntab el-mahmiyye ve tereke-i zevce-i med‘uvv Cemile binti ve ebnâ-i sagîrâ Haydar ve bintân-ı kebîrtân Fatıma ve Halime el-verâsetü münhasıratü fihim vaka‘a’t-tahrîr fî evâsıt-ı Cumâde’l-ûlâ sene 1079

Menzil der mahalle-i mezbûre 1 Kıymet 100 guruş	Kaftan 2 Kıymet 2 guruş	Gömlek 2 1 guruş	Dülbend ma‘a aba 2 1 guruş	Ceviz 1000 2 sülüs
Ceviz şecer dip 280 10 guruş	Karye-i Şami’de bağ-ı tinek 500 Kıymet 30 guruş	Üzümlük yük 3 2 guruş	Der zimmet Musaoğlu an karye-i Derbend 4 guruş	Der zimmet Durmuşoğlu 10 guruş
Der zimmet Veli Efendi 60	Der zimmet Mehmed Efendi 2	Der zimmet el-Hâcc Mehmed Efendi 115	Der zimmet Dağdağanlı Efendi 9	Cem’an yekûn 346 / 2 sülüs
Minha’l-ihracât				

Techîz ve tekfîn (boş) guruş	Mehr-i müeccel li'z-zevceti'l- mezbûre 35 guruş	Deyn-i müsbet el- Hâcc Hüseyin 20 guruş	Resm-i kısmet 8 guruş	Kâtibiye 0,5 guruş
Ve hüddâmiye 0,5 guruş	Ve ihzâriye (boş)	Yekûn 65 guruş		
Sahha'l-bâkî li't-taksîmi beyne'l-verese 281				
Hisse-i zevce 35 guruş / 62,5 akçe	Hisse-i ibn 127,5 guruş / 717 akçe	Hisse-i bint 61 guruş / rub' 1 akçe 108,5	Hisse-i bint 61 guruş / rub' 1 akçe 108,5	

Müteveffâ-yı merkûm el-Hâcc Haydar hâl-i huyûtunda sagîr oğlu mezbûr Haydar'a hibe eylediği muhallefâtdır

İki peykli bir beyt ve bir matbah ve havli 1 Kıymet 55	Ve yine derbendli oda 1	Sahan 14 Kıymet 10 guruş	Tas 4 Kıymet 1 guruş	İbrik 1 Kıymet 0,5 guruş
Leğen 1 Kıymet 1 guruş	Sini 1 1 guruş	Bakraç 1 tepsi 2 1 guruş	Taşet 4 12 guruş	Hamam leğeni 1 2 guruş
Şemi'dan 1 Rub' 1	Kuzu tenceresi 1 4 guruş	Tencere 1 2,5 guruş	Tabe 1 2 guruş	Mahzara kazganı 3 20 guruş
Kilim 1 15 guruş	Kaliçe 3 Kıymet 3 guruş	Zili 2 Kıymet 7	Yorgan 7 Kıymet 5 guruş	Döşek 3 1 guruş
Kilim 2 Kıymet 2 guruş	Yasdık 6 2 guruş	Yorgan 2 3 guruş	Döşek 2 1 guruş	Tahta sandık 3 3 rub'
Yekûn 155				
Sagîr-i mezbûre babasından sâir terekesinden intikâl eden hisse guruş 123 Hurde akçe 67				

Sagîr-i mezbûre babasından intikâl eden hisselerin kırk dokuz guruş hemşireleri zimmetinde olup mâ'adâsı zimem-i nâsda olan akçeden olduğu bu mahalle kayd olundu.

Hurire'l-fakîr Hasan el-Müvellâ hilâfetuhu be-medîne-i Ayntab el-mahmiyye

Sayfa No: 245 Belge No: 262

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmi oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab kazâsında nâibü's-şer' olan mevlânâ Süleyman zîde ilmuhu dergâh-ı mu'allâma gelüp mahrûse-i mezbûrede olan erbab-ı

hıref üzerlerine berât-ı şerîfimle Ahi Baba ve şeyh-i seb'a olup işbu râfî'-i tevkî'-i refî'ü'-ş-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ömer zîde kadruhunun üzerinde olup dindar ve müstakîm ve her vechile mahall ve müstehakk olup hizmetinde bir vechile kusûrî ve azli îcâb eder hâli yoğiken âhardan Ahmed ve bazı kimesneler hilâf-ı inhâ bir tarikle alup lakin cümle ehl-i hıref umûm üzre mezbûr Seyyid Ömer'den rızâ ve şükrân üzre oldukların arz eylediği ecilden fazîletlü şeyhü'l-islam hazretlerinin işâretleri ve sûret-i ruus-ı hümâyûn mücebince ibkâ ve mukarrer idüp bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mevlânâ-yı mezbûr Seyyid Ömer varup ber karâr-ı sâbık mahrûse-i mezbûrede olan ehl-i hıref tâifesinin âhi babası ve şeyh-i seb'a olup hıdmet-i lazımesini bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra bundan akdem şeyh-i seb'a ve ahi baba olanlar ne vechile tasarruf edegelmışlerse bu dahi minvâl-i meşruh üzre mutasarrıf oldukdan sonra hilâf-ı inhâ ile alup ref' olunan Ahmed ve taraf-ı ahardan bir ferd mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler âlamet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i Muharremü'l-harâm sene tis'a ve seb'in ve elf.

Kayd fî 29 Cumâde'l-ûlâ sene 79

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 245 Belge No: 263

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Râfî'-i tevkî'-i refî'ü'-ş-şân-ı hâkânî Derviş Mehmed südde-i sa'âdetime gelüp Ayntab kazâsında vâkı' Karakapucı mescidinde imam olan Veli fevt olup yeri mahlûl olmağın imâmet-i mezbûr ber vech-i hasebi kendüye tevcîh olunup berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet rica etmeğın tevcih idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varup mescid-i merkûmda ber vech-i hasebi imam olup hıdmet-i lazımesin mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ol babda ahardan bir ferd mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler âlâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehri Cemâziye'l-evvel sene tis'a ve seb'in ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 246 Belge No: 264

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'in vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass

bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Haleb kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâliyâ Haleb serdarı olan Musulluoğlu dimeğle ma'rûf Mehmed Çavuş ve Haleb kulluklarını zabt eden Mustafa Çavuş'un Asitâne-i sa'âdete ihzârları lazım gelmeğle kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân otuz dördüncü bölükde Osman Çavuş zîde kadruhu mübâşir ta'yîn olunmağın mezbûrları mübâşir-i merkûma teslim ve Asitaneye ihzâr eylesiz diyü bi'l-fi'il yeniçerilerim ağası kâimmakâmı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mustafa dâme mecduhu tarafından mühürlü mektûb verilmeğle mücebince amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda sâdır olan emrim ve ağa-yı müşarun ileyhın tarafından verilen mühürlü mektûb mücebince mezbûrları mübâşir-i merkûma teslim ve Asitâne-i sa'âdetime ihzâr eyleyüp minba'd hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cumâde'l-ûlâ sene tis'a ve seb'în ve elf.

Kayd fî 28 Cumâde'l-ûlâ sene 79

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 246 Belge No: 265

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müşerri'in Ayntab kazâsında nâibü's-şer' olan mevlânâ Seyyid Süleyman zîde ilmuhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Ayntab'da şehreküstü mahallesinde vâkı' Bali Paşa medresesinin vazîfe-i mu'ayyene ile mütevellîsi olan rafî'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Ebu Derda Halife'nin hıdmetinde kusuru ve azli îcâb eder hâli yoğiken âhardan bazı kimesneler alup gadr eylediğın ve mezbûre ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inayet ricâsına arz etmeğın mukarrer ve tevcîh idüp bu berât-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varup medrese-i mezbûrenin mütevellîsi olup ber müceb-i şart-ı vâkıf hıdmet-i lâzımesin bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf ola ol bâbda efrâd-ı âferîdeden hiç ehad mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe [i'timâd kılalar] tahrîren fî evâil-i şehr-i Rebiülahir sene tis'a ve seb'în ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kayd fî 29 Cumâde'l-ûlâ sene 79

Sayfa No: 247 Belge No: 266

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Ayntab mukâta'ası emîni olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yusuf zîde kadruhu hâlâ Dersa'âdetime arz-ı hâl idüp mukâta'a-i mezbûr bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzere berât-ı şerîfimle bana deruhde olunup şart-ı iltizâmıma dâhil mukâta'a-i merkûm aklâmından Ayntab ihtisâbı uhdemde olup bostanlarda ve şehirlerde bey' olunan sebzevâtdan mu'tâd-ı kadîm üzere rûsûmların taleb eyledikde bazı kimesneler mücerred mîrîye aid rûsûmların vermemek için biz askerîyiz diyü vermekde te'allül eylediklerinden gayrı kapanda vezn olunup fûruht olunan eşyâdan küllî ve cüz'î her ne ise kadîmden olageldiği ecilden imdi şer' ve kânûn ve kadîmden olageldiği üzere amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi husûs-ı mezbûra mukayyed olup göresin emîn-i mezbûrun şart-ı iltizâmına dâhil olup bostanlardan ve şehirlerden bey' olunan sebzevatların ve kapanda vezn olunup fûruht olunan eşyâdan küllî ve cüz'î her ne ise kadîmden verilegeldikleri rûsûmları taleb olundukda bazı kimesneler mücerred mîrîye aid olan rûsûmların vermemek için askerîyiz diyü vermekde te'allül eyledikleri vâkı' ise ol takdîrce emîn-i mezbûrun şart-ı iltizâmına dâhil sebzevât kapanda vezn olunup fûruht olunan eşyânın küllî ve cüz'î her ne ise kadîmden verilegeldiği rûsûmların ma'rifet-i şer'le mîrî için ahz u kabz etdirdip olagelmişe muhâlif kimesneye ol vechile te'allül ve muhâlefet etdirmeyesin mâl-ı mîrîye gadr ve zarar olmakdan ve hilâf-ı şer' ve kânûn te'addî ve tecâvüzden begâyet ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i Rebiülahir sene tis'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 247 Belge No: 267

İzzetlü ve rıf'atlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîfleri savbına dürrer-i tahiyyât-ı sâfiyât-ı muhabbet-füzûn ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât-ı meveddet-nümûn ithâfından sonra muhibbâne inhâ olunur ki taht-ı hükümet-şi'ârları olan medîne-i Haleb serdârı olan Musulluoğlu Mehmed Çavuş'un ve Haleb kullukların zabt ve tasarruf eden Mustafa Çavuş'un Asitâne-i sa'âdete ihzârları lazım gelmeğin varaka-i vedâd tahrîr

ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân otuz dördüncü bölükde Osman Çavuş zîde kadruhu ırsâl-i (silik) huzurları kılınmışdır lede's-şerefi'l-vüsûl me'mûldür ki mezbûrları çavuş-ı merkûma teslîm ve Asitane-i sa'âdete indirmeleri bâbında sa'y-i cemîlleri mebzûl ve bî-dirîğ buyrula bâkî hemîşe-i ilm-i fezâil der-seccade-i şerî'at-i Muhammedî müstedâm-bâd tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis aşer min şehr-i Cumâde'l-ûlâ sene tis'a ve seb'in ve elf.

Muhibb-i muhlis Mustafa kâimmakâm-ı ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî hâlâ

Sayfa No: 248 Belge No: 268

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdisı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dergâh-ı mu'allâm yeniçeri çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Halil Çavuş zîde kadruhuya Girid cezâiresinde bi'l-fi'il vezâret ile dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehu tarafından kendüye tevcih ve mühürlü mektûb verilmeğle mezbûrı ve kânûn-ı kadîm üzre serdarlık hıdmetinde istihdâm idüp âharını dahl ü ta'arruz etdirmeyesin diyü bi'l-fi'il yeniçerilerim ağası kâimmakâmı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mustafa dame mecduhu tarafından mühürlü mektûb verilmeğın mücebince amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim ve müşârun ileyha tarafından verilen mühürlü mektûb mücebince mezkûr Halil Çavuş'u ve kânûn-ı kadîm üzre serdârlık hıdmetinde istihdâm idüp âharı dahl ü ta'arruz etdirmeyüp hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi evâsıt-ı Cumâde'l-ûlâ sene tis'a ve seb'in ve elf

Kayd fi 28 Cumâde'l-ûlâ sene 79

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 248 Belge No: 269

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdisı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayntab dimosu emîni olan Mehmed zîde kadruhu Dersa'âdetime kazâyâ defteri gönderüp bin

yetmiş sekiz senesine mahsûb olmak üzere uhdemde olan Ayntab dimosu aklâmına tâbî‘ nefis-i Ayntab ihtisâbı mâlından cem‘ olunan gurus̃ iki yüz elli akçeye teklîf eylemeleriyle mâl-ı mîrîye gadr ve şart-ı iltizâmına ziyâde kesr ve zarar terettüb olur diyü bildirüp mukâta‘a-i mezbûre mâlından alınan riyâl gurus̃ yüzzer akçeye ve esedî gurus̃ doksanar akçeye alınıp ziyâde ve noksân alınmamak bâbında emr-i şerîf verilmek ricâ ederim diyü bildirdiği ecilden imdi hazîne-i âmireme alındığı üzere alınmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi husûs-ı mezbûre mukayyed olup göresin ihtisâb mâlından alınan kâmil riyal gurus̃ yüzzer akçeye ve esedî gurus̃ doksanar akçeye aldırup ziyâde ve noksâna aldırmayasın ve akçe alındıkda hâlisü’l-ayâr akçe aldırup zinhâr zuyûf ve kızıl ve kırkık akçe aldırmayasın husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsin tahrîren fi’l-yevmi’l-hâmis şehr-i Recebü’l-mürecceb sene semân ve seb‘în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

Sayfa No: 249 Belge No: 270

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

İşbu dârende-i tevki‘-i refi‘ü’ş-şân-ı hâkânî kıdvetü’l-ulemâi’l-mütehakkıkîn mevlânâ Ömer îde ilmuhu mahall ve müstehakk olmağla inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüp mahmiye-i Ayntab’da Şhreküstü mahallesinde Beşinci mescid-i şerifinde imam iken fevt olan Ebubekir yerine suret-i ruus-ı hümayûnum mücebince bin yetmiş dokuz Saferü’l-muzafferinin yirmi ikinci gününde vazîfe-i mu‘ayyenesiyle imam nasb idüp bu berât-ı sa‘âdet-âyât-ı behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki mûmâ ileyh varup zikr olunan mescid-i şerîfde imam olup şol ki hıdemât-ı imâmetdir bî-kusûr mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra bundan evvel mescid-i mezkûrda imam olanlar vazîfe-i mu‘ayyenesinde ne minvâl üzere mutasarrıf olagelmişler ise mezkûr dahi ol vechile evkâf-ı merkûme mahsûlünden mutasarrıfı yedinden alup mutasarrıf ola ol bâbda bir ferd mâni‘ ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren fi’l-yevmi’s-sâdis ve’l-aşr min şehr-i Saferü’l-hayr lisene tis‘a ve seb‘în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 249 Belge No: 271

İzzetlü ve fazîletlü ve rıf'atlı efendi hazretlerinin meclis-i şerîf ve mahfel-i münîf-i izzet-redifleri savbına mezîd-i i'zâz ve ikrâm birle dürer-i da'vât-ı sâfiyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât-ı meveddet-gâyât ithâfiyla mübârek hükm-i şerîfleri sual olundukdan sonra inhâ-i muhlisâne olunan budur ki kalem ve hükümetlerinde vezîr-i rûşen-zamîr sa'âdetlü ve izzetlü yeniçeri ağası hazretlerinin mektûb-ı şerîfleriyle hâlâ serdar olan Halil Çavuş bendenizin üzerinden nazar-ı şerifleri dirîğ buyurmayup vezîr-i müşârun ileyh ağa hazretlerinin tevcih mektûbları üzre mezbûr Halil Çavuş'a serdarlık umûrunda istihdâm buyurup olageldiği üzre zabt u rabt etdirüp ahardan bir ferdi müdâhale etdirilmeyüp vâkı' olan husûslarında külli imdâd ve i'ânetiniz mercûdur bâkî hemîşe izz ü fazîlet der-seccâde-i şer'î'ât müstedâm-bâd tahrîren fî evâsıt-ı Cumâde'l-ûlâ sene 1079

Mine'l-muhibbû'l-muhlis Mustafa Kâimmakâm-ı ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî

Sayfa No: 250 Belge No: 272

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdisı zîdet fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrda olan yeniçeri serdarı ref' ve yeri birinci bölümde yeniçeri olan Ebubekir nâm yeniçeri serdar nasb ve ta'yîn olunmağla ol cânibde olan dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ve acemioğlanlarından ve topçu ve cebeciyi zabt ve rabt ve tavâif-i mezbûrdan olup bilâ vâris fevt olanların metrûkâtını merkûme ahz u kabz ve sûk-ı sultânîde fûruht ve hâsıl olan nûkûdı müfredât defterleriyle irsâl ve îsâl etdirilüp hilâf-ı şer' ve kânûn kimesneye iş etdirilmeye diyü bi'l-fîl ordu-yı hümayûnumda dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası kâimmakâmı olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmed zîde mecduhu (silik) mühürlü mektûb verilmeğle kânûn üzre amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve mûmâ ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mûcebince amel olup minba'd hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebiülevvel sene tis'a ve seb'în ve elf.

Kayd fî 26 Cumâde'l-ûlâ sene 79

Be-yurd-ı sahra-yı Salıklı

Sayfa No: 250 Belge No: 273

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab kazâsında nâibü's-şer' olan mevlânâ Abdullah zîde ilmuhu dergâh-ı mu'allâma mektûb gönderüp medîne-i Ayntab'da vâkı' Bali Paşa medresesi mütevellîsi olan Mehmed nâm kimesne hıdmet-i tevliyetde tekâsül eylediğinden mâ'adâ sükkân-ı hücrât olan talebe-i ulûma meşrûta olan vazîfelerini tamamen vermeyüp ve medrese-i mezbûreye mevkûfe olan nükûdî ekl ü bel' eylediğin mahalle-i mezbûreden bî-garaz müslümanlar haber vermeleriyle tevliyet-i mezbûre râfî'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Ömer Halife için mahall ve müstehakkdır diyü tevcih olunup berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet ricâsına arz etmeğin mücebince tevcîh idüp işbu berât-ı sa'âdet-âyât-ı behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varup medrese-i mezbûrede mütevellî olup hıdmet-i lazimesin bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ol bâbda hiç ehad mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i sâferü'l-hayr lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 251 Belge No: 274

Vech-i tahrîr-i tezkire Ayntab dimosuna tâbi' Burc nâhiyesinde mezra'a-i Daşlıca ve Kızılca ve Dülekin ve (silik) olmağın dârende-i temessük izzetlü Hacı Hüseyin Ağa ma'mûr ve abâdân etmek üzre beher sene mezra'a-i mezbûrlar için yirmi beş guruşa deruhde idüp ba'de'l-yevm beher sene her bir senede yirmi beş guruş mâl-ı mîrîsin dimos emînlerine edâ idüp ziyâde ve noksân vermemek üzre tapuya virüp madem ki ma'mûr idüp tasarrufunda oldukça taraf-ı âhardan kimesne müdâhale etmeyeler tahrîren fî evâil-i şehr-i Şa'bân sene 1078

Mehmed zâbit-i dimos-ı Ayntab

Sayfa No: 251 Belge No: 275

Bi'l-fi'il mahruse-i Haleb yeniçeri serdarı olan (boş) Çavuş zîde kadruhu ba'de's-selâm inhâ ve i'lâm olunur ki bâ'is-i mektûb sene-i mezbûrede serdar-ı sâbık olan Mustafa Çavuş zimmetinde Zi'l-ka'de ve Saferü'l-hayr senesinden izzetlü kethudâ bey hazretleri kullukları akçesinden akçe olup ve hâliyâ sa'âdetlü kethudâ bey tarafından kulluğu mezbûrun zabtına ve cem' ü tahsiline me'mûr olan Hüseyin Çavuş

merkûm Mustafa Çavuş kulluğu mezbûrun akçelerin vermede ve teslim eylemede tekâsül ve inâd ve muhâlefet eylediği istimâ' olunmağın işbu mektûb tahrîr kılınıp sana gönderildi gerekdir ki merkûm Mustafa Çavuş getirip zikr olunan iki senede zimmetinde her ne kadar akçe var ise gereği gibi teftîş ve tefahhus idüp ve tahsîl idüp mezbûr Hüseyin Çavuş'a teslim etdirüp izzetlü kethudâ bey tarafına bir gun evvel irsâl ve îsâl eyleyüp husus-ı mezbûre bir vechile ihmâl etmeyesin ve bundan böyle inâd ve muhâlefet eder ise bu cânibe arz ve i'lâm eyleyesin müsâmaha etmeyüp mûceb-i mektûb ile amel eyleyesin ve's-selâm

Kayd fi 26 Cumâde'l-ûlâ sene 79

Mustafa Kâimmakâm-ı ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî

Sayfa No: 251 Belge No: 276

Şerî'at-meâb Ayntab kâdîsı mevlânâ efendi hazretleri kâmyâb-ı dürer-i tahiyyât-ı sâfiye ithâfiyla muhibbâne ve inhâ olunur ki taht-ı kazânızda olan yeniçeri serdarı ref' olunup yerine birinci bölüğün yoldaşı Ebubekir Beşe serdar ta'yîn ve irsâl olunmuşdur me'mûldür ki mezbûrî serdârılığı hizmetinde istihdâm idüp ol canibde olan yeniçeri ve acemioğlanı ve topçu ve cebeciye merkûm zabt ve tavâif-i mezbûreden bilâ vâris fevt olanların metrûkâtını ahz u kabz ve izn-i şer'le sûk-ı sultânîde fûruht ve hâsıl olan nûkûdî müfredât defteriyle teslim ve taraf-ı beytû'l-mâle irsâl etdirilüp velakin hilâf-ı şer' kânûn-ı münîf bir ferde rencîde etdirmeyesin bâkî eyyâm-ı şerî'at dâim-bâd tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis aşer şehr-i Rebiülevvel sene tis'a ve seb'in ve elf.

Ahmed Kâimmakâm-ı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî hâliyâ

Sayfa No: 252 Belge No: 277

Şerî'at-meâb Ayntab kazâsında nâibü's-şer' olan mevlânâ (boş) Efendi zîde fezâilehu inhâ olunur ki hâliyâ ber vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz Ayntab sancağı hâssımızı bin yetmiş dokuz senesi Muharremü'l-harâmı gurrelerinden bir sene tamamına değin zabt u rabt hâliyâ mirahur-ı şehriyârî izzetlü ve rıf'atlı Hüseyin Ağa'ya deruhde olunmağın tarafından nasb ve ta'yîn eylediği mütesellime zabt etdirmeniz bâbında mektûb tahrîr olunup irsâl olunmuşdur müşârun ileyhın tarafından Varna âdemisine livâ-i mezbûrî ber vech-i şer'-i kânûn ve sene-i sâbıkalarda zabt olunduğu minvâl üzre tahvîl tarihine düşen a'sâr-ı şer'iyye ve rûsûm-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet vesâir bâd-ı hevâsına zabt ve ahz u kabz etdirüp

âharı müdâhale etdirmemeye sa'y-i belîğ eylesiz bâkî hemîşe der-seccâde-i şerî'at
dâim ve müstahkem-bâd

Kayd fi 20 Cumâde'l-ûlâ sene 79

Be-hatm-i hazret-i Şeyhi Mehmed Paşa

Sayfa No: 252 Belge No: 278

İzzetlü ve faziletlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine (silik) birle dürer-i da'vât-
1 sâfiyât-1 meveddet-nümûn ve gurer-i teslîmât-1 vâfiyât-1 sıhhat-füzûn ithâfıyla
(silik) inhâ budur ki taraf-1 ahvâlimizden ta'arruz-1 şerîf buyrulursa lillahi'l-hamd
ve'l-minne vücûd-1 (silik) mevcûd olup subh-1 mesâ devâm-1 ömr ü devlet-i şehriyârî
ed'ıyyesine müdâvemet ve iştigâl üzre olduğumuz mahall-i bî-riyâdır benim efendim
âdemlerimizden nâkil varaka-i muhabbet Ali Bey muhlisleri ol tarafa Ayntab
mütesellimliği ânlara sipariş olunup gönderilmişdir lütflarından mercûdur ki (silik)
hususlarına mu'âvenet (silik) bî-dirîğ buyurmalarını ricâ ederiz ri'âyet-i hâtırımız
için mahsûlüne gadr olunmayup mu'âmele-i (silik) ricâ olunur.

(mühür okunmuyor)

Sayfa No: 252 Belge No: 279

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Ayntab'da nâibü's-şer' olan efendi zide fazluhu ve
kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayntab mütesellimi zîde kadruhu inhâ olunur ki hâliyâ
kuttâ'u't-tarîk eşkiyâsından altmış nefer şakî musâhib-i şehriyârî izzetlü Halil Ağa'yı
gâret etmek için Siverek nâm mahalde ittifâk ve Meşleve-i karahisar nâm mahalle
ilgâr eylediklerinde Karahisar miralayı olan bir nice atlu ile Karahisar'a karîb yerde
üzerlerine varup ve Türkmandan dahi bir nice atlu dahi ma'an bulunmağla lütf-i
Hakk ile eşkiyâ-yı mezbûrûnun başları olan Kürd Haydar ve Piri nâm şakîleri katl
idüp bâkî refikleri yine evvelbaharda cem'ıyyet etmek kavliyle her biri bir tarafa
perakende olduklarını yine refiklerinden biri ahz olundukda mezbûrûna haber
vermeğle hâliyâ mezbûrları bilenlerden biri deli olmak için ağalarımızdan kıdvetü'l-
emâsil ve'l-akrân Ahmed Ağa zîde kadruhu ile ma'an ta'yîn ve buyruldu ısdâr
olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki mezbûr o makûle eşkiyayı görüp haber verdikde
minba'd te'allül ve tereddüd etmeyüp mûmâ ileyh mübâşeretıyla ahz u habs ve sicill
ve hüccet idüp tarafımıza i'lâm eylesiz ba'dehu muktezâ-yı şer' üzre keyfiyet-i
halleri teftîş ve tefahhus olunup müceb-i şer'isi icrâ oluna husûs-ı mezbûrda adem-i

tekayyüdden ve bu bahâne ile kazıyyede medhali olmayanları hilâf-ı şer' rencîde eylemeden begâyet hazer idüp ber müceb-i buyruldu amel eylesin diyü buyruldu.

Fî 18 R sene 79

Be-hatm-i hazreti Mehmed Paşa müfettiş-i memâlik-i mahrûse

Sayfa No: 253 Belge No: 280

Farisî manzûme 1 Kıymet 1 guruş	Kasîde-i bürde 1 Kıymet 1 sülüs	İsmi nâ-ma'lûm Türkî Arabî köhne ve perîşan eczâ-i şerîf 15 Kıymet 5 guruş	Kırmızı çatma yasdık çift 1 Kıymet 4 guruş	Yeşil çatma yasdık çift 1 Kıymet 4 guruş
Köhne sim yasdık 1 Kıymet 1,5 guruş	Münakkaş minder 1 Kıymet 1 guruş	Köhne tefte yorgan yüzü 1 Kıymet 2 guruş	Kettan gömlek 1 Kıymet 1 guruş	Hamam döşemesi baş makremesi 2 Kıymet 1,5 guruş
Diz makremesi 1 Kıymet 0,5 guruş	(silik) kumaş zebun 1 Kıymet 3 guruş	Zeytunî bogasi kaftan 1 kıymet 2 guruş	Köhne ak zebun ak sade Kıymet 1 guruş	Köhne yorgan 3 Kıymet 3 guruş
Defa yorgan 2 Kıymet 4 guruş	Döşek 2 Kıymet 3 guruş	Döşek 1 Kıymet 4 guruş	Çit yasdık 4 Kıymet 2 guruş	Köhne kalıçe 4 Kıymet 8 guruş
Köhne kilim 2 Kıymet 1 guruş	Köhne yan keçesi 1 Kıymet 1 guruş	Hamam leğeni 1 Kıymet 1,5 guruş	Taşet 1 Kıymet 4 guruş	El leğeni 1 Kıymet 1 guruş
Tencere 3 Kıymet 10 guruş	Bakla tavası 1 Kıymet 1 guruş	Küçük mangal 1 Kıymet 1 guruş	Sini 1 Kıymet 4 guruş	Sahan 2 Kıymet 2 guruş
Sim baş kuşak 1 Kıymet 3 guruş	Tahra 1 balbeki 1 Kıymet 1 guruş	El ibriği 1 Kıymet 3 guruş	Köhne tabak 2 kase 3 Kıymet 2 guruş	Seped 1 Kıymet 2 guruş
Zerdehâne sandık çift 1 Kıymet 4 guruş	Tahta sandık 3 Kıymet 1 guruş	Mehr-i der zimmet-i zevc 500 guruş	Yekûn 818 guruş	
Mînha'l-ihrâcât				
Resm-i kısmet 15 guruş	Hüddamiye 0,5 guruş	Kâtibiye 1 guruş	Yekûn 16,5 guruş	
Sahha'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese 816,5 guruş				
Hisse-i zevcû'l-mezbûr 408 guruş / hurde akçe meblağ 5		Hisse-i bint Ümmühani el- mezbûr 204 guruş / hurde akçe meblağ 42,5		Hisse-i bint Aişe el-mezbûr 204 guruş / hurde akçe meblağ 42,5

Sayfa No: 254 Belge No: 281

Fazîlet-şî'âr efendi Ayntab kâdîsı izzetlü (boş) hazretlerinin meclis-i şerîflerine tahiyyât-ı sâfiyât ve teslîmât-ı vâfiyât ithâf olunur ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-i mezbûr ve tevâbi'inde vâkı' yeniçeri serdarı olan Halil Çavuş nâm yoldaş inhâ olunan budur ki ol tarafda sâkin korucu ve oturak Asitâne-i sa'âdete ve neferât me'mûr oldukları serhadlerine ve sefere gitmek için bundan akdem mekâtib ve emr-i pâdişâhî sâdır olmağın me'mur oldukları yerlerine gitmedikleri ecilden mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki korucu ve oturak ve neferâtı serdar-ı mezbûre teftîş ve tefahhus etdirdüp her biri me'mûr oldukları serhadlerine ve sefere yolladup islemeyüp inâd üzre olanları serdara ahz ve muhkem haklarından geldirüp hilâf-ı emr-i pâdişâhî tecâvüz ve te'addî etdirmeyesin bâkî hemîşe izz ü fasîlet dâim-bâd tahrîren fî gurre-i Rebiülevvel sene 1079
(silik) ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî

Sayfa No: 254 Belge No: 282

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki
İşbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Mehmed südde-i sa'âdetime gelüp Ayntab kazâsına tâbi' Burc nahiyesinde vâkı' Şerhama nâm karyede olan mescid-i şerîfin evkâfının mütevellîsi olmayup tevliyet-i mezbûr ol vechile mahluldür diyü kendüye verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın arz-ı hâli mücebince tevcih idüp bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varup zikir olunan mescid-i şerîf evkâfının mütevellîsi olup şol ki vezâif-i hıdemât-ı tevliyetdir ber müceb-i şart-ı vâkıf mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olup vâkıfın ruhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim ed'iyyesine müdâvemet ve iştigâl göstere ol bâbda taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve dâfi' olup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene semân ve seb'în ve elf.
Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 254 Belge No: 283

Muhallefatü'l-merhûme Rahime binti Mustafa Efendi mâte min kabl-i sâkinine be-mahalle-i tarla-yı atîk min mahallât-ı medîne-i Ayntab ve tereke zevcân-ı med'uvv

el-Hâcc Abdülkadir ve bintânet-i Ümmühani ve Aişe ve'l-verâsetü münhasıra fihâ vâkı'ü't-tahrîr fî evâil-i Cumâde'l-ülâ lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûr 1 Kıymet 200 guruş	Şerh-i manzûme 1 Kıymet 3 guruş	Bezâziye 1 Kıymet 5 guruş	Rub' keşân 1 Kıymet 3 guruş	Müeyyidzâde 1 Kıymet 3 guruş	
Kenz 1 Kıymet 2 guruş	Nahve müte'allik tafsîl 1 Kıymet 1 guruş	Kitâb-ı akaid 1 Kıymet 1 guruş	Defa akaid 1 Kıymet 1 guruş	Şerh-i musannef 1 Kıymet 1 guruş	
Muhtasar 1 Kıymet 3,5 guruş	Me'ânî 1 Kıymet 1 guruş	Me'ânî-i Lebyan 1 Kıymet 1 guruş	... kenz 1 Kıymet 1,5 guruş	Kıssa-i enbiya 1 Kıymet 1 guruş	
Metn-i manzûme 1 Kıymet 1,5 guruş	Köhne lûgat cild 2 Kıymet 3 guruş	Dîvân-ı örîfî dîvân-ı câmi 2 kıymet 3 guruş	Şerh-i muamma 1 Kıymet 1 sülûs	Leyla-yı mecnun 1 Kıymet 1 guruş	Tevarih-i âl-i Osmân 1 Kıymet 1 sülûs

Sayfa No: 255 Belge No: 284

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Yusuf zîde kadruhu ordu-yı hümâyûnuma arz-ı hâl idüp bin yetmiş dokuz senesine mahsûb olmak üzere Ayntab dimosu mukâta'ası olageldiği üzere kendüye deruhde olunmak bâbında inâyet rica etmeğin ordu-yı hümâyûnumda mahfûz olan mukâta'ât defterlerine nazar olundukda hâssahâ-i dimos-ı Ayntab ve tevâbi'i mukâta'ası (...) ile senevî on bin üç yüz seksen iki kâmil guruş iltizâmımda olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın iki bin guruş peşin Asitane-i sa'âdetim hazînesine teslîm eylemek üzere mezbûra deruhde olunup berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirüp vech-i meşruh üzere zabtiyçün bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki mezkûr varup bin yetmiş dokuz Muharremi guresinden bir sene tamamına değin eline verilen mühürlü ve imzalı dimos defteri sûreti mücebince vâkı' olan hukûk ve rûsûma bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn mîrî için ahz u kabz eyleyüp sene ahirinde iltizâmına (silik) ve sâ'î ola ve fermânla alınan iki bin kamil guruşu Asitane-i sa'âdetim hazînesine ber vech-i peşin teslîm idüp yedine dört (silik) akçe alup hîn-i muhâsebede deyne mahsûb kılınır şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî'l-yevmi's-sâmin aşer şehr-i Zi'l-hicce sene semân ve seb'in ve elf

Kayd fî 21 Rebiülahir sene 79

Be-yurd-ı sahra-yı kal'a-i Kandiye

Tıbk-ı aslıhu'l-âlî namekahu'l-fakîru ileyh subhânehu ve te'âlâ

Mehmed bin Nurullah el-Kâdî Bursa el-mahrûse ufiye anhumâ

Sayfa No: 255 Belge No: 285

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezâilehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-i mezbûrda yeniçeri serdarı (boş) zîde kadruhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrda sâkin dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinin korucu ve oturak-ı Asitâne-i sa'âdet ve neferât me'mûr oldukları serhadlerine ve sefer-i hümâyûnuma gitmek için bundan akdem emr-i şerîfim vârid olmuşken mezbûrlar sefer-i hümâyûnuma ve me'mûr oldukları mahallere gitmedikleri i'lâm olunmağla ol cânibde olan korucu ve oturak ve neferâtı sen ki serdarsın muhkem teftîş ve tefahhus idüp her birin me'mûr oldukları mahall ve serhadlere ve sefer-i hümâyûnuma yolladup bir ferde inâd ve muhâlefet etdirmeyesin şöyle ki islemeyüp inâd üzre olanları ahz ve muhkem haklarından gelinüp hilâf-ı emr-i hümâyûn te'addî ve tecâvüz etdirilmemek bâbında hâlâ Asitane-i sa'âdet yeniçerilerim ağası kâimmakâmı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mustafa dâme mecduhu tarafından mühürlü mektûb verilmeğın mücebince amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle sâdır olan emrim ve mûmâ ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mücebince amel idüp minba'd hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîr fî evâil-i şehri Rebiülevvel sene tis'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 256 Belge No: 286

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Ebnâ-i silahdarândan yirmi sekizinci bölükde yevmî on sekiz akçe ulûfeye mutasarrıf olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânî Mustafa Hasan ordu-yı hümâyûna gelüp Ayntab kazâsına tâbi' Oruç Baba nâm azîzin zaviyesi ulûfesi hazîne-mânde eylemek şartıyla kendüye verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın mezbûr emekdâr ve mahall ve müstehakk olmağla hakkında mezîd-i inâyet-i

pâdişâhânem vücûda getirüp arz-ı hâli ve sûret-i ruus-ı hümâyûn mücebince bin yetmiş dokuz Muharreminin dördüncü gününde mutasarrıf olduğu ulûfesi hazîne-mânde olmak şartıyla zâviye-i mezbûreye zâviyedâr nasb idüp ve bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr Mustafa Hasan varup zikr olunan zaviyenin hazîne-mânde olan on sekiz akçe ulûfesi bedeli zâviyedâr olup edâ-yı hıdmet eyledikten sonra bundan akdem zâviyedâr olanlar ne vechile tasarruf edegelmişler ise bu dahi ol minvâl üzre mutasarrıf olup bu bâbda taraf-ı âhardan bir ferd dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis şehr-i Muharremü'l-harâm sene tis'a ve seb'in ve elf.

Kayd fî 15 Rebiülahir sene 79

Be-yurd-ı sahra-yı kal'a-i Kandiye

Sayfa No: 256 Belge No: 287

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hücceti'l-hakk-i ale'l-halki ecma'în vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în ber vech-i arpalık Ayntab kazâsına mutasarrıf olan (boş) mevlânâ zîde fezâilehuya tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbî' Turlu nâm karye sâkinlerinden Derviş Hamza oğulları dârendegân-ı fermân-ı hümâyûn Ramazan ve Mirza (boş) nâm kimesneler dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüp avâriz ve emr-i şerîfimle vâkı' olan tekâlîfi bunlar karye-i mezbûre ahalisi ile ma'an cem'ine me'mûr olanlara virüp ve resm-i bennâk ve müstakil kâr u kisbe kâdir mücerred oğullarından resm-i mücerredlerin kânûn ve defter mücebince zâbitlerine virüp kusûrları ve âhardan dahl olunmak îcâb eder halleri yoğiken havass-ı hümâyûnumdan ... subaşıları bunlardan bilâ emr-i şerîf selâmiye ve hil'at bahâ ve kaftan bahâ ve subaşılık nâmına hilâf-ı şer' ve kânûn ve bi gayr-ı hakk akçe taleb idüp rencîde eylediklerin bildirüp hilâf-ı şer' ve kânûn ve bilâ emr-i şerîf ol vechile rencîde ve remîde etdirilmeyüp men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında göresin arz olunduğu gibi ise kimesneye bir vechile zulm ve te'addî olunduğuna kat'a rızâ-yı şerîfim yokdur bunlar üzerlerine edâsı lazım gelen avâriz ve emr-i şerîfimle vâkı' olan tekâlîfi karye-i mezbûre ahalisi ile ma'an cem'ine me'mûr olanlara resm-i bennâk ve müstakil kâr u kisbe kâdir mücerred oğullarından resm-i mücerredlerin kânûn ve defter mücebince zâbitleri olanlara edâ eylediklerinden sonra subaşılık ve selâmiye ve hil'at bahâ ve kaftan bahâ nâmına ve

bilâ emr-i şerîf ve hilâf-ı şer' ve kânûn bunları rencîde ve remîde etdirmeyüp men' u def' eyleyesin şer'-i şerîf ve kânûna ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesiz islemeyenleri ism ü resmleriyle vukû'ı üzre yazup dergâh-ı mu'allâma arz eyleyesiz bu husus için tekrâr emr-i şerîfim varmaya muhtâc eylemeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'n-nazar bu emr-i şerîfimi bunların ellerinde ibkâ idüp alâmet-i şerîfe i'timad kılâsız tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene seb'a ve seb'în ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 257 Belge No: 288

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

İşbu dârende-i tevki'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî mevlânâ Mehmed Halife mahall ve müstehakk olmağla hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip Ayntab kazâsına tâbi' Burc nahiyesinde Esbatrun nâm karyede vâkı' câmi'-i şerîf evkâfına kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab kazâsında nâibü's-şer' olan mevlânâ Seyyid Süleyman zîde ilmuhunun arzı mücebince fevt olan Mustafa yerine bin yetmiş sekiz Zi'l-hiccesinin on sekizinci gününden vazîfe-i mu'ayyene ile mütevellî nasb idüp bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr varup evkâf-ı mezbûreye mütevellî olup hıdmet-i lâzimesini mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra bundan evvel evkâf-ı mezbûra mütevellî olanlar ne minvâl üzre mutasarrıf olagelmışler ise mezbûr dahi vazîfe-i mu'ayyenesine ol minvâl üzre mutasarrıf olup efrâd-ı âferîdeden bir ferd mâni' ve müzâhim olmaya söyle bileler alâmet-i şerîfe i'timad kılalar tahrîren fî'l-yevmi'l-işrîn min şehr-i Muharremü'l-harâm sene tis'a ve seb'în ve elf.

Kayd fî 12 Rebiülahir sene 79

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 257 Belge No: 289

Nefs-i Ayntab'da vâkı' Tahtalı câmi'-i şerîfinin aşağı çeşmesinin su yolu harâbe olup su killet üzre gelüp ziyâde müzâyaka olmağın fevkânî çeşmesinin otuz seneden mütecâviz olup yolu harâbe olmağın su bi'l-küllîye münkatı' olup her vechile ta'mîre muhtâc olmağın fevkânî ve tahtânî çeşmelerine cârî olan suyollarını hâlâ mütevellîsi olan Derviş İbrahim ma'rîfet-i şer'le ta'mîr idüp sarf olan meblağdır ki zikr olunur.

Bahâ-i kanat 73 guruş	Bahâ-i penbe 2 guruş 1 rub'	Bahâ-i kireç 10 guruş	Bahâ-i taş berây-ı burç 15 guruş	Bahâ-i taş berây-ı havz nerdübân 3 guruş
Bahâ-i kavak toprağı 16 guruş	Bahâ-i kurşun 13 guruş	Bahâ-i zeytyağı 83 guruş	Bahâ-i zenbil 3 guruş	Bahâ-i mecrufe ve kırba 3 guruş
Bahâ-i neşâre 2,5 guruş	Burç yapmaya üstâdiye 3 guruş	Kurşun 1 sülüs	Üç ay mikdârı tahtânî ve fevkânî suyolunun ta'mîrine üstâdiye yüz altmış dört guruşdur	
Cem'an 393 guruş Üç yüz doksan üç guruşdur				
Ashâb-ı hayrâtdan imdâd etdikleri meblağ-ı mezbûrun içinde 102 guruş / yüz iki guruşdur			Vakf eşcârı bahâsından sarf olunan 39 guruş / otuz dokuz guruşdur	

Meblağ-ı mezbûr üç yüz doksan üç guruşun ashâb-ı hayrâtdan ve bey' olunan eşcâr bahâsından yüz kırk bir guruş olup iki yüz elli iki guruş mâl-ı vakfdandır

Hurire be-ma'rifeti ... aleyh namekahu'l-fakîru ileyhi subhânehu

Hasan el-Müvellâ hilâfêhu be-medine-i Ayntab el-mahmiye hamiyyet-i ani'l-afiye ve'l-beliyye ufiye anhu Rabbu'l-beriyye

Sayfa No: 258 Belge No: 290

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmî-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da vâkı' Kızılcamescid'in yevmî bir akçe ile imam olan işbu râfi'-i tevkî'-i refi'-i hümayûn Osman nâm kimesne bi'l-fi'il berât-ı şerîf ile mutasarrıf olup lakin âhardan dahl eylememek bâbında kendü arz-ı hâli mücebince istid'â-yı inâyet etmeğin üzerinde olanı sadaka idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr kemâkân zikr olunan mescid-i şerîfde imam olup hıdmet-i lazımesin müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf vâkıfın ruhu ve devâm-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâsıt-ı Recebü'l-mürecceb sene seb'a ve seb'in ve elf.

Kayd fi 28 Rebiülevvel sene 79

Sayfa No: 258 Belge No: 291

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmî-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Nefs-i Ayntab kal'asında vâkı' kal'a câmi'de berât-ı şerîf-i sa'âdet-makrûnumla hatib olan Yakup Halife'nin mucib-i azli yoğiken ahardan bazı kimesneler alup mezbura küllî gadr etmeğle ref' olunup mezbûre kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ etmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr Yakub Halife câmi'-i mezbûra hatib olup hıdmet-i lâzımesin bî-küsûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olup vâkıfın rûhiyçün ve benim devâm-ı devletimçün du'âya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehr-i Saferü'l-hayr sene tis'a ve seb'in ve elf.

Kayd fî 28 Rebiülevvel sene 79

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 258 Belge No: 292

el-Hâcc Yusuf bin Mehmed el-sâkin be-mahalle-i Peyk ve terk-i zevcetü med'uvvetü Aişe binti Ahmed ve ebnâ-i sagîrân-ı med'uvvân Sunullah ve Mehmed ve benât-ı sagîrât-ı med'uvvât Elif ve Aişe ve Fatıma ve Hadice ve el-vârisetü münhasıratü fihim vaka'a't-tahrîr fî evâhir-i Rebiülevvel sene 79

Muhallefât

Köhne zebun 2 0,5 gurus	Gömlek 30 akçe	Beyaz sade 1 0,5 gurus	Kaftan 2 1,5 gurus	Don ma'a şal 1 sülüs	
Peştamal 50 akçe	Yasdık 6 2 gurus	Döşek 5 1,5 gurus	Tencere 2 3 gurus	Sahan 2 2 gurus	
Leğen 1 1 gurus	Yorgan yüzü 1 1 sülüs	Hamam leğeni 1 3 gurus	Kilim 3 1,3 gurus	Köhne çakşır 1 2 gurus	
İbrik 1 1 gurus	Kahve ibriği 1 2 gurus	Köhne çuval 8 2 gurus	Sahan 3 2 gurus	Yorgan 2 2 samin	
Tas 3 1 gurus	Penbe ma'a iplik 2 gurus 2 sülüs	Mahalle-i mezburede vâkı' menzil bâb 1 50 gurus	Dükkanda olan eşyâ 7,5 gurus	Cem'an 83 Seksen üç guruşdur	
Techîz ve tekfîn (boş) gurus	Resm-i kısmet 2 gurus	Ücret-i kâtib 1 gurus	Hüddâmiye ve ihzâriye Meblağ 30	Dellâliye Meblağ 87	
Monla Abdülkadir'e 11,5 gurus	Attâr Monla Mehmed'e 29,5 gurus	Zevce-i metrûke mehr-i müeccel	Mehr-i müeccel li-zevceti'l- müteveffât 13,5 gurus	Ücreti'l- vesâye 1 gurus	El-bâki li'l- verese 2 gurus

		22 gurus 2 sülüs			

Muhallefât-ı merkûme bey' olup garamâ olundukda minvâl-i muharrer üzre vefâ eylemiştir ve sığâr-ı mezbûreyne ancak vâlideleri mahzarında on üç gurus kalmıştır.

Sayfa No: 259 Belge No: 293

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Ayntab'da Karasakal mahallesinde Timurcî mescid-i şerîfinin vazîfe-i mu'ayyenesiyle imâm ve mütevellîsi olan Mehmed terk-i hıdmet eylemekle ref' olup yeri sâbıkâ cihât-ı mezbureye mutasarrıf olan işbu dârende-i tevkî'-i refi'-i sa'âdet-nişân kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn mevlânâ Osman zîde ilmuhuya tevcih olup berât-ı âlîşân verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip sûret-i ruus-ı hümayûnum mücebince bin yetmiş sekiz Zi'l-ka'desinin on dokuzuncu gününden vazîfe-i mu'ayyenesiyle imam ve mütevellî nasb idüp bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Osman zîde ilmuhu varup zıkr olunan mescid-i şerîfin imam ve mütevellîsi olup edâ-yı hıdmet eyledikten sonra bundan evvel mescid-i mezkûrun imâm ve mütevellîsi olanlar vazîfe-i mu'ayyenesine ne minvâl üzre mutasarrıf olagelmişler ise mezkûr dahi ol vechile evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alup mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan Ahmed ve taraf-ı ahardan bir ferd mâni' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe semâne ve seb'în ve elf

Kayd fî 11 Rebiülevvel sene 79

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Sayfa No: 259 Belge No: 294

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultanî tuğra-yı garrâ-i cihân-sitân-i hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Ayntab kazâsında nâibü's-şer' olan mevlânâ Süleyman zîde ilmuhu dergâh-ı mu'allâma mektûb gönderüp medîne-i Ayntab kal'asında vâkı' câmi'-i şerîfde vazîfe-i mu'ayyene ile hatîb olan işbu râfi'-i tevkî'-i refi'-ü's-şân-ı hâkânî Mehmed Halife hıdmetinde mecd-i sâ'î olup bir vechile kusûru

ve azlin îcâb eder hâli yoğiken âhardan Yakub nâm kimesne hilâf-ı vâkı' inhâ ile alup dahl etmeğle gerü ber-karâr-ı sâbık ibkâ ve mukarrer kılınmak ricâsına pâye-i serîr-i a'lâya arz ve telhîs oldukda ibkâ ve mukarrer idüp bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Mehmed Halife varup câmi'-i şerîfde üslûb-ı sâbık üzre vazîfe-i mu'ayyenesiyle hatîb olup hıdmet-i lazîmesin edâdan sonra ol bâbda hilâf-ı inhâ ile alup ref' olunan Yakub ve taraf-ı ahardan bir ferd tasarrufuna mâni' olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya vâkıfın ruhu ve benim devam-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i şehr-i Muharremü'l-harâm sene tis'a ve seb'in ve elf.

Be-makâm-ı Edirne el-mahrûse

Kayd fî 23 Rebiülevvel sene 79

Sayfa No: 260 Belge No: 295

Nişan-ı şerîf-i âlî-şân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî bi'l-avni'r-Rabbânî hükmü ve bi's-savni's-samedânî oldur ki

Medîne-i Ayntab'da Ağa câmi'-i şerîfinin vazîfe-i mu'ayyenesiyle imâm ve mütevellîsi olan ulemâdan işbu dârende-i tevkî'-i refî'-i sa'âdet-nişân-ı hâkânî kıldetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn umdetü'l-fudâlai'l-müdekkikîn mevlânâ Osman zîde ilmuhuya imâmet ve tevliyet-i mezbûre bundan akdem tevcîh olunup üzerinde iken âhardan Kasım nâm kimesne hilâf-ı inha alup gadr eylemekle ref' olunup girü ... ibkâ ve mukarrer kılınup askerî tarafından berât verilmeğın mücebince a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalai'l-müteverri'in bi'l-fî'il şeyhü'l-islâm olan mevlânâ Yahya edamallâhu te'âlâ fezâilehu işâret eylemeleriyle ibkâ ve mukarrer kılınup berât-ı âlîşân verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüp mevlânâ-yı müşarun ileyhın işâretleriyle verilen sûret-i ruus-ı hümayûnum mücebince bin yetmiş dokuz Saferü'l-muzafferinin sekizinci gününden mahalline kayd ve mâliye tarafından bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Osman zîde ilmuhu varup zikr olunan câmi'-i şerîfin imâm ve evkâfının mütevellîsi olup şol ki hıdemât-ı imâmet ve tevliyetdir kemâkân mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra bundan evvel evkâf-ı mezbûreye vazîfe-i mu'ayyenesine ne minvâl üzre zabt eyleyüp mutasarrıf olagelmişler ise mezkûr dahi ol vechile vazîfe-i mu'ayyenesini evkâf-ı mezbûre mahsûlünden mütevellîsi yedinden alup mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan Kasım

ve taraf-ı ahardan bir ferd mâni‘ ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Kayd fî 10 Rebiülevvel sene 79

Sayfa No: 260 Belge No: 296

İmâmet ve tevliyet-i câmi‘-i Ağa der mahalle-i Şehreküstü der medîne-i Ayntab Câmi‘-i mezbûrun imâmet ve tevliyeti bundan akdem Osman’a tevcîh olunup üzerinde ve hıdmetinde kusûru yoğiken âhardan Kasım nâm kimesne hilâf-ı inhâ ile alup dahl etmeğle mezbûr ref‘ olunup mezkûr Osman Halife’ye ibkâ ve mukarrer kılınıp askeri tarafından berât verilmeğle mücebince inâyet ricâ etmeğin fazîletlü şeyhü’l-islâm efendi hazretlerinin işâretleri ile tevcîh olunup mahalline kayd olunmak buyruldu.

Tıbk-ı aslıhu’l-hatîr namekahu’l-fakîru ileyhi subhânehu Şeyh Mehmed (silik) el-Kâdî be-medîne-i Edirne el-mahmiye ufiye anhu

Sayfa No: 261 Belge No: 297

Medîne-i Ayntab’da vâkı‘ Mihaliye medresesinin evkâfına mütevellisi olan Ahmed Efendi ibni Mustafa nâm kimesne mahfel-i kazâda takrîr-i kelâm idüp medrese-i mezbûrun hücrevât ve matbah ve dershâne ve etrafında divarları ve evkâfından haffaf çarşısında vâkı‘ üç bâb dükkân ve bir bâb vakf dâr ve vakf değirmanı harâbe müşrif olup ta‘mîr lazım olmağın taraf-ı şer‘den üzerine varılup keşf ve tahrîr olunması matlûbumdur dedikte tarafımızdan mevlânâ Ömer Efendi ve hâlâ mimarbaşı olan Usta Ali vesâir bî-garaz müslimûn ile medrese-i mezbûrun üzerine varılup keşf ve tahrîr idüp fî’l-hakîka hâl minvâl-i muharrer üzre olduğun mezbûr Ömer Efendi ve Mimarbaşı Usta Ali ve hîn-i tahrîrde hâzırûn olup müslümanlar ile meclis-i şer‘a gelüp her biri alâ vukû‘ihi ihbâr etdiklerinde mütevellî-i mezbûr Ahmed Efendiye medrese-i mezbûrun ta‘mîr ve termîmi bâbında izn verilmeğin ol dahi bin yetmiş dokuz mâh-ı Rebiülahirin guresinden tarih-i mezbûre mâh-ı Şevvâlin guresine değin zikr olunan hücrevat ve divarları ve dershâne ve matbah ve dekâkîn ve menzil ve değirmanı evkâf-ı mezbûre gallâtından ta‘mîr ve termîm idüp irâd-ı vakf ta‘mîre vefâ etmediği ecilden erbâb-ı vezâifin alâ tarîki’r-rakabe nısf vazîfeleri ba‘de’t-taksîm zabt olunup sarf olunmağın cem‘an mesârifi iki yüz elli üç buçuk guruşa bâliğ ve irâd-ı vakf dahi erbâb-ı (silik) taksîm olunduğu üzre nısf vazîfe vesair ta‘mîr için keraste bahâ ve üstâdiye ve ırgadiye ve ta‘âmiye dahi iki yüz elli üç buçuk gurus

evvel mezbûr Molla Ahmed'in bi'l-cümle sarf u harc-ı deftere mutâbık bulunup ve muhâsebesi ve îrâdı mütehakkık ve zâhire olunmağın ber-sebîl-i temessük bu vesîka kayd-şod

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Bayram Ağa serdâr-ı sabık / el-Hâcc Abdullah Efendi el-Hatîb / Takyeci Mehmed Beşe serdâr-ı sâbık / Mehmed Çelebi Mezîdzâde / es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Nasır / el-Hâcc Muharrem bin Mehmed / Hıdır bin Abdullah / İbrahim Efendi bin Osman / el-Hâcc Hüseyin bin Hüseyin / Ömer bin Osman / Monla Hüseyin bin Receb

Sayfa No: 261 Belge No: 298

Kazâ-i Ayntab'a tâbi' Arab Azmi nâm karye bin yetmiş dokuz mâh-ı Zi'l-ka'desinin yirmi dokuzuncu günü karye-i mezbûreden arpa hâsıl olup karye-i mezbûre re'âyâlarından bir gök mahreme ile meclis-i şer'a getirüp a'yân-ı vilâyetden vesâir ahaliden meclis-i şer'a ihzâr olup her biri hâsıl-ı mezbûrî müşâhede etmeleri ile kayd-ı sicill olundu.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Ali Baharzâde / el-Hâcc Yusuf bin Abdullah / el-Hâcc Receb Hacetcizâde / ve el-Hâcc Hıdır bin el-Hâcc Mustafa / ve el-Hâcc Bayram Serdâr / ve el-Hâcc Ebubekir Serdar / el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Muhsin / el-Hâcc İsmail Kethudâzâde / Ömer Efendi el-Nâib ve gayruhum mine'l-hâzırîn olsun dediklerinde alâ müceb-i i'tirâfihim mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod tahrîren fî evasıt-ı Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Habib Efendi bin Davud Efendi / Mehmed Çelebi ibni Abdurrahman Efendi / Mehmed Çelebi ibni Yusuf / Ali Efendi bin Mustafa / Seyyid Süleyman / Molla Veli bin Derviş / Molla Ali bin Durmuş / Molla Mustafa bin Bozlu / Halil Efendi bin Namud / Mehmed Efendi bin Abdülgaftar / Molla Receb bin Suyabatmaz

Sayfa No: 262 Belge No: 299

Medîne-i Ayntab'da mahalle-i Ali el-Neccar'da sâkin Ahmed bin Cafer mahfel-i kazâda Maraş hâssından Kuşcuceridi cemâ'atinden İbrahim bin Habil ve Hamza bin el-Hâcc Hüseyin ve Mustafa bin Cebeci vesâir cemâ'at mahzarlarında üzerlerine takrîr-i da'vâ idüp bin yetmiş dokuz senesinde taraf-ı saltanat-ı aliyyeden sursât

fermân olunup üzerlerine lazım gelen sursâtı vermeyüp perâkende olup sursât emîni üzerlerine varup bir nefer âdemlerini ahz idüp ba‘dehu Ayntab’a gelüp ba‘dehu Birecik’e gıtdikden sonra cemâ‘at-i mezbûrdan mezkûrûn kimesneler sana gelüp bizim sursâtımızı ne vechile ve ne mikdar akçe ile def‘ ve âdemimizi halâs ederseniz râzıyız ve makbûlümüzdür diyü beni vekîl etmeleriyle ben dahi emîn-i mezbûra varup me’hûz olan âdemlerini ve üzerlerine edâsı lâzım gelen sursâtları için emîn-i mezbûra doksan iki guruş vekâletim hasebiyle virüp mahbes-i mezbûrı halâs eyledikden sonra zikr olunan doksan iki guruşun kırk guruşunu mezbûrlar virüp ve elli iki guruşu zimmetlerinde bâkî kaldığından gayrı mezbûrlar vekîl eylediklerine (sılık) ve elli iki guruşum vermede te‘allül ederler suâl olunup hakkım mezbûrlardan alıverilmek taleb ederim dedikde gıbbe’s-suâl ve’l-inkâr merkûm Ahmed’den sıdk-ı mekâlîni mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve filanlardan el-Hâcc Hasan ve filanlardan Hamza li ecli’s-şehâde hâzırân olup şöyle edâ-yı şehâdet eylediler ki bizim huzûrumuzda cemâ‘at-i mezbûr merkûm Ahmed’in âdemlerine ıtlâk ve üzerlerine edâsı lazım gelen sursâtların vermeye vekîl ve doksan iki guruşu verdiğiine şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz dediklerinde şehâdet-i mezbûrân hayyiz-i kabûlde vâkı‘a olup bâkî kalan elli iki guruşu merkûm Ahmed’e edâya tenbîh-i şer‘î birle ketb olunup tâlibine vaz‘ olundu tahrîren fî evâhir-i şehri Zi’l-ka‘deti’s-şerîfe lisene tis‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl:

Mehmed Beşe Topçu / Monla Ömer Efendi el-Nâib / el-Hâcc Mehmed Ağa el-Hâcc Muhsinzâde ve gayruhum mine’l-hâzırîn

Sayfa No: 262 Belge No: 300

Medîne-i Ayntab’da mahalle-i Peyk’de sâkine Bayram binti Ebubekir mahfel-i kazâda bâ‘is-i haze’l-kitâb zevci Mustafa bin Behram nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelim idüp mezbûr Mustafa tarih-i kitâbdan on beş gün mukaddem şart ve ta‘lîk idüp eğer sen kız karındaşın evine varırsanız benden mübâneten mutallaka ol diyüp ba‘de’t-ta‘lîk ben dahi kız karındaşım menziline varup hâlâ süknâm ânun menzildir mezbûrdan bâyinen mutallaka olduğumdan sonra benimle zevciyet mu‘âmelesi murâd eder şer‘an men‘ olunmasın taleb ederim bi’l-müvâcehe gıbbe’s-suâl mezbûr Mustafa mezbûre Bayram’ın takrîr-i meşrûhuna bi’l-muvâcehe tahkîk ve bi’l-müşâfehe tasdîk etmeğın ba‘de’l-yevm da‘vâ-yı zevciyetden men‘ birle mâ vaka‘a bi’t-taleb kayd-şod sene tis‘a ve seb‘în ve elf fî yevm 29

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Muhsin / Satılmış Bölükbaşı / Yusuf Bey ibni Rıdvan

Sayfa No: 262 Belge No: 301

Medîne-i Ayntab'da İbni Şeker mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hâcc Mehmed bin Hüseyin nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları Ahmed ve Hüseyin sulbiye sagîre kızları Miyase ve Aişe nâmûn sagîrûna babalarından kendilere intikâl eden malların hıfz ve tesviye-i umûrlariyçün bir vasî mühim ve lâzım olmağın sığâr-ı mezbûrünün hâfız-ı haze'l-kitâb Fatıma nâm hatunun şerî'at-i mergûbeden vasî nasb ve ta'yîn olunup mezbûr dahi vesâyet-i merkûmu kabul ve hıdmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod sene tahrîren fî evâhir-i Zi'l-ka'deti's-şerife sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Derviş İbrahim Penbe Dede / İbrahim Çelebi el-Meddah / Yusuf Bey bin Rıdvan ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa No: 263 Belge No: 302

Medîne-i Ayntab'da Yahni mahallesinde sâkin Mehmed Efendi ibni Ömer Beşe mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb el-Hâcc Ali bin el-Hâcc Osman nâm kimesne mahzarında takrîr-ikelâm ve bast-ı merâm idüp mezbûr el-Hâcc Ali sûk-ı tavîlde iki kapılı hân kurbunda vâkı' ma'lûmetü'l-hudûd silk-i mülkünde münselik olan dükkanının ta'mîri mülkü olup gâib-i ani'l-meclis Türkmen taifesinden Osman nâm kimesneye Kendircizâde el-Hâcc Arab ve Arpacızâde Abdurrahman şehâdetleri ile otuz guruşa bey' idüp lakin meblağ-ı mezbûru ne zaman ederse dükkan-ı mezkûrı yine kendine teslîm etmek üzere kavî ve şart eylediklerinden sonra mezbûr Osman dahi dükkan-ı mezkûrun ta'mîrini bâten bana bey' idüp ben dahi mersum el-Hâcc Ali'ye beher mâh birer guruş icâre virüp bedel-i icârı beher mâh ahz u kabz etmişidim bu makûle olan bey' bey'-i bi'l-vefâ olup rehn hükmünde olmağla dükkan-ı mezkûrdan aid olan nemâ asıl mâla sayılır diyü mezbûr el-Hâcc Ali'ye yedinde olan fetvâ-yı şerîfe mücebince hükm-i şer'î olmağın mukaddemâ mezbûr el-Hâcc Ali'den icâr tarîki ile yirmi bir guruş ahz u kabz idüp dokuz guruş zimmetinde bâkî olup ânı dahi bi't-tamam ahz u kabz idüp zimmetin ibrâ ve iskât etdim minba'd dükân-ı mezkûr ve meblağ-ı mezbûra müte'allika da'vâ ve nizâ'ım yokdur dedikde mukırr-ı

mezbûrun ikrârın el-mukırr-ı lehü'l-mezbûr bi'l-muvâcehe tasdık etmeğin hıfzen li'l-mekâl ketb olundu tahrîr fî evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf
El-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Muhsin / el-Hâcc Receb bin Selim / Derviş İbrahim
bin el-Hâcc Osman

Sayfa No: 263 Belge No: 303

Medîne-i Ayntab'da Amuv mahallesinde sâkinûn Muzafferzâdeler Mehmed bin Hasan Çelebi ve el-Hâcc Cafer bin Hasan ve Hasan bin el-Hâcc Yusuf nâmûn kimesneler mahfel-i kazâda takrîr-i kelim ve ta'bîr-i anî'l-merâm idüp ecdâdımız evkâfından tuz bazarında sebîl hânının ahurı olan mağaranın üzerinde vâkı' üç bâb dükkânımızın ikisi sene semân ve selâsîn ve elf tarihinde mağara-i mezbûra çöküp dükkânımızın ikisi yere çöküp eser-i binâdan bir nesne kalmayup bi'l-külliye kâbil-i menfa'at olmamağla bir nicesin hâli hârabe kalup bilahere Çakaloğlu el-Hâcc Mehmed nâm kimesneye tehakkür tarîkiyle mağaranın zemîninden kendi mâlından kirâ (silik) ile temel kurup müceddeden ihdâs-ı binâ ve tekmîl eylediğinde dükkânların binâsı mezbûr el-Hâcc Mehmed'in mülki olup birisinden mâh-be-mâh hâsıl olan sülûs gurusun ... dükkân ahar zimmînin icâre-i müeccelesi olmak üzere dükkânın birisini el-Hâcc Mehmed mâlikâne mutasarrıf olup birisi vâkıf-ı mezbûrun vakfına zamm olunmak üzere alâ tarîki't-tahkîri's-şer'î vakf-ı mezbûra mütevellî olan Hasan Çelebi ibni Muzaffer akd ve şart ile ta'mîre izn vermişdi bizler dahi minvâl-i muharrer üzere râzıların mezbûr el-Hâcc Mehmed'in iki dükkânın ta'mîrine yüz kırk yedi buçuk gurus masrafı zâhir ve mütehakkık olup mezbûr Hasan Çelebi yedine hüccet-i şer'îye vermişdik hâlâ mezbûr el-Hâcc Mehmed ol dükkânların ta'mîrini bâ'is-i haze'l-kitâb fazîletli zübdetü'l-ulemâ Mehmed Efendi ibni Abdülcilil Efendi'ye bey'-i sahîh-i kat'î ile bey' idüp yedine hüccet (silik) hâlâ bizlerin mutasarrıf olduğumuz dükkânın kirası mezbûr Mehmed Efendi'nin zabt eylediği dükkânları zemîninin tahkîri ve icâre-i müeccelesi olmak üzere mukaddem verilen hüccetini dahi tasdık eyledik ve zikr olunan dükkânların ta'mîri müşârun ileyh efendi hazretlerinin mülk-i müşterâsı olduğun dahi tasdık eyledik keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf

Sayfa No: 264 Belge No: 304

Medîne-i Ayntab'da vâkı' (silik) tâifesi üzerlerine (silik)başı olan (silik) neferâtından Sefer bin Ebubekir ve oğlu Ebubekir ve Abdülgaaffar bin (boş) ve Mehmed bin el-

Hâcc Yusuf ve Osman bin İbrahim ve Bektaş bin Ahmed ve Hasan bin Ali ve Kara Mehmed bin Hüseyin ve Ömer bin Arslan ve Mahmud bin Ali ve (silik)oğlu Ahmed ve Elsizoglu Ebubekir ve Hüseyin bin (boş) ve Osman bin Kara Mehmed ve Cuma bin Mehmed ve Kara Hüseyin bin Ali ve oğlu Abdi ve İsmail bin Bektaş ve Üveys bin İbrahim ve İbrahim bin Derviş ve Şeyhoğlu Mustafa ve Kara Cuma bin Mehmed ve İbrahim el-Hâcc Ebubekir ve Mustafa bin Ahmed ve Ebuderda bin (boş) ve Muhtaroglu Mehmed ve Halil Beşe ibni İbrahim ve Tat Ramazan ve Ebubekir bin Bayram ve Ali bin Himmet ve Sarıca Mehmed bu cümle mahzarlarında takrîr-i kelâm idüp mezbûrların kadîmü'l-eyyâmdan mu'în kârhâneleri olup lakin mevtâ-yı müslimîn vâkı' oldukda mezbûrlardan birisin hafr-ı kabîr için getirilmek mu'tâd-ı kadîmleri iken beynlerinde ecnebî vâkı' olup mekâbir beyninde kabir kazmaya başlayıp nice müslümanların kabirlerin niş ve hedm etmeleri ile taraf-ı şer'-i mutahharadan men' u def' olunmaları bâbında yedime mürâsele verilmeğin nâ-ehil olanlar men' olup bâlâda mestûru'l-esâmî olanların kimesneleri birbiriyle yek- cihet olmak üzere ta'ahhüd etdiklerinde ta'ahhüdlere mücebince tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-sual mezbûrûn bi-ecma'ihim cevâbında ba'de'l-yevm hırfetimizle birbirimize mu'âvin olup ve üzerimize sâdır olan tekâlîfle mi'mârımız merkûm Usta Ali'ye mutî' ve münkâddır diyü ikrâr ve i'tirâf etdiklerinde alâ müceb- i i'tirâfihim ber-sebîl-i temessük bu vesîka tahrîr olunup yedd-i tâlibe hıfzen li'l- mekâl vaz' olundu tahrîr fî evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Hasan bin el-Hâcc Hüseyin / Derviş İbrahim bin el-Hâcc Ali / Ömer Efendi el-Nâib / Yusuf Bey bin Rıdvan

Sayfa No: 264 Belge No: 305

Medîne-i Ayntab muzâfâtından olup karye-i Dülük'de sâkin iken Mehmed bin Osman tarih-i kitâbdan üç sene mukaddem gâib olup gâib-i mezbûr Mehmed'in silk- i mülkünde olan menkûlât ve gayr-ı menkûlât emvâl-i ma'lûmesi mevkûf kalup ziyâ'at ihtimâli olmağla gâib-i mezbûrun emvâlini hıfz u himâyet için bir vekîl lâzım olmağın yine karye-i mezbûre sükkânından Hacı Mehmed bin İbrahim nâm kimesne müte'ayyin-i istikâme olmağın mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu hüsn-i meâb hazretleri dahi gâib-i mezbûrun emvâlini hıfz ve sıyânete vilâyet-i âmmeleri olduğu ecilden vekîl olan Ali el-gâib nasb ve ta'yîn idüp mersûm Hacı Mehmed dahi vekâlet-i

merkûmeyi kabul ve himâyet emvâl-i gâib-i merkûmeye müte'ahhid olmağın mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb kayd-şod fî evâil-i şehr-i Şevval sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Receb Ağa bin Murad / Ömer Efendi el-Naib / Yusuf Bey bin Rıdvan

Sayfa No: 264 Belge No: 306

Medîne-i Ayntab'da Hilyeağzı (?) dimeğle ma'rûf mevzi'de vâkı' Gür çeşmesi evkâfına mütevellisi olan Mehmed Çelebi ibni İbrahim Efendi mahfel-i kazâda hâfız-ı haze'l-kitâb el-Hâcc Mehmed bin İbrahim mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp çeşme-i mezkûrun evkâfından sûk-ı tavîlde vâkı' bir kıt'a sanduk ki yine evkâf-ı mezkûrdan olan es-Seyyid Ebulkasım sâkin olduğu dükkânı ile Derviş Mehmed nâm kimesne dükkânı beyninde olup sandık-ı mezkûru icâresinden cânib-i vakfa şey-i kalil hâsıl olmağla mezbûr el-Hâcc Mehmed bi-tarîki't-tahkîr çeşme-i mezkûrun kanavatı ta'mîrine harc u sarf için senede dört batman zeyt yağı vermek üzere muhker (?) idüp lakin mezbûr el-Hâcc Mehmed dahi sandık-ı mezkûrun zîrini (?) rızâ-i li-vechillahi'l-kerîm musluk eyleyüp senede dört batman zeyt yağını suyoluna ta'mîr için edâya ta'ahhüd ve şart idüp vakfa evlâ ve enfa' olmağın tevliyetim hasebiyle izn vermişdim li eclî'l-istihkâm yedine taraf-ı şerî'at-i mergûbeden hüccet-i şer'iyye verilsin dedikde merkûm el-Hâcc Mehmed mütevellî-i mersûm Mehmed Çelebi'nin takrîr-i meşrûhun vicâhen ve şifâhen tahkîk ve tasdik ve tahrîrin dahi iltimâs etmeğın hıfzen li'l-mekâl ketb ve tahrîr olundu tahrîren fî evâil-i şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Hasan bin el-Hâcc Hüseyin / Derviş İbrahim bin Penbe Dede / Derviş Mehmed Çökmece / Derviş Mehmed Dügmece / Attar el-Hâcc Ali bin İbrahim / (silik) Çelebi ibni (silik) / es-Seyyid el-Hâcc Yusuf bin el-Hâcc es-Seyyid Mahmud / el-Hâcc Hüseyin Bakkal / el-Hâcc Cuma bin el-Hâcc Mehmed

şürûta hükm birle tenbîh olunup mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fî evâsıt-ı şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-ulemâ Mehmed Efendi el-Müftî / Fahrü'l-emâcid Ali Ağa / Nasuh Çelebi el-Nakîb / Abdullah Efendi el-Hatîb / Osman Efendi el-İmâm / Mehmed Ağa el-Hâcc Muhsinzâde / es-Seyyid Hacı Mehmed / Monla Ali ibni Fethi / Molla Mehmed ibni Mustafa / Fahru'l-kuzzât Bayezid Efendi / Mustafa Çelebi ibni Abdullah

Sayfa No: 265 Belge No: 307

Medîne-i Ayntab'da vâkı' Hameynü's-şerîfeyn evkâfından Sultanhamamı dimeğle ma'rûf hamamın mütevellisi olan fâhru'l-akrân el-Hâcc Bayram Ağa ve müste'ciri es-Seyyid Mustafa bin Mahir mahfel-i kazâda takrîr-i kelâm idüp hamâm-ı mezkurun kazgânı çürüyüp menfa'ati olmayup halel-pezîr olduğundan gayrı etrâfında divarları ve anbarı münhedim olmağın kıbel-i şer'den üzerine varılup keşf ve tahrîr ve ta'mîrine izn verilmesin taleb ederiz dediklerinde tarafımızdan mevlânâ Ömer Efendi ta'yîn ve irsâl olunup ol dahi zeyl-i sahîfede isimleri muharrer ve musattır olan ehl-i vukûf kimesneler huzûrlarında nazar idüp fi'l-hakîka kazgan-ı mezkûr çürüyüp ve menfa'atden hâlî olduğu müşâhede olundukda meremmât kabûl etmeyip tahdîd lazım olmağın kazgan-ı mezkûru on üç guruşa kıymet tahmin ba'dehu fûruht olundukdan sonra meblağ-ı mezbûr üzerine on dokuz guruh zamm idüp otuz iki guruh kıymetli bir kazgan-ı cedid iştirâ olunup vesâir mevâki'-i münhedimelerine üstadiye ve ırgadiye ve baha-i keraste ve ekseri bi'l-cümle mesârif cem'an otuz iki buçuk guruh olduğun mevlânâ Ömer Efendi mahallinde muhammen tahmînleri ile tahrîr ba'dehu meclis-i şer'de alâ vukû'ihî ihbâr etmesiyle kazgan-ı mezkûr ve mevâzi'-i münhedimeyi ta'mîr ve termîme mezbûrân el-Hâcc Bayram Ağa ve müste'cir-i hamam-ı mezkûra izn birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Beşe bin Durmuş / el-Hâcc Mustafa bin Karaca / Mehdi Beşe bin Himmet / Abdurrahman bin Mehmed / es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Ali / Mehmed bin Ahmed / Ali bin Kasım / el-Hâcc Ramazan bin el-Hâcc Mehmed / Solak Mustafa Demirci / el-Hâcc Fethullah bin el-Hâcc Ali ve gayruhum

Sayfa No: 265 Belge No: 308

Ayntab'da Monla Ahmed kurbunda sâkine zevcesi Fatıma binti el-Hâcc Abdulkadir tarafından Osman bin Mehmed ve Hamza bin Mehmed şehâdetleri ile bimâ nehci's-şer'î bey'-i âti'l-beyâna vekîl olan Mehmed bin Ali mahfel-i kazâda mahalle-i mezbûrede sâkin Mehmed bin el-Hâcc Ömer mahzarında ikrâr ve i'tirâf idüp Küçük Gelincik (?) nâm mevzi'de vâkı' bir tarafı tarîk ve bir tarafı Reyhanoğlu bağçesi ve bir tarafı cebel ve bir tarafı vadi ile mahdûd ve mümtâz olan kırk şecer tut ve mahlût üç şecer ceviz eşcârların tarih-i kitabdan mukaddem müvekkilesi olduğum Fatıma mezbûr Mehmed'e otuz esedî guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' idüp ve semen-i

mezkûru mezbûr yedinden ahz u kabz ve teslîm-i mebî' kıldıkdan sonra merkûm hatun beni hüccet-i şer'iyeye (silik) vekîl eyledi ben dahi vekâletim hasebiyle yedine hüccet-i şer'iyeye vermesine izn vermişdim ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve haysümâ-yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mezbûr Mehmed dahi vech-i meşrûh üzre cârî olan kelimâtın kabul sıhhat-i bey' ü şirâya hükm birle bersebil-i temessük bu vesîka ketb olunup yedd-i tâlibine def' olundu tahrîren fî evâhîr-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Hüseyin bin Osman / Ali bin Zülfikar / Osman bin Mehmed / Hamza bin Eblek / Mehmed bin Mehmed / Ali bin Mehmed / Abdülvehhab bin Abdürrezzak / Yusuf Çelebi bin Muhzırbaşı ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa No: 266 Belge No: 309

Medîne-i Ayntab'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Süleyman nâm müteveffânın muhallefâtı zevce-i metrûkesi Aîşe binti Osman ve li ebeveyn hemşiresi Saadet nâm hatun ve karındaşları oğulları Halil bin Cuma ve Mehmed bin Hasan nâmûn kimesnelere münhasıra olup lakın mezbûre Aîşe'nin müteveffâ zimmetinde mehr-i müeccelesi altmış gurus hakkı olup mahfel-i kazâda vârisûn mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kalam eyleyüp meblağ-ı mezbûru muhallefât-ı müteveffâdan mezbûrûndan taleb eyledim te'allül eylediler suâl olunup müceb-i şer'îsi icrâ olunsun dedikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr mezbûre Aîşe'den müdde'âsına mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Osman bin İsmail ve Ali bin Mehmed nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup şöyle edâ-i şehadet-i şer'iyeye ederler ki mezbûre Aîşe'nin müteveffâ zimmetinde hîn-i akdde ta'yîn olunan mehr-i müeccelesi altmış gurus hakkı olduğuna şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gıbbe ri'âyeti şerâiti'l-kabul müteveffâ muhallefâtından mezbûre Aîşe'nin mehr-i müeccelesi altmış gurus hakkını edâya hükm-i şer'î olundukdan sonra muhallefât-ı müteveffâ tahrîr olunmak bâbında tarafımızdan kassâm mevlânâ Abdüsselam Efendi ta'yîn ve ırsâl olunup ol dahi vârisûn beynlerinde tahrîr ve tastîr idüp mahalle-i mezbûrede vâkî' lede'l-ahali ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd menzil vesâir tecemmülât-ı hânesi ba'de't-techîz ve't-tekfîn altmış altı buçuk gurusâ bâliğ olup tahmînen kıymet-i âdilesi olmağın mezbûre Aîşe eşya-yı mezkûrı meblağ-ı mezbûra kabûl idüp ve bâkî altı buçuk gurus hakkı harc-ı kısmet ve ücret-i mahkeme-i şerîf için edâ eyleyip

zimmetinde muhallefât-ı müteveffâdan bir akçe ve bir habbe kalmamağın ber-sebîl-i temessük bu vesîka ketb ve tahrîr olunup yedd-i tâlibe def^o olundu tahrîren fî evâhir-i şehri-Zî'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Osman Ağa Dizdâr / Mustafa Beşe Kethudâ / İbrahim Çelebi Meddah / Osman Çelebi bin Ahmed / Halil Bey bin Ramazan / Abdürrezzak bin Selman / Bayram bin Ali / Abdünnebi bin Ömer ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa No: 266 Belge No: 310

Mahmiye-i Ayntab kurbunda âsûde olan evliya-yı kirâmdan Dülek Baba kuddise sırruhu'l-azîzin sa'âdetli şevketli pâdişâh-ı penâh-ı âlem zillullâhi aliiyyü'l-enâm hullede mülkehu ve ebed devletuhu hazretlerinin ecdâd-ı izâmlarından fâtih-i Mısır ve Şam olan Sultan Selim Hân aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân hazretleri babası mezbûrî üzerine binâ ve vakf eylediği mescidi ve tarafeynde suffaları ve bir taraftan imârethâne ve medrese ve âyende ve ravende için meskenler binâ etdirip sadakaları bin yetmiş beş tarihine gelince ma'mûr ve âbâdân ve fukarâ ve zu'afâyâ ve beher (silik) tabh-ı ta'âm olunup it'âm olunur iken hâlâ metâ'ü'l-hayr olan mütevellî Ebubekir zamanında mürtezikaya vazîfelerin vermeyüp ve imârethânede şart-ı vâkıf üzere it'âm etmeyüp âyende ve ravende münkatı' olup ve sükkân ve hükkâm ve mürtezika dahi perâkende ve perîşân olmağın zâviye üzerinde olan kubbe ve mescid-i şerîf ve suffaları ve imârethâne ve menâzil harâb olup ve mevâzi'-i münhedimleri (...) ve etrafında vâkı' tarîklerde katl-i nüfûs ve malları nehb ü gâret olmağın ebnâ-yı sebîl münkatı' olmuşdur diyü cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr nice defa meclis-i şer'a gelüp ihbâr eylediklerinde husûs-ı mezbûrun mahallinde tahrîri iltimâs olunmağın bu fakîr dahi zeyl-i sahîfede isimleri muharrer olan bî-garaz ve mu'temedün aleyh kimesneler ile üzerine varılup ihbâr etdikleri üzere müşâhede olunup fî'l-hakîka ihbârları sahîha olmağın zâviye-i mezbûrenin etrâfında vâkı' kurâ ve mezâri' ahâlisi dahi cem'-i kesîr ile mahall-i tahrîrde gelüp mevcûdûn olup minvâl-i muharrer üzere her biri alâ vukû'ihî şehâdet eylediklerinden sonra fetvâ-yı şerîfe ibrâz olunup ber mûceb-i fetvâ-yı şerîfe zâviye-i merkûmenin evkâfı gallâtından ve bilâ sebeb ekl ü bel' eylediği hilâf-ı şart-ı vâkıf ahz u kabz eylediği mahsûlâtıdan

Sayfa No: 267 Belge No: 311

mezbûr Süleyman meblağ-ı mezbûra kefil-i bi'l-mâl olmağın ba'de eyyâmü'l-imhâl (silik) ahz u kabz eyledim dedikde mezbûr Abdülhalim'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Musa bin İsmail ve Abdülkadir bin Murad nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istintâk şöyle edâ-i şehâdet eylediler çeşme-i mezbûrun vakf nükûdundan mezbûr Ali Çelebi zimmetinde olan otuz esedî guruşa merkûm Süleyman bizim huzûrumuzda kefil-i bi'l-mâl oldu bizler bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyetihi şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod sene tis'a ve seb'in ve elf fi yevm 16

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Receb bin Selim / Derviş İbrahim Penbe / Yusuf bin Rıdvan

Sayfa No: 267 Belge No: 312

Mahmiye-i Trabzon sükkânından iken bundan akdem ticâret tarîkiyle Halebü'ş-şehba'ya âzim olup Ayntab kazâsına tâbi' Garkik nâm karyede mürd olan Aleksan veledi Berzek nâm zimmînin yanında vârisi olmayup muhallefât mevkûf kalmağla emîn-i beytü'l-mâl olan Halil Ağa ile taraf-ı şer'-i şerîfden Ömer Efendi ta'yîn ve irsal olundukda muhallefât cümle tahrîr olunup ba'dehu sûk-ı sultânîde müzâyede ve herşey kıymet-i âdilesi üzre fûruht ve defter olunup emîn-i mezbûr yanında emânet koymuşdu ba'dehu emred-i mezkurun li ebeveyn karındaşı Vanis nâm zimmî nakl-i şer'î ile gelüp isbât-ı verâset eyledikten sonra mezbûr Halil Ağa dahi yanında mevcut ve mahfûz olan eşya bahâsını mümzâ-i aleyh defter mûcebince meclis-i şer'de zeyl-i sahîfede isimleri tahrîr olan muslihûn huzûrunda mesfur Vanis'e bi't-tamam ve'l-kemâl edâ ve teslîm eyledikten sonra emîn-i mezbûr zimmetinde bahâ-i muhallefâtdan bir akçe ve bir habbe kalmayup zimmetin ibrâ ve iskât eyledim vechen mine'l-vücûh mezbûr Halil Ağa ile ba'de'l-yevm muhallefât bahâsına müte'allika da'vâ ve nizâ'ım yokdur dedikde gibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fi evâsıt-ı Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Bayezid Efendi el-Kâdî-i Sis sâbıkâ / Abdurrahman Efendi el-Nâib-i Yeniil / İbrahim Çavuş ibni Abdülcélil Efendi / Mehmed Bey Miralay / es-Seyyid Mehmed bin

Bedreddin / Molla Abdülgani bin İbrahim / el-Hâcc Osman Halil Çavuş ve gayruhum
mine'l-huzzâr

Sayfa No: 267 Belge No: 313

Medîne-i Ayntab'da Çukur mahallede sâkine Dursun binti Mehmed nâm hatun mahfel-i kazâda râfi'-i haze'l-kitâb Mehmed bin Abdülgani mahzarında takrîr-i kelâm idüp kendi nefsim mükellef olup lakin karındaşım (boş) nâm kimesne rızâm olmaksızın beni murâd eylediği kimesneye akd-i nikâh etmek sadedinde olmağla hâkim-i şerî'at-i garrâ olan efendilerin vilâyet-i âmmeleri olmağın tarafımdan hâzır-ı bi'l-meclis olan el-Hâcc Ramazan vekîl idüp ol dahi nefsimi mezbûr Mehmed'e akd ve tezvîce izn verilmek taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr el-Hâcc Ramazan vekâlet-i merkûmeyi kavî ve hıdmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd etdikden sonra mezbûre Dursun'u mezbûr Mehmed'e meclis-i şer'le akd-i nikah idüp yedine hüccet-i şer'iyye verilmek iltimâs etmeğın ber-sebîl-i temessük bu vesîka ketb olunup yedd-i tâlibe def' ve vaz' olundu hurire fî evâhir-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahrü'l-nüvvâb Monla Ömer / İbrahim Çelebi bin Şeyh Ömer / Ali Bey bin Şeyh Hüseyin ve gayruhum

Sayfa No: 268 Belge No: 314

Medîne-i Ayntab mütemekkinlerinden olup bundan akdem cezîre-i Girid'de fevt olan Süleymanbin Receb nâm kimesne (silik) vasîleri olan Mehmed bin Hasan nâm kimesne mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb Mehmed bin Hasan Ağa mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp müteveffâ-yı mezbûr mahalle-i mezkûrda merkûm Mehmed Ağa'nın karındaşı müteveffâ Ahmed Ağa'ya seksen iki buçuk guruşu ber vech-i emânet virüp ba'dehu fevt olup mezbûr Ahmed Ağa bu tarafa geldiklerinde vesâyetim hasebiyle taleb idüp meblağ-ı mezbûrdan elli beş guruş esedî guruşunu ahz u kabz idüp yirmi yedi buçuk guruş zimmetinde bâkî kalup bi emrillâhi te'âlâ fevt olmağla muhallefât-ı müteveffâdan merkûm Mehmed Ağa yedinden meblağ-ı mezbûr yirmi yedi guruşu bi't-tamam ve'l-kemal ahz u kabz etdim merkûm Ahmed Ağa vesair vereseleri zimmetinde meblağ-ı mezbûr seksen iki buçuk guruşdan bir akçe ve bir habbe alakam kalmadı ba'de'l-yevm meblağ-ı mezbûra

müte'allika da'vâ ve nizâ'ımız yokdur dedikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka'a kayd-şod fî evâsıt-ı Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene seb'a ve tis'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Abdüsselam Çelebi Abarzade / Ahmed Efendi el-İmam / İbrahim Ağa bin Ebi Derda / Seyyid Hasan bin Ali / İbrahim bin Hasan / İbrahim bin Abdullah / Kenan bin Abdullah

Sayfa No: 268 Belge No: 314

Medîne-i Ayntab'da Kızılcamescid mahallesinde Aîşe binti Mehdi mahfel-i kazâda babası Mehdi bin (boş) nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp bundan akdem cezîre-i Girid'de fevt olan zevcim Mehmed Ağa'nın verâseti sagîr oğlu İbrahim ve bana münhasıra olup muhallelâtı müteveffâ mahall-i mezkûrda İslam Ağa yanında mevcûd ve mahfûz olmağın tarafımdan babamız mezbûr Mehdi vekîl nasb idüp muhallelât-ı mezkûreyi vekâleten ve sagîr-i mezbûrun vasî-i mansûbı olduğuna binâen vesâyeten ahz u kabz idüp hisse-i şâyi'amı bana îsâl ve yetim-i mezbûrun hissesini hıfz etdikden sonra sagîr-i mezbûr dahi fevt olup metrûkâtı bana intikâl etmeğle cümleten ahz u kabz etdim babam mezbûr Mehdi'nin zimmetinde muhallelât-ı müteveffâdan ve sagîr-i mezbûrun metrûkatından bir akçe ve bir habbe kalmayup ba'de'l-yevm muhallelât-ı müteveffâyâ müte'allika da'vâm ve nizâ'im ve alaka ve medhalim yokdur dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fî evâsıt-ı Zi'l-ka'deti's-şerîf sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Ali Ağa el-Mütesellim / Osman Ağa dizdâr-ı kal'a / Osman bin Abdülkadir / Salih bin Hasan

Sayfa No: 268 Belge No: 315

Medîne-i Ayntab'da Bostancı mahallesinde sakin Süleyman bin Abdullah mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb Abdülhalim bin Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Abdülhalim kal'a kapısı hizâsında vâkı' çeşmenin mütevellîsi olup vakf nükûdundan kal'a sükkânından Katibzâde Ali Çelebi nâm kimesne zimmetinde otuz guruş olup benden meblağ-ı mezbûr kefil-i bi'l-mâlsın diyü fuzûlen ve tegallüben ahz u kabz etmeğle taleb ederim te'allül eder suâl olunup mucebi icrâ olunmasın isterim dedikde gıbbe's-suâl mütevellî-i mezbûr cevâbında merkûm Ali Çelebi zimmetinde vakf malından otuz guruş olmağla taleb

eylediğimde mehl taleb eylemeğin ben dahi birkaç gün mehl virüp kefil taleb eylediğimde

sonra mezbûrân Hasan ve Musaffer beyyineye münkirân olduklarında bostan-ı mezbûr merkûma (silik) bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fî evâsıt-ı Şevvâli'l-mükerrem sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Halil Çavuş ibni İbrahim / Mehmed Ağa Muslizâde / Mehmed Bey Miralay / es-Seyyid Hamza bin Mustafa

Sayfa No: 269 Belge No: 316

Medîne-i Ayntab'da Sûk-ı Tavil mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Yusuf bin Emir nâm kimesnenin muhallefâtı sulbî sagîr oğlu Eymir'e intikâl idüp kıbel-i şer'den mansûbe vasîsi olan vâlidesi Saadet binti Ali mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb Mustafa bin Allahverdi mahzarında takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı Nar Melik mülkü ve bir tarafı Molla Ömer mülkü ve bir tarafı Babaoğlu mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd menzilin nısfı sagîr-i mezbûrun ve nısf-ı ahârı işbu hâzır-ı bi'l-meclis Osman bin Allahverdi'nin olup sagîr-i mezbûrun zarûret-i nafaka ve kisvesi olduğu ecilden hisse-i şâyi'asını merkûm Mustafa'ya yirmi bir guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim dedikten sonra mezbûr Osman dahi hisse-i şâyi'amı merkûm Mustafa'ya on sekz guruşa bey'-i sahîh-i kat'î ile bey' ve teslîm-i mebî' eyledim diyü her biri asâleten ve vesâyeten ikrâr idüp ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûrun merkûm Mustafa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinden sonra mezbûre Saadet'den sagîr-i mezbûrun zarûret-i nafaka ve kisvesi olduğunu mütebeyyin beyyine taleb olundukda el-Hâcc İbrahim bin el-Hâcc Mustafa ve el-Hâcc Hüseyin bin Mehmed nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup edâ-i şehâdet-i şer'ıyye eylediler ki fî'l-hakika müteveffâ-yı mezbûrun menzil-i mezbûr hissesinden gayrı metrûkâtı olmayup meblağ-ı bey' ve infâka sâlih nesnesi yokdur dediklerinde gibbe ri'âyetihi şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mâ vaka'a bi't-taleb kayd şod fî evâsıt-ı Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Hüseyin bin Allahverdi / Mustafa bin Mehmed / Ebubekir bin Ömer / Ali bin Osman / Yusuf bin Ebubekir

Sayfa No: 269 Belge No: 317

Medîne-i Ayntab muzâfâtından karye-i Kızılhisar-ı fevkânî sükkânından Ahmed bin el-Hâcc Ali Kethuda mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb Abdurrahman bin Ali mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Abdurrahman kadîmü'l-eyyamdan karye-i mezbûre re'âyâsı oğlu olup babası merkûm Ali bin Müslüm'e tekâlîf edâsında mu'âvin iken fevt olup merkûm Abdurrahman re'âyâmız oğlu olmağla rûsûm taleb ederiz te'allül eder suâl olunup mücebince icrâ olunmasın isteriz dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Abdurrahman cevabında müteveffâ babası Ali karye-i mezbûrda hoşnişîn olup ba'dehu medine-i mezbûrede tavattun idüp karye-i merkûmede alaka ve medhali yokdur ve ben dahi yirmi beş seneden mütecâviz medîne-i mezbûrdan olup bunla vücûda gelüp karye-i mezbûrde alakam yokdur husûs-ı mezbûre için yedinde fetvâ-yı şerîfem olup ba'de'n-nazar mucebi hükm olunsun dedikde fetva-yı münîfeye nazar olundukda mazmûn-ı münîfde Zeyd karyesinden kat'-ı alaka idüp bir kasabada tavattun edip ba'dehu karye-i mezbûrede ahalisi on beş seneden geçdikden sonra Zeyd mezbûrdan tekâlîf taleb etmeye kâdir olmaz diyü buyrulmağın ber müceb-i fetvâ-yı şerîf mezbûr Ahmed Kethuda'yı bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod sene mâh-ı Zi'l-ka'detî'ş-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed bin Hasan / Yusuf Bey ibni Rıdvan / Cebail bin Mikail ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa No: 270 Belge No: 318

Medîne-i Ayntab'da Boyacı mahallesinde sâkin Mehmed Çavuş ibni Hıdır Beşe mahfel-i kazâda bâ'is-i hâze'l-kitâb el-Hâcc Mehmed bin Ahmed bin (boş) nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp (silik) dimeğle ma'rûf mevzi'de vâkı' Yedibendi akrebinde bir tarafı Sekekoğlu mülkü ve bir tarafı Çiltutmaz İbrahim Ağa mülkleri ve bir tarafı Nehr-i Sacur (?) bu hudûd ile mahdûd iki yüz meşâre hazravat bostanının nısfı benim mülküm olup müşâ' ve müşterek iken kendi nısf hissem yüz meşâre bostanı şerikim mezbûr el-Hâcc Mehmed'e seksen esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüp teslîm-i mebî' eylediğimden sonra meblağ-ı mezbûr seksen esedî guruş müşterî-i merkûm yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz etdim ba'de'l-yevm bostan-ı mahdûd-ı mezkûrun nısfı dahi mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-

şer'î mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod sene tis'a ve seb'in ve elf fî yevm Zi'l-ka'deti's-şerîfe

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Himmeth Fazılzâde / Abdullah Efendi el-Hatib / Hamza Çelebi ibni Mahmud / Osman Ağa dizdâr-ı kal'a / Mustafa Beşe kethudâ-yı kal'a / Hüseyin bin Ali / Derviş Halil bin Ahmed / Ebu Derda / Osman bin Halil / el-Hâcc İsmail el-Hâcc Mehmed / Mehmed bin İsa / el-Hâcc Zeynel bin Mehmed

Sayfa No: 270 Belge No: 319

Medîne-i Ayntab'da Şehreküstü mahallesinde sâkine Rahime binti Hasan mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb zevci Hüseyin bin Ali mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp zevcim mezbûr Hüseyin beni mübâneten tatlîk idüp lakin zimmetinde mehr-i müeccelim on beş guruş hakkım olmağla te'allül eder sual olunup alıverilmesin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında mezbûre Rahime'nin talâk niyetiyle üç taş atdım dedikde suâl olunup selâsetle cevâb verdikten sonra mu'accelen ve müeccelen mehri on beş guruş olup mehr-i mu'accesine ta'yîn olunan yedi buçuk guruşu kable'l-akd teslîm etdim hâlâ zimmetimde mehr-i müeccelesi yedi buçuk guruş bâkîdir dedikde mezbûre Rahime'den beyyine taleb olundukda ityândan kâsır olmağın mezbûr Hüseyin'e mehr-i mu'accesine ta'yîn olunan meblağı edâya hükm olunup mezbûr dahi meclis-i şer'de bi't-tamam ve'l-kemâl edâ ve teslîm etdikden sonra mezbûre Rahime'ye iddet tamamına değin buna on beş akçe nafaka bahâsı ta'yîn olunup ba'de't-ta'yîn nafaka mukabelesinde üç esedî guruşa râzı olup ahz u kabz eylediğinde ba'de'l-yevm mezbûr Hüseyin ile mehr ve nafakaya müte'allika da'vâ ve nizâ'ım yokdur dedikde hıfzen li'l-mekâl ketb ve tahrîr kayd olundu sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Mehmed Ağa ibni Şaban / el-Hâcc Osman bin Halil / İbrahim Çelebi Behisnilizâde ve gayruhum mine'l-huzzâr

Sayfa No: 270 Belge No: 320

Medîne-i Ayntab'da Amuv mahallesinde sâkin Hasan ve Muzaffer bin Yusuf mahfel-i kazâda bâ'isetü haze'l-kitâb Ümmühani binti Mustafa tarafından Mehmed Ali bin Hüseyin ve Ali Beşe ibni İsmail nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed bin Hasan Ağa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp

medîne-i Ayntab muzâfâtından karye-i Murvana turâbında vâkı' bir tarafı İbrahim Çelebi mülkü ve bir tarafı el-Hâcc Himmet mülkü ve bir tarafı nehr-i cârî-i Sacur ve bir tarafı değirmen harkı ile mahdûd bir kıt'a hazravat bostanı merhûm ecdâdımızdan Muzaffer nâm kimesne evkâfından iken hâlâ mezbûre Ümmühani Hatun mâlikâne zabt ve tasarruf eder suâl olunup evkaf-ı mezbûreye zamm olunmasın taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr cevâbında bostan-ı mahdûd-ı mezkûr müvekkilem mezbûre Ümmühani'ye irs-i şer'le intikâl idüp mülk-i mevrûsu olduğuna binâen zabt ve tasarruf eder bostan-ı mezkûr evkâfı mezbûrdan olduğun bilmeziz dediğinde müdde'iyân-ı mezbûran Hasan ve Muzaffer'den bostan-ı mezbûrun ecdâdı evkâfından olduğu mübeyyine ve mücebince beyyine taleb olundukda mezbûrân dahi ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz eylediklerinde ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûr için ikâmet-i beyyine edersiniz şer'an mesmû'a olunsun dedikden

Sayfa No: 271 Belge No: 321

Medîne-i Ayntab kazâsına tâbî' Kal'a timarından (silik) eden Satılmış (silik) nâm kimesnelerin oğulları Ali ve diğer Ali mahfel-i kazâda bâ'isûn-ı haze'l-kitâb hâlâ karye-i mezbûrede sâkinûn Ali bin Yunus bin (boş) ve Mehmed bin Safir ve Bektaş bin Piri üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp babalarımız mezbûran Satılmış ve Şaban kadîmü'l-eyyâmdan karye-i mezbûre turâbını ziraat idüp tasarruflarında iken vefât idüp hâlî ve boz kalmağın bizler sagîrân olup da'vâya iktidârımız olmamağın mezbûr Ali ve Musa ve Yunus ve Mehmed ve Bektaş tasarruf ederler suâl olunup müceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûrlar dahi cevâblarında mezbûrân Satılmış ve Şaban fevt olduklarından sonra on seneden mütecâviz arazi-i mezbûre boz ve hâlî kalıp tapuya müstehakk olmağın bin altmış dokuz senesinde sâhib-i arzdan yedimizde mûmzâ ve mahtûm tapu temessûki olup hakk-ı tapu sizlerle karar etmeğın tasarruf ederiz ale'l-husûs yedimizde fetvâ-yı şerîfemiz vardır nazar olunup şer'an ihkâk-ı hakk olunsun dediklerinde Zeyd tarlasını üç seneden ziyâde ta'tîl edip fevt oldukda sâhib-i arz tapu ile Amr'a virüp Amr dahi on seneden mütecâviz tasarruf ve ziraat eyledikden sonra hâlâ Zeyd'in oğlu Bekir babam yeridir diyü da'vâya kâdir olur mu cevâb-ı bâ-savâblarında olmaz diyü buyurup fi'l-hakîka mezbûrûnun yedlerinde olan tapu temessûki takrîr-i meşrûhlarına mutâbık bulunmağın mezbûrân Ali ve diğer Ali'ye bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fî evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Abdurrahman Efendi el-Naib / es-Seyyid Hamza bin Mustafa / Abdüsselam Efendi
el-Naib / el-Hâcc Hasan el-Hâcc Hüseyin

Sayfa No: 271 Belge No: 322

Medîne-i Ayntab'da Tevbe mahallesinde sâkin el-Hâcc Mustafa bin Ali mahfel-i kazâda bâ'isûn-ı haze'l-kitâb bundan akdem fevt olan erbâb-ı timardan Ebubekir Ağa bin Mehmed Ağa nâm kimesnenin sulbiyûn-ı kebîrûn oğulları Ömer ve Mehmed ve Ahmed ve Osman nâmûn kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp müteveffâ-yı mezbûr Ebubekir Ağa'nın zimmetinde deyn-i şer'iden doksân esedî gurus hakkım olup ba'de vefâtihî oğulları mezbûrûndan taleb ve ahz etmişdim lakin meblağ-ı mezbûrdan nâşî mezbûrûn ile beynimizde nice mu'âmelât şey vâkı' olmağın mezbûrlar dahi bana yüz yirmi gurus için memhûr deyn temessükü vermişler idi hâlâ mezbûrûn ile def'-i husumet idüp mazbûtam olan meblağ-ı mezbûr doksân gurus ve yüz yirmi gurusun temessüklerin bi'l-cümle şakk idüp meblağ-ı mezbûr doksân gurus ve yüz yirmi gurusdan her birinin zimmetlerin ibrâ-i âmm ve iskât-ı tâmm etdim ba'de'l-yevm mezbûrûn Ömer ve Mehmed ve Ahmed ve Osman ile meblağ-ı mezbûrana müte'allika da'vâ ve nizâ'ım ve alaka ve medhalim yokdur diyü bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf etdikden sonra mezbûrûn dahi babamız müteveffâ-yı mezbûrdan sonra merkûm el-Hâcc Mustafa ile beynimizde cârî olan mu'âmelâtdan nice ahz u i'tâ vâkı' olmuşdur bizim dahi mersûm el-Hâcc Mustafa ile vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ım ve alakam ve medhalimiz yokdur diyü her biri ikrâr ve i'tirâf idüp tarih-i kitabdan sonra tarafeynden meblağ-ı mezbura müte'allika da'vâm ve nizâ'ım sudûr ederse lede'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmasın dediklerinden sonra mukırrûn-ı mezbûrunun ikrârların her biri bi'l-muvâcehe tahkîk ve bi'l-müşâfehe tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fî evâil-i Zi'l-kadeti's-şerîfe sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru'l-hutebâ Abdullah Efendi / el-Hâcc Hüseyin bin Mehmed / Mola Hüseyin bin Ali / Abdi bin Ahmed / el-Hâcc Hasan bin Ali / Solak Ömer bin Mehmed / es-Seyyid Hamza bin Mustafa / Mustafa Çelebi / Kürd Hasan bin Mehmed / Mehmed bin Ahmed / Mehmed bin Köçekli / Musa bin İsmail

Sayfa No: 272 Belge No: 323

Medîne-i Ayntab'da Boyacı mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Receb nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Mukarreb binti Abdullah ile sulbî sagîre oğulları Mehmed ve Hasan'a münhasıra oldukdan sonra mezbûre Mukarreb kendi tarafından asâleten ve sadrı oğulları Mehmed ve Hasan nâm sagîrânın kibel-i şer' den mansûbe vasîsi olmağın vesâyeten mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb Abdi Bey ibni Hanefî nâm kimesne mahzarında asâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp zevcim müteveffâ-yı merkûm Hüseyin'in zimem-i nasda defter mücebince medîne-i mezbûre sükkânından Ali Bey ibni Köse Mehmed zimmetinde elli aded esedî gurus vesâir zimemde dahi yüz gurus alacağı olup mezbûr Abdi Bey tarafımdan taleb ve ahz ve kabz ve bana îsâl için vekîl nasb ve ta'yîn etmişdim mezbûr Abdi Bey dahi meblağ-ı mezbûrî vekâleti hasebiyle cem' ve tahsîl idüp bi't-tamam bana edâ ve teslîm etmişdir meblağ-ı mezbûrdan merkûm Abdi Bey'in zimmetinde bir akçe ve bir habbe bâkî kalmamağın vesâyetim hasebiyle zimmetin ibrâ-yı âmm ve iskât-ı tamm etdim minba'd meblağ-ı mezbûre müte'allika benden da'vâ zuhûr ve sudûr ederse lede'l-hükkâm mesmû'a olmasın dedikde mukirre-i mezbûrenin ikrârın el-mukirr-ı lehü'l-mezbûr bi'l-muvâcehe tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fi evâil-i Şevvâli'l-mükerrem sene 179

Şuhûdü'l-hâl:

Ebubekir Efendi el-Hâcc Sıdkı / Mehmed Çelebi bin Hamza Çelebi / Süleyman Bey ibni Ali / Köse Ahmed bin el-Hâcc Hüseyin / el-Hâcc Ahmed bin Osman / Molla Ahmed bin el-Hâcc Mehmed / Mehmed bin Ali

Sayfa No: 272 Belge No: 324

Medîne-i Ayntab'da Boyacı mahallesinde sâkin Mehmed Çavuş bin Hıdır Beşe mahfel-i kazâda medîne-i mezbûre kazâsına tâbi' Erel nâm karye ahalisinden Hüseyin bin (boş) ve Ömer bin (boş) ve Halid bin (boş) ve Süleyman ve Şeyhi bin (boş) ve Ahmed bin (boş) vesâirleri mahzarlarından ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ babam mezbûr Hıdır Beşe'nın karye-i mezbûre ahalileri zimmetinde karz-ı hasen ve bahâ-yı buğday cem'an bin beş yüz yirmi gurus hakkı olup mezbûrlardan taleb olundukda beynimizde münâza'ât-ı kesîre cereyân etmişdi el-hâletü hazihi beynimizde muslihûn tavassut idüp meblağ-ı mezbûrun bin beş yüz yirmi gurusdan (silik) yirmi beş gurus üzre sulh olup meclis-i sulhda bedel-i sulh olan yüz yirmi beş gurusı mezbûrûn Hüseyin ve Ömer ve Halid ve Süleyman ve Şeyhi ve

Ahmed vesâirleri yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz idüp mezbûrlar vesâirleri ile meblağ-ı mezbûre müte'allika da'vâ ve nizâ'ım ve alaka ve medhalim yokdur karye-i mezbûre ahalisinin zimmetlerin ibrâ-yı âmm ve iskât-ı tâmm etdim ba'de'l-yevm da'vâm sudûr ederse mesmû'a olmasun li ecli'l-istihkâm yedlerine muhabbet-i şer'iyye verilsin dedikde mukırr-ı mezbûrun ikrârın el-mukırr-ı lehü'l-mezbûrûn bi'l-müşâfehe tasdîk ve bi'l-muvâcehe tahkîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fî evâil-i Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene tis'a ve seb'ın ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Fazîletli Ramazan Efendi el-Vaiz / el-Hâcc Osman ibni Halil Çavuş / Abdullah Efendi el-Hatib / Şeyh Mevlud bin Ahmed Çelebi / Solak Bey / el-Hâcc Şaban / Murad Ağa Tuğralızâde / el-Hâcc Hüseyin / Kasım Çelebi ibni Yusuf / es-Seyyid Hüseyin / Halil Ağa Tacir...

Sayfa No: 272 Belge No: 325

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf budur ki berât-ı pâdişâhî ile Ayntab mukâta'ası üzerimize deruhde olunup ve beytû'l-mâl-i âmm ve hâssa dahi üzerlerimizde olmağla emîn olduğumuz sebeb ile Mütesellim Ali Ağa'ya tarafımızdan vekîl nasb idüp beytû'l-mâle düşdükde tarafımıza vekâletıyla ahz u kabz eylemek üzre yedine vekâlet temessûki verilmişdir tahrîrü't-tarihi'l-mezbûr fî şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe sene 1079

Sayfa No: 273 Belge No: 326

Mahmiye-i Maraş sükkânından İbrahim bin Hüseyin mahfel-i kazâda bâ'isetü haze'l-kitâb zevcesi Aişe binti Ali nâm hatun mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp bundan akdem mahmiye-i mezbûrede zevcem mezbûre Aişe ile beynimizde bilâ sebeb muhârebe vâkı' olup mezbûre Aişe benden medîne-i mezbûrede hâdimü'ş-şer' olan Abdullah Efendi şikâyet idüp ben dahi hâzır-ı şer'-i şerîfe olduğumda bi gayr-ı sebeb-i şer'î mezbûre Aişe'yi darb etmemek bâbında ben talâk-ı selâse ile şartlayup ba'dehu ben dahi mezbûreyi darb .. etmek vâkı' olup şart-ı mezkûr üzerime lazım olmağın meclis-i şer'de alâ vukû'ihî ikrâr ve i'tirâf idüp mezbûre Aişe yerine i'tirâfım mücebince benim muvâcehemde hüccet-i şer'iyye verilmişdir diyü bi't-tav'î's-sâf ikrâr etdikden sonra mezbûre Aişe zevci mezbûr İbrahim'in ikrârın bi'l-muvâcehe tasdîk idüp benim dahi ba'de'l-yevm mehr vesâir hukûkuma müte'allik da'vâm ve nizâ'ım ve alaka ve medhalim yokdur diyü birbirlerinin ikrârların bi'l-

müşâfehe tahkîk etmeleri ile hıfzen li'l-mekâl bu vesîka tahrîr olunup yedd-i tâlibe def' olundu tahrîren fî evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Kaya bin Musli / Ali bin Yusuf / Ali bin Mehmed / Hüseyin bin el-Hâcc Mehmed an karye-i Akçakened

Sayfa No: 273 Belge No: 327

Medîne-i Ayntab'da Hayek Müslüman mahallesinde sâkin Receb Ağa bin Murad mahfel-i kazâda bâ'is-i hâze'l-kitâb zimmiyân tâifesinden Kaplan veledi Oseb ve Hıdır veledi Karagöz nâm zimmîler mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelam idüp tarih-i kitâbdan altı ay mukaddem gece ile odam açılıp içinden bazı esbâbım sirka olunmağın (silik) idüp bi'l-ahere mazennem hasebiyle mesfûr Kaplan'ın hânesine varup emvâl-i ziyâ'ımdan bir fincan buldum bâkîsin dahi taleb ederim suâl olunup müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mesfûrân zimmî Hıdır ve Kaplan husûs-ı mezbûrî münkirân olıcak müdde'î-i mezbûr Receb Ağa'dan takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz ve kusûr etdiğinden mâ'adâ şer'an men' olunmuşiken mücâb olmayup yine da'vâ sadedinde olup sa'âdetli vezîr-i rûşen-zamîr taraflarından irsâl olunan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Müfettiş Ali Ağa huzûrunda mezbûr Receb Ağa da'vâya şer' idüp ityândan kâsır olduğuna binâen mesfûrân Hıdır ve Kaplan'ın hasb-ı hâlleri mahallesi ahalilerinden meclis-i şer'de istifsâr olunup bi-ecma'ihim cevâblarında her biri mesfûrân Hıdır ve Kaplan'nın bu âna değin ketm-i evzâ'ları zuhûr etmeyip iyi kimesneler biliriz bu husûsa şâhidleriz şهادet dahi ederiz diyü şهادet ve her biri ihbâr idüp mesfûrânın üzerlerine hükm-i şer'î terettüb etmeğinden sonra zimmiyân tâifesinden Mahki veledi Pasili ve Manas veledi Ferec nâm zimmîler mesfûrân Hıdır ve Kaplan'a kefil-i bi'n-nefs ve hîn-i mütâlebede izhârlarına ta'ahhüd etmeleri ile hıfzen li'l-mekâl kayd-şod fî evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 179

Şuhûdü'l-hâl:

Abdullah Efendi el-Hatib / Hanefi Efendi el-Hatib / el-Hâcc Bayram Ağa / Molla İsa ibni Osman / el-Hâcc Ali ibni el-Hâcc Mehmed / Mehmed Çelebi ibni Oruç Bey

Sayfa No: 274 Belge No: 328

Medîne-i Ayntab'da Cevizlice mahallesinde sâkine Belkıs Hatun ibneti Yusuf mahfel-i kazâda el-Hâcc Mehmed bin Ebubekir nâm kimesne mahzarında (silik)

bundan akdem müteveffât olan kızım Aişe binti Ahmed nâm müteveffânın mezbûr el-Hâcc Mehmed üzerinde mehr-i müecceli elli gurus hakkı olup muhallefâtı ve hasren verâseti bana ve sulbiye sagîre kızı Dursun'a münhasıra olmağın taleb ederim suâl olunup alıverilmesin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr el-Hâcc Mehmed cevâbınad zevcim müteveffât-ı mezbûre zimmetimde olan mehrini hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde mehr mukâbelesinde olan hakkın vesâir hukûkun bana hibe ve temlîk idüp ben dahi meclis-i hibede ittihâb ve kabûl eyledim dedikde mezbûr el-Hâcc Mehmed'den sıdk-ı kelâmına mutâbık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezbûr ahalisinden udûl-i müslimînden İbrahim bin Abdullah ve Yusuf bin Mehmed li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istişhâd şöyle edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediler ki mezbûre Aişe hâl-i huyûtunda ve kemâl-i sıhhatinde zevci el-Hâcc Mehmed'in zimmetinde olan mehr mukâbelesindeki hakkın vesâir hukûkun bizim huzûrumuzda mezbûra hibe ve temlîk etdi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde gıbbe ri'âyetihi şerâiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı' olmağın gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fi evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 179

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc İshak bin Hüseyin / Mehmed Çavuş bin Hıdır Beşe / el-Hâcc Ebubekir Camil

Sayfa No: 274 Belge No: 329

Medîne-i Ayntab'da Molla Ahmed karyesi (?) sâkinlerinden Mehmed bin Sadeddin nâm kimesne mahfel-i kazâda bâ'is-i hâze'l-kitâb medîne-i mezbûre muzâfâtından Zemeke nâm karye sükkânından Ahmed ve Mehmed ibni Bekdaş mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûrân Ahmed ve Mehmed zimmetinde yirmi iki gurus hakkım ve beş emanet pekmezim olmağla meblağ-ı mezbûrdan on üç gurus ve dört tulum pekmezimi ahz u kabz idüp meblağ-ı mezbûr yirmi iki gurusdan dokuz gurus hakkım bâkî kalmağın te'allül eder suâl ve alıverilmesin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûrân Ahmed ve Mehmed cevâblarında fi'l-hakîka mezbûr Mehmed'in yanımızda beş tulum pekmezi ve yirmi iki gurus hakkı olup mezbûr Mehmed meblağ-ı mezbûru ve beş tulum pekmezi bi't-tamam ve'l-kemâl edâ ve teslîm idüp zimmetinde bir akçe alaka ve medhali yokdur dedikde mezbûrândan sıdk-ı müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mirza bin Hüseyin ve Mehmed Şemseddin ve İbrahim bin Sıddık ve el-Hâcc Cuma bin Mustafa li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istişhâd ve her biri edâ-i şehâdet-

i şer'iyye idüp mezbûrân Ahmed ve Mehmed müdde'î-i mezbûr Mehmed'e emânet olan beş tulum pekmez ve deynleri olan yirmi iki guruş bizim huzurumuzda edâ ve teslîm idüp mezbûr dahi mezbûrân Ahmed ve Mehmed'in zimmetlerin ibrâ ve iskât etdi bizler bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet etmeleriyle ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fi evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Abdüsselam Efendi el-Nâib / Mehmed Çelebi ibni İbrahim / Yusuf Bey ibni Rıdvan

Sayfa No: 275 Belge No: 330

Medîne-i Ayntab mahallâtından Boyacı mahallesi sükkânından Mehmed Çavuş ibni Hıdır Beşe mahfel-i kazâda bâ'isetü haze'l-kitâb es-Seyyid Abdurrahman bin Hamza mahzarında kendi nefsinden asâleten ve vâlidesi Leyli binti Mehmed nâm hatun tarafından Murad Ağa ibni İbrahim ve el-Hâcc İsmail bin Hüseyin şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbite olduktan sonra vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp Ayntab kazâsına tâbi' Kızılhisar-ı tahtânide vâkı' bir tarafı köprü ve bir tarafı merkûm es-Seyyid Abdurrahman mülkü ve bir tarafı tarîk ile mahdûd bir kıt'a bostan ki tahmînen (boş) keyl bezir isti'âb eder bostan-ı mezkûr mezkûr es-Seyyid Abdurrahman'a yüz doksan esedî guruşa bâten bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm idüp lakin bostan-ı mezkûrun içinde vâkı' altı aded kâimü'l-usûl dut eşcârı ve iki aded ceviz eşcârını dahi ma'an bey' idüp semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz doksan guruşu müşterî-i merkûm es-Seyyid Abdurrahman yedinden asâleten ve vekâleten her birimiz bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz idüp teslîm-i mebi' eyledik ba'de'l-yevm bostan-ı mahdûd-ı mezkûr mersûm Abdurrahman'ın mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdik mâ-vaka'a kayd-şod fi'l-yevm Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 179

Şuhûdü'l-hâl:

Es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Satılmış / Mehmed Bey Miralay / Ali Efendi / Ömer Efendi el-Naib / Murad Ağa birader-i Boşnak

Sayfa No: 275 Belge No: 331

Bi'l-fi'il hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnla daire-i Anadolu'da vâkı' olan şerîr ve eşkiyâyı teftîşe me'mûr vesâir umûr-ı âmmе-i fukarâ ve zu'afâyâ dâdhâh olan semâhatlı âtîfetli düstûr-ı mükerrem-i muntazam âlem-i mehâyîf-i ümem sûtûde-

şiyem hazretlerinin taraf-ı adâlet-i küsterlerinden medîne-i Ayntab'a tefahhus-ı ahvâl-i eşkiyâ ve eşirrâ için buyruldu-i şerîfimle ta'yîn ve irsâl olunan vâkıf-ı umûr-ı e'âzım iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim Ali Ağa zîde kadruhu meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde hâzır olup medîne-i mezbûrede mahallât ve nahiyelerinde olan kurâ ve mezâri' ahalisini âmmeten ve kâffeten ihzâr-ı şer'-i şerîf idüp alâ sebîlü'l-infirâd tafsîl üzre teftîş ve her birinin ahvâlin kemâyenbagî tefahhus idüp alâ mâ-vecebe ileynâ müceb-i buyruldu ile dikkat-i tâmm ve cedd-i ihtimâm ile herbirinin takrîrleri sicill-i mahfûza kayd olundukdan sonra ahali-i mahalle birbirlerine kefil ve kurâ ve mezâri' ahalileri dahi takrîrleri üzre birbirlerine kefil-i mu'în beynlerinde şerîr ve eşkiyâ zuhûr ederse hîn-i mütâlebede ihzâr olunmak üzre ta'ahhüd etmelerin ile vâkı'ü'l-hâl hıfzen li'l-mekâl ketb ve tastîr olundu tahrîren fî evâil-i şehîr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe lisene tis'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

El-Hâcc Bayram Ağa serdar-ı sâbık / İsmail Çelebi ibni Hüseyin / Mehmed Çavuş Musulizâde / Mütesellim Ali Ağa / Nakîbü'l-eşrâf Nasuh Çelebi / Halil Ağa emîn-i Dimos / Mehmed Çelebi Mezîdzâde / el-Hâcc Ebubekir Serdâr / Halil Çavuş ibni İbrahim / Şaban Çelebi bin Osman ve gayruhum mine'l-huzzâr

Sayfa No: 276 Belge No: 332

Medîne-i Ayntab'da Taşlâki mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Malak ibni Halil nâm kimesnenin muhallefâtı sulbî kebîr oğulları Ahmed ve İbrahim ve sagîr oğlu Mehmed ve sagîre kızları Meryem ve Aîşe ve zevce-i metrûkesi Halime binti Aşura nâm kimesnelere intikâl idüp mezbûr Ahmed ve İbrahim asâleten ve eytâm-ı sığâra kıbel-i şer'-den mansûbe vasîleri olan vâlideleri mezbûre Halime tarafından Molla Mehmed bin Alican ve Sarıbaş Hüseyin Çelebi şehâdetleriyle mezbûrenin hisse-i şâyi'asına ve eytâm-ı sığârın hisselerine ahz u kabz vekîl-i sâbitü'l-vekâle olan Ahmed her biri asâleten ve vekâleten mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb Ali Kaya bin Hasan mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp babamız müteveffâ Malak mezbûr Ali Kaya ile menzilcilikde iştirâk üzre olup fevt olmağla beynlerinde müşterek olan eşyaları mezbûrun yedinde olup müteveffânın hissesine aid olan bir re's doru kısarak bahâsı on altı gurus olmağın meblağ-ı mezbûr kısarak bahâsı on altı gurusu mezbûrân Ahmed ve İbrahim asâleten ve mezbûr Halime tarafından vekâleten sagîrûn Mehmed ve Meryem ve Aîşe'nin hisselerini vasî-i mezbûre Halime tarafından vekâleten her birimiz ahz u kabz idüp kısım-ı şer'î üzre

beynimizde taksîm idüp meblağ-ı mezbûrdan merkûm Ali Kaya'nın zimmetin ibrâyı âmm ve iskât-ı tâmm etdik minba'd meblağ-ı mezbûr vesâir eşyâdan merkûm Ali Kaya'nın zimmetinde bir akçe ve bir habbe alaka ve medhalimiz yokdur dediklerinde mukırrân-ı mezbûrân Ahmed ve İbrahim ikrârların el-mukırr-ı lehü'l-mezbûr bi'l-muvâcehe tasdik etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fi evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 179

Şuhûdü'l-hâl:

Es-Seyyid Hasan bin İsmail / el-Hâcc Ebubekir Hayyamı / Abdüsselam Efendi el-Naib

Sayfa No: 276 Belge No: 333

Medîne-i Ayntab mahallâtından Hoşkadem mahallesinde sâkin Mustafa bin Kasım nâm kimesne mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb medîne-i mezbûrda Şhreküstü mahallesinde vâkı' Ağa câmi'-i şerîfinin evkâfına mütevellîsi olan Osman Efendi bin İbrahim Çavuş mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp câmi'-i mezkûrun evkâfından sûk-ı tavîlinde vâkı' bir bâb kefeşger dükkânı icârımda olup sakfi ve (silik) harâba müşrif olup ta'mîri lazım gelmeğin mütevellî-i mezbûr Osman Efendi dükkân-ı mezkûrun ta'mîr bâbında izn birle yedimde memhûr temessük vaz' etmeğin ben dahi kendi mâlımdan dükkân-ı mezkûr ta'mîr ve termîm ve defter idüp cem'an mesârifi yedi gurus yirmi beş akçeye bâliğ olmağın yedimde olan defter mûcebince li ecli'l-istihkâm hüccet-i şer'iyeye verilmesin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Osman Efendi cevâbında fi'l-hakîka dükkân-ı mezbûrun ta'mîri husûsunda taraf-ı şer'den me'zûn olduğuma binaen tevliyetim hasebiyle müste'cir-i mezbûr Mustafa'ya izn virüp sarf eylediği meblağ ba'de'l-hesâb cem'an yedi gurus yirmi beş akçeye bâliğ olmağın meblağ-ı mezbûr vakf-ı mezbûrun zimmetinde bâkîdir diyü müste'cir-i mezbûrun takrîr-i meşrûhuna bi'l-muvâcehe tasdik etmeğin hıfzen li'l-makâl bu vesîka ketb olundu kayd-şod tahrîr fi evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 179

Şuhûdü'l-hâl:

Hacı Ebubekir Serdâr / Abdüsselam Efendi el-Naib / el-Hâcc Bayram Ağa serdâr-ı sâbık

Sayfa No: 276 Belge No: 334

Medîne-i Ayntab'da vâkı' Şhreküstü mahallesi sükkânından Mansur bin (boş) ve Mustafa bin (boş) nâm kimesneler taraflarından nehc-i şer'î üzre şer'an vekâleti

sâbite olan İmam bin (boş) nâm kimesne mahfel-i kazâda Sadi Çelebi bin (boş) üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müvekkillerim mezbûrân Mansur ve Mustafa bundan akdem mütevellî olan Halebü's-şehba zu'emâsından Abaza Ömer Ağa'ya dört tulum pekmez ba'de'l-vezn kıymet-i âdilesi ile bey' ve teslîm idüp teslîmden sonra mezbûr Sadi Çelebi gelüp mütevellî tarafından kaldırıp mezbûr Ömer Ağa dahi kable'l-îfâ-i semen fevt olmuştur mezbûr Sadi Çelebi za'îmi mezburun ze'âmetinden hâsıl olan mahsûlat ve rûsûmâtını zabt için vekîl olmağın taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Sadi Çelebi cevâbında husûs-ı mezbûrî münkir olıcak müdde'î-i mezbûrûn takrîr-i meşrûhunu mübeyyin ve mücebince beyyine taleb olundukda ba'de'l-işhâdi's-şer'î ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz ve kusûr etdikden sonra inkâr-ı beyyine eyleyüp mezbûra yemîn terettüb etmeğın ol dahi alâ vakti'l-mes'ûl halef billahi'l-aliyyü'l-a'lâ idüp mezbûr İmam'ın da'vâsı mücerred şirret (silik) olduğı mütehakkık ve zâhir olmağın müdde'î-i mezbûr bî-vech mu'ârazadan (silik) ma vaka'a

Şuhûdü'l-hâl:

(silik) / Derviş İbrahim / Yusuf Bey bin Rıdvan

Sayfa No: 277 Belge No: 335

Hâlâ hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnla Anadolu teftîşine me'mûr olan düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham sûtûde-i sahâyif-i âlem vezîr-i rûşen-zamîr (silik) ile ta'yîn olunan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ali Ağa ibni Mehmed medîne-i Ayntab mahallâtından Kanalcı mahallesi sükkânından Murad bin Ebubekir nâm kimesne meclis-i şer'a ihzâr ve üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Murad nefinden şirret ve şakî ve bed-halk olup kendi haliyle hareket etmeyüp hilâf-ı şer'-i şerîf tarîka sülûk eder kimesne olmağın sâdır olan buyruldı-i şerîf mücebince suâl olunup mucib-i şer'îsi icrâ olunması matlûbumdur dedikde mezbûr Murad'ın hasb-ı hâl-i ahvâlî mahallesinden suâl olunup mahalle-i mezbûre sükkânından es-Seyyid Kasım ibni es-Seyyid Ali ve Ali bin Ömer ve el-Hâcc Yakub bin Mustafa ve el-Hâcc Mehmed bin Veli ve Mehmed bin Hamza ve İbrahim bin Şaban ve mahalle-i Taşlaki'den Halil bin Mehmed ve Derviş İsmail bin İbrahim vesâirleri meclis-i şer'a hâzırûn olup istintâk olunduklarında her biri şöyle edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediler ki mezbûr Murad ehl-i ırz ve mazlûm âdem olup bu âna gelince şirret ve şekâveti zâhir olmamışdır mezbûru iyi adem biliriz biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diyü ihbâr ve şehâdet eylediklerinde gıbbe ri'âyetihi şerâiti'l-kabûl şehâdetleri

makbûle oldukdan sonra mezbûr Murad'a mezbûrûndan Ali Kaya ibni Ömer ve İbrahim bin Şaban nâm kimesneler hîn-i mütâlebât kefil-i bi'n-nefs olduklarında her birinin kefâlet ve şehâdetleri mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod tahrîr fî evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 179

Şuhûdü'l-hâl:

Ali Ağa Mütesellim / Abdi Beşe ibni el-Hâcc Ali / Osman Ağa ibni Raşı

Sayfa No: 277 Belge No: 336

Medîne-i Ayntab'da Şhreküstü mahallesi sükkânından Abdi Beşe ibni el-Hâcc Ali nâm kimesne mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb Çapkun nâm hatun mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûre Çapkun tarih-i kitâbdan sekiz gün mukaddem Salı günü kuşluk mahallinde makarr-ı nisâ olan menzilime hufyeten girüp içinden bir bohca esbâbımı sirka idüp hâlâ arkasında olan Acem bezi mor kaftan gümüş ve düğmeli ve bir sim pazubend ve bir izâr ve bir boğça ve bir Sakız kemhâsı al çiçekli zebun ve bir yaşmak ve bir şa'r (?) ve bir al şal ve bunun emsâli esbâbımızı sirka etmişdir suâl olunup müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Çapkun cevâbında fi'l-hakîka tarih-i mezbûrda Salı günü kuşluk mahallinde mezbûr Abdi Beşe'nin makarr-ı nisâ olan menziline hufyeten girüp içinden bir boğça esbâbını sirka etdim hâlâ üzerimde hâzır ve müşâhede olunan eşya-i mezbûr Abdi Beşe'nin malıdır ve bundan gayrı emvâl-i muharreresinden eşya-yı mezkûre emsâli esbâbını sirka idüp zâyi' etdim husûs-ı mezbûrla bir kimesnenin müdâhalesi olmayup ve bir kimesnenin dahi bu maddede şirketi yoktur diyü bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf idüp ve medîne-i mezbûrda ahalisinden mu'temedün aleyh bî-garaz kimesneler cemm-i gafîr ile mezbûre Çapkun'un sirka âdet-i müstemirresi olduğunu ihbâr etmeğin mezbûre Çapkun'un sû-i hâli mütehakkık ve zâhir oldukdan sonra mezbûr Abdi Beşe dahi mevcûd olan esbâbını kabz idüp sârikam mezbûreden ahardan bir kimesne ile da'vâm ve nizâ'im yoktur dedikde mucebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod. Fî mâh-ı Şevvâl sene 179

Şuhûdü'l-hâl:

Nasuh Çelebi Nakîbü'l-eşrâf / Mehmed Ağa ibni Halil Dimos-ı Ayntab / el-Hâcc Receb bin Selim / Abdurrahman Efendi el-Nâib

Sayfa No: 277 Belge No: 337

Misafirînden el-Hâcc Mehmed Özbek tâifesinin muhallefâtı tahrîr olunmuşdur mahallinde yoklana

Eşek Kıymet 3 guruş	Don gömlek ve sade Sülüs 1	Yasdık hırka ve kuşak Kıymet sülüs 1	Kürk Kıymet 130	Şal zebûn belaz Kıymet 80
Cem'an 3 guruş 1 sülüs 10 akçe				
Ve techiz tekfinine görülen masraf Kefen 1 guruş 10 akçe Makbere 1 guruş 1 rub'		Harc-ı mahkeme Guruş 3 rub'		Harc-ı kısmet hüddâmiye ve ihzâriye Guruş 3 rub'

mütedeyyin bî-garaz kimesneler mezbûr Çapkun ekser müslümânın hufyeten menziline girüp daima sirka etmek âdet-i kadîmesidir diyü ihbâr etmeleriyle mezbûrdan âhar yerden sirka ettiği eşya tefahhus olundukda medîne-i mezbûre mütemmekinlerinden Cuma Beşe bin (boş) nâm kimesnenin menziline girüp emvâl-i muharreresinden sekiz aded altın ve bir sim saç bağı ve bir dizim incü alup taşra çıkıldığımızda akabimden gelüp elümden aldılar ve âhar yerden dahi sirka ettiğim eşyâdan yine medîne-i mezbûre sükkânından Hallâc Maksud nâm kimesneye iki sülüse bir kılıç ve bir guruşa bir dülbend bey' etdim ve mezbûr Maksud'un avreti (boş) nâm hatun bir parçalı kumaş bohça ve bir şa'r (?) ve bir alaca mahreme ve bir yaşmak ve bunun emsâli bazı eşyâ ve yine medîne-i mezbûre sükkânından Kilisli Hasan nâm kimesneye bir al Acem bezi kaftan ve bir İstanbul gömleği ve bir nakışlı kumaş bohça ve bir Gazze peştemali ber vech-i emânet verdim dedikde mezbûre (boş) nâm hatun ve mezbûr Hasan bulunmamağın avreti Rahime binti Mehmed nâm hatunu meclis-i şer'a ihzâr idüp suâl olundukda eşyâ-yı mezkûrun emânet oldukların ikrâr idüp ve kal'a müstahfızlarından İbrahim bin Halil nâm kimesneye bir nefte peştamal ve bir mihrablı peştamal verdim dedikde mezbûr İbrahim dahi ikrâr lakin zıkr olunan peştemalleri rehn tariki ile verdi diyü her biri i'tirâf etdiklerinden sonra mezbûrenin hüsn-i hâl minvâl-i muharrer üzre olmağın kütüb-i eimme-i Hanefiyeden kitâb-ı dürrer ve gurer-i mu'tebereden (arapça yazı) diyü nakl olunmağın ber mûceb-i nakl-i sahîh mûcebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod fî evâhir-i Şevvâli'l-mükerrerrem sene 179

Şuhûdü'l-hâl:

Fahru's-sâdât Nasuh Çelebi el-Nakib / Halil Çavuş Serdâr-ı sâbık / Abdurrahman Efendi ... / el-Hâcc Receb bin Selim / el-Hâcc Hasan bin el-Hâcc Hüseyin

Sayfa No: 278 Belge No: 338

Medîne-i Ayntab'da Yahni mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hâcc Mehmed bin Kasım nâm müteveffanın sulbî sagîrûn oğulları Mehmed ve Kasım ve Mahmud ve sulbiye sagîre kızı Zümre müteveffâ babalarından kendilere intikâl eden mâllarını hıfz ve rabt ve tesviye-i umûrlarına bir vasî lâzım ve mühimm olmağın sagîrûn-ı mezbûrûn Mehmed ve Kasım ve Mahmud ve sagîre Zümre'nin dedeleri hâfız-ı haze'l-kitâb Ali Kaya bin Ebubekir nâm kimesne vesâyet-i merkûmeye mahall ve müstakim olmağın mevki'-i sadr-ı kitâb ve tûbâ lehu hüsn-i meâb hazretleri dahi eytâm-ı sığârın mâllarına zabt u rabta ve tesviye-i umûrları için vasî nasb ve ta'yîn idüp mezbûr Ali Kaya dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod tahrîren fî evâil-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene 179

Şuhûdü'l-hâl:

Molla Osman bin Durmuş / el-Hâcc Pir Ağa serdâr-ı sâbık / Mehmed Çelebi Takyeci

Sayfa No: 278 Belge No: 339

Medîne-i Ayntab'da Kızılcamescid mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ali bin Monla Veli nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları Ali Veli'ye babalarından intikâl eden emvâllerin hıfz ve tesviye-i umûrların rabta bir vasî lazım ve mühimm olmağın kıbel-i şer'den müteveffâ-yı mezburun karındaşı Abdülkadir vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lazimesin edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

Abdüsselam Efendi el-Nâib / el-Hâcc Ebubekir Ağa serdâr-ı sâbık / Yusuf Bey Rıdvan Bey

Sayfa No: 279 Belge No: 340

Medîne-i Ayntab'da İbni Eyyüb mahallesinde sâkine Melike binti Ali nâm hatun mahfel-i kazâda bâ'is-i haze'l-kitâb yine mahalle-i mezbûr ahâlisinden es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Ramazan nâm kimesne üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr es-Seyyid Ali tarih-i kitabdan üç sene mukaddem gece ile makarr-ı nisâ olan menzilime girüp bir seped esbâbımı kaldırıp bunun emsâli innâ fe-innâ nice eşyâmı

dahi ahz idüp şekâvetden ... rahat eylemezim bilahere hezâr tazarru' ile ahz ettiği eşyâdan bir mikdarını virüp bâkîsini almak mümkün olmadı bundan sonra yoluma çıkıp ırzıma muhâlif-i nâ-sezâ sözler söyleyüp ilâ haze'l-ân gûnâgûn evzâ'-ı nâ-hemvâre ile beni rencîdeden hâlî olmadığına binâen bi'd-defe'ât zâbitine şikâyet idüp muhkem tenbîhler olundukdan sonra mütenebbih olmayup şekâvet-i iştîdâd üzredir sual olunup mücebi icrâ olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl merkûm es-Seyyid Ali husûsa münkir olıcak mezbûre Melike'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezbûre ahalisinden bî-garaz kimesnelerden Tayyib Efendi ibni Davud Efendi ve Ahmed Çelebi ibni Hamza Çelebi ve Usta Ali bin Hasan ve el-Hâcc Şaban bin el-Hâcc Ahmed ve Mustafa bin Mahmud ve Edhem bin Mahmud ve Mustafa bin Osman ve Molla Yusuf bin el-Hâcc Ahmed ve Osman bin Ebubekir vesâirleri bi-ecma'ihim li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eserü'l-istîşhâd her biri şöyle edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediler ki mezbûr Seyyid Ali şakî ve bed-halk ve daim müslümanların ırzına şetm ve ehl-i iyâllerine ubûr-ı tarîk ederken cebren tutup ırzların muhâlif-i evzâ' idüp öpüp ve bunun gibi işler eder daima halka eziyyetden fâriğ olmadığından gayrı yoldan geçen müslümanların iyâlin kovup ve haremın basup halka te'addîsi hadden füzûn idüğüne kemâl-i ittilâ'ımız cümlemeten bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eyleyüp mezbûrun şirret ve şekâveti zâhir ve mütehakkık olduğundan sonra mahalle-i mezbûre ahalisinden mezbûre Melike'nin hüsn-i hâlî suâl olundukda bâlâda mestûrû'l-esâmî olan kimesnelerden mâ'adâ mütedeyyin ve müteşerri' ademler cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr ile edâ-i şehâdet-i şer'îyye idüp mezbûre Melike mestûre ve mütedeyyin kendi haliyle meşgûle ve sâlihadır bu âna gelince mahallemizde sâkine olup hilâf-ı şer' bir evzâ'ı zâhire olmamışdır mezbûre Melike'ye gûnâgûn te'addîsi olup gece ile haremına girüp bir seped esbâbını ahz idüp ba'dehu bir mikdarın bizim huzûrumuzda virüp ve mâ'adâsın vermeyüp mezbûre Melike'nin adem-i iktidârı olduğundan ferâğat etmişdir diyü bi-ecma'ihim şehâdet etmeleri ile mâ vaka'a hıfzen li'l-mekâl ketb olundu tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem lisene tis'a ve tis'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

es-Seyyid Hamza Çelebi ibni Bali / Şaban Çelebi Sülûkcüzâde / Nasuh Çelebi el-Nakîb / Mehmed Bey Miralay / Hüseyin Ağa Kethudâ-yı Piri / Halil Çavuş Serdâr-ı sâbık ve gayruhum

Sayfa No: 279 Belge No: 341

Medîne-i Ayntab'da Şehreküstü mahallesinde sâkin Abdi Beşe bin el-Hâcc Ali nâm kimesne mahfel-i kazâda bâ'isetü haze'l-kitâb Çapkun nâm hatun mahzarında üzerine da'vâ ve takrir-i kelim idüp mezbûre Çapkun tarih-i kitâbdan sekiz gün mukaddem salı günü kuşluk mahallinde makarr-ı nisâ olan menzilimize hufyeten girüp içinden bir bohca esbâb sirka idüp hâlâ arkasında olan (silik) bezi sim düğmeli kaftanı ve yeşil kaytanlı sim pazubend ve bir izâr ve Sakız kemhâsı çiçekli zebun ve bir yaşmak ve bir ... şal ve bazı nisâ tâifesine mahsûs esbâbımı sirka etmiştir suâl olunup müceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Çapkun cevâbında tav'an ve rızâen ikrâr-ı sâf idüp eşyâ-yı mezkûr mezbûr Abdi Beşe nâm kimesnenin vakt-i mezkûrda makarr-ı nisâ olan menziline girüp içinden bâlâda zikr olunan eşyayı sirka etdim husûs-ı mezbûrda ahar kimesnenin medhali yokdur diyü bi'l-ikrâh i'tirâf etdikden sonra medîne-i mezbûre ahalisinden

III. BÖLÜM DEĞERLENDİRME

3.1. Sosyal Konular

3.1.1. Nikâh

Osmanlı aile hukuk sistemi, temelde İslâm hukukunun esaslarına dayanmaktadır. Bu bağlamda nikâh, sadece bireyler arasında kurulan özel bir sözleşme olmaktan öte, toplumun dinî, ahlâkî ve hukukî yapısını doğrudan etkileyen bir kurum olarak değerlendirilmiştir. Nikâh, İslâm hukukuna göre bir akid olup, tarafların karşılıklı rızaları ile kurulan, belli şartlara bağlı ve toplumsal sonuçlar doğuran bir işlemdir. Osmanlı uygulamasında da bu sözleşme, hem dinî meşruiyeti hem de hukukî geçerliliği esas alınarak, toplumun sosyal düzeninin ve kamu hukukunun temel taşlarından biri olarak kabul edilmiştir. Nikâhın geçerliliği, İslâm hukukunun ortaya koyduğu belirli şartlara bağlıdır. Bu şartlar arasında, taraflardan birinin icapta bulunması, diğerrinin bu icabı kabul etmesi, yani icap ve kabul beyanlarının açık bir şekilde ifade edilmesi ilk sırada yer alır. Bu beyanların, aynı mecliste ve zaman aralığında yapılması anlamına gelen meclis birliği ilkesi, nikâhın akdî bütünlüğü açısından vazgeçilmezdir. Bunun yanı sıra nikâhın, iki güvenilir şahit huzurunda gerçekleştirilmesi gerekmekte olup, şahitlerin yokluğu durumunda akdin dinen ve hukuken geçersiz sayılacağı belirtilmiştir. Şahitlik, yalnızca olayın gözlemlenmesini değil, aynı zamanda toplum nezdinde akdin meşruiyetini de temin eder. Ayrıca, tarafların nikâh ehliyetine sahip olmaları, yani temyiz gücüne ve rüşd derecesine ulaşmış olmaları da nikâhın sahihliği için aranan temel unsurlar arasındadır. Osmanlı hukuk pratiğinde, nikâhın doğrudan tarafların katılımıyla gerçekleşebildiği gibi, vekil ya da veli aracılığıyla da akdedilmesi mümkündü. Bu uygulama, İslâm hukukunun vekâlet ve velâyet hükümleri doğrultusunda şekillenmiştir. Mezhepler arasındaki yorum farklılıkları da Osmanlı pratiğinde dikkate alınmıştır. Özellikle Hanefî mezhebinde, bâliğa bir kadının velisinin iznine ihtiyaç duymaksızın evlenebileceği içtihadı, Osmanlı'da yaygın olarak

benimsenmiştir. Buna karşılık, Şafîî, Malikî ve Hanbelî mezheplerinde velinin izni, nikâhın sahihliği için gerekli görülmüştür. Osmanlı yargı sistemi, bu farklı mezhebî yaklaşımları dikkate alarak, mezhepler arası uyumu ve toplumsal barışı temin edecek şekilde esnek uygulamalara yönelmiştir.²⁷

Osmanlı şer‘iyye sicillerinde yer alan belgeler, bu teorik yapıların nasıl uygulandığını açık biçimde ortaya koymaktadır. İncelenen bir sicil kaydında, Çukur Mahallesi sakinlerinden Dursun adlı bir kadının, kardeşinin rızası olmamasına rağmen Mehmed ile evlenmek istediği, bu evlilik için Hacı Ramazan’ı vekil tayin ettiği görülmektedir. Dursun’un mahkemeye sunduğu beyan şu şekildedir: *“Kendi nefsim mükellef olup lakin karındaşım (boş) nâm kimesne rızâm olmaksızın beni murâd eylediği kimesneye akd-i nikâh etmek sadedinde olmağla hâkim-i şer‘at-i garrâ olan efendilerin vilâyet-i âmmeleri olmağın tarafımdan hâzır-ı bi’l-meclis olan el-Hâcc Ramazan vekîl idüp ol dahi nefsimi mezbûr Mehmed’e akd ve tezvîce izn verilmek taleb ederim.”* Bu ifadede, Dursun, kendi hukukî ehliyetine vurgu yaparak “kendi nefsim mükellef” tabirini kullanmakta, yani rüşdünü ispat etmiş bâliğa bir kadın olarak evlilik kararını bizzat verme yetkisine sahip olduğunu belirtmektedir. Bu durum, Hanefî mezhebi çerçevesinde kadının evlenme ehliyetine sahip olduğu anlayışıyla örtüşmektedir. Kadının kardeşinin rızası olmadan evlenmek istemesi, velâyet bağlamında değerlendirildiğinde, Hanefî içtihadına göre herhangi bir engel teşkil etmemektedir. Mahkeme, bu beyanı dikkate alarak, nikâhın şer‘î kurallara uygun şekilde kıyılmasına hükmetmiş ve sicilde şu ifadeyle kayıt altına almıştır: *“Mezbûre Dursun’u mezbûr Mehmed’e meclis-i şer‘le akd-i nikah idüp.”* Bu kayıt, hem tarafların rızasının mevcut olduğunu, hem de vekil aracılığıyla yapılan akdin mahkeme huzurunda gerçekleştiğini belgelemektedir. Böylece nikâh, hem şekil hem içerik açısından şer‘î hükümlere uygun şekilde kurulmuştur.²⁸ Sonuç olarak, bu örnek olayda görüldüğü üzere Osmanlı aile hukukunda karşılıklı rıza ve hukukî ehliyet esas alınmakta; vekâlet yoluyla yapılan nikâhlar ise, mahkeme onayı ile tam bir hukukî geçerlilik kazanmaktadır. Hanefî mezhebi uygulamalarının pratikteki yansımaları, kadınların bireysel iradelerinin tanındığını ve hukukî statülerinin dikkate alındığını göstermektedir. Bu bağlamda, Osmanlı nikâh uygulamaları, hem

²⁷ Ekinci, E.B., Osmanlı Hukukunda izinnâme ile nikah, *Türk Tarih Kurumu Araştırmaları Dergisi*, (2), 2006, s.41-60

²⁸ GŞS, B.No: 313

İslâm hukukunun temel prensiplerini hem de toplumsal ihtiyaçları göz önünde bulunduran uygulamalı bir hukukî dengeyi temsil etmektedir.

3.1.2. Mehir (Mehir)

Mehir, İslam hukukunun aile hukuku alanında evlilik akdiyle birlikte ortaya çıkan ve doğrudan kadına ait olan mali bir haktır. Arapça kökenli bir kelime olan "mehir", sözlük anlamı itibarıyla "ücret" anlamına gelmektedir. Terim olarak ise, evlilik akdi sırasında ya da öncesinde, erkeğin kadına vermeyi taahhüt ettiği maddi değeri ifade eder. Kur'ân-ı Kerîm'de mehirin verilmesi hususu, evlilik akdinin ayrılmaz bir unsuru olarak vurgulanmıştır. Özellikle **el-Bakara (2/236-237)**, **en-Nisâ (4/4, 24, 25)** ve **el-Mâide (5/5)** gibi ayetlerde mehirin verilmesi açıkça emredilmiş; Hz. Peygamber'in hadislerinden hareketle de bu kurumun uygulama esasları fikhî açıdan detaylandırılmıştır.²⁹

Mehir, evlilik akdinin geçerliliği için bir ön şart olmamakla birlikte, kadının evlilikten doğan mali hakları arasında yer alır. Fıkıhta iki ana türde değerlendirilir: mehr-i muaccel (peşin mehir) ve mehr-i müeccel (ertelenmiş mehir). Mehr-i muaccel, genellikle nikâh akdi esnasında veya hemen sonrasında ödenen kısmı ifade ederken, mehr-i müeccel çoğunlukla evlilik devam ederken ileri bir tarihte, özellikle boşanma ya da eşin vefatı gibi durumlarda ödenmesi gereken mehirdir. Bu ayrım, hem hukuki belgelerde hem de şer'îye sicillerinde açık bir biçimde görülmektedir.

Örnek bir uygulama, Çukur Mahallesi sakinlerinden Hacı Mehmed'in eşi Emine Hatun'a yüz gurusluk mehr-i müeccel bedeli karşılığında bir ev, avlu ve depo hibe etmesiyle karşımıza çıkmaktadır. Bu durum, mehirin yalnızca nakit para olarak değil, maddi değeri olan taşınmaz ya da taşınır her türlü mal ile de ödenebileceğini ortaya koyar. İslam hukukunda mehirin malî bir değer taşıması yeterlidir; türü konusunda bir sınırlama bulunmamaktadır. Dolayısıyla, altın, gümüş, para, arsa, ev gibi somut mallar mehir olarak takdir edilebilir.³⁰

Osmanlı aile hukukunda mehirin bir diğer önemli yönü, kadının ekonomik güvenliğini sağlama işleviyle ilgilidir. Kadın, özellikle eşinin vefatı durumunda, mehr-i müeccel alacağı sayesinde geçici bir mali güvenceye kavuşmakta, bu yönüyle mehir, evliliğin son bulduğu hallerde bir tür "tazminat" fonksiyonu da görmektedir.

²⁹ Aydın Mehmet Âkif "Mehir", *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (Ankara: TDV Yayınları, 2003), 28:389

³⁰ GŞS, B.No: 38

Bu durum, kadınların hem boşanma hem de dul kalma sonrası mağduriyetini önlemeye yönelik bir tedbir olarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda, İbni Kır Mahallesi sakinlerinden Aişe, vefat eden kocası Seyyid Mustafa'dan yüz elli gurusluk mehr-i müeccel alacağı için mahkemeye başvurmuş, ancak dava henüz sonuçlandırılmadan yalnızca kayıt altına alınmıştır.³¹ Buna karşın, Şehreküstü Mahallesi sakinlerinden vefat eden Süleyman'ın eşi Aişe'nin açtığı dava daha somut bir kararla sonuçlanmıştır. Aişe, nikâh akdi sırasında belirlenen altmış gurusluk mehr-i müeccel hakkını talep etmiş, bunun üzerine mahkeme, şahitlerin huzurunda şu beyanı kayda geçirmiştir: *“Udûl-i müslimînden Osman bin İsmail ve Ali bin Mehmed nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup şöyle edâ-i şehadet-i şer'îyye ederler ki mezbûre Aişe'nin müteveffâ zimmetinde hîn-i akdde ta'yîn olunan mehr-i müeccelesi almış gurus hakkı olduğuna şâhidleriz şehâdet dahi ederiz.”* Bu şehadet doğrultusunda mahkeme, Süleyman'a ait mirasın paylaşılmasından önce, eşinin mehr-i müeccel hakkının öncelikli olarak ödenmesine hükmetmiştir. Bu karar, kadının malî hakkının, miras taksiminden önce teminat altına alındığını göstermesi açısından oldukça dikkat çekicidir.³²

Sonuç olarak, Osmanlı hukuk sisteminde mehir, yalnızca evlilik akdinin bir parçası olarak değil, aynı zamanda kadının ekonomik güvenliğini teminat altına alan bir kurum olarak önemli bir işleve sahiptir. Şer'îyye sicillerinde yer alan belgeler, mehir uygulamasının teorik çerçevesinin pratikte de büyük bir hassasiyetle uygulandığını göstermektedir. Kadınların, mehir alacaklarını mahkeme yoluyla talep edebilmesi, dönemin hukuk sisteminde kadın haklarına verilen önemi ve kadının müstakil malî hak sahibi olarak tanındığını açık biçimde ortaya koymaktadır.

3.1.3. Talâk (Boşanma) ve Nafaka

İslam hukuk sisteminde evlilik akdi kadar boşanma da hukukî bir işlem olarak düzenlenmiş, tarafların hak ve yükümlülüklerini belirleyen detaylı hükümlerle çerçevelenmiştir. Bu bağlamda **talâk**, Arapça kökenli bir kelime olup sözlükte “serbest bırakmak, çözmek, salıvermek” gibi anlamlara gelirken, fıkıh literatüründe, nikah bağıyla birbirine bağlanmış bir çiftin, **erkeğin tek taraflı iradesiyle**, belirli

³¹ GŞS, B.No: 29

³² GŞS, B.No: 309

lafızlar kullanılarak evlilik akdine son vermesi anlamında kullanılır.³³ Talâk, Kur’ân-ı Kerîm’de çeşitli ayetlerde (el-Bakara 2/229-232, et-Talâk 65/1-7) ele alınmış; boşanmanın şartları, süreci ve sonrasındaki hukuki-mali düzenlemelere dair esaslar ayrıntılı biçimde belirlenmiştir.³⁴ Genellikle boşanma mevzusunda görülen ve çalıştığımız sicilin içerisinde de bulunan Talâk-ı Selâse ise boşanma manasına gelen talâk ve yine Arapça’dan üç anlamına gelen selâsenin birleşmesinden müteşekkil bir ifadedir. “Üçten dokuz boş ol demek suretiyle kadın başka erkeklerle evlenmeden (hülleyle girmeden) eski kocasına dönmesine imkan vermeyen talâk” demektir.³⁵ İslam hukukunda boşanma, **helal olmakla birlikte hoş karşılanmayan** bir fiil olarak değerlendirilmiştir. Nitekim Hz. Peygamber’in, “Allah katında helallerin en sevilmeyeni boşanmadır.” şeklindeki hadisinden hareketle, boşanmanın son çare olarak başvurulması gereken bir çözüm olduğu vurgulanmıştır. Bu nedenle evlilik içindeki geçimsizliklerde tarafların önce uzlaşma yollarını araması, boşanmanın ise ancak arabuluculuk ve barış çabalarının sonuçsuz kalması halinde tercih edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.³⁶

Nafaka, Arapça “*İnfak*” kelime kökünden türemiş, kişinin gereksinimlerini karşılaması için harcanan maddiyatı ifade etmektedir.³⁷ Nafaka miktarı genellikle akçe üzerinden belirlenerek, alacak kişinin günlük ihtiyaçlarını giderebilecek kadar olmasına dikkat edilmiştir. Güncel Türkçe sözlüğe göre de, “*Birinin geçindirmekle yükümlü bulunduğu kimselere, mahkeme kararıyla bağlanan aylık.*” anlamına gelmektedir.³⁸ Nafaka, Osmanlı hukuk sistemi olan şer’i hukuka göre kadın ve çocuklarının ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak amacıyla uygulanmaktadır. Şeriyeye mahkemelerinde verilmiş olan nafaka kararlarında, kadının toplumsal durumu, ekonomik şart ve durumlar göz önüne alınarak karar verilmiştir.

İncelenen sicilde boşanma ve nafaka davaları bir arada geçmiştir. O sebeple değerlendirilmeleri tek başlık altında ele alınmıştır. İncelenen bir sicil kaydında,

³³ Acar, H. İbrahim, “Talâk”, *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 2010), 39:496

³⁴ Kur’ân-ı Kerîm meali, çev. Hasan Tahsin Feyizli, (Server yayınları, Mayıs 2022), et- Talâk 65/1-7

³⁵ Devellioğlu, Fırat, “Talâk-ı selâse” *Osmanlıca- Türkçe Anksiklopedik sözlük*, s:1028

³⁶ Acar, H. İbrahim, “Talâk”, *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 2010), 39:496

³⁷ Mustafa Akkaya , “Osmanlıda 16. ve 17.Yüzyıllar Arasında Nafaka Uygulamaları ile Satın Alma Gücü Arasındaki İlişki”, *History Studies (International Journal of History)* Vol.10/7, (Ekim 2018), s.295

³⁸ TDK “*Nafaka*” (Erişim Temmuz 2025)

Şehreküstü Mahallesi sakinlerinden **Rahime** isimli kadın, eşi **Hüseyin** tarafından boşandığını beyan ederek mahkemeye başvurmuştur. Rahime, “zevcim mezbûr Hüseyin beni mübâneten tatlık idüp lakin zimmetinde mehr-i müeccelim on beş gurus hakkım olmağla te‘allül eder, sual olunup alıverilmesin” diyerek hem boşanmayı teyit etmiş hem de mehir alacağını talep etmiştir. Hüseyin ise kadıya verdiği ifadede, eşini “talâk niyetiyle üç taş atmak” suretiyle boşadığını ve mehirin muaccel kısmını nikah öncesinde verdiğini, ancak **mehr-i müeccel** olan yedi buçuk gurusluk kısmın hâlâ zimmetinde borç olarak kaldığını itiraf etmiştir. Mahkeme, bu beyanlar üzerine boşanmayı tescil etmiş, mehir borcunun tahsiline ve Rahime’ye **günlük 15 akçe nafaka** ödenmesine karar vermiştir. Rahime, daha sonra üç esedi gurusu razı olduğunu, böylece eşinden herhangi bir başka mehir veya nafaka talebi bulunmadığını açıkça beyan etmiştir.³⁹ Bu kayıt, Osmanlı aile hukukunda kadınların mali haklarının şer‘î mahkemeler nezdinde güvence altına alındığını göstermektedir. Bir başka boşanma davasında, **Bayram** adlı kadın, eşi **Mustafa’nın**, “eğer kız karındaşının evine gidersen, senden mübâneten mutallaka olursun” şeklinde şartlı bir talak beyanında bulunduğunu, bu sözün ardından kız kardeşinin evine gittiğini ve halen orada kaldığını ifade ederek mahkemeye başvurmuştur. Mustafa ise bu beyanı doğrulayarak, boşanmanın gerçekleştiğini kabul etmiştir. Bu olayda şartlı boşanmanın (talak-ı muallak) gerçekleşmesiyle birlikte evlilik sona ermiş;⁴⁰ Bu boşanma davasında nafaka ve herhangi bir alacağa dair bir bilgi kaydına rastlanmamıştır. Bir diğer dava da ise, Aişe isimli kadın eşi İbrahim ile aralarında sebepsiz yere çıkan tartışmadan sonra kadı Abdullah Efendi’ye şikayette bulunmuştur. İbrahim mahkemede “*mezbûre Aişe’yi darb etmemek bâbında ben talâk-ı selâse ile şartlayup*” bu olayın tekrar olmayacağını olursa eşiyle üç talakta boşanacağını şartıyla beyanda bulunmuştur. Fakat bu şartı ihlal edip eşi Aişe’ye fiziksel şiddet uygulamış ve mahkeme süreci yeniden başlamıştır. İbrahim bu durumu mahkemede itiraf etmiştir. Şartın gerçekleşmesi sonucu boşanma geçerli sayılarak çiftin boşandığı mahkeme kararıyla belgelenmiştir. İbrahim bin Hüseyin ve Aişe binti Ali aralarında mehir ve nafaka veya başka bir alacak-verecek meselesi olmadığını ve hiçbir alakalarının kalmadığını beyan etmişlerdir.⁴¹

³⁹ GŞS, B.No: 319

⁴⁰ GŞS, B.No: 300

⁴¹ GŞS, B.No: 326

3.1.4. Vasî Tayini

Vasî ve vasilik, reşit olmayan, akli dengesi yerinde olmayan kimselerin miras yoluyla kalan para, mülk gibi her türlü maddi işlerini muhafaza ve idare etmek için yapılan görevlendirmenin adıdır. Kişi adına tasarrufta bulunma yetkisini alacak vasî mahkeme ve hâkim tarafından tayin edilir.⁴² Yetim çocuklar ve akli dengesi yerinde olmayan kişilerin maddi ve manevi menfaatlerini korumak için oldukça önemli bir kurumsal faaliyettir. Hz. Peygamber (a.s) yetim olarak dünyaya geldiğinden ötürü İslami gelenek ve göreneklerde vasî kurumu oldukça hassas bir yere sahiptir. Bireylerin haklarını ve toplum düzenini sağlamasının yanında koruma mekanizması halinde çalışmaktadır. Sicilde vasi atama “*vasî nasb ve ta’yîn olundukda*” gibi ifadeler ile kaydedilmiştir.

Vasî olarak atanacak kişi çoğunlukla, baba vefat etmiş ise anne, anne vefat etmiş ise baba olmuştur.⁴³ Örnek olarak, Ebubekir bin Osman’ın vefatı sonrası küçük çocuklara vasî olarak anneleri Aişe tayin edilmiştir.⁴⁴ Yine örnek olarak, Cafer bin Ali’nin vefatı sonrası küçük oğlu Ahmed’e annesi Elife Hatun vasî olarak tayin edilmiştir.⁴⁵ Belgelere dayanarak vasî olarak aileden sadece anne baba değil ağabeylerinin de atandığı görülmektedir. Çapalı köyünde vefat eden Ahmed bin Ömer’in küçük oğlu Selim’e ağabeyi Ömer Çelebi vasi tayin edilmesi⁴⁶ ve Çalı mahallesi sakinlerinden Hacı Şaban’ın vefatı üzerine küçük kızı Aklan’a büyük ağabeyi Hüseyin vasî tayin edilmesi⁴⁷ bu duruma örnek teşkil etmektedir. Fakat kâdı zaman zaman birinci derece akrabalarından değil başka birilerini de vasî tayin etme yoluna gitmiştir, sicilde bulunan bir belgeye göre Seyyid Mustafa’nın vefatı üzerine küçük oğlu Ömer’e abisi yerine Seyyid Mehmed bin İbrahim’in atanmış olduğunu⁴⁸ bilmekteyiz.

Vasî olmak önemli ve hassasiyet gerektiren bir görev olmuştur. Kişinin mirasını kendi menfaatine kullanmamak gerekmektedir. Tesbit edildiği takdirde görevden el çektirilmektedir. Kızılcamescid Mahallesi sakinlerinden Mehmed

⁴² Bardakoğlu, Ali “Vesâyet”, *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 2013), 43:66

⁴³ Çelikdemir, Murat, Arıkan Melahat, “Osmanlı’da Korumaya Muhtaç Çocuklar ve Vesayet Kurumu: Ayıntâb’daki Uygulaması (1750-1806)” *Gaziantep Üniversitesi Ayıntâb Araştırmaları Dergisi*, 5/1 (2022): 52.

⁴⁴ GŞS, B.No: 163

⁴⁵ GŞS, B.No: 191

⁴⁶ GŞS, B.No: 17

⁴⁷ GŞS, B.No: 39

⁴⁸ GŞS, B.No: 33

Bey'in vefatı üzerine küçük kızları Rabia ve Zahide'ye tayin edilen vasî Ebubekir'in görevini kötüye kullanmasının anlaşılmasının ardından görevden alınmış ve yerine Ömer Çelebi tayin olmuştur.⁴⁹ Yeni vasî, Ebubekir'in zimmetine geçirdiği paranın bir kısmını tahsil etmiş, geri kalan kısmını da borçlandırıp güvence altına alarak kızların haklarını korumuştur.⁵⁰ Yapılan haksızlık takip edilmiş hak gaspı önlenerek mahkemece kayıt altına alınmıştır.

3.1.5. Vekîl Tayini

Vekil, Arapça *vekl* kelimesinden türeyen işinin aksamaması için başkasını yetkilendirmek anlamında kullanılır. Esmâ-i hüsnâ'da geçen isimlerden biri olması sebebiyle İslami literatürde önemli bir yer tutmaktadır.⁵¹ Vekil, tayin olduğu kişinin mali-idari işleri başta olmak üzere bir çok konuyu yürütmekle mükelleftir. Bu vekâlet yetkisi mahkemeden, kadı huzurunda alınan belgeyle geçerlilik kazanmaktadır. Genelde güvenilir ve ahalinin saygısını kazanmış kişilerden seçilen vekiller birey hakları, işlerin aksamaması ve toplumsal düzen için vazgeçilmez olmuş ve kurumsallaşmıştır. Sicilde vekil tayin edilmesi “*vekîl nasb ve ta'yîn eyledikde/eylemiştir/etmişdim*” gibi ifadeler ile belirtilmiştir.

Üzerine çalışılan sicilde vekil tayinine dair ilk kayıt, Annesi Aişe Hatunun vefatı sonrası mirasçılardan Ahmed'in yerine Musa bin Mustafa'nın vekil olarak tayin edilmesidir.⁵²

Sicilde kadınların, her türlü mahkeme işlemleri için vekil tayin etme yoluna da başvurdukları görülmüştür. Cozlıca Mahallesi sakinlerinden Fatıma'nın evini satmak için vekil tayin ettiği⁵³, Hafize ve Kamile binti Abdülbaki Çelebi'nin Suruç kazasına bağlı tarlalarını satmak için vekil tayin ettikleri⁵⁴ ve Fatma binti İlyas kardeşi Cuma'yı mirasını teslim alması için mahkeme huzurunda vekil tayin ettiği görülmüştür⁵⁵, incelenen belgelerde ayrıca İsmihan Hatun'un yerine Kerime Hatun'u vekil tayin ettiği görülmüştür.⁵⁶

Bu durumların yanı sıra şehirde bulunamayan veya görevli olarak başka bir

⁴⁹ GŞS, B.No: 16

⁵⁰ GŞS, B.No: 19

⁵¹ Topaloğlu, Bekir “Vekîl”, *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 2013), 43:9

⁵² GŞS, B.No: 5

⁵³ GŞS, B.No: 36

⁵⁴ GŞS B.No: 41

⁵⁵ GŞS B.No: 186

⁵⁶ GŞS B.No: 166

bölgede olan kişilerinde işlerin kontrol, idare vb. olayların aksamaması içinde vekil tayinine başvurulduğu görülmektedir. Ayntab ve bir çok kazânın vakıf ve cizye gelirlerinin toplanması için Hacı Mahmud Ağa vekil tayin edilmiş⁵⁷, Nöbet ve Telbaşar'ın mahsülât ve rüsumatını toplaması için Şaban Çelebi vekil tayin edilmiş⁵⁸ ve Girid adasında bulunan Halebli Zaim Mehmed Ağa yerine Ali Bey vekil tâyin edilmiştir.⁵⁹

3.1.6. Vakıf

Belirli koşullar altında bir hizmetin devam etmesini sağlamak amacıyla kişi veya kişilerce maddi karşılığı olan para, mülk gibi eşyaların kullanılmak üzere bırakılması anlamına gelen vâkıf⁶⁰, Osmanlı Devleti için çok önemli bir konuma sahiptir. Vakfın devamlılığı sahip olduğu kaynaklara yani *akarlarına* bağlıdır, geliri güçlü olan vakıflar daha güçlü hizmet verebilmektedir. Özellikle taşrada yaptıkları eserler ve hizmetler ile hayrat kavramının karşılığını oluşturmaktadırlar.⁶¹

Hayır ve güzel işlerde bulunmanın, malını Allah yolunda ve uğrunda infak etmenin Kur'ân-ı Kerim ile sabit olmasından ötürü (Âl-i İmrân 3/92) Müslümanlar bu yardım faaliyetlerini Vakıflar aracılığıyla sürdürmüştür. Vakfın kurulması için kişinin sözlü beyanı yeterlidir. Vakfın tüzüğü mahiyetindeki belgeye *vakfiyye* denilmektedir.⁶²

Vakıfların sorumlusu olarak görev yapan kişilere *mütevelli* denmektedir. İncelenen sicilde vakıflar ile alakalı olan belgelerin çoğunluğu mütevelliler ile ilgilidir. İstisna olarak, Ayntab ve civar kazaların cizye ve vakıf gelirlerinin toplanması için Hacı Mahmud Ağa'nın vekil tayin edilmesi⁶³, Dülük Baba zaviyesinin vakıf gelirleri ve yemek dağıtımına ait bir belge⁶⁴, Ayntab ve Telbaşar'da bulunan bazı köylerin vakıf mahsul ve rüsumlarının toplanması için Hacı Kenan'ın görevlendirilmesi⁶⁵ gibi belgeler bulunmuştur.

Belgelerde padişah berâtıyla yeni mütevellî atamaları oldukça yoğundur.

⁵⁷ GŞS, B.No: 78

⁵⁸ GŞS, B.No: 113

⁵⁹ GŞS, B.No: 185

⁶⁰ TDK "Vakıf" (Erişim Temmuz 2025)

⁶¹ Yediyıldız, Bahaeddin "Vakıf", *Türkiye Diyanet Vâkıf İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 2012), 42:479

⁶² Günay Hacı Mehmet "Vakıf", *Türkiye Diyanet Vâkıf İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 2012), 42:475

⁶³ GŞS, B.No: 78

⁶⁴ GŞS, B.No: 79

⁶⁵ GŞS, B.No: 111

Örneğin, Mihaliye Medresesi vakfı mütevelliliğine Ahmed Halife'nin atanması⁶⁶, Alaüddevle vakfına ait camideki mütevelliliği görevinden kendi isteğiyle ayrılan Yusuf'un yerine Mehmed Halife'nin atanması⁶⁷ ve Çerkes Hüseyin Paşa Mescidi vakfı mütevellisi olarak Ömer'e görev verilmesi⁶⁸ vb. belgeler bulunmuştur.

Kişilerin maddi değeri olan eşyalarını sağlıklarında veyahut ölümleri halinde verilmesi üzerinde vasiyetleri ile vakfettikleri de bilinmektedir. Bu durumlara örnek olarak ise şu belgelere rastlanmıştır; Hacı Koca'nın vefatı sonrası bir dükkanını camiye vakfetmesi⁶⁹, Tarla-i Atik mahallesi sakinelerinden Aişe'den kalan üç kazanın, Ali Çelebi'nin annesinin kazanları vakfettiğini ve mütevellinin bu durumu onaylayarak şahitlik ettiği⁷⁰, bir başka dava da ise Şerife Emine Hatun vefatından önce on beş gurusu cenaze masrafı dışında tüm mal ve eşyalarını Ramazan Efendi Cami'ne vakfetmiştir.⁷¹

Vakıf mülklerinin korunması, bakım ve tamiriyle alakalı ise; Mihaliye Medresesinin, mescid, mutfak ve dershanesinin devlet eliyle onarılıp vakfa teslim edilmesi⁷² kayıt edilmiş, Mustafa Bey'in uzun süredir harap halde duran vakıf değirmenini onarmak için mahkemeden izin istemiş ve köy halkı da değirmenin vaziyetini onaylarak şahitlik etmiş⁷³ ve bu durumda mahkemece kayıt altına alınmıştır.

Vakfa ait bir mülkün şahsi menfaatler için kullanılmasına da müsaade edilmemiş, hukuken yapılması gereken yapılmıştır. Vakıf çeşmesini kadim su hattından çıkararak mahalleye dağıtan mütevellîye öncelikle vakıf çeşmesini tekrar ihya etmesi gerektiği fetva ile bildirilmiştir⁷⁴, birbirini izleyen üç belge bu konuyla alakalıdır. Vakfa ait değirmenin suyunu izinsiz olarak kişisel menfaatlerine uygun kullanan kişilerden vakıf hakkı şer'i hukuka göre geri alınarak yasa dışı yapılar yıktırılıp, suyun kadim hattına geri getirilmesi Hasan Ağa gözetiminde yapılmasına karar verilmiştir.⁷⁵

⁶⁶ GŞS, B.No: 55

⁶⁷ GŞS, B.No: 52

⁶⁸ GŞS, B.No: 66

⁶⁹ GŞS, B.No: 3

⁷⁰ GŞS, B.No: 25

⁷¹ GŞS, B.No: 183

⁷² GŞS, B.No: 26

⁷³ GŞS, B.No: 23

⁷⁴ GŞS, B.No: 147

⁷⁵ GŞS, B.No: 153

3.1.7. Miras Paylaşımı ve Tereke

Miras, birinden diğerine geçen, başkasından kalma mal,mülk vb. anlamlarına gelmektedir. Mirası bırakan kişiye *muris*, miras almaya hakkı olan kişiye ise mirasçı denmektedir. Osmanlı adalet sistemi İslam hukunu esas aldığından ötürü her konuda olduğu gibi miras konusunda da kaynağı Kur'an-ı Kerîm olmuştur. *Bakara 2/180 el-Enfâl 8/75; el-Ahzâb 33/6 en-Nisâ 4/7-8/11-12/ 176* , ayetlerinde miras hukuku ve vârisler hakkında hükümler bildirilmiştir.⁷⁶

Tereke, içerdiği ayrıntılı bilgiler sayesinde Osmanlı tarih araştırmalarında önemli bir kaynak grubu haline gelmiştir. Şer'iyye sicillerine kayıt edilen bu belgeler ölen kişinin ve mirasçılarının kimlik bilgilerini, kişiye ait tüm taşınır ve taşınmaz mal varlığının dökümünü, yapılan masrafları ve mirasın İslam hukuku çerçevesinde paylaşımını içermektedir.⁷⁷ Sicilde bulunan davalarda mirasdan “*muhallefât*” olarak bahsedilmiştir.

İncelenen sicilde miras davalarında öncelikle vefat eden kişinin ardından mal paylaşımının adaletli ve vârislerden kimsenin hakkı kalmadan yapıldığı görülmektedir. Örnek olarak, İbni Kör mahallesi sakinlerinden Mustafa ve kardeşi Hacı Ahmed anne babasından kalan miras için anlaştıklarını ve aralarında hiçbir alacak-verecek meselesi olmadığını mahkemeye beyan etmiş,⁷⁸ bir başka davada Hacı Mustafa adlı kişinin sağlığında ev ve dükkanını oğlu Hüseyin'e bırakması vefatı üzerine de mirasının adil şekilde paylaşıldığı⁷⁹ ve Tevbe mahallesi sakini iken vefat eden Hüseyin'in mirasının yasal varisler arasında paylaştırılması⁸⁰ gösterilebilir.

Osmanlı Devleti'nde miras kalan kişinin reşit olmaması, aklının ermemesi durumlarında mirasın kontrolü, muhafaza ve idaresi için vasi atanmıştır. Bu durum özelinde şu belgelere rastlanmıştır; Çalı Mahallesi sakini iken vefat eden Hacı Şaban'ın küçük kızı Aklan'a kalan mirası korumak ve idare etmek için büyük abisi Hüseyin vasî olarak atanmıştır.⁸¹ Vefat eden Mehmed Bey'in küçük kızları Rabia ve Zahide'ye vasi olarak atanan Ebubekir'in miras malını kötüye ve kendi şahsına kullandığı tesbit edildikten sonra yerine Ömer Çelebi tayin edilmiş ve zimmete

⁷⁶ Aktan Hamza “Miras”, *Türkiye Diyanet Vâkfi İslam Ansiklopedisi*, (Ankara: TDV Yayınları, 2020), 30:143

⁷⁷ Bozkurt Fatih “Osmanlı Dönemi Tereke Defterleri ve Tereke Çalışmaları” *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt 11, Sayı 22, 2013, 193-229

⁷⁸ GŞS, B.No: 8

⁷⁹ GŞS, B.No: 14

⁸⁰ GŞS, B.No: 69

⁸¹ GŞS, B.No: 39

geçirilen paranın bir kısmının tahsil edildiği geri kalanında güvence altına alındığı belirtilmiştir. Ebubekir'in vefatı sonrası ise küçük çocuklarına anneleri Aişe vasi tayin edilmiştir.

Bulunan bir belgede, şehit düşen askerin mirasının varisleri arasında usüle uygun paylaşılması, geleneksel harçların ise tahsil edilip yollanması istenmiştir.⁸²

Miras mallarının satıldığı veya hibe edildiği belgelere de rastlanmıştır. Banu isimli kadın babası Hüseyin'den miras kalan meskeni Fahri isimli başka bir kadına hibe etmiş ve Fahri'de bu hibeyi kabul etmiştir.⁸³ Bir başka dava da ise Mehmed'in sağlığında yaptığı mülk satışını mirasçılarının onayladığına⁸⁴ dair belgede mevcuttur.

Tarla-i Cedid Mahallesi sakini iken vefat eden Cafer'in mirasının da vekâlet yoluyla elli guruş karşılığında Mustafa'ya satılmıştır.⁸⁵

Miras hakkı için mahkemeye gitmeyen veya gidemeyenler de yerlerine vekil tayin etme yolunu seçmişlerdir. Aişe hatunun vefatı üzerine şehir dışında olan oğlu Ahmed yerine vekil tayin edilmiştir. Bu konuyla alakalı bir başka örnek ise, Fatıma isimli kadın eşi Yusuf'un vefatının ardından mirastan kalan payını teslim alması için kardeşi Cuma'yı vekil olarak tayin etmiş, Cuma'da payını eksiksiz olarak alıp kardeşine teslim ettiğine⁸⁶ dair olan belgedir.

Miras malı ile ilgili hakkının gasp edildiğini söyleyip mahkemeye başvuranlar da olmuştur. Çalışılan bu sicilde mahkeme bu konuda genellikle sonuca varıp kesin hüküm vermiştir. Örnek olarak; Seyyid Mustafanın ölümünden sonra küçük oğlu Ömer'e vasî olarak tayin edilen Seyyid Mehmed mirastan kalan bir bağ üzerinde hak iddia ederek mahkemeye başvurmuş, bağı alan büyük oğul İsmail Çelebi ise bu bağın babasının sağlığında kendisine verildiğini şahitlerle kanıtlamıştır. Mahkeme bu ispat sonrası İsmail Çelebi'nin hakkını koruyarak bağı ona bırakmış ve bir daha müdahale edilmemesi yönünde hüküm vermiştir.⁸⁷

3.1.8. Gayrimüslim İlişkileri

Osmanlı Devleti, farklı din, dil ve ırk mensuplarının birarada yaşadığı, karşılıklı etkileşime girdiği çok kültürlü topluma sahipti. Gaza inancı gereği

⁸² GŞS, B.No: 95

⁸³ GŞS, B.No: 164

⁸⁴ GŞS, B.No: 172

⁸⁵ GŞS, B.No: 200

⁸⁶ GŞS, B.No: 186

⁸⁷ GŞS, B.No: 33

gayrimüslim yerleşim yerlerinin fethedilmesiyle birlikte Osmanlı halkı olan bu kimselere herhangi zorlayıcı ve baskıcı tutum sergilenmemiş, kişilere inanç özgürlüğü tanınmıştır. Birlikte yaşamının doğal bir sonucu olarak farklı gruplar birbirleri ile iletişim halinde bulunmuşlardır. Anlaşılabacağı üzere gayrimüslimlerin toplumsal hayata aktif biçimde katıldığı görülmektedir. Osmanlı Devleti bu tutumuyla kapsayıcı ve çoğulcu bir toplum düzenine sahiptir.

Çalışılan sicilde gayrimüslimlere ait belge sayısı azdır. Genellikle *zımî* adıyla anılmış olan gayrimüslimler incelenen belgelerde vergi ve vefat konusuyla gündeme gelmişlerdir. Ermeni, Anadolu Rumu, Kayseriyeli, Vanlı, Çulhalı, Bitlisli, Arabkirli ve Sisli tüccarlar ile Macar, Nemçe, Eflak, Boğdan'dan Ayntab kazâsına göç eden gayrimüslim reayadan hiçbir itiraz kabul edilmeden kişi başına yıllık üç yüz altmış akçe mukâta'a ve dört yüz altı akçe cizye'nin tahsil edilmesi bizzat padişah fermanıyla emredilmiştir.⁸⁸ Bu belgenin ardından 2 ferman daha yollanarak vergilerin tahsil edilmesi sıkı bir şekilde emredilmiştir.⁸⁹

Osmanlı Devleti, devlet politikası olarak kişilerin inancına karışmamış ve maruz kaldıkları muameleye müslim-gayrimüslim diye ayrı tavır göstermemiştir. Bundan yola çıkarak, Rumkale mukâta'ası emini Osman Ağa'nın yerel Ermeni zimmîlerden haksız yere tahsil ettiği avârız ve diğer vergiler, mahkeme tarafından önce iade ettirilmiş, ardından benzer haksız müdahalelerin engellenmesi hükmetmiştir.⁹⁰

Vefat üzerine kişinin malı ve eşyaları da mirasçısı olduğunu ispatlayan kişiye teslim edilir. Örnek olarak, Ayntab'da Börekci Hanı'nda vefat eden Sivaslı Tavid'in GŞS, B: No: 172 'de mal varlığı detaylıca belirtilmiş, ardından babası olduğunu ispatlayan Sivaslı Agop'a teslim edilmiştir. Aynı duruma ait bir belge GŞS, B: No: 176' da tekrar kaydedilmiştir.

⁸⁸ GŞS, B: No: 46

⁸⁹ GŞS, B: No: 49-50

⁹⁰ GŞS, B: No: 192

3.2. Adli Konular

3.2.1. Küfürlü Sataşma ve Darb

Osmanlı toplumunda ahlâk anlayışı, bireyin dil kullanımıyla doğrudan ilişkiliydi. Sözlü kültür, edep ve adap ekseninde şekillenmiş; kaba, hakaretamiz veya edebe aykırı sözler hem dinî hem sosyal kurallara ters düşmüştür. Bu tür ifadeler, yalnızca bireysel değil, mahalle ve aile gibi topluluk düzeyinde de tepkiyle karşılanmış, toplumsal düzeni tehdit eden unsurlar olarak görülmüştür. Gayrı ahlaki sözler, dönemin dinî eserleri ve nasihatnâmelerinde nefsin terbiyesi ve dilin kontrolü bağlamında ele alınmış; özellikle Ahlâk-ı Alâî gibi kaynaklarda kişinin toplum içindeki itibarı dil ahlakına bağlanmıştır. Kamusal alanda dile getirilen uygunsuz sözler, kadı sicillerine yansiyarak hukuki sürece konu olmuştur. Osmanlı hukuk sistemi bu tür ifadeleri sadece ahlaki değil, aynı zamanda kamu düzenini bozan davranışlar olarak değerlendirmiştir. Sonuç olarak, Osmanlı’da dilin terbiyesi, ahlâkın dışavurumu olarak görülmüş; sözlü kültürdeki sınırlar hem dini öğretilerle hem de hukuki mekanizmalarla belirlenmiştir⁹¹.

Çalışılan bu tezde küfürlü sataşmaya dair bir tane belge yer almaktadır. İbrahim Çelebi, Kenan ve Mehmed Bölükbaşı’nın kendisinin üstüne saldırdıklarını, ağzına ve karısına cima sözleriyle hakaret ettiğini belirtmiştir. Mahkeme İbrahim Çelebinin iddialarını ispatlamasını istemiştir. Osman Bey ve Ali Kaya Beşe bu iddiaları doğrulayarak şahitlik etmiştir. Mahkeme olayın sabit olduğunu kabul ederek kayıtlara geçirir fakat ceza hakkında herhangi bir hüküm verildiği yazılmamıştır.⁹²

Darb, Arapça kökenli bir kelime olup darbetmek olarakta kullanılmaktadır. Darb Arapça etmek Türkçe kökenli olup sözlük anlamıyla “*vurmak, çarpmak*” manasına gelmektedir.⁹³ Darb, bir kişinin başkasına fiziksel saldırıda bulunması olarak ele alınmış ve kamu düzeninin ihlali kapsamında değerlendirilmiştir.

İnsanların topluluk halinde yaşadığı her yerde sözlü ve fiziksel tartışmalar kaçınılmaz olmuştur. Sicilin kayıt edildiği dönemde de Gaziantep’te de fiziksel şiddete varan tartışmalar meydana gelmiştir. Belgeye işlenen dava kayıtlarında ispat süreci için ya kişinin *beyyine* adı verilen beyanı yada varsa delilleri ve şahitlerin beyanı olması gerekmektedir. Tohtamir köyünde Satılmış, Hacı Ahmed’in kendisi

⁹¹ Demirkol, Murat. “Ahlâk-ı Alâî’nin Ahlâk Felsefesi Literatürü İçindeki Yeri ve Özgünlüğü.” *Eskiye*, Sayı 33 (2016): 51–78.

⁹² GŞS, B: No: 170

⁹³ TDK, “Darb-darbetmek” (Erişim Temmuz 2025)

darbettiğini iddia edip mahkemeye başvurmuş. Hacı Ahmed durumu inkar etmiş fakat davaya gelen Kalender ve Yusuf adlı kişiler Ahmed'in Satılmışı taş ve sopayla vurduğuna şahitlik etmişlerdir. Şahitlikleri kabul edilip dava kayda geçirilmiştir. Fakat davaya ilişkin cezai yaptırım belirtilmemiştir.⁹⁴ Bir diğer belge ise, Çamurcu mahallesinde bulunan medrese öğrencisi Monla Mustafa'nın darbedilmesi dair kayıttır. Monla Mustafa su almak için gece vakti dışarı çıkar ve görevli tarafından değnekle dövülür. Öyle ki bu olaydan sonra Mustafa akli melekelerini kaybeder. Mahkeme olayı Receb Beşe'yi görevlendirerek detaylıca araştırır olayın dayak sonrası olduğu sabit olup dava kayda geçirilir.⁹⁵ Babilge köyünden Mehmed, Ramazan adlı kişinin öğle vaktinde kendisine değnekle sol kalçasına vurarak kemiklerine zarar verdiğini iddia ederek mahkemeye başvurmuştur. Bu iddialar Ramazan'a sorulmuş ve O'da mahkemede Mehmed'i darbettiğini itiraf ve kabul etmiştir.⁹⁶

3.2.2. Hırsızlık ve Eşkıyalık Olayları

Sözlük anlamı, bir kimseye ait olan şeyi çalarak haksız kazanç sağlamak yoluyla işlenen suç, sirkat⁹⁷ olan hırsızlık insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahiptir. Hırsızlık yapan kişi veya kişiler toplum tarafından ayıplanan ve dinende ağır cezalarla yaptırımı olan bir olaydır. Şer'i Hukukun kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'de *"Hırsızlık eden erkek ve kadının, kazandıklarına karşılık, Allah'tan ibret verici bir ceza olarak ellerini kesin. Allah mutlak galiptir yegâne hüküm ve hikmet sahibidir."* ayetiyle verilmesi gereken cezayı hükme bağlamıştır.⁹⁸ Fakat hırsızlık suçu mezhepler arasında ve kendi içerisinde bölüm bölüm ayrılmış ve verilecek cezalar da bu bölümlere göre değişmiştir. Osmanlı Devleti'nde hakim mezhep olan Hanefi mezhebine göre eşkıyalık yapmak, silahlı gasp ve soygun gibi suçlara büyük hırsızlık, basit hırsızlık suçuna da küçük hırsızlık adı verilmiştir.⁹⁹ Sicilde hırsızlık davalarında bu suçun adı genellikle *"sirkat"* adıyla geçmektedir.

Eşkıyalık, zor kullanarak yol kesen, baskın yapıp mala ve cana tasallut eden kimseler için kullanılan suç terimidir. Dinen ve hukuken büyük suçlar arasında yer

⁹⁴ GŞS, B: No: 11

⁹⁵ GŞS, B: No: 20

⁹⁶ GŞS, B: No: 47

⁹⁷ TDK *"Hırsızlık"* (Erişim Temmuz 2025)

⁹⁸ *Kur'an-ı Kerim meali*, çev. Hasan Tahsin Feyizli, (Server yayınları, Mayıs 2022), el-Maide 5/38

⁹⁹ Bardakoğlu Ali, *"Hırsızlık"*, *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 1998), 17:385

almıştır.¹⁰⁰ Eşkîyalık, sicilde geçen vakalara göre devlet otoritesine karşı gelmek, yol kesmek, yağma, adam kaçırmak ve baskın gibi eylemler ile kamu düzenini bozan silahlı grupların faaliyetleridir. Toplum üzerinde ciddi tehdit oluşturan bu durumlara karşı incelediğimiz sicilde, merkezden gönderilen belgelerle sert ve etkili tedbir alınması, ihmale yer verilmemesi olası ihmallere karşı cezalandırmalar yapılacağı açıkça bildirilmiştir.

Sicilde geçen belgelere bakıldığında, Yeniçeri Ağası Mustafa tarafından gönderilen bu yazıda, Şahin isimli yeniçerinin Mustafa isimli bir kişinin evini basarak malı gasp ve yağma ettiği iddiasının Ayntab'da bulunan yeniçeri çavuşu Hüseyin'in gözetimi altında incelenmesi istenmiştir. Davanın sonucuna göre eğer iddia doğruysa haklarının elinden alınması herhangi bir direnişle karşılaşılırsa olayın Divân-ı Hümâyûn'a sevk edilmesi istenmiştir.¹⁰¹ Bu belgeden anladığımız üzere zaman zaman eşkıyalık ve hırsızlık faaliyetlerini devlet görevlilerinin de yapabildiğini görebilmekteyiz. Bir diğer belge ise, Ahmed ve kayınbabası Ahi Derviş isimli kişiler Karanlı Ahmed, Monla İbrahim ve Gündüşoğullarının saldırısına uğrayıp evinin basılıp ve mallarının yağma ve gasp edildiği iddialarının araştırılıp gerekli hükmün verilmesinin emredildiği bir fermanıdır.¹⁰² Merkezi idarenin de eşkıyalık faaliyetlerine sert ve hızlı müdahale edilmesini istediği belli olmaktadır. Bu huzuru ve asayiş bozan durumlara gerekli yargı ve emniyet güçleri gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Diğer bir durum ise, Şaban Ağa'nın kızını kaçıracak Yahni mahallesinde saklanan Ömer Ağa'nın Mustafa Ağa aracılığıyla yakalanarak Halep'e teslim edilmesi ve herhangi bir ihmali bulunanların sorumlu tutulacağına dair bölge yetkililerine art arda iki belge gönderilmiştir.¹⁰³ Bir belge ise merkezden gönderilen, Urfa'ya acil ve önemli gitmesi gereken ulaşın yol boyunca herhangi bir saldırıya uğramaması için yol güvenliğinin alınmasına dair fermanıdır.¹⁰⁴

Merkezden gelen emir ve tedbirlere baktığımızda ise, Diyarbakırdan yola çıkan yetmiş kişilik bir eşkıya kafilesinin Bağdat ve Basra hazinesini yağmalamak üzere harekete geçtiği haberi alınmış ve bölgede bulunan yerel yetkililere tedbir almaları ve gereğini yapmaları için emir verilmiştir. Gönderilen fermânda bu

¹⁰⁰ Bardakoğlu Ali, "Eşkîya", *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 1995), 11:463

¹⁰¹ GŞS, B: No: 105

¹⁰² GŞS, B: No: 97

¹⁰³ GŞS, B: No: 134-135

¹⁰⁴ GŞS, B: No: 103

eşkılar herhangi bir yerel otoritenin etki alanında tespit edilirse *nefîr-i amm* olarak tabir edilen genel seferberlik ilan edilip silahlı gücü olan herkes eşkıyalara karşı mücadele etmesi, bu çatışmalar esnasında öldürülen eşkıyaların “*hîn-i muhârebede katl olanların demleri hederdir dem ü diyet suâl olunmaz*” denerek herhangi bir hukuki yaptırım olmayacağı belirtilmiştir. Yakalananların ise başının merkeze gönderilmesi emredilmiştir. Bu konuda ihmal ve zafiyet gösterenler ise padişah emrine karşı gelmekten ötürü cezalandırılıcakları belirtilmiştir. Durumun idaresi ve takibi için Hüseyin Ağa mübaşir olarak görevlendirilmiştir.¹⁰⁵ Belgenin dilinden anlaşıldığı üzere bu fermân civardaki tüm kazâ ve sancaklara gönderilmiştir. Altmış kişilik bir eşkıya grubu Halil Ağa’yı yağmalak için Siverek’te toplanarak Karahisar’a saldırmışlardır. Karahisar miralayı ve bölgede bulunan Türkmen atlıları karşı saldırıya geçerek Kürd Haydar ve Piri adlı eşkıya liderlerini katletmişlerdir, bu durum kayıtlara “eşkiyâ-yı mezbûrûnun başları olan Kürd Haydar ve Piri nâm şakîleri katl idüp” şeklinde geçmiştir. Liderlerinin ölmesi üzerine eşkıya grubu dağılmış ancak yeniden toparlanma niyetinde oldukları için acil müdahale, eşkıyaların görüldükleri yerde haber verilmeleri ve *ahz u hats ve sicill ve hüccet idüp tarafımıza i’lâm eylesiz* diye belirterek yapılması gerekenler belirtilmiştir. Durumun idaresi ve takibi için göreve Ahmed Ağa tayin edilmiştir.¹⁰⁶ Eşkılar tespit ve ahalinin huzurunun tesisi için padişah tarafından görevlendirilen Ali Ağa Ayntab’a da gelmiş ve merkezde bulunan mahalle köy sakinlerini eşkıya olup olmadıklarını anlamak için ayrı ayrı sorguya çekmiştir. Sorgu sonrası kişilerin birbirine kefil olması istenmiştir,¹⁰⁷ Murad bin Ebubekir’in sorgusu ve ahalinin ona kefil olması ayrı bir belge olarak kaydedilmiştir.¹⁰⁸

Hırsızlık hakkında bulunan belgeler, Kürd köyü sakinlerinden Ahmed isimli kişi Receb’in katırını çaldığını iddia ederek mahkemeye başvuruda bulunmuş, Receb önce suçunu inkâr etmiş fakat şahitler Receb’in suçunu kabul ettiğine dair tanıklık etmesiyle suçunu kabul ve itiraf etmiştir. Sonuç olarak, katırın değeri kırk gurusu olarak belirlenmiş ve Receb bu tazminatı ödemekle yükümlü kılınmıştır.¹⁰⁹ Şhreküstü mahallesi sakinlerinden Abdi Beşe’nin evinde bazı kıymetli eşyaları çalınmış, mahkemede ise Çapkun isimli kadın bu hırsızlığı yaptığını ve daha bir çok

¹⁰⁵ GŞS, B: No: 259

¹⁰⁶ GŞS, B: No: 279

¹⁰⁷ GŞS, B: No: 331

¹⁰⁸ GŞS, B: No: 335

¹⁰⁹ GŞS, B: No: 114

kez hırsızlık suçunu işlediğini kabul ve itiraf etmiştir. Bu durumu şahitlerde onaylamış ve Çapkun iyi hali göz önüne alınarak Hânefi fikhına göre hüküm verilmiş fakat cezası tam olarak belirtilmemiştir.¹¹⁰

3.2.3. Haksız Müdahaleler ve Ek Talepler

İncelenen sicilde kayda değer konulardan biri de kişilerin mallarına ya da görevlerine yapılan haksız müdahaleler ve ek talepler olmuştur. Bu müdahalelerin merkez veya mahkeme tarafından engellenmesi olmuştur. İnsanların topluluk halinde yaşayıp etkilişimde bulunduğu her dönemde haksızlıklar ve anlaşmazlıklar gerçekleşmiştir. Sicilde geçen belgelerde bu durumlar ya merkezden gelen berât, fermân ve mahkemelerde çözümlenmiştir. Bu şikayetlerin değerlendirmeye alınması için geçerli bir delil ve sözünün doğruluğuna inanılan şahitler gerekmektedir.

Çalıştığımız tezde merkezin çözmeye çalıştığı haksız müdahaleler ve ek talepler vergi ve görevliye yapılan müdahaleler olarak ikiye ayrılmıştır. Avârız ve yükümlü olduğu diğer vergileri ödeyen Osman ve Ali'nin mahalle sakinlerine haksız et taleplerde bulunan Zulkadriye Eminine tedbir alınması emredilmiştir.¹¹¹ Bu belgeden anlaşılacağı üzere haksız alınan vergi konusunda merkezi idarenin tutumu halkın korunması şeklinde olmuştur. Haksız yere görevinden alınan Haffaflar şeyhi Ebubekir, durumun belli olmasından sonra görevine iade edilmiş ve kimsesin müdahale etmemesi emredilmiştir.¹¹² Buna benzer başka bir dava ise, Başçı Mescidi mütevellisi ve ferraş görevinde iken haksız şekilde görevinden alınan Ebu Derda'nın gönderilen berât ile görevine iade edilmesidir.¹¹³ Bu belgelerden de anlaşılacağı üzere görevini lâıykıyla yerine getiren kimselerin hak kayıpları telafi edilerek haksızlığa uğramalarının önüne geçilmiştir.

Mahkemenin hüküm verdiği konular ise şöyledir; Maraş valisi Ayntab ziyaretlerinde ahalden haksız olarak eşya ve birtakım hediyeler almıştır. Halkın bu durumu mahkemeye bildirmesi üzerine durum tesbit edilmiş, üç bin guruşluk bedel çıkarılmıştır. Ahali bu meblağı almayı, Maraş valiside ödemeyi kabul etmiştir.¹¹⁴ Haksızlık karşısında, Maraş valisi yargılanmış ve kesilen cezayı ödemeyi kabul etmiştir. Kızılhisar köyünde yaşamadığını belirten Abdurrahman'dan ek vergi

¹¹⁰ GŞS, B: No: 337

¹¹¹ GŞS, B: No: 54

¹¹² GŞS, B: No: 67

¹¹³ GŞS, B: No: 68

¹¹⁴ GŞS, B: No: 2

talebinde bulunan Ahmed Kethuda mahkemede bu durumun ispatlanmasından sonra bu durumdan men edilmiştir.¹¹⁵

3.3. İdari Konular

3.3.1. İdari Atamalar (Ta'yin)

Osmanlı Devleti merkezîyetçi bir yapıya sahip bir devlettir. Kazâlara yapılacak devlet görevi atamaları ilgili kişiler tarafından yapılmıştır. Sicilde atama konusunda en yoğun belge cami ve mescidlere imam atanması durumu olmuştur. İmam atamaları genelde imamların vefatı veya görevlerini yapmaması/yapamaması ve görevi kötüye kullanması sonrası olmuştur. Bu gibi ta'yinler padişah beratı ile gerçekleştirilmektedir. İmam ta'yinleri dini bilgisi yeterli olan, toplum tarafından saygı duyulan, sözü dinlenen ahlaklı kimseler arasından seçilmiştir.¹¹⁶ Ardından vakıflara mütevellî, seyyidlerin kâimmakâm, yeniçeri serdarı, alaybeyi ve kale dizdarı gibi atamalara ait belgelerde bulunmuştur.

İncelenen sicilde Cami, mescid ve vakıflara imam ve mütevellî atamaları ve berâtların yenilenmesi hakkında bir çok berât ve fermân bulunmaktadır. Örnek vermek gerekirse, Alaüddevle Camisi vakfı mütevellisi Yusuf'un kendi rızasıyla görevini bırakmasıyla, yerine Mehmed Halife'ye mütevellî berâtı verilmiştir. Belgede günlük iki akçe ile görev yaptıkları belirtilmiştir.¹¹⁷ Mihaliye medresesi vakfı mütevelliliğine İbrahim'in haksız müdahalelerini kaldırmak için Ahmed Halife'ye resmi berât tevci edilmiş ve görevine haksız müdahale edilmemesi emredilmiştir.¹¹⁸ Bu belgede ve gelecek belgelerde görüleceği üzere atamalar sonrası haksız müdahalelerin önüne geçmek için fermân ve berâtlarda bu durum kat'iyen yasaklanmıştır. Ali Neccar mescidine yevmi bir akçe maaşla Abdülkadir Halife atanmıştır.¹¹⁹ Dimos mukâtaası mahsülünden sorumlu mimarlar başı Hacı Kasım'ın vefatı sonrası yerine mimarbaşı olarak Kanuncioğlu yedi akçe maaşla atanmıştır.¹²⁰ Görevini yapmayan, eksik yapan ve kötüye kullanan kimseler içinde görevden azli sağlanıp yerine görevi lâıykıyla yapacak kişiler atanmıştır. Çukur mahallesinde

¹¹⁵ GŞS, B: No: 317

¹¹⁶ Kemal Beydilli, "İmam", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2000), 22: 181.

¹¹⁷ GŞS, B: No: 52

¹¹⁸ GŞS, B: No: 55

¹¹⁹ GŞS, B: No: 90

¹²⁰ GŞS, B: No: 120

bulunan ve vakıf malı olan Zülfi Hatun Bağçesi mütevellisi Derviş'in görevini ihmal ettiği belli olmuş, görevinden el çektirilerek yerine Abdülgani yevmi bir akçe maaşla göreve gelmiştir. gönderilen berâtta görevine kimsenin karışmaması emredilmiştir.¹²¹

İmam ve mütevellilerin atamalarından sonra yine, Ayntab livası Alaybeyi Mehmed'in görevini lâıyıkıyla yerine getirmemesi sonrası yerine alaybeyi olarak Ebubekir'in tayin edildiği,¹²² Bin beş yüz akçe gelikle kale dizdarlığı yapan Ali görevini lâıyıkıyla yerine getirmemiş ve yerine adı verilmeyen bir kişinin tayin edildiği¹²³, Hakkaklar şeyhi Ebubekir'in görevinden alınarak yerine Hacı Ali'nin atandığı ve görevine müdahalenin yasaklandığı¹²⁴ ve Ayntab yeniçeri serdarlığına Mehmed Çavuş'un atandığına¹²⁵ dair berât ve fermânlar bulunmaktadır.

Bunlardan ayrı olarak, Nakîbü'l-Eşraf berâtıyla seyyidler kâimmakâmı olarak Seyyid Mehmed Ağa'nın atandığı¹²⁶ daha sonra ise Kartacızâde Seyyid Mahmud Çelebi Ayntab'daki seyyidlerin kâimmakâmı olarak atandığını¹²⁷, Ayntab'da nesebinin doğruluğu kanıtlanmış seyyidlere belirli ayrıcalıklar tanınması hürmette ve saygıda kusur edilmemesi, düzenin korunması gerektiği emredilmiştir.

3.3.2. İdari Aziller

Azil (azl), sözlük manasıyla “*ayırarak, uzaklaştırmak*” demektir. İdareci olan kimsenin altında çalışan memur, görevli ve yöneticiyi tek taraflı olarak görevinden uzaklaştırılması, el çektirmesidir.¹²⁸

İncelenen sicilde azil konusu iki şekilde karşımıza çıkmaktadır. Bunlar haksız yere görevinden alınanlar ve görevini layıkıyla yapmayıp, ihmal eden veya kendi çıkarına kullanıp azledilenlerdir. Bu belgelerde haksız yere görevinden alınanlar görevine iade edilip bu konu *Haksız Müdahaleler ve Ek Talepler* bölümünde, görevi ihmalden ötürü azledilenler ise yerlerine yeni görevli atandığından ötürü *İdari Atamalar (Ta'vin)* bölümünde işlenmiştir.

¹²¹ GŞS, B: No: 123

¹²² GŞS, B: No: 83

¹²³ GŞS, B: No: 154

¹²⁴ GŞS, B: No: 155

¹²⁵ GŞS, B: No: 161

¹²⁶ GŞS, B: No: 128

¹²⁷ GŞS, B: No: 146

¹²⁸ Atar Fahrettin, “Azil”, *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 1991), 4:326

3.3.3. Arpalık Ta'yini

Arpalık, yüksek rütbeli devlet memurlarına tahsis edilen gelir kaynaklı görev veya mülk anlamına gelmektedir. Kişilerin görevlerine göre arpalıkları ve getirileri değişmiştir. Genel olarak yaptıkları faydalı işlerden ötürü maaşlarına ek olarak verilmiş veya göreve gelmeden önce geçimlerini sağlamaları amaçlanmıştır. Arpalık olarak belirli kazâ ve köyler tahsis edilen kişiler bu bölgelerde doğrudan yönetim yetkisine sahip değillerdir.¹²⁹

İncelenen sicilde dikkat çeken bir konu ise Vezir rütbesine sahip bir kişiye Ayntab'ın arpalık olarak verilmesidir. “*Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümeħhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sınûfu avâtîfû'l-melikü'l-a'lâ*” ifadeleriyle belirtilen Vezir Şeyhi Mehmed Paşa'ya gösterdiği yararlılıklar sebebiyle Padişah emriyle “*mutasarrıf olduğun haslarına zamm ve ilhâk olunmak üzere hatt-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnumla ber vech-i arpalık Ayntab sancağını sana tevcih ve inâyet idüp i'lâmiyçün tefsîr olunmuştur.*” diye belirtilerek Ayntab kazası arpalık olarak verilmiştir. Karşılık olarak kaza ve ahalisini zabt ve himaye etmesi istenmiştir.¹³⁰ Vezir Şeyhi Mehmed Paşa'nın takdiminde belirtilen unvanlar göz önüne alınarak devlet katında önemli bir şahsiyet olduğunu anlamaktayız. Fakat o dönemlerde *vezîr-i âzam* olmadığını bilmekteyiz.¹³¹ İlerleyen belgelerde Mehmed Paşa'nın bu bölgedeki gelirlerini tahsil ve kontrol etmesi için Hüseyin Ağa'yı mütesellim olarak tayin ettiğini görmekteyiz.¹³² Bu konu hakkında bir diğer belge ise Malatya haslarının Haseki Sultan'a ait olduğunun belirtildiği fermanıdır.¹³³

3.4. Ekonomik Konular

3.4.1. Mülk Alım-Satımı ve Kiralama

Sözlükte satış, “*satıcı ile alıcı arasında yapılan ve bir malın alıcıya verilmesi ve bunun karşılığında bir fiyat, bir değer alınması yoluyla yapılan işlem; satım, bey*”

¹²⁹ Baltacı Cahit, “Arpalık”, *Türkiye Diyanet Vâkıfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: TDV Yayınları, 1991), 3:392-393

¹³⁰ GŞS, B: No: 132

¹³¹ Cezar Mustafa, Mufasal Osmanlı Tarihi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Cilt IV. 2.baskı, Ankara 2021, s.2190-2197

¹³² GŞS, B: No: 277

¹³³ GŞS, B: No: 224

anlamlarına gelmektedir.¹³⁴ İncelenen sicilde pek çok mülk alım satımı ve kiralama belgesine rastlanmıştır. İnsanların olduğu her yerde olan ticaret ve ekonomik faaliyetlerin içerisinde alım-satım işleride önemli bir yer tutmaktadır.

Sicile konu olan satışlar, ev, bağ, bağçe, değirmen, tarla-arazi, dükkan, hayvan başta olmak üzere taşınır ve taşınmazlardır.. Bu satış işlemleri ya tamamen ya da bir kısmının satılmasıyla olmuştur. Bazı belgelerde hisseli tapulara sahip olan şahısların kendi hisselerini satmışlardır. Kiralama belgelerinde ise genelde dükkan kiralandığını görmekteyiz. Bu satış işlemleri bize o günün ekonomik hayatı, bölgelere göre ev arazi vb. gibi menkul ve gayrimenkullerin değeri ve piyasa hareketliliği hakkında pek çok bilgi vermektedir.

Belgerden örnek verecek olursak, Kozanlı Mahallesinden Hüseyin Bey, mutfak, kuyu, avlu ve odalardan oluşan evini yüz guruş karşılığında Monla Hıdır'a satmış ve ev ile alakalı tüm haklarından feragat ettiğini bildirmiştir.¹³⁵ Ebubekir bin Mehmed, Amuv mahallesindeki ev, kuyu ve avlusunu Ebubekir bin İbrahim'e yüz elli guruş karşılığında satmış, bedelini tam olarak teslim alıp bu mülklerden feragat ettiğini bildirmiştir.¹³⁶ İbni Şeker mahallesi sakinelerinden Yemen Hatun annesi Kerime Hatun'a olan borcunu ödemek için evini Mehmed Çelebi'ye dört yüz guruşa sattığını ve ücretini aldığını belirtmiştir.¹³⁷

Bağ, bağçe, tarla, bostan, dükkan satışı hakkında bulunan belgelere değinmek gerekirse, Murvane köyü sakinlerinden Ali *“karye-i mezbûrda vâkı’ bir tarafı Habibe nâm hatun mülkü ve iki tarafı Sacur ve bir tarafı Karakaş tarlası ile mahdûd bir kıt’a mülk tarlamı dâhilinde ve etrafında olan eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire ile”* ifadesiyle tarlası ve içinde bulunanlar ile birlikte Hacı Mehmed'e elli beş guruşa sattığını belirtmiştir.¹³⁸ Gürceğiz köyünde Hacı Osman bin Hacı Hıdır üzüm bağını Hacı Osman bin Hacı Mehmed'e yetmiş beş buçuk guruşa satmıştır. Davada eşi ve kız kardeşlerinin şahitliği alınmış *“gıbbe’t-tasdîk merkûm el-Hâcc Osman’ın zevcesi Elif binti (boş) ve kız karındaşları Aişe ve Fatıma nâm hatunlar taraflarından vekîl olup Ali bin Halil ve Ali bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle şer’an vekâleti sâbite olan”* bu ifadeyle şahitlikleri belirtilmiştir.¹³⁹ Yedibendi mevkiinde bulunan

¹³⁴ TDK “Satış” (Erişim 20 Temmuz 2025)

¹³⁵ GŞS, B: No: 6

¹³⁶ GŞS, B: No: 32

¹³⁷ GŞS, B: No: 35

¹³⁸ GŞS, B: No: 12

¹³⁹ GŞS, B: No: 4

müşterek bostanın Mehmed Çavuş kendisine ait olan hissesini seksen esedi guruş karşılığında Hacı Mehmed'e satmıştır.¹⁴⁰ Cemile Hatun Eblehan Çarşısında bulunan dükkanını kırk yedi buçuk guruş karşılığında Muhyiddin ve Ali'ye sattığını, parayı tam olarak teslim aldığını beyan etmiştir.¹⁴¹

Kiralama hususunda ise, Ramazan Bey ve Mehmed Çelebi, Sakine Hatundan satın aldıkları değirmenin İbrahim Ağa tarafından kiralandığı iddiasıyla mahkemeye başvurmuş, delil olarak getirilen kimselerin *“eserü'l-istişâd fi'l-vâkı' mezbûre Sakine Hatun'a zikr olunan değirmeni tarih-i Şa'banında mezbûrân Ramazan Bey ve Mehmed Çelebi'ye meblağ-ı mezbûra bizim huzûrumuzda bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm etdi biz [bu] husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz”* diyerek ettikleri şahitlik üzerine mülkün satışının önceden yapıldığı İbrahim Ağa'nın değirmen üzerinde hiçbir hak ve tasarrufu olmadığı hükmü verilmiş ve kayda geçirilmiştir.¹⁴² Boyacı camii vakfına ait bir dükkanı birkaç senedir kiralayarak kullanan Hüseyin, geçici olarak Sefer'e dükkanı vermiştir. Dükkana yeniden tasarruf etmek isteyince Sefer dükkanı tahliye etmeyi reddetmiş ve olay mahkemeye taşınmıştır. Vakıf mütevellisi ve imamı dükkana tasarruf hakkına kimi vekil tayin etti ise kullanım hakkının O'na ait olduğuna karar verilmiştir. Netice olarak Sefer dükkanı Hüseyin'in lehine tahliye etmesi hükmü verilmiştir.¹⁴³

Kişinin kendine ait mülkü bir başkasına hibe ettiği de olmuştur. Alım-satım olarak olmasada devir işlemi gerçekleştiği için bu belgelerde mülk konusu özelinden incelenmeye değerdir. Bostancı Mahallesi sakinesi Zeliha Hatun, sahibi olduğu değirmende ayda iki gece kullanım hakkı ve bir evini kardeşi Ömer'e hibe ettiğini, ev ile hiçbir ilgisi kalmadığını beyan etmiştir. Kullanım hakkı Ömer'e devir edilmiştir.¹⁴⁴ Şehreküstü mahallesinde ikamet eden Züleyha isimli kadın babası Mahmud'dan intikal etmiş olan Murvane köyünde tarla, bostan, bağ ve değirmen hisselerini ve mehr-i müeccelini eşi İbrahim'e *“bi-safka-i vâhîde mezbûr İbrahim'e hibe-i sahîha-i şer'yye ile hibe ve temlik ve teslîm idüp ol dahi ittihâb ve kabûl ve tesellüm eyledi”* ifadesiyle hibe etmiş, tüm tasarruf hakkını ona devretmiştir.¹⁴⁵ Banu isimli kadın, İbin Eyyüb mahallesi'nde babasından miras kalan, iki büyük oda, bir

¹⁴⁰ GŞS, B: No: 318

¹⁴¹ GŞS, B: No: 199

¹⁴² GŞS, B: No: 37

¹⁴³ GŞS, B: No: 196

¹⁴⁴ GŞS, B: No: 7

¹⁴⁵ GŞS, B: No: 44

mutfak ve bir küçük oda bulunan menzili kızı Fahri'ye hibe ve teslim etmiş, Fahri'de bu hibeyi kabul ederek mülkün tüm tasarruf hakkını üstüne almıştır.¹⁴⁶

Aşağıda tablo halinde tüm mülk satışlarının mahalle,köy,mezra,mevzi adı ve fiyat bilgisi verilmiştir.

3.4.2. Sicilde Geçen Mülk Fiyatları

İncelenen sicilde taşınmaz mülk satış ve bedelleri bulundukları konum ile birlikte kayıt altına alınmıştır. Ev için ve kapladığı yer anlamında menzil kelimesiyle birlikte beyt kelimeside kullanılmıştır.

Bağ satışlarında kullanılan *tiyek* tanımı ise Gaziantep yöresinde özgü üzüm fidanı manasında gelmekte ve genel olarak üzüm bağı veya kavun, karpuz gibi yerde yetişen meyvlerin dalları için kullanılır.

Tablo 1: 1666-1668 Yıllarında Ayıntabda Mülk Fiyatları

Mülkün Mevki	Bulunduğu	Satışı Yapılan Mülk	Mülkün Fiyatı
Kozanlı Mahallesi		Ev; oda, mutfak, kuyu, avlu	100 guruş
Koçansız Karyesi		Tarla, 5 ceviz ağacının yarısı	70 guruş
Şehreküstü Mahallesi		Ev	26 guruş
Gürceğiz Karyesi		Bin yüz tinek bağ	75,5 guruş
Murvane Karyesi		Tarla, ağaçlar	55 guruş
Bostancı Mahallesi		Ev, değirmen hissesi	Hibe
Amuv Mahallesi		İki beyt, kuyu içeren mülk	150 guruş
Suyukaru		Bostan	400 guruş
Cozlıca Mahallesi		Fevkâni ve Tahtâni beyt	100 guruş
Çukur Mahallesi		Bir beyt, bir hazine, yarım havli	100 guruş (mehr karşılığı)
Epeşge Mezrası		Bin iki yüz tiyek bağ, bir katır	72 guruş
Atevi Mezrası		İki kıt'a tarla	240 guruş
Aşıkpasha Mahallesi (ist.)		Akdeğirmen	1100 guruş

¹⁴⁶ GŞS, B: No: 164

Mülkün Mevki	Bulunduğu	Satışı Yapılan Mülk	Mülkün Fiyatı
		İkamet evi	228 esedi guruş
		Bostan kıt'ası	250 guruş
Çinçinler		Yüz seksen tiyek bağ	5 esedi
Hacı Arab		İki bin iki yüz elli tiyek bağ	75 guruş
Öğümsöğüt Mahallesi		Üç bin tiyek bağ	
Ural Karyesi		Bağ, tarla	80 guruş
Telbeşar Nahiyesi		Kantara Kalesi Dizdarlığı	6000 akçe
Ayntab kasabası		Debbağhâne Şarihi	
Kızılcamescid Mahallesi		Tarla	42 esedi guruş
Eblehan Çarşısı		Dükkan	47,5 guruş
Karatarla		Menzil	50 esedi guruş
İbni Eyyüb Mahallesi		Üç beyt menzil	100 esedi guruş
Küçük Gelincik mevzi?		Dört tarafı tarık, Reyhanoğlu bağçesi, cebel ve vadi ile çevrili, kırk tut ve üç ceviz ağacı	30 esedi guruş
Boyacı Mahallesi		100 mesarelik bostandan hisse satışı	80 esedi guruş
Suk-ı Tavi Mahallesi		Menzil'in iki hissesi	21+18 esedi guruş
Şhreküstü Mahallesi		Menzil ve ev eşyaları	66.5 guruş

3.4.3. Sicilde Adı Geçen Vergi ve Resmi Ödemeler

Sicilde geçen vergi ve resmi ödemeler ücretleriyle birlikte aşağıdaki tabloda verilmiştir. Aynı ödeme türünde farklı ücretler (/) şekileyle ayırtılmıştır.

Tablo 2: 1666-1668 Yıllarında Ayıntabda Eşya/Ürün Türü Fiyatları

Alınan Vergi ve Resmi Ödeme Türleri	Ücret
Kapu Harcı	3000 guruş
Hidmet Akçesi	3000 guruş
Harc-ı Hüccet	16 guruş/2 guruş 20 akçe
Avârız ve Tekâlif-i Dîvâniyye	Senelik:3-4 guruş

Resm-i Kısım	28+29,5 gurus / 16 gurus / 25+29,5 gurus
Avâriz ve Mübaşirlik Bedeli	
Hüddâmiye, Kâtibiye, İhzâriye	52+4,5+16 gurus
İhtisâb Rûsumu	Her malın %2'si
Berât Bedeli	500 gurus peşin
Kahve Yüğü Vergisi	Yük başına 2,5 gurus
Mâl-ı Maktû'ı	Senelik 250 gurus
Avâriz	Kişi başı 3-4 gurus
Mîrî Cizye	Hane başı 290 akçe
Mîrî Mukâta'a	1 kese akçe

3.4.4. Sicilde Adı Geçen Eşya/Ürün Türü Fiyatları

Sicilde bazı eşya/ ürün türleri vakıf malları, satış, emanet veyahut masraf adı altında fiyatları kaydedilmiş olup bu fiyatlar aşağıda tablo olarak belirtilmiştir.

Tablo 3: 1666-1668 Yıllarında Ayıntabda Eşya/Ürün Türü Fiyatları

Eşya Türü ve Adetleri	Fiyatı
Helva Çeşitleri (kıyye başı)	30-100 akçe arası değişmekte
Köhne kilim,yasdık,yorgan,perde vb.	1-6 esedi
On altı yirmi beş adet İznik kaseleri, tabaklar, cam eşya	1-12 gurus
Dört adet Pekmez tulumu	10 gurus
Bir takım kürk, çakşır ve çuka	3 gurus
İki- altı adet kahve ibriği, sinisi	1-12 esedi
Kilim, yorgan, sini, kazgan vb.	28,5 gurus
Gömlük, çuka, kürk, yazdık vb.	
Bir kıyye pirinç	28 akçe
Bir kıyye tahin, bulgur, nohut, leblebi	6-30 akçe
Bir kıyye/nevgî Zeytinyağı, bal, pekmez	8-88 akçe
1 nevgî sabun, sumak, peynir	3-23 akçe

Eşya Türü ve Adetleri	Fiyatı
Bir kıyye siyah/kızıl üzüm, incir	13-20 akçe
Bir kıyye kabuklu, iç fındık	72-96 akçe
Bir kıyye pirinç	18-28 akçe
Bir kıyye yağ, bal, üzüm	5-88 akçe
Otuz adet ekmek	
Un, saman, odun	
On adet tavuk	
8 keyl Arpa	4 guruş
21 keneb buğday	18 guruş
5 müdd koza	3,5 guruş
3 yük üzüm	2 guruş
1000 adet ceviz	2 sülüs
280 dip ceviz	10 guruş
Penbe	2 guruş 1 rub
Zeytyağı	83 guruş
Bakla	1 guruş
Sahan	3guruş1 rub/ 10guruş/2 guruş/
Tencere	4guruş/2,5guruş/10 guruş/3guruş
2 tabak 3 kase	2 guruş
Hamam leğeni	2 guruş/1,5guruş/3guruş
Leğen	1 guruş
İbrik	3 guruş/ 2 guruş
Sini	1 guruş/4 guruş/
Döşek	0,5guruş/1guruş/3guruş/4guruş/ 1,5guruş
Yorgan	
Bir kıyye fındık, badem	6-96 akçe
Kürk	130 akçe
Don, gömlek	1 sülüs guruş
Yastık, hırka, kuşak	1 sülüs guruş

Eşya Türü ve Adetleri	Fiyatı
Kefen	1 gurus, 10 akçe

3.4.5. Sicilde Adı Geçen Görevliler

Tablo 4: Sicilde Adı Geçen Görevliler

Görevi	Adı	Sicildeki Sayfa ve Belge Numarası
Mübâşir	Şilahşör Ahmed Ağa	s. 140 – b. 2
Ebubekir Bey Camii İmam ve Mütevellîsi	Molla Ebubekir bin Ali	s. 141 – b. 3
Hâfız-ı haze'l kitab	Hacı Osman bin Hacı Mehmed	s.141 – b.4
Hâfız-ı haze'l kitab	Hacı Musa bin Mustafa	s. 142 – b. 5
Şabcı Çeşmesi Mütevellî ve Ferraşı	Monla Ebu Derda bin Monla Hüseyin	s. 143 – b. 9
Mimârbaşı	Üstad Ali bin Hüseyin	s. 148 – b. 21
hâfız-ı haze'l-kitâb	Ömer Çelebi bin Hacı Mehmed	s. 146 – b. 16
hâfız-ı haze'l-kitâb	Seyyid İsmail bin Seyyid Zeynelabidin	s. 147 – b. 19
Medrese Mütevellîsi	Monla Ahmed bin Monla Mustafa	s. 148 – b. 22
Mescid Mütevellîsi	İbrahim Efendi	s. 150 – b. 26
hâfız-ı haze'l-kitâb	Lütfi Efendi Ahmed	s. 150 – b. 27
Mukâta'a Emini	Fahrü'l akrân Mehmed Ağa	s. 152 – b. 31
Alaüddevle Cami Mütevellî ve Hâtibi	Mehmed Efendi bin Monla Ebubekir	s. 153 – b. 34
Zâbit	Mehmed Efendi	s. 157 – b. 45
Anadolu Kâdiaskeri	Hasan	s. 155 – b. 42
Müteferrika	Hasan	s. 161 – b. 50
Ayntab Kâdısı	Mevlânâ Hasan	s. 168-170 – b. 67
Zeytun ve Fernus Voyvodası	Mehmed Ağa	s. 174 – b. 78
Nâzır	Seyyid Hamza İsa	s. 164 – b. 57
Kapucıbaşı	Mustafa Ağa	s. 166 – b. 61

Görevi	Adı	Sicildeki Sayfa ve Belge Numarası
Maraş Valisi	Hasan Paşa	s. 166 – b. 61
Haffalar Şeyhi	Ebubekir	s. 168-170 – b. 67
Haffaflar Şeyhi	Mustafa	s. 169-171 – b. 72
İltizâmcı	Mehmed Ağa	s. 172 – b. 73
Ayntab Kalesi Dizdarı	Osman	s. 176 – b. 81
Muhzır ve Muhtesib	Abdurrahman bin Mustafa	s. 175 – b. 80
Başkapucıbaşı	Ahmed	s. 175 –b. 80
Kâdı Nâibi	Mevlânâ Ahmed	s. 180 – b. 92
Dülük Baba Zâviyedarı	Abdülaziz	s. 178 – b. 86
Bostancı Cami	Abdullah	s. 178 – b. 87
Şaban Halife Camisi İmamı	Abülkadir Halife	s. 179 – b. 90
Sûk-ı Tavil Mahkeme Mescidi İmamı	İbrahim Halife	s. 177 – b. 86
Debbâğhâne Sahibi	Hasan	s. 179 – b. 88
Hacı Baba Mescidi İmamı	Seyyid Hüseyin	s. 179 – b. 89
Ayntab Kâdısı	Mevlânâ Mustada	s. 180 – b. 91
Kınıkcı Cami İmamı ve Mütevellisi	Mehmed Halife	s. 180 – b. 91
Gazi Bey Mescidi Mütevellîsi	Hanefî	s. 180 – b. 92
Mübâşir	Mehmed	s. 181 – b. 93
Beğpazarı Kadısı	Abdülbaki	s. 181 – b. 93
Ayntab zâbiti	Yusuf	s. 185 – b. 107
Paşa Kethüdası	Abdurrezzak	s. 187 – b. 116
Ardıç Baba Zâviyedarı	Şeyh Ahmed	s. 186 – b. 110
Cağıdgan, Hamanez ve Tezel karyeleri mütevellisi	Mehmed	s. 186 – b. 111
Tahtalı Cami İmamı	Mevlânâ Hacı Mansur	s. 188 – b. 118
Mimarbaşı	Kanuncioğlu	s. 188 – b. 119
Zülfi Hatun Bağçesi Mütevellîsi	Abdülgani	s. 190 – b. 123
Kadı nâibi	Mevlânâ Abdülbaki	s. 189 – b. 121

Görevi	Adı	Sicildeki Sayfa ve Belge Numarası
Dergâh-ı mu'allâm kapucusı	Hızır	s. 190 – b. 125
Subaşı	Şivan	s. 190 – b. 125
Çavuşlar Kethudası	Halil Ağa	s. 191 – b. 126
Maraş Kaymakamı	Ali Ağa	s. 191 – b. 127
Kâtib	Mehmed el-Hatîb	s. 191 – b. 127
Vezir	Şeyhi Mehmed Paşa	s. 193 – b. 132
Sengoğlu Cami İmamı	Monla Mahmud	s. 193 – b. 133
Haleb Kaymakamı	Hüseyin Kethudâ	s. 194 – b. 134
Bölükbaşı	Ömer Ağa	s. 194 – b. 134
Merdane Mescidi Mütevellîsi	Derviş Kasım	s. 194 – b. 136
Vakıf Çeşmesi Mütevellîsi	Hacı Kurd	s. 199 – b. 149
Çavuşoğlu Mescidi İmamı	Süleyman Halife	s. 196 – b. 139
Burhani Cami İmam ve Mütevellîsi	Mustafa Halife	s. 198 – b. 145
Paçahane Timar Sahibi	Ali	s. 202 – b. 154
Ayntab eski Alaybeyi	Ahmed	s. 198 – b. 144
Ayntab Alaybeyi	Mehmed	s. 198 – b. 144
Nakîb alâ eşrâf	Şeyh Mehmed Yahya	s. 191 – b. 128
Ferruh Ağa Cami İmam ve Mütevellîsi	Kasım	s. 200 – b. 150
Alaüddevle Cami İmamı	Mevlânâ Ebubekir	s. 200 – b. 151
Rumeli Kadiaskeri	Abdülkadir bin Yusuf	s. 201 – b. 152
Ayntab Kalesi Cami Mütevellîsi	Ali	s. 202 – b. 153
Kaşanizâde Vakfı Mütevellîsi	Mevlânâ Mustafa	s. 201 – b. 152
Mübaşir	Hacı Hasan Ağa	s. 201 – b. 152
Babilge Mescidi İmamı	Monla Mehmed	s. 203 – b. 156
Şeyh Ömer Cami İmamı	Monla Osman	s. 204 – b. 158
Ayntab Yeniçeri Serdarı	Mehme Çavuş	s. 205 – b. 160
Yeniçeri Kaymakamı	Ahmed	s. 205 – b. 161
Hatuniye Mescidi İmamı	Himmet Halife	s. 212 – b. 179
Oruç Baba Vakfı Mütevellîsi	Mustafa	s. 212 – b. 180

Görevi	Adı	Sicildeki Sayfa ve Belge Numarası
Beytü'l Mâl Emîni	Halil Ağa bin Süleyman	s. 213 – b. 181
Vakıf Mütevellisi	Ebubekir Efendi	s. 217 – b. 195
Rumkala Emîni	Osman Ağa	s. 216 – b. 191
Eşkîya Mübaşiri	Hüseyin Ağa	s. 243 – b. 259
Maraş kaymakamı	Mehmed	s. 244 – b. 260
Şeyh-i seba	Seyyid Ömer	s. 245 – b. 262
Mukâta'a emîni	Yusuf Zîde	s. 247 – b. 266
Girid Serdarı	Halil Çavuş	s. 248 – b. 268
Yeniçeri Serdarı	Ebubekir	s. 248 – b. 270
Mirahur	Hüseyin Ağa	s. 252 – b. 277
Oruç Baba Zaviyesi Zaviyedarı	Mustafa Hasan	s. 256 – b. 286
Hatib	Yakub Halife	s. 258 – b. 291
Şeyhülislam	Mevlânâ Yahya	s. 260 – b. 295
Ağa Cami İmamı ve Mütevellî	Mevlânâ Osman	s. 259 – b.293
Mihaliye Medresesi Mütevellî	Ahmed Efendi	s. 261 – b.297
Mimarbaşı	Usta Ali	s. 261 – b.297
Müftü	Mehmed Efendi	s. 265 – b. 306
Mütesellim	Ali Ağa	s. 268 – b. 314
Kassam	Mevlânâ Abdüsselam Efendi	s. 266 – b. 309
Beytülmal Emîni	Halil Ağa	s. 267 – b. 312
Nakîbü'l-eşrâf	Nasuh Çelebi	s. 277 – b. 331

3.4.6. Sicilde Adı Geçen Mahalleler

İncelenen sicilde 44 tane mahalle ismine rastlanılmıştır.

Tablo 5: Sicilde Adı Geçen Mahalleler

Kürkciyan	İbni Kôr	Kozanlı	Şehreküstü
Kozluca	Haniçi	Boyacı	Kızılcamescid
Amuv	Mihaliye	Kayacık	Tarla-yı Âtik
Tevbe	İbni Şeker	Tarlayı Cedit	Akyol

Çukur	Çalı(?)	Ali el-Neccar	Kayser
Boyacı	Seng-i hoşkadem	Yahni	Kayacı
Kızılca	Sûk-ı Tavil	Karatarla	Şarkıyan
Peyk	Hilyeağzı?	Bostancı	Hayek Müslüman
Cevizlice	Taşlaki	Hoşkadem	Kanalıcı
İbni Eyyüb			

3.4.7. Sicilde Adı Geçen Karyeler

Tablo 6: *Sicilde Adı Geçen Karyeler*

Cağdağın	Gürceğiz	Murvane	Tohtamir
Öğüm Söğüt	Hayyam	Kürd	Koçansız(?)
Çapalı(?)	Bağdadin(?)	Göçke	Burc
Babilge	Urul(!) Girid	Göçege	Kantara
Zeytun Ve Fernus (!)	Güllüce	Bahirli(!)	Telbeşar
Dülük	Üçkilisa	İzzi	Eriklice
Ağaçlıca	Cağıdgan	Kızılca	Ulu Mahsere
Derbend	Şami	Şerhama	Esbatron
Arab Azmi	Garkik	Kızıllıhısar	Erel
Akçakened	Zemeke	Kura	Mezari
Halebü'ş- şehra			

3.4.8. Sicilde Adı Geçen Bazar ve Çarşılar

Tablo 7: *Sicilde Adı Geçen Bazar ve Çarşılar*

Boyacı Bazar	Börekci Hanı
Sirkeci Hanı	Eblehan Çarşısı
Kazgancı Çarşısı	
Tanacık Çarşı	Sûk-ı Tâvil
Eskiciler Bazarı	Uzun Bazar
Tuz Bazarı	Haffaf Çarşısı

3.4.9. Sicilde Adı Geçen Cami, Mescid ve Vakıflar

Tablo 8: *Sicilde Adı Geçen Vakıflar*

Ebubebir Bey Câmî	Tahtalı Câmî
Alaüddevle Câmî	Lâlâ Mustafa Paşa Câmî
Bostancı Câmî	Gazi Bey Câmî
Ferruh Ağa Câmî	Şeyh Ömer Câmî
Boyacı Câmî	Çerkes Hüseyin Paşa Mescidi
Başcı Mescidi	Hacı Baba Mescidi
Şaban Halife Mescidi	Kınıkcı Mescidi
Sengoğlu Mescidi	Çavuşoğlu Mescidi
Burhani Mescidi	Hatuniye Mescidi
Karasakal Mescidi	Mihaliye Medresesi Vakfı
Tahtalı Vakfı	Sultan Ahmed Câmî Vakfı
Dülük Baba Zaviyesi Vakfı	Senkurya Bağçesi Vakfı
Müteveffiyi Emine Hatun Vakfı	Oruç Baba Vakfı
Karakapucı Mescidi	Kal'a Cami
Beşinci Mescid	Şerhama Mescidi
Timurcu Mescidi	Bali Paşa Medresesi
Tuz Pazarı Vakfı	Gür Çeşmesi Vakfı
Kale Kapısı Çeşme Vakfı	Muzaffer Vakfı
Ağa Cami Vakfı	Debbağ Efendi Camii

3.4.10. Sicilde Adı Geçen Cemaat ve Taifeler

Tablo 9: *Sicilde Adı Geçen Cemaat ve Taifeler*

Semek Kabilesi	Zimmîler	Bayadı Cemaati
Ehl-i hiref	Kuşcucuridi Cemaati	Tuz Bazarı Vakfı Cemaati
Mürtezikalılar	Sulbiyun-u Kebirin	Sulbiyun-u Sagirun
Kabir kazıcılar Taifesi		

3.4.11. Sicilde Adı Geçen Aileler ve Lakablar

Tablo 10: *Sicilde Adı Geçen Aileler ve Lakablar*

Seyyid	Molla	Mezidzâde	Kozânzade
Çelebi	Ahi Baba	Gedikzâde	Şeyhzade
Ebubekirzâde	Boşnak	Kanuncioğlu	Kartacızâde
Durmuşoğlu	Musaoğlu	Dağdağanlı	Kavaldüzoğlu
Aleksan	Katibzâde	Kaplan	Çapkun Hatun

3.4.12. Sicilde Adı Geçen Mezra'alar ve Mevziler

Tablo 11: *Sicilde Adı Geçen Mezra'alar ve Mevziler*

Epeşge Mezrası	Atevi Mezrası	Kızılcaburc Mezrası
Tekfurviran Mezrası	Kazoğlu Mezrası	Suyukaru Mrvzisi
Okbaşı Mevzisi	Boznarlık Mevzisi	Daşlıca Mezrası
Dülekin Mezrası	Meşle-i Karahisar	Varna
Küçükgelincik Mezrası	Dökmetaş	Evruş
Zari	Telsevad	

3.4.13. Sicilde Adı Geçen Kazalar

Tablo 12: *Sicilde Adı Geçen Kazalar*

Ayntab Kazâsı	Suruc Kazâsı	Rodoscuk Kazâsı
Ermeni ve Kayseriye Kazâsı	İzmir Kazâsı	Zihne Kazâsı
Telbeşar Kazâsı	Halebüs Şehbâda Kazâsı	Nizib Kazâsı
Zihne Kazâsı	Virame Kazâsı	Praveşte Kazâsı
Timurhisarı Kazâsı	Çağlayık Kazâsı	Gümülcine Kazâsı
Yenice Kazâsı	Nevrekep Kazâsı	Menlik Kazâsı
Bereketlü Kazâsı	Kavala Kazâsı	Ahi Çelebi Kazâsı
Dimetoka Kazâsı	Silivri Kazâsı	Edirne Şehri
Haleb	Girid	Konstantiniyye
Diyarbakir	Bağdad	Basra

SONUÇ

Bu çalışmada, Osmanlı şehir hayatının hukuki, sosyal, ekonomik ve idari dinamiklerini yansıtan birinci el kaynaklardan biri olan 28 Numaralı Gaziantep Şer'yye Sicili'nin (H. 1077– 1079/M.1666–1668) 140–279. sayfaları arasındaki kayıtlar transkripsiyon edilmiş ve çok yönlü bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur. İncelenen belgeler, 17. yüzyılın ikinci yarısında Ayntab (Gaziantep) kazasında gündelik hayatın farklı yönlerine dair önemli ipuçları sunmakta; Osmanlı taşra yönetiminin yerel düzeydeki işleyişini somut örneklerle görünür kılmaktadır.

İncelenmiş sicilde, 2 adet nikâh, 6 adet mehir, 3 adet talâk ve nafaka, 12 adet vasi tâyini, 23 adet vâkıf, 30 adet miras, 1 adet küfürlü sataşma, 3 adet darb, 5 adet hırsızlık, 7 adet eşkıya, 67 adet berât, 59 adet fermân, 58 adet emir ve çeşitli yazışma, 19 adet alış-satış belgesi bulunmaktadır.

Sosyal hayatın temel yapı taşlarından olan aile ilişkileri, nikâh, mehir, talâk ve nafaka gibi uygulamalar üzerinden analiz edilmiş; bu uygulamalarda tarafların rızası ve kadı huzurundaki beyanlarının belirleyici olduğu görülmüştür. Vasi ve vekil tayinleri, hem malî hem de şahsî hakların korunması açısından hukukî güvence işlevi görmüştür. Vakıfların kamu hizmeti üretiminde üstlendiği rol, sadece dinî ve hayır amaçlı faaliyetlerle sınırlı kalmamış; toplumsal altyapının inşası ve idamesine katkı sağlayan yerel yönetim mekanizmaları hâline geldikleri gözlemlenmiştir.

Adlî kayıtlarda yer alan darb, hakaret, hırsızlık ve eşkıyalık gibi suçlar, Osmanlı'nın kamu düzenini koruma yönündeki tavrını yansıtmaktadır. Suçların şer'î hukuk çerçevesinde ele alınması ve cezaların çoğunlukla toplumsal uzlaşma veya maddî tazmin temelli olması, Osmanlı yargı sisteminin cezalandırıcı değil, uzlaştırıcı yönüne işaret etmektedir. Ancak toplum düzenini ağır biçimde bozan eşkıyalık gibi vakalarda idam gibi sert yaptırımların uygulanması, merkezî otoritenin bu tür tehditlere karşı toleranssız olduğunu göstermektedir.

İdari belgeler aracılığıyla, Osmanlı taşra bürokrasisinin yapısı ve merkezi otorite ile yerel temsilciler (kadı, mütevellî, voyvoda vb.) arasındaki ilişkinin biçimi

ortaya konmuştur. Berât, fermân ve emir gibi belgeler, devletin taşra üzerindeki denetimini hem hukukî hem de idarî yollarla sürdürdüğünü göstermektedir.

Ekonomik açıdan ise mülk alım-satımları, fiyatlar, vergiler ve resmi ödemelere ilişkin kayıtlar aracılığıyla dönemin ekonomik yapısı hakkında çıkarımlarda bulunulmuştur. Mahalle, karye, çarşı ve vakıflar üzerinden oluşturulan tablolar, Ayntab'ın hem sosyal hem de ekonomik haritasının yeniden inşasına olanak tanımıştır.

Sonuç olarak, 28 Numaralı Gaziantep Şer'yye Sicili, Osmanlı taşrasındaki gündelik yaşamın çok boyutlu bir yansımasını sunan özgün ve zengin bir kaynaktır. Sicildeki belgeler, dönemin hukukî kuralları kadar toplumsal ilişkiler ağını, ekonomik yapıyı ve devlet-vatandaş etkileşimini de gözler önüne sermektedir. Bu yönüyle çalışma, hem Osmanlı hukuk ve şehir tarihi literatürüne katkı sağlamakta hem de yapılacak yeni araştırmalara zemin oluşturmaktadır.

KAYNAKLAR

- Acar, H. İbrahim. “Talâk”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 39: 496-500. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.
- Akkaya, Mustafa , “*Osmanlıda 16. ve 17.Yüzyıllar Arasında Nafaka Uygulamaları ile Satın Alma Gücü Arasındaki İlişki*”, *History Studies (International Journal of History)* Vol.10/7, Ekim 2018
- Aktan, Hamza. “Miras”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 30: 143-145. Ankara: TDV Yayınları, 2020.
- Apaydın H. Yunus, “Şâhit”, *Türkiye Diyanet Vâkfı İslam Ansiklopedisi*, 38: 278-283, İstanbul: TDV Yayınları, 2010
- Atar, Fahreddin. “Kadı”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 24: 66-69. İstanbul: TDV Yayınları, 2001.
- Atar, Fahrettin, “Azil”, *Türkiye Diyanet Vâkfı İslam Ansiklopedisi*, 4: 326-327,
- Aydın, Mehmet Akif. “Mehir”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 28: 389-391. Ankara: TDV Yayınları, 2003.
- Baltacı, Cahit, “Arpalık”, *Türkiye Diyanet Vâkfı İslam Ansiklopedisi*, 3: 392-393,
- Bardakoğlu, Ali. “Eşkîya”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 11: 463-466. İstanbul: TDV Yayınları, 1995.
- Bardakoğlu, Ali. “Hırsızlık”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 17: 384-396. İstanbul: TDV Yayınları, 1998.
- Bardakoğlu, Ali. “Vesâyet”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 43: 66-70. İstanbul: TDV Yayınları, 2013.
- Beydilli, Kemal “İmam”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, 22: 178-181 İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- Bozkurt, Fatih, “*Osmanlı Dönemi Tereke Defterleri ve Tereke Çalışmaları*”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt.11 sy.22, 193-229. 2017

- Cezar, Mustafa- Sertoğlu, Midhat, Mufasssal Osmanlı Tarihi, Cilt IV., Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2.baskı, Ankara 2021
- Çam, Nusret “*Gaziantep*”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansikolepedisi, 13: 469-474, İstanbul, TDV Yayınları, 1996
- Çelikdemir, Murat, Arıkan, Melahat. “*Osmanlı’da Korumaya Muhtaç Çocuklar ve Vesayet Kurumu: Ayıntâb’daki Uygulaması (1750-1806)*”, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 5/1 (2022): 46-73.
- Devellioğlu, Ferit, Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara, Aydın Kitabevi Yayınları, Cilt 13, 2001.
- Ekinci, Ekrem Buğra, “*Osmanlı Hukukunda İzinnâme ile Nikâh*”, Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları, 41–60, 2006
- Günay, Hacı Mehmet. “*Vakıf*”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 42: 475-479. İstanbul: TDV Yayınları, 2012.
- İbrahim, Abdülazim. “Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda Şeriyeye Mahkemeleri”. Kırıkkale Hukuk Mecmuası 2, sayı. 2 Ekim 2022, 577-601
- İnalcık, Halil, Osmanlı’da Devlet, Hukuk ve Adalet, Kronik Kitap, İstanbul 2021, 13.baskı
- İstanbul, TDV Yayınları, 1991
- İstanbul, TDV Yayınları, 1991
- Kütükoğlu Mübühat S. “*Fermân*”, Türkiye Diyanet Vâkı İslam Ansiklopedisi, 12: 400-406, İstanbul: TDV Yayınları, 1995
- Kütükoğlu, Mübühat S. Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik), Türk Tarih Kurumu Yayınları, 4.baskı, Ankara 2018
- Kütükoğlu, Mübühat S., Osmanlı’nın Sosyo-Kültürel ve İktisâdî Yapısı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2.baskı, Ankara 2020
- Kütükoğlu, Mübühat. “*Berât*”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 5: 472-473. İstanbul: TDV Yayınları, 1992.
- Ortaylı, İlber, Hukuk ve İdare Adamı olarak Osmanlı Devleti’nde Kadı, İstanbul, Kronik Kitap, Ocak 2022
- Ortaylı, İlber. “*Kadı*”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 24: 69-73. İstanbul: TDV Yayınları, 2001.

- Özcan, Tahsin. “*Muhallefât*”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 30: 405-406. Ankara: TDV Yayınları, 2020.
- Özdeğer, Hüseyin, “*Gaziantep*”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, 13: 466-469, İstanbul, TDV Yayınları, 1996
- Sağırılı, Abdurrahman, *Timar Ahkamlarındaki "Kaydşod" Muamelesi ve Timar Tevcihlerindeki Yeri.*” *Tarih Dergisi*, Mayıs 2012, sayı.42, 111-136.
- Sami, Şemseddin. *Kâmûs-i Türkî*. İstanbul: Çağrı Yayınları, 2004.
- Şentop, Mustafa, *Tanzimat’tan önceki dönemde Osmanlı mahkemelerinin görev ve yetkisi*, *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, Sayı 1, İstanbul Bahar 2006, 87-105
- TDK, Güncel Sözlük, 20 Temmuz 2025. <https://sozluk.gov.tr/>
- Tefsirli Kur’ân-ı Kerîm meali, çev. Hasan Tahsin Feyizli, Server Yayınları, 9.Baskı, Mayıs 2022.
- Topaloğlu, Bekir “*Vekîl*”, *Türkiye Diyanet Vâkı İslam Ansiklopedisi*, 43: 9-10, İstanbul: TDV Yayınları, 2013
- Tuncel, Metin “*Gaziantep*”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, 13: 474 - 475, İstanbul, TDV Yayınları, 1996
- Uğur, Yunus. “*Şer‘iyye Sicilleri*”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 39:8-11. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu, 5.baskı, Ankara 2022
- Yediyıldız, Bahaeddin. “*Vakıf*”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 42: 479-486. İstanbul: TDV Yayınları, 2012.